

**ROMÂNIA
JUDEȚUL ALBA
MUNICIPIUL AIUD
CONSILIUL LOCAL**

**HOTĂRÂREA NR.50
din 28.02.2008
privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Aiud
2007 – 2013**

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI AIUD întrunit în ședința ordinară din 28.02.2008,

,Având în vedere:

- Documentația elaborată de Fundația PAEM Alba privind Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Aiud 2007 – 2013;
 - Raportul nr. 2130 din 21.02.2008 al Serviciului Tehnic – Investiții privind necesitatea dezbaterii, completării și aprobării Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Aiud 2007 – 2013;
 - H.C.L. nr. 27 din 16.02.2006, privind elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală în Municipiul Aiud;
 - Dispoziția nr. 6198 din 28.11.2006, emisă de Primarul municipiului Aiud, privind constituirea Comitetului Tehnic Local, ai cărui membrii furnizează date și colaborează cu Fundația PAEM Alba Iulia, în scopul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală;
 - H.C.L. nr. 29 din 22.02.2007 privind componența Comitetului de Dezvoltare Locală a municipiului Aiud;
 - Adresa cu nr. 12083 din 15.11.2007 a Fundației PAEM Alba;
 - Adresa cu nr. 1594 din 11.02.2008, transmisă de Serviciul Tehnic – Investiții membrilor comitetului tehnic local și domnilor consilieri;
 - Procesul verbal de recepție parțială nr. 12.175 din 15.11.2007, privind documentația elaborată de Fundația PAEM Alba;
 - Rapoartele de avizare ale Comisiilor de specialitate nr. I - Administrație publică locală, juridică, buget finanțe, nr. II - Organizare și dezvoltare urbanistică, realizarea lucrărilor publice, ecologice, protecția mediului, conservarea monumentelor istorice și de arhitectură, turism , nr. III- Activități științifice, învățământ, cultură, culte, sport și agrement , nr. IV - IMM- uri și nr. V - Sănătate, familie, protecție socială și protecția copilului, ale Consiliului Local Aiud;
 - Ținând seama da prevederile art. 36, alin. (2), lit. c), b) și e), alin. (4), lit. e) din Legea nr. 215/2001, privind administrația publică locală, republicată;
- În temeiul prevederilor art. 45 alin (1) din Legea nr. 215/2001, privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare,

H O T Ă R Ă Ș T E

Art. unic. Aprobă Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Aiud 2007 – 2013, urmând ca documentația să fie publicată pe pagina WEB a Primăriei Municipiului Aiud.

Cu ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentei hotărâri se încredințează Serviciile de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Aiud.

Prezenta hotărâre se comunică:

- Instituției Prefectului - județul Alba;
 - Primarului municipiului Aiud;
 - Fundației PAEM Alba;
 - Comitetului Tehnic Local;
 - Comitetului de Dezvoltare Locală a Municipiului Aiud;
- Se afișează la sediul Primăriei.

**Președinte de ședință,
Consilier LIVIU OCTAVIAN RUSU**

**Contrasemnează,
Secretar
ECATERINA BÎRLOGEANU**

CONSILIUL LOCAL AIUD

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A MUNICIPIULUI AIUD
2007 - 2017

IUNIE 2007

Anexă la HCL nr.50 din 28.02.2008

CONSILIUL LOCAL AIUD

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
A MUNICIPIULUI AIUD
PE PERIOADA 2007 – 2013**

Iunie 2007

CUVÂNT INTRODUCŢIV

Creşterea calităţii actului de administraţie publică reprezintă un obiectiv major al autorităţii locale a municipiului Aiud, respectiv Consiliul Local şi Primarul municipiului.

Din perspectiva necesităţii în administraţia publică locală a unui management performant şi în contextul unei dezvoltări durabile, echilibrate în spirit european, am stabilit necesitatea şi oportunitatea cadrului legal programatic al comunităţii, **Strategia de Dezvoltare a Municipiului Aiud pe perioada 2007 – 2013.**

În viitorul apropiat dorim să construim un oraş puternic, racordat în slujba unei comunităţi moderne, durabile, perfect adaptată la valorile şi dinamismul democraţiei europene.

Obiectivul general al Strategiei Consiliului Local este dezvoltarea durabilă a municipiului Aiud, ca un puternic centru zonal cu componentă economică, socială, culturală şi turistică, având deviza **“Oraşul Aiud – oraş al viitorului copiilor noştri”**.

Interesul comunitar se va regăsi în obiectivele comune atât cetăţenilor cât şi autorităţii publice locale şi vor viza în principal: dezvoltarea durabilă, renovarea urbană, cultivarea competitivităţii, îmbunătăţirea actului guvernării locale.

În calitate de ales al Dumneavoastră, alături de Consiliul Local Aiud, invităm cetăţenii municipiului să adopte o nouă atitudine faţă de comunitatea în care trăim, atitudine bazată pe implicare activă, în deplin respect al autorităţii faţă de comunitate şi încredere a cetăţenilor faţă de aleşi.

Pentru acestea este nevoie de un climat informaţional şi relaţional de excepţie între societatea civilă şi administraţie, **Strategia de Dezvoltare a Municipiului Aiud pe Perioada 2007 – 2013** devenind cadrul legislativ, carta dezvoltării prin asumare comună a întregii comunităţi, oferind tuturor aiudenilor suportul, siguranţa şi viitorul de care au nevoie.

Împreună cu voi, clădim un Aiud al copiilor noştri.

AIUD, Iunie 2007

PRIMAR

MIHAI HORAŢIU JOSAN

DECLARATIE DE INTENTIE

In contextul dezvoltarii locale **Strategia de Dezvoltare pe Perioada 2007-2013** a Municipiului Aiud reprezinta un concept elaborat, care exprima valorile comunitatii locale in acord cu obiectivele de dezvoltare, definind viziunea asupra viitorului, conturand directii de dezvoltare si stabilind traiectoria evolutiei printr-un set de proiecte care urmeaza a se concretiza printr-o lista finita de actiuni.

Strategia de Dezvoltare a Municipiului Aiud va fi instrumentul de lucru, adoptat de Consiliul Local Aiud, pus la dispozitie tuturor celor interesati in dezvoltarea socio-economica a localitatii, constituind traseul optim ales pentru orizontul de timp propus al anului 2013.

Strategia, avand valoarea unui document program si agreat de intreaga comunitate, va orienta previziunea, decizia si actiunea catre obiective superioare, fara ca pe parcurs sa admita abateri datorate unor imixtiuni, de orice natura, politice sau administrative.

Adoptarea procesului de consultare a comunitatii locale, determina caracterul consensual al Strategiei cu aspiratiile cetatenilor municipiului Aiud, rezultat al asumarii depline si constiente, confirmata de implicarea viitoare a comunitatii locale in implementarea acesteia.

Trebuie sa dovedim ca Strategia de Dezvoltare a municipiului Aiud, pe perioada 2007-2013, este un document complet, realist si credibil, care traieste si lucreaza alaturi de locuitorii si administratia publica locala, care vor avea responsabilitatea aplicarii acesteia si care trebuie sa asigure ca viziunea, scopurile, obiectivele si activitatile programate vor aduce beneficii remarcabile in procesul dezvoltarii socio-economice a comunitatii noastre.

COMITETUL DE DEZVOLTARE STRATEGICA

VIZIUNEA STRATEGICA A MUNICIPIULUI AIUD 2007 - 2013

Aiudul in viziunea strategica a comunitatii, in perspectiva anilor 2020, va fi un centru zonal microregional, care-si respecta si valorifica resursele istorice si culturale, o destinatie turistica atractiva, intr-un climat de afaceri dinamic si competitiv.

MISIUNEA STRATEGIEI

Misiunea strategiei municipiului Aiud, prin care comunitatea isi urmareste viziunea formulata consta in dezvoltarea durabila a localitatii, intr-un mediu sanatos cu cetateni implicati, alaturi de autoritatea publica locala activa, responsabila si deschisa, in slujba unei comunitati educate si sanatoase.

Logo-ul municipiului Aiud va fi:

‘Viitorul Aiudului- Viitorul copiilor nostrii’

Brandul orasului – oficializat si promovat:

‘Cetatea medievala a Aiudului’.

‘Viitorul apartine acelor care vad posibilitatile inainte ca acestea sa devina evidente’

John Scalley

OBIECTIVELE STRATEGIEI

OBIECTIVE STRATEGICE

	DOMENIU		DIRECTII DE DEZVOLTARE
OS1	INFRASTRUCTURA URBANA SI PERIURBANA	D1	Reabilitarea, modernizarea si dezvoltarea infrastructurii de baza, a celei edilitare si serviciilor publice conform standardelor europene.
OS2	DEZVOLTAREA SI COMPETITIVITATEA ECONOMICA	D2	Cresterea competitivitatii economiei locale si incurajarea dezvoltarii mediului de afaceri.
OS3	MEDIUL INCONJURATOR	D3	Imbunatatirea calitatii mediului inconjurator in conditiile unei dezvoltari durabile.
OS4	DEZVOLTAREA COMUNITARA SI A RESURSELOR UMANE	D4	Crearea parteneriatului local in domeniul social. Activizarea pietei fortei de munca prin promovarea capitalului uman si cresterea gradului de ocupare. Sprijinirea sistemului de invatamant si a asistentei educationale. Servicii de sanatate publica, imbunatatirea cadrului de desfasurare a actului medical. Protectia si securitatea sociala. Servicii sociale comunitare. Dinamizarea vietii culturale a orasului. Multiculturalism. Comunicare si informare pe teme sociale

OBIECTIVE SPECIFICE

	DOMENIU		DIRECTII DE DEZVOLTARE
OS5	IDENTITATE LOCALA	D5	Evidentierea elementelor de identitate vizuala si punerea in valoare a resurselor istorice si culturale locale printr-un turism agreabil si eficient
OS6	DEZVOLTARE MICROREGIONALA	D6	Asumarea rolului de centru zonal Aiud in sistem de dezvoltare microregional.
OS7	EFICIENTIZAREA SI CONSOLIDAREA ADMINISTRATIEI PUBLICE LOCALE	D7	Intarirea capacitatii institutionale, reforma administrativa si cresterea calitatii actului de decizie publica. Informatizarea administratiei publice locale. Incurajarea partenerilor strategici. Relatia administratie - cetatean - societate civila.

METODOLOGIA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICA

1) ANALIZA LOCALA PRELIMINARA

*ACTORI IMPLICATI

- constituirea echipei de analiza
- constituirea Comitetului Tehnic de Lucru
- participarea cetatenilor – chestionare

* REZULTATE

- analiza sectoriala prezenta
 - cantitativa -fisa localitatii
 - calitativa – analiza SWOT
- identificarea nevoilor si constrangerilor

2) STABILIREA VIZIUNII STRATEGICE

*ACTORI IMPLICATI

- echipa de lucru
- Comitetul Tehnic de Lucru
- Comitetul de Dezvoltare Locala

*REZULTATE

- definirea viziunii strategice propuse

3) DEFINIREA DOMENIILOR / SECTOARELOR STRATEGICE PRINCIPALE SI SPECIFICE

A) PRINCIPALE

- dezvoltare si competitivitate economica
- dezvoltare urbana, infrastructurala si edilitara (urbanism, arhitectura, transport, mediu)
- dezvoltare comunitara (cultura, sport, turism, invatamant)
- dezvoltarea resurselor umane (social, sanatate, pregatire continua, multiculturalism)

B) CONEXE

- identitate locala
- administratie publica
- parteneriate
- actori implicati
- E.L., C.T.L., C.D.S., comisii C.L., comitete cetatenesti, ONG-uri, Asociatia Oamenilor de Afaceri

*** REZULTATE**

- sinteze de lucru sectoriale
- documente programatice
- plan de activitati
 - proiecte propuse
 - cai de finantare

4) FINALIZAREA CONCEPTUALA DOCUMENT STRATEGIC

VARIANTA O

***ACTORI IMPLICATI**

- E.L., C.T.L., C.D.S., CONSILIU LOCAL
 - aprobare principiu;
 - imbunatatiri

***VARIANTA FINALA**

- editare 10 exemplare – fizic si electronic
- aprobare in Consiliul Local

Concluziile analizei datelor statistice si a documentelor de referinta, corelate cu realitatile identificate in teren conduc catre urmatoarele caracteristici strategice ale municipiului Aiud.

Caracteristici cu valoare pozitiva:

- existenta unui potential economic, indeosebi in ramurile: industrie prelucratoare, industrie usoara, industria lemnului, constructii, agricol, mestesugaresc;
- existenta unui potential identitar, cultural, turistic si multiculturalism;
- existenta unui potential asociativ;
- existenta unui potential administrativ.

Caracteristici cu valoare negativa:

- pozitionare geografica nefavorabila;
- infrastructura rutiera, edilitara si de comunicatie deficitara;
- migratia fortei de munca;
- dificultati legate de slaba valorizare a potentialului agricol;
- lipsa de implicare in procesul de decizie locala a actorilor comunitari.

CUPRINS

Nr. Crt.	Tematica	Pag.
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA

1. Concept

Strategia de dezvoltare locala (SDL) pentru o comunitate reprezinta instrumentul participativ avand drept obiectiv asigurarea progresului economic, echitabil in plan social, protejand, in acelasi timp, resursele si mediul pentru generatiile viitoare.

2. Principiile strategiei de dezvoltare locala

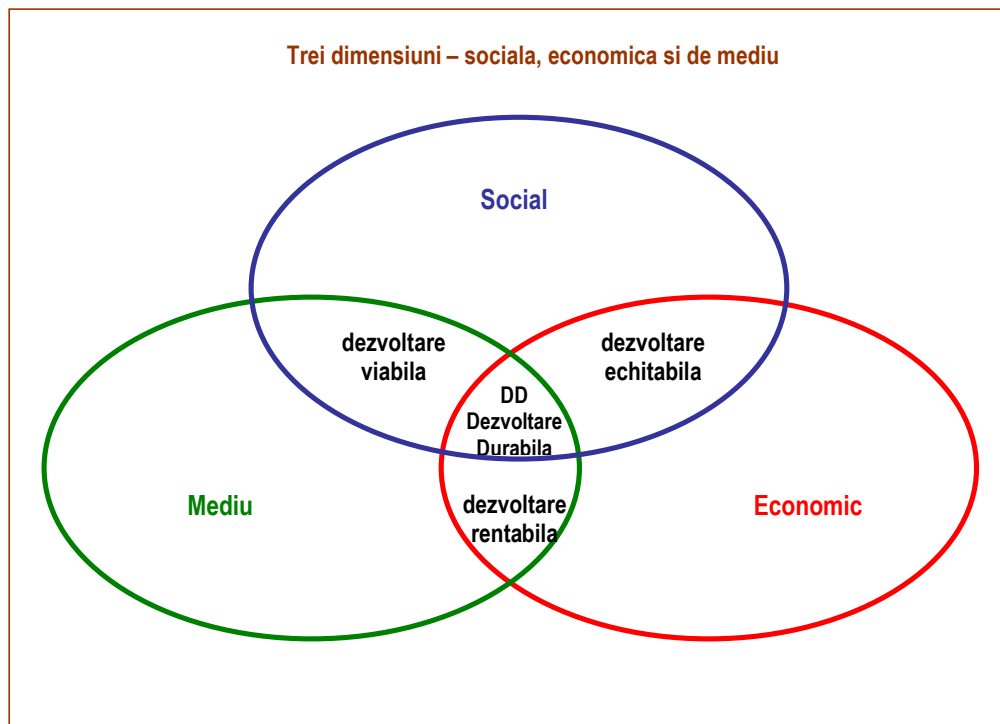
2.1. Dezvoltarea durabila

Conceptul de dezvoltare durabila a fost formulat pentru prima data, in mod clar, de **Raportul Comisiei Mondiale pentru Mediu si Dezvoltare (1987)**, denumit si **Raportul Brundtland**, astfel:

“Acea dezvoltare ce raspunde nevoilor prezentului fara a compromite capacitatea generatiilor viitoare de a raspunde nevoilor lor.”

Acest principiu a fost preluat de Conferinta Natiunilor Unite privind mediul si dezvoltarea, desfasurata in anul 1992 la Rio de Janeiro (Brazilia), in cadrul careia au fost stabilite principiile Agendei Locale 21, instrument unanim acceptat de aplicare a dezvoltarii durabile pentru mileniul trei, dezvoltare ce se cere aplicata la nivel national, regional si local.

Dezvoltarea viitoare a omenirii a fost conceputa intr-o viziune sistematica, integratoare, menita sa raspunda necesitatii egalizarii sanselor generatiilor care exista si vor exista pe Pamant. Tabloul schitat privind viitoarea dezvoltare imbina, intr-un tot unitar, cresterea economica sustinuta cu pastrarea si ameliorarea mediului ambient, echitarea, justitia si afirmarea democratiei in viata sociala.

Problemele identificate la nivel global si la care factorii responsabili, amintim aici, autoritati si institutii internationale, nationale, regionale si locale, trebuie sa ofere solutii, sunt:

- persistenta fenomenului saraciei care a cuprins majoritatea tarilor lumii;
- degradarea mediului inconjurator si agravarea dezechilibrelor ecologice;
- extinderea necontrolata a urbanizarii, care afecteaza calitatea vietii unei importante parti a populatiei lumii;
- persistenta somajului care afecteaza omul, considerat cel mai important factor de productie;
- manifestarea crizelor economice sub o multime de forme, care au drept efect dezastruos irosirea de resurse incommensurabile;
- pierderea increderii cetatenilor in institutii publice etc.

Principiile majore pe fondul carora se deruleaza dezvoltarea durabila sunt:

- preocuparea pentru echitate si corectitudine intre tari si intre generatii;
- viziunea de lunga durata asupra procesului dezvoltarii
- gandirea sistematica, interconexiunea intre economie, societate si mediu.

Specificul lor consta din diferentierea punctelor de vedere prin care este abordata durabilitatea si anume:

- **economic**, bazat pe principiul generarii unui venit maxim in conditiile mentinerii capitalului (fizic, natural, uman), dezvoltarea durabila se refera la valoarea capitalului (natural si uman).
- **ecologic**, bazat pe sustinerea sistemelor biologice si antropizate, dezvoltarea durabila este abordata sub forma unei populatii in continua crestere si a unui consum de resurse ce diminueaza stocurile si potentialul de refacere, cu consecinte nedorite asupra echilibrului ecologic general.
- **socio-cultural**, bazat pe mentinerea stabilitatii sistemelor sociale, educationale si culturale pentru determinarea echitatii intra si intergenerationale, prin pastrarea diversitatii culturale si incurajarea pluralismului de idei, efect al unei educatii permanente si care vizeaza amplificarea potentialului uman, imbunatatirea acestuia cu noi valente, asigurandu-se astfel utilizarea mai eficienta a factorilor materiali ai productiei;
- **moral si spiritual**, durabilitatea este pusa in relatie cu valorile etice ale comportamentului uman, ca factor de sporire a eficientei muncii sociale;
- **temporal**, este abordata in sensul perfectionarii masurii durabilitatii prin intermediul unui sistem de indicatori cu ajutorul carora sa se evidentieze marimea proceselor de inlocuire si reinoire in raport cu cele de depreciere.

In principiu, aplicarea conceptului de dezvoltare locala pe principiile durabilitatii trebuie sa conduca la realizarea unui set de obiective economice si sociale, si care se refera la asigurarea:

- cresterii economice cu luarea in considerare a conservarii si protejarii resurselor naturale;
- cerintelor esentiale de munca, hrana, energie, apa, locuinte si asistenta medicala pentru oameni;
- unei noi calitati a proceselor de crestere economica;
- cresterii controlate a populatiei;
- conservarii si sporirii rezervei de resurse;
- restructurarii tehnologice si mentinerii sub control a posibilelor riscuri;
- abordarii integrate a protectiei mediului inconjurator, cresterii economice si necesarului de energie.

Caile de actiune necesare aplicarii si implementarii in spirit durabil a unei strategii de dezvoltare, inclusiv a celei locale se subordoneaza principiului "A **gandi global si a actiona local**", care, in esenta sa, exprima necesitatea integrarii armonioase a dezvoltarii economice, a guvernarii responsabile, a asigurarii coeziunii sociale si a binomului interdependent om-natura, astfel:

- oamenii trebuie sa se afle in centrul tuturor initiativelor de dezvoltare;
- cautarea solutiilor pentru rezolvarea problemelor sa se faca printr-o abordare holistica, facand apel la stiinta si tehnologie;
- incurajarea comunitatilor umane de a-si recunoaste valorile culturale, morale si spirituale;
- capacitatea comunitatilor de autodeterminare prin respectarea drepturilor la propria dezvoltare;
- suveranitatea nationala presupune asigurarea securitatii oamenilor si a calitatii mediului;
- egalitatea dintre sexe;
- pacea, ordinea si unitatea nationala;
- justitia sociala, echitatea sociala, intra si intergenerationala, care sa asigure distributia echitabila a resurselor si oferirea de oportunitati egale pentru membrii societatii;
- participarea democratica la luarea deciziilor;
- viabilitatea institutionala care sa asigure convergenta de interese a diferitelor grupuri;
- dezvoltarea economica viabila, bazata pe echitate intre comunitati, varste, clase sociale, grupuri etnice, zone geografice, generatii etc.;
- distributia populatiei umane astfel incat sa nu depaseasca capacitatea de suport a mediului;
- sanatatea ecologica, prin recunoasterea naturii ca o mostenire comuna pentru generatiile viitoare;
- echitatea intre zone biogeografice in managementul resurselor naturale;
- cooperarea globala a natiunilor de pe Terra

Pentru indeplinirea acestor deziderate este necesara urmarearea unor strategii precise, din punct de vedere economic, politic, cultural, tehnologic, stiintific, ecologic, social si institutional.

2.2. Dezvoltare locala

Dezvoltarea locala este considerata ca un demers de dezvoltare teritoriala, definita ca interactiunea dintre dezvoltarea comunitara si planificarea dezvoltarii:

- **dezvoltarea comunitara** consta in participarea activa si integrarea comunitatii in procesele de dezvoltare locala in vederea atingerii bunastarii pentru toti membrii sai
- **planificarea dezvoltarii** este definita ca ansamblul de procese ce implica toate persoanele sau grupurile de persoane din interiorul sau exteriorul comunitatii interesate (stakeholders), prin care se stabileste o strategie cu obiective clare de atins intr-o anumita perioada determinata, precum si masurile ce trebuie intreprinse pentru a le atinge. Planificarea poate fi de tip:

- **expert** - realizata de un grup de experti in domeniul planificarii strategice a dezvoltarii, utilizata atunci cand strategia este solicitata din exterior
- **consultativ** - implicand un grup restrans de stakeholders
- **participativ** - cu participarea tuturor factorilor interesati ai comunitatii, demers care cere timp dar care este si cel mai recomandat pentru a avea sustinerea intregii comunitati si pentru o viziune cat mai realista a viitorului acceptat de toti.

2.3. Metode si caracteristici comune de planificare strategica

Metodele de planificare strategica variaza in functie de conditiile si prioritatile fiecarei zone. Totusi, exista o serie de caracteristici comune identificate din exemplele de bune practici. Toate aceste caracteristici sunt egale ca importantasi nu trebuie prioritizate:

- demers ce **porneste de la nevoile umane**, incercand sa identifice acele efecte benefice pe termen lung asupra grupurilor dezavantajate si marginalizate;
- demers pe **termen lung** cu un **calendar precis**;

- adeziunea tuturor partilor implicate , **angajament politic** puternic si **vointa de a construi**;
- proces global si integrat, ghidat de o analiza completa si fiabila, participativ, ce conciliaza obiective economice, sociale si de mediu;
- proces insotit de **prioritati bugetare precise** – fiecare program de actiune trebuie dotat cu resursele necesare pentru atingerea obiectivelor iar stabilirea bugetelor trebuie facuta in functie de prioritatile clar definite;
- dispozitive de monitorizare, evaluare si valorificare a experientei (**returul din experienta**).

Definirea documentului strategic local

In contextul dezvoltarii locale **Strategia de Dezvoltare pe Perioada 2007-2013** a Municipiului Aiud reprezinta un concept elaborat, care exprima valorile comunitatii locale in acord cu obiectivele de dezvoltare, definind viziunea asupra viitorului, conturand directii de dezvoltare si stabilind traiectoria evolutiei printr-un set de proiecte care urmeaza a se concretiza printr-o lista finita de actiuni.

Strategia de Dezvoltare a Municipiului Aiud va fi instrumentul de lucru, adoptat de Consiliul Local Aiud, pus la dispozitie tuturor celor interesati in dezvoltarea socio-economica a localitatii, constituind traseul optim ales pentru orizontul de timp propus al anului 2013.

Strategia, avand valoarea unui document program si agreat de intreaga comunitate, va orienta previziunea, decizia si actiunea catre obiective superioare, fara ca pe parcurs sa admita abateri datorate unor imixtiuni, de orice natura, politice sau administrative.

Adoptarea procesului de consultare a comunitatii locale, determina caracterul consensual al Strategiei cu aspiratiile cetatenilor municipiului Aiud, rezultat al asumarii depline si constiente, confirmata de implicarea viitoare a comunitatii locale in implementarea acesteia.

Argumentatie

Documentul pe care il oferim incorporeaza si integreaza intr-o maniera previzionala misiunea managementului administratiei publice, scopul, axele strategice, prioritatile, etapizarea si obiectivele strategice pe domenii de activitate, care se vor materializa, ulterior, prin activitatile prevazute, pe termene, in **Planul de Actiuni pentru indeplinirea Strategiei**. Acesta va cuprinde la randul sau, actiunile si masurile pentru realizarea fiecarui obiectiv strategic de domeniu, termene detaliate si responsabilitatile de implementare.

Sinteza elementelor mentionate se regaseste in analiza de tip SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunitati si constrangeri) efectuata si pe care se fundamenteaza, de fapt, in liniile sale definitorii, **Strategia de Dezvoltare Locala a Municipiului Aiud pe perioada 2007 – 2013** si in perspectiva anului 2017.

METODOLOGIA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICA

Planificarea strategica este un proces in mai multe etape, prin care comunitatile pot sa isi creeze imaginea viitorului pornind de la conditiile prezente de potential si resurse si isi traseaza cai de realizare a acelu viitor. Etapele necesare in planificarea strategica sunt urmatoarele:

1. Evaluarea mediului economico-social si a potentialelor locale (analiza de potential);
2. Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locala
 - formularea scopurilor, obiectivelor si a strategiilor realiste;
 - identificarea, evaluarea si ordonarea masurilor si proiectelor dupa prioritati;
3. Implementarea Strategiei de Dezvoltare
 - dezvoltarea planurilor de actiune
 - implementarea planurilor
 - monitorizarea si evaluarea rezultatelor

Sintetic procesul planificarii strategice cuprinde doua faze determinante:

- faza identificarii conceptului general;
- faza realizarii planului strategic

A) ETAPELE DE ELABORAREA SI IMPLEMENTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE URBANA

Aceste etape incearca sa ridice si sa raspunda problemelor fundamentale identificate in comunitatea locala, legate de:

- ETAPA 1 – Unde ne situam in acest moment?
- ETAPA 2 – Unde ne-ar placea sa ne situam?
- ETAPA 3 – Ce problema trebuie sa ridicam si cum ajungem acolo?
- ETAPA 4 – Cum trebuie sa actionam pentru a ajunge acolo?

1. EVALUAREA MEDIULUI ECONOMIC-SOCIAL SI A POTENTIALELOR LOCALE – ANALIZA DE POTENTIAL

Echipa de proiect a initiat evaluarea mediului economico-social local si a potentialelor existente in zona pentru ca, pornind de la acestea, sa se creeze si implementeze politici si programe adresate necesitatilor locale. S-a pornit de la ideea fundamentala ca fortele determinante ale dezvoltarii locale sunt baza economica si capacitatea de dezvoltare a acesteia, avand in vedere si tendintele externe si evenimentele care pot avea impact asupra acestora.

Definirea domeniilor de analiza

Domeniile de analiza au fost grupate astfel: situatia economica, pozitia geo-politica, infrastructura fizica si de comunicatii, mediul de afaceri, patrimoniul, fiecare din aceste domenii fiind impartit in sub-domenii, pentru a cuprinde o gama cat mai larga si reprezentativa a vietii economico-sociale a municipiului Aiud.

Colectarea datelor

Colectarea datelor, ca factor cheie al realizarii analizei economico-sociale a zonei, a fost un proces dificil, avandu-se in vedere disponibilitatea si accesul la date statistice, relevante acestui scop. De aceea, acolo unde nu a fost posibila gasirea unor date statistice oficiale sau colectarea unor date relevante de la diversele institutii si organizatii de profil, s-au colectat date empirice, transmise verbal, prin interviuri, chestionare si sondaje, din cunostintele de

specialitate documentate ale unor experti din diferite domenii. Prezentarea datelor si informatiilor prelucrate s-a facut astfel incat acestea sa fie relevante si relativ usor de inteles pentru factorii de decizie.

Analiza SWOT (Puncte tari-puncte slabe-opportunitati-amenintari)

Dupa colectarea si prelucrarea datelor, echipa de proiect a organizat derularea analizelor de potential al zonei, in vederea utilizarii acestora in cadrul analizei SWOT. Analiza SWOT este o metoda eficienta, utilizata in procesul planificarii strategice pentru identificarea potentialelor, a prioritatilor si pentru crearea unei viziuni comune a strategiei de dezvoltare.

SWOT este o tehnica de analiza a organizatiei ce reliefeaza cele mai importante puncte forte (strengths), puncte slabe (weaknesses), oportunitati (opportunities) si amenintari/constangeri (threats) specifice functionarii acesteia.

Orientarea acestei analize este preponderent previzionala.

Prin analiza SWOT se trece in revista mediul extern si intern al organizatiei, respectiv factorii externi (ce grupeaza oportunitatile si amenintarile sau constrangerile la care trebuie sa faca fata organizatia respectiva) si interni (puncte forte sau tari si cele slabe).

Scopul final al analizei SWOT este maximizarea punctelor forte, minimizarea punctelor slabe, valorificarea oportunitatilor, evitarea sau atenuarea constrangerilor (din mediul extern).

Actori implicati:

- Echipa de lucru - E.L.
- Comitetul tehnic de lucru - C.T.L.
- Participarea cetatenilor - interviuri, chestionare, sondaje, rezultate.

Rezultate:

- analiza sectoriala de potential
 - cantitativa - fisa localitatii
 - calitativa - analiza SWOT
- identificarea nevoilor si constrangerilor

2. ELABORAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA

Pornind de la rezultatele analizei SWOT echipa proiectului a trecut la etapa a doua de realizare a planificarii strategice si anume la elaborarea propriu-zisa a strategiei.

Formularea misiunii, a directiilor strategice si a domeniilor prioritare de actiune

Pe baza profilului economico-social al zonei, identificat in etapa anterioara, echipa de proiect a sintetizat misiunea strategiei de dezvoltare locala si va identifica directiile strategice si domeniile prioritare de actiune pentru urmasorii 10 ani. Strategia de dezvoltare trebuie sa raspunda la intrebarea "Unde vrem sa ajungem?"

Aceste directii strategice si domenii de actiune reprezinta practic linii directe aflate la dispozitia autoritatilor locale in procesul de promovare economica a zonei, prin masuri care sa vizeze:

Formularea alternativelor strategice si a strategiei finale

In vederea alegerii alternativelor strategice optime, echipa proiectului a analizat patru optiuni de actiune strategica, dupa cum urmeaza:

- ✓ Strategii de tip SO, care utilizeaza avantajele zonei pentru a profita la maxim de oportunitatile oferite de mediul extern;
- ✓ Strategii de tip WO, care depasesc slabiciunile zonei pentru a profita la maxim de oportunitatile oferite de mediul extern;
- ✓ Strategii de tip ST, care utilizeaza toate avantajele zonei pentru a evita sau minimizeza amenintarile mediilor exterioare;
- ✓ Strategii de tip WT, care minimizeaza slabiciunile zonei si evita sau minimizeaza amenintarile mediilor exterioare.

In urma analizei s-a hotarat ca cea mai buna alternativa strategica pentru comunitatea vizata este cea de tip SO, ea raspunzand cel mai bine dezideratului unei dezvoltari durabile in folosul nemijlocit al cetatenilor.

ACTORI IMPLICATI

- Echipa de Lucru E.L.
- Comitetul Tehnic de Lucru C.T.L.
- Comitetul de Dezvoltare Locala C.D.L.
- Consiliul Local - C.L.

REZULTATE:

- definirea viziunii strategice propuse;
- definirea domeniilor / sectoarelor strategice
- finalizarea conceptuala a documentului strategic

3. IMPLEMENTAREA ALTERNATIVEI STRATEGICE DE DEZVOLTARE

Aceasta etapa a fost urmarita mai putin de membrii echipei de proiect, intrucat Planul Local de actiune si implementarea acestuia este apanajul institutiei Administratiei Publice Locale. Cu toate acestea, au fost estimate rezultatele efective si impactul aplicarii *Strategiei de Dezvoltare Locala a municipiului Aiud*, pentru a oferi apoi un mijloc de comparatie autoritatii locale in procesul monitorizarii implementarii. Au fost de asemenea schitate in linii generale resursele necesare implementarii strategiei precum si sursele de finantare avute in vedere.

Implementarea modelului strategic de dezvoltare locala, care consta in elaborarea planurilor de actiune, realizarea si monitorizarea acestora este sarcina autoritatii locale, care trebuie sa-si asume responsabilitatea pentru alocarea veniturilor necesare punerii in practica a strategiei.

Trebuie spus ca modelul strategic de dezvoltare a municipiului Aiud va putea fi aplicat si realizat daca toti actorii sociali, de la toate nivelele si din toate sectoarele, vor actiona sustinut si integrat si vor pune in practica ideile directe, actiunile si obiectivele propuse.

Sta in puterea cetatenilor si administratiei publice locale sa asigure satisfacerea conditiilor necesare pentru atingerea acestor obiective. Numai printr-o gandire unitara cu privire la caile necesare de urmat se creeaza premisele aparitiei unui efect benefic pentru asigurarea unei dezvoltari armonioase si durabile in timp a municipiului Aiud.

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Dezvoltare strategica

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

Capitolul DEZVOLTARE STRATEGICA

Contextul strategic de dezvoltare al municipiului Aiud
Politici de dezvoltare regională
Instrumente de dezvoltare regională
Concluzii

Contextul strategic de dezvoltare al municipiului Aiud

Dezvoltarea municipiului Aiud trebuie analizată și relaționată constant de contextul politicii de dezvoltare regională în România și, implicit, în contextul politicii de dezvoltare regională a Uniunii Europene. Pe termen lung, municipiul Aiud poate deveni un pol de dezvoltare economică solid pe culoarul Alba Iulia - Cluj Napoca și un model instituțional și comunitar multilingual de tip european.

Miza strategică pentru municipiul Aiud este de a se transforma într-o comunitate generatoare de locuri de muncă, competitivitate, susținătoare a capacităților economice de eco-producție și producție bazată pe inovare, în acord cu politica strategică a Uniunii Europene prevăzută în Strategia de la Lisabona revizuită, dar și în politicile de dezvoltare regională comunitară. Priorități orizontale funcționale ale Uniunii Europene, precum egalitatea de șanse, protecția mediului, incluziune socială și educațională se vor asocia permanent cu elementele de miză strategică antemenționate.

Politici de dezvoltare regională

În contextul accentuării disparităților regionale la nivel național, dintre Regiunea București-Ilfov și celelalte regiuni (implicit și Regiunea Centru), dar și noul context impus de calitatea de stat membru în Uniunea Europeană, politica de dezvoltare regională a României, aferentă perioadei 2007-2013, are ca obiective relevante, implicit pentru cadrul de dezvoltare comunitară al municipiului Aiud:

- *diminuarea dezechilibrelor regionale existente, cu accent pe stimularea dezvoltării echilibrate și pe revitalizarea zonelor defavorizate (cu dezvoltare întârziată); preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;*
- *îndeplinirea criteriilor de integrare în structurile Uniunii Europene și de acces la instrumentele financiare de asistență pentru țările membre (fonduri structurale și de coeziune);*
- *corelarea cu politicile sectoriale guvernamentale de dezvoltare; stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, care contribuie la dezvoltarea economică și care este în conformitate cu prevederile legale și cu acordurile internaționale încheiate de România.*

Formatted: Bullets and Numbering

Aceste obiective sunt dezvoltate în priorități acționale și instrumente financiare suport într-o serie de documente programatice și de planificare, referențiale pentru cadrul de dezvoltare național, regional și local pentru perioada 2007-2013¹:

- Planul Național de Dezvoltare 2007-2013;
- Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013;
- Programul Operațional Regional;
- Programele Operaționale Sectoriale;
- Programul de Guvernare pentru perioada 2005-2008;
- Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013;

¹ A nu fi utilizate versiunile publice ale documentelor până la data de 1 februarie 2007

- Planul de dezvoltare al regiunii "Centru" în perioada 2007-2013;
- Planul Regional de Acțiune pentru Mediu;
- Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor;
- Planul Regional de Acțiune pentru Educație 2006-2013²;
- Planul Regional de Acțiune pentru Ocupare 2006-2009³;
- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic 2005-2013⁴.

Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 (PND) este documentul de planificare strategică și programare financiară multianuală, care are ca scop să orienteze și să stimuleze dezvoltarea economică și socială a țării pentru atingerea obiectivului de realizare a coeziunii economice și sociale. Acesta justifică și prioritizează investițiile publice vizate de politica economică și de coeziune socială de la nivel european și definește cadrul planificării strategice și programării financiare multi-anuale a României.

PND este structurat pe 6 priorități naționale majore⁵, dintre care una este destinată reducerii diferențelor de dezvoltare între regiunile României prin creșterea economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, în vederea diminuării disparităților de dezvoltare interregionale și intra-regionale. Relevanța strategică a acestor priorități pentru sfera de dezvoltare a municipiului Aiud rezidă în concretizarea acțională și financiară a următoarelor repere

- *îmbunătățirea infrastructurii publice regionale și locale;*
- *consolidarea mediului de afaceri regional și local;*
- *dezvoltarea turismului regional și local;*
- *dezvoltare urbană durabilă;*
- *cooperarea teritorială europeană.*

Formatted: Bullets and Numbering

Prin proiectele pe care le-ar putea implementa în cadrul acestor măsuri, dar și a celor subsecvente, precum și în cele conforme cu măsurile prevăzute de celelalte priorități naționale și regionale de dezvoltare, municipiul Aiud ar putea să se dezvolte exponențial, reducând decalajele intrajudețene existente în relația cu municipiul Alba Iulia sau Sebeș și potențând caracterul său de pol de dezvoltare cu caracter subregional, liant intraregional între regiunile Centru și Nord-Vest.

Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 (CSNR) este un document de referință pentru programarea Fondurilor Structurale și de Coeziune.

Scopul principal al CSNR este de a consolida obiectivul strategic al politicilor economice, de coeziune socială și regionale ale României, precum și de a stabili legăturile potrivite și corecte cu politicile Comisiei Europene, mai ales cu Strategia de la Lisabona, care stă la baza elaborării politicilor de dezvoltare economică și de crearea a noi locuri de muncă. CSNR prezintă modul în care România intenționează să includă în strategiile sale conceptele de dezvoltare durabilă a mediului înconjurător și de egalitate de șanse în vederea combaterii excluziunii sociale

² Sursa: www.adrcertrn.ro

³ Idem

⁴ Idem 2

⁵ Câte 6 priorități sunt:

- creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere;
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport;
- protejarea și îmbunătățirea calității mediului;
- dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative;
- dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol;
- diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării.

Formatted: Bullets and Numbering

Spre deosebire de PND, CSNR cuprinde doar 5 priorități tematic⁶, dar și o prioritate teritorială ce reia practic prioritatea PND destinată reducerii disparităților dintre regiunile țării. Aceasta urmărește promovarea unei dezvoltări echilibrate a întregului teritoriu, prin crearea condițiilor pentru dezvoltarea regiunilor rămase în urmă și valorificarea potențialului regional de dezvoltare. Fiecare din cele 5 priorități prezintă elemente importante de relevanță pentru o comunitate administrativ - teritorială precum municipiul Aiud. Amplasarea geo-strategică, profilul economic actual și cel de perspectivă, profilul socio-profesional și etnic - comunitar al municipiului permit și impun dezvoltarea unor proiecte de finanțare sinergice cu prioritățile enunțate.

Instrumente de dezvoltare regională

Programul Operațional Regional (POR) va fi finanțat în perioada 2007- 2013 din bugetul de stat și bugetele locale, cât și din surse private, fiind cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) - unul din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene. Contribuția financiară a UE poate ajunge până la 85% din totalul cheltuielilor naționale (publice și private).

POR implementează elemente importante ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Planului Național de Dezvoltare (PND), contribuind, împreună cu celelalte Programe Operaționale Sectoriale (PO), la realizarea obiectivului Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a PND și al Cadrului Național Strategic de Referință, și anume diminuarea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre ale UE.

Scopul POR este să sprijine, pe cât posibil, o creștere echilibrată a tuturor zonelor țării, nu atât prin redistribuirea resurselor publice, cât mai ales prin asigurarea, ca toate zonele să aibă un nivel minim de infrastructură de afaceri, socială și capital uman, care să permită creșterea economică.

Autoritățile locale au fost desemnate ca principali beneficiari ai finanțărilor oferite prin POR, conform axelor prioritare, domeniilor de intervenție și tipurilor de proiecte prezentate mai jos.

Formatted: Bullets and Numbering

Programul Operațional Regional

Autoritate de Management: Ministerul Integrării Europene

Organisme intermediare: Agențiile de Dezvoltare Regională

Valoarea alocărilor financiare totale: 3.275,00 mil EUR

Obiective specifice:

- *Îmbunătățirea gradului general de atractivitate și accesibilitate a regiunilor;*
- *Creșterea competitivității regiunilor ca locații pentru afaceri;*
- *Valorificarea potențialului turistic, istoric și cultural al regiunilor și creșterea contribuției acestor domenii la dezvoltarea regiunilor;*
- *Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane.*

⁶ Cele 5 priorități sunt:

- dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene
- creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești
- dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman din România
- consolidarea unei capacități administrative eficiente
- promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate

⁷ Informațiile referitoare la tipurile de proiecte și beneficiarii eligibili vor fi definite prin Ghidurile solicitantului, documente în ansa de elaborare, arizare și agrementare.

AXE PRIORITARE TEMATICE

AXA PRIORITARĂ 1 – Suport pentru dezvoltarea sustenabilă a polilor urbani de creștere

AXA PRIORITARĂ 2- Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale

1.1 Reabilitarea și modernizarea infrastructurii județene și locale de transport

AXA PRIORITARĂ 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale

2.1 Reabilitarea / modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate;

2.2 Reabilitarea / modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor sociale;

2.3 Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență;

2.4 Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea infrastructurii educaționale

AXA PRIORITARĂ 3 – Întărirea mediului de afaceri regional și local

3.1 Dezvoltarea structurilor de sprijinire a mediului de afaceri;

3.2 Reabilitarea siturilor industriale;

3.3 Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale regionale / locale pentru crearea și dezvoltarea microîntreprinderilor.

AXA PRIORITARĂ 5 - Dezvoltarea turismului regional și local

4.1 Restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe;

4.2. Crearea/ dezvoltarea/ modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic;

4.3 Reabilitarea/ extinderea / modernizarea/dotarea structurilor de cazare cu utilitățile conexe, precum și a facilităților de recreare.

AXA PRIORITARĂ 6 Asistență tehnică

Programul operațional sectorial creșterea competitivității economice (POS CCE)

Autoritate de Management: Ministerul Economiei și Comerțului

Organisme Intermediare: ANIMMC, Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, MedCs, MCTI, MEC (direcția de specialitate - profil energetic), Autoritatea Națională pentru Tineret.

Valoarea alocațiilor financiare totale: 2.240,00 mil EUR

Obiectivul general al POS CCE este creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE. Ținta este o creștere medie anuală a productivității de cca. 5,5 % până în 2015. Aceasta va permite României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media UE.

Obiective specifice:

- Consolidarea și dezvoltarea sectorului productiv;
- Constituirea unui mediu favorabil dezvoltării întreprinderilor;
- Creșterea capacității C&D și stimularea cooperării între instituții de CDI și sectorul productiv;
- Valorificarea potențialului TIC și aplicarea acestuia în sectorul public (administrație) și cel privat (cetățeni, întreprinderi);
- Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic promovarea surselor regenerabile de energie;
- Promovarea potențialului turismului românesc

AXE PRIORITARE TEMATICE

AXA PRIORITARA 1 Un sistem inovativ de producție

- 1.1 *Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor, în special a IMM*
- 1.2 *Acesul la credit și instrumente de finanțare pentru IMM-uri*
- 1.3 *Dezvoltarea antreprenorială*

AXA PRIORITARA 2 Creșterea competitivității economice prin cercetare- dezvoltare și inovare

- 2.1 *Cercetarea în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi (industrie) în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie*
- 2.2 *Investiții în infrastructura de CDI*
- 2.3 *Acesul întreprinderilor la activități de CDI*

AXA PRIORITARA 3 Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public

- 3.1 *Susținerea utilizării tehnologiei informației*
- 3.2 *Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice moderne (e-Guvernare, e-Educație și e-Sănătate)*
- 3.3 *Dezvoltarea e-economiei*

AXA PRIORITARA 4 - Îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sectorului energetic

- 4.1 *Îmbunătățirea eficienței energetice*
- 4.2 *Valorificarea resurselor regenerabile de energie*
- 4.3 *Reducerea impactului negativ asupra mediului al funcționării sistemului energetic*

AXA PRIORITARA 5 România, destinație atractivă pentru turism și afaceri

- 5.1 *Promovarea potențialului turistic românesc*
- 5.2 *Dezvoltarea unei rețele naționale de Centre de Informare și Promovare Turistică*

AXA PRIORITARA 6 Asistență tehnică

- 6.1 *Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS Competitivitate*
- 6.2 *Sprijin pentru comunicare, evaluare și dezvoltare TI.*

Programul operațional sectorial de mediu (POS Mediu)

Autoritate de Management: Ministerul Mediului și Gospodării Apelor

Organisme Intermediare: Agențiile Regionale pentru Protecția Mediului

Valoarea alocațiilor financiare totale: 3.969 mil EUR

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu precum și, reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană și România în ceea ce privește standardele de mediu, luând în considerare două obiective pe termen lung: asigurarea accesului la utilitățile publice de bază și îmbunătățirea calității mediului.

Obiective specifice

- *Îmbunătățirea accesului la infrastructura de apă, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015;*

- *A meliorarea calității solului, prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate istoric în minimum 30 de județe până în 2015;*
- *Reducerea impactului negativ cauzat de centralele municipale de termoficare veci în cele mai poluate localități până în 2015;*
- *Protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea implementării rețelei Natura 2000;*
- *Reducerea riscului la dezastre naturale, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.*

AXE PRIORITARE TEMATICE

AXA PRIORITARĂ 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată

1.1 Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată.

AXA PRIORITARĂ 2 – Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate

2.1 Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor;

2.2 Reabilitarea siturilor contaminate

AXA PRIORITARĂ 3 - Îmbunătățirea sistemelor municipale de termoficare în zonele prioritare selectate

3.1 Reabilitarea centralelor termice și a rețelelor aferente acestora

AXA PRIORITARĂ 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii

4.1. Elaborarea și implementarea planurilor de management pentru ariile protejate și asigurarea cadrului de management adecvat pentru instituțiile responsabile cu protecția naturii și a peisajului.

AXA PRIORITARĂ 5 – Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc

5.1. Protecția împotriva inundațiilor;

5.2. Combaterea eroziunii costiere

AXA PRIORITARĂ 6 - Asistență Tehnică

6.1. Sprijin pentru management-ul și evaluarea POS;

6.2. Sprijin pentru informare și publicitate

Programul operațional sectorial dezvoltarea resurselor umane

Autoritate de Management: Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei

Organisme Intermediare: MEDC, ANOFM.

Valoarea alocațiilor financiare totale: 3.050 mil EUR

Obiectivul general al POS DRU îl constituie dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii, prin asigurarea egalității de șanse pentru învățarea pe tot parcursul vieții, dezvoltarea unei piețe de muncă moderne, flexibile și incluzive, care să conducă, până în 2013, la o ocupare durabilă a 900.000 de persoane.

Obiective specifice:

- *Creșterea nivelului de educație și de pregătire profesională a capitalului uman;*
- *Dezvoltarea resurselor umane în sistemul de educație;*
- *Promovarea culturii antreprenoriale;*

- *Facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii;*
- *Dezvoltarea unei piețe de muncă cuprinzătoare, flexibilă și modernă;*
- *Promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactice, inclusiv în zonele rurale;*
- *Îmbunătățirea serviciului public de ocupare;*
- *Facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.*

AXE PRIORITARE TEMATICE

AXA PRIORITARĂ 1 – Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

- 1.1 *Educație și formare profesională inițială de calitate în sprijinul creșterii economice și ocupării*
- 1.2 *Educația universitară în sprijinul societății bazate pe cunoaștere*
- 1.3 *Capital uman competitiv în educație și cercetare*
- 1.4 *Asigurarea calității în formarea profesională continuă (FPC)*

AXA PRIORITARĂ 2 - Conectarea învățării pe tot parcursul vieții

- 2.1 *Tranziția de la școală la locul de muncă*
- 2.2 *Părăsirea timpurie a școlii și educația de tip „a doua șansă”*
- 2.3 *Creșterea accesului și participării la formarea profesională continuă (FPC)*

AXA PRIORITARĂ 3 -Creșterea adaptabilității forței de muncă

- 3.1 *Promovarea culturii antreprenoriale*
- 3.2 *Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității*
- 3.3 *Dezvoltarea parteneriatului și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali*

AXA PRIORITARĂ 4 Modernizarea Serviciului Public de Ocupare

- 4.1 *Întărirea capacității SPO de furnizare a serviciilor de ocupare*
- 4.2 *Formarea personalului propriu*

AXA PRIORITARĂ 5 – Promovarea măsurilor active de ocupare

- 5.1 *Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare*
- 5.2 *Promovarea sustenabilității pe termen lung în zonele rurale în termenii dezvoltării resurselor umane și a ocupării*

AXA PRIORITARĂ 6 – Promovarea incluziunii sociale

- 6.1 *Dezvoltarea economiei sociale*
- 6.2 *Dezvoltarea unei rețele de servicii sociale integrate*
- 6.3 *Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile la sistemul de educație și pe piața muncii*
- 6.4 *Promovarea egalității de șanse pe piața muncii*
- 6.5 *Inițiativele transnaționale pe piața incluzivă a muncii*

AXA PRIORITARĂ 7 – Asistența Tehnică

- 7.1 *Sprijin pentru implementarea, managementul general și evaluarea POSDRU*
- 7.2 *Sprijin pentru promovarea POSDRU și comunicare*

Programul operațional sectorial dezvoltarea capacității administrative (PO DCA)

Autoritate de Management: Ministerul Administrației și Internelor

Organism Intermediare: -

Valoarea alocațiilor financiare totale: 185,00 mil EUR

Obiectivul general este acela de a contribui la realizarea obiectivelor naționale și ale Uniunii Europene de a obține progresul în dezvoltarea socio-economică potrivit obiectivelor de coeziune și convergență.

Obiectiv specific

- *Contribuire la îmbunătățirea durabilă a administrației publice românești.*

Axe prioritare tematice

AXA PRIORITARĂ 1. Întărirea intervențiilor de politici publice în administrația centrală

- 1.1 *Ativități de management al reformelor;*
- 1.2 *Capacitatea de formulare a politicilor publice, inclusiv a strategiilor intersectoriale și a planurilor instituționale strategice;*
- 1.3 *Implementarea reformei funcției publice;*
- 1.4 *Implementarea monitorizării și evaluării programelor.*

AXA PRIORITARĂ 2 Dezvoltarea capacității de îmbunătățire a performanței serviciilor în administrația locală

- 2.1 *Ativități de management al reformelor în administrația publică locală;*
- 2.2 *Întărirea capacității de management strategic și de planificare a acțiunilor;*
- 2.3 *Raționalizarea furnizării serviciilor locale și întărirea managementului resurselor umane;*
- 2.4 *Monitorizarea și evaluarea în administrația locală.*

AXA PRIORITARĂ 3 Asistență tehnică pentru sprijinirea implementării PO

- 3.1 *Sprijinirea managementului general al PO DCA, inclusiv pregătirea următorului exercițiu de programare;*
- 3.2 *Sprijinirea strategiei de comunicare a PO DCA.*

Esențial pentru cheltuirea acestor bani disponibili, este capacitatea de absorbție a fiecărei regiuni în parte, capacitate care este strâns legată de:

- *situația microeconomică (nivelul general de dezvoltare ridicat permite alocarea mai multor resurse pentru cofinanțarea proiectelor);*
- *capacitatea de cofinanțare (inclusiv existența instituțiilor financiare disponibile să furnizeze servicii de creditare);*
- *capacitatea administrativă (capacitatea administrației centrale și locale de a pregăti planuri, programe și proiecte, de a lua decizii privind programele și proiectele, de a coordona principalii parteneri și de a administra procesele într-un mod transparent și responsabil).*

Formatted: Bullets and Numbering

Instrumentele antemenționate sunt elemente esențiale pe care trebuie să le aibă în vedere și autoritățile și instituțiile ce dețin competențe acționale și instituționale din municipiul Aiud, pentru a putea utiliza cât mai eficace și eficient resursele financiare disponibile în cadrul POR, dar și în celelalte programe operaționale sectoriale finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune.

În afara acestor documente programatice, care prevăd expres resurse financiare destinate reducerii disparităților dintre regiunile din România, precum și dintre acestea și celelalte regiuni din Uniunea Europeană, mai există și categoria documentelor naționale și regionale, care prevăd și alte măsuri îndreptate spre dezvoltarea regională.

Programul de Guvernare pentru perioada 2005-2008 conține două capitole distincte dedicate integrării europene (Capitolul 3) și politicii de dezvoltare regională (Capitolul 15). Astfel, în ceea ce privește integrarea europeană (Capitolul 3), cele mai importante măsuri care au un impact asupra administrațiilor publice locale – în perspectiva accesării fondurilor structurale, dar și a celor de pre-aderare – se referă la:

- creșterea capacității instituționale a administrației publice în special în ceea ce privește procedurile europene cu privire la denularea fondurilor de preaderare, de coeziune și a celor structurale;
- gestionarea eficientă a poziției pe care România o are ca beneficiar net al fondurilor de preaderare;
- reducerea costurilor integrării europene, nu numai prin gestionarea eficientă și transparentă a fondurilor interne și externe, ci și prin preluarea corectă a prevederilor din *acquis-ul comunitar* și prin diminuarea birocrăției și a corupției din sistemele de alocare a fondurilor;
- creșterea capacității instituționale a administrației publice.

În privința dezvoltării regionale (Capitolul 15), obiectivele principale pentru perioada 2007-2013 sunt:

- creșterea competitivității la nivel regional și a convergenței între regiuni;
- dezvoltarea zonelor urbane și rurale;
- promovarea economiei amoașterii, cercetării și inovații;
- cooperarea transfrontalieră și transnațională.

Legat în mod specific de cadrul instituțional, Capitolul 15 prevede:

- reorganizarea regiunilor de dezvoltare economică, prin mărirea numărului acestora, ținând cont de criterii geografice, socio-economice și culturale, în conformitate cu prevederile europene, în scopul eficientizării activității acestora;
- încurajarea dezvoltării de microregiuni pe teritoriul unui județ în scopul realizării unor proiecte comune;
- asigurarea corelării planurilor operaționale pe regiuni;
- asigurarea corelării planurilor operaționale cu cele de dezvoltare locală;
- elaborarea unei metodologii comune de realizare a planurilor de dezvoltare locală pe localități;
- realizarea și implementarea unui sistem de management al informației care să permită monitorizarea realizării planurilor operaționale și a deținerii fondurilor pre-structurale și apoi a celor structurale;
- dezvoltarea capacității tehnice de a elabora și implementa proiecte ce urmează să fie cofinanțate prin instrumente structurale, prin aplicarea unor programe de instruire la nivel local și județean;
- consacrarea contractelor de parteneriat între autoritatea centrală investită să elaboreze și să aplice politici regionale – ca autoritate de management – și agențiile de dezvoltare regională, ca formă legală de cooperare și implementare a programului operațional pentru dezvoltare regională.

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 are la bază principiile politicii agricole comune a Uniunii Europene și reunește măsuri destinate agriculturii și dezvoltării zonelor rurale.

Aceste măsuri se concentrează în 4 axe:

Axa 1 - Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier, care vizează:

- continuarea procesului de restructurare și modernizare a sectorului agroalimentar și a celui forestier pentru îmbunătățirea performanțelor întreprinderii și obținerea de noi tehnologii;
- dezvoltarea infrastructurii agricole;
- sprijinirea transformării fermelor de semi-subsistență în exploatații viabile din punct de vedere comercial;
- stimularea dezvoltării unui sector agricol și forestier competitiv care să facă față cerințelor unei piețe internaționale;
- sprijinul pentru investiții în exploatații agricole și silvice, procesarea produselor agricole și silvice, înființarea grupurilor de producători;
- sprijin pentru stabilirea tinerilor în mediul rural;

Formatted: Bullets and Numbering

- *pensionarea timpurie;*
- *menținerea și dezvoltarea funcțiilor economice, ecologice și sociale ale pădurilor în zonele rurale;*
- *activități pentru formare și consultanță.*

Formatted: Bullets and Numbering

Axa 2 - Îmbunătățirea mediului în spațiul rural, care include măsurile de sprijin pentru fermierii care își desfășoară activitatea în zonele muntoase cu handicap natural, împăduriri ale terenurilor agricole și neagricole și în același timp plățile compensatorii pentru agromediu în zonele cu înaltă valoare naturală și în siturile Natura 2000.

Formatted: Bullets and Numbering

Axa 3 - Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale, care cuprinde măsuri de diversificare a activităților neagricole și turismului rural, măsuri pentru renovarea satelor, infrastructură rurală și pregătirea formatorilor.

Formatted: Bullets and Numbering

Axa 4 - Leader, care sprijină formarea și susținerea parteneriatelor publice-privat la nivel local, elaborarea și promovarea strategiilor locale de dezvoltare.

Formatted: Bullets and Numbering

Beneficiari eligibili:

- *Fermieri, Angajați în agricultură și industrie alimentară, Proprietari de pădure și/sau de terenuri agricole/neagricole, Reprezentanți ai asociațiilor de proprietari de pădure și ai grupurilor de producători, Microîntreprinderi, IMM, Ferme de subsistență, grupuri de producători agricoli etc.*
- *Consiliile locale și/sau Asociații cu statut juridic între consiliile locale din mediul rural*
- *Comunitățile locale, structuri publice și private (primării, consilii locale, societăți comerciale, ONG-uri)*
- *Grupurile de Acțiune Locală.*

Planul de dezvoltare al Regiunii Centru în perioada 2007-2013 are ca obiectiv "utilizarea eficientă a tuturor resurselor fizice și umane, în scopul dezvoltării unei economii performante în corelație cu conservarea mediului și a patrimoniului, care să ducă pe termen lung la armonizarea coeziunii economice și sociale la nivelul Regiunii Centru. Acesta urmează a fi atins prin urmărirea a 7 priorități, detaliate în măsuri:

- *dezvoltarea infrastructurii locale și regionale (transport, mediu, reabilitare urbană, utilități publice, infrastructură socială – școli, spitale etc.);*
- *sprijinirea afacerilor;*
- *dezvoltarea turismului;*
- *dezvoltare rurală;*
- *cercetare, inovare tehnologică și crearea societății informaționale;*
- *creșterea ocupării, dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale;*
- *dezvoltare urbană durabilă.*

Planul Regional de Acțiune pentru Mediu, Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor, Planul Regional de Acțiune pentru Educație 2006-2013, Planul Regional de Acțiune pentru Ocupare 2006-2009 și Planul Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic (2005-2013) sunt alte documente programatice importante, elaborate sau în curs de definitivare, care prevăd realizarea de acțiuni specifice cu impact asupra comunităților locale din Regiunea Centru. Este important de menționat că obiectivele și măsurile prevăzute în acestea se pot suprapune cu obiectivele Planului Național de Dezvoltare, Cadrului Strategic Național de Referință și Programelor Operaționale – care sunt finanțate într-o mare proporție din Fondurile Structurale și de Coeziune.

Concluzii

Nivelurile strategice și de planificare enunțate conferă municipiului Aiud posibilitatea valorificării unor oportunități acționale și financiare care să plaseze comunitatea drept unul din principalii poli de dezvoltare subregionali.

Municipiul Aiud trebuie să devină până în 2013 un factor de progres și un pol de atracție economică al județului Alba și un actor comunitar relevant în Regiunea Centru. În acest context, este necesară o implicare susținută, coerentă și sustenabilă a factorilor de decizie locali în parteneriat cu comunitatea de afaceri și societatea civilă în dezvoltarea unor proiecte investiționale încadrabile în cadrul strategic enunțat.

O infrastructură tehnico-edilitară modernă, durabilă, în acord cu normele europene de protecția mediului, conferă municipiului Aiud posibilitatea atragerii de investitori străini și autohtoni, confort habitatului uman și calitate vieții comunitare.

Demersurile locale întreprinse în întreg orizontul de timp previzionat în strategie, trebuie să evidențieze municipiul Aiud ca un promotor regional activ al unor politici economice competitive și inovatoare, generatoare de locuri de muncă motivante și stabile, adaptate nevoilor reale ale forței de muncă locale. Concomitent, politici sociale și de incluziune echitabile și atent aplicate, promotoare a egalităților de șanse și tratamentelor nediscriminatorii, trebuie să însoțească constant dezvoltarea economică și comunitară locală.

Nu în ultimul rând, municipiul Aiud trebuie să valorizeze superior potențialul cultural și de tradiții, patrimoniul istoric și mixul relațional etnic și civic, pentru a deveni un centru multilingual, exemplu de diversitate etnică și culturală de tip european.

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Prezentare generala a municipiului Aiud

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

MUNICIPIUL AIUD

Asezare

Municipiul Aiud este asezat în culoarul depresionar axat pe cursul mijlociu al Muresului, la contactul celor trei mari unitati geografice: Câmpia Transilvaniei, la N-E, Podisul Târnavelor, la S-E si Muntii Apuseni, la Vest, la o distanta de 70 km de Cluj Napoca si la 35 km de Alba Iulia, pe ruta E81 si DN1.

Coordonatele geografice sunt paralela 46° 10' latitudine nordica si meridianul 23° 43' longitudine estica. Cota de altitudine, 258 m în centru, 270 m pe dealul Cocosu, 367 m pe Dealul de Straja (la releu). Suprafata municipiului este de 142,2 km². Aiudul este asezat de o parte si de alta a soselei nationale Bucuresti - Cluj - Oradea, a liniei ferate cu aceeasi ruta, pe malul drept al Muresului, la nici 20 de km de masivul muntos Pleasa (1259 m). Municipiul e strabatut de Valea Aiudului, care vine din munte pentru a se înfrati cu Muresul. Muresul în aceasta zona a Aiudului curge linistit, printr-o albie manoasa, oferind locuitorilor o buna sansa pentru practicarea agriculturii din cele mai vechi timpuri, mai ales a gradinaritului.

Administrativ, municipiul Aiud este amplasat in regiunea 7 Centru, judetul Alba, fiind unul dintre orasele cele mai importante ale acestei entitati. Teritoriul administrativ Aiud se structurează în următoarele localități componente și aparținătoare: Aiudul de Sus, Gîmbaș, Măgina, Păgida,, Ciumbud, Sîncrai, Gîrbova de Jos, Țifra, Gîrbova de Sus, Gîrbovița .

Municipiul Aiud constituie centrul de interes al unui areal mai vast si care se regaseste in limitele administrative a oraselor Aiud si Ocna Mures si comunele inconjuratoare : Lopadea Noua, Miraslau, Ponor, Radesti, Ramet, Rametea, respectiv Farau, Hoparta, Lunca Mures, Noslac si Unirea.

Denumire

Etimologia denumirii orasului Aiud este destul de nuanțata întrucât începând din secolul al XIII - lea nici un document oficial nu se pronunța consecvent în acest sens. Astfel se întâlnesc pentru aceeasi localitate denumiri latinești, grecești, germane, maghiare sau maghiarizate: *Amia* sau *Ad Amiam*, *Aegidiopolis*, *Strassburg am Mieresch*, *Enild*, *Enid*, *Enud*, *Enugd*, *Villa Aegydi*, *Villa de Enudio*, *Nogenyel*, *Via Aegidius*, *Maior Enyed*, *Gross Enyed*, *Nagyenyel*.

În harta lui Castorius printre cele 45 de localitati de pe teritoriul Daciei apare si BRUCLA, cea mai apropiata localitate de actualul Aiud.

O ipoteza este ca Aiud ar deriva prin anagramare de la numele lui Iuda Tadeul, în cinstea caruia s-a ridicat biserica "Villa Iudae Thadae" (1839). AIUD, apare ca denumire în limba româna în 1854, dupa ce în 1839 era AJUDU si în 1850 AJUD. Localitatile apartinatoare orasului sunt mentionate si ele în timp sub diferite denumiri.

Aiudul istoric

Numeroase vestigii arheologice vorbesc despre existenta unor asezari omenesti în zona Aiudului încă din Comuna primitiva (epocile neolitica, a cuprului, bronzului si fierului), precum si din cea romana si perioada prefeudala. Au fost scoase la iveala urme de asezari preistorice si cimitire scitice si celtice. Existenta dacilor este confirmata prin obiecte de podoaba si monede de argint, care au ajuns în diferite muzee din tara si strainatate. Epoca romana provinciala ne-a oferit si ea numeroase vestigii la Aiud si în împrejurimi.

Ca asezare urbana localitatea a fost edificata de catre sasi, probabil colonizati în Transilvania în jurul anului 1200, pe locul unui sat (mosie) a Episcopiei romano - catolice din Alba Transilvaniei.

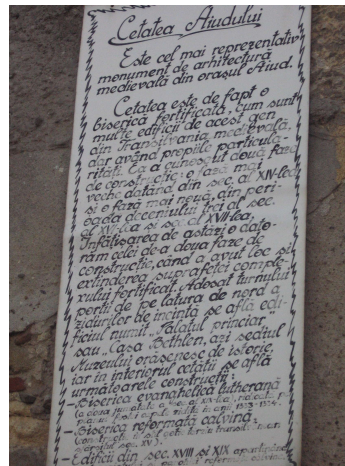
Traditia locala afirma ca primul edificiu de piatra a fost turnul de paza terminat în anul 1239 (?). A urmat o biserică în stil romantic (azi pe locul ei este biserică evanghelică) zidita în 1333 - 1334, concomitent cu o prima fortificatie. Apoi la sfârșitul secolului al XV-lea s-a zidit o biserică mare, în stil gotic (actuala biserică reformata calvina) împrejmuita de zidurile si turnurile unei noi cetati, de forma pentagonală.

Prima atestare documentara pastrata pâna azi dateaza din 1293 noiembrie 7, fiind un privilegiu emis de catre regele Ladislau al IV - lea al Ungariei (1272 - 1290) si confirmat de Andrei al III-lea.

Vreo trei secole Aiudul a fost proprietate a Capitulului episcopal de la Alba Iulia si a coroanei regale maghiare, constituind adesea (ulterior) un obiect de danii si tranzactii între principii si nobili.

Prin vechimea sa cetatea si orasul au fost martore si participante la multe evenimente istorice, precum:

- ✚ marea invazie tatară din 1241;
- ✚ rascoalele iobagilor din 1437;
- ✚ luptele lui Mihai Viteazul din 1600;
- ✚ navaliri turco - tatara din 1658, 1659;
- ✚ atacuri ale habsburgilor si "curutilor" în 1704 si 1717;
- ✚ rascoala crestin - religioasa din 1758 - 1761;
- ✚ miscarile taranesti din 1784;
- ✚ valul revolutionar de la 1848 - 1849;
- ✚ primul razboi mondial;
- ✚ Unirea de la 1 Decembrie 1918;
- ✚ evenimentele celui de-al II - lea razboi mondial;
- ✚ evenimentele de dupa 1944 si pâna astazi.

Documentele si vestigiile expuse în cadrul muzeelor si depozitate în arhivele din Aiud, Alba Iulia, Deva, Sibiu, Cluj - Napoca, Bucuresti, Budapesta, Viena, Berlin, Goeteborg vorbesc despre toate evenimentele, vestigiile, monumentele si cladirile aflate în zona.

Culte

În anul 2002 situatia privind populatia Aiudului se prezinta astfel:

- ✚ ortodocsi: 21853
- ✚ reformati: 4046
- ✚ greco - catolici: 1261

- ✚ romano - catolici: 580
- ✚ unitarieni: 340
- ✚ pentecostali: 274
- ✚ baptisti: 202
- ✚ adventisti de ziua a saptea: 133
- ✚ evanghelici lutherani: 58
- ✚ musulmani: 7
- ✚ crestini dupa evanghelie: 5
- ✚ crestini de rit vechi: 4
- ✚ evanghelici români: 2
- ✚ mozaici: 1
- ✚ alte religii: 147

Data de 30 ianuarie a fiecarui an este declarata ziua patronilor spirituali ai Aiudului - Sfintii Trei Ierarhi Vasile, Grigore si Ioan.

In perceptia si simtirea unui numar important de concitadini, catedrala din centrul orasului este cel mai important si reprezentativ edificiu de cultura si spiritualitate romaneasca din urbea aiudeana.

Orase infratite

Primăria Municipiului Aiud a stabilit relatii de înfrățire si colaborare cu urmatoarele orase :

- ✚ Dingelstadt – Germania: martie 1993
- ✚ Gyomaendröd – Ungaria: octombrie 1993
- ✚ Cusset – Franta : octombrie 2000
- ✚ Cerepovet – Rusia
- ✚ Ponte de Sor – Portugalia : martie 2003
- ✚ Siklos – Ungaria
- ✚ Megara – Grecia: octombrie 2003

Populatia

La 1 iulie 2006 populatia municipiului Aiud era de 26 718⁹ locuitori. Raportul pe categorii de gen, arata ca 13 575 persoane din populatie sunt femei (50.9%) si 13 143 barbati (49,1%). In perioada industrializării si a urbanizării - 1966-1990 - efectivul populatiei a crescut, iar dupa 1990 s-a inscris intr-un trend de diminuare lenta, proces ce continua si in prezent. Populatia a crescut prin efectivele care au migrat dinspre rural spre urban si prin ratele inalte ale natalitatii. Cresterea cea mai accentuata a populatiei s-a produs in ultimul interval al anilor '80. Dupa 1990, rata natalitatii a cunoscut o scadere datorata liberalizarii avortului si procesului economic de recesiune severa, precum si a migratiei externe .

Orasul Aiud a cunoscut un proces intens de industrializare si a atras in special forta de munca de sex masculin din mediul rural, din localitatile apropiate, care a migrat si s-a stabilit in Aiud. Structura pe sexe difera pe localitatile componente si satele apartinatoare orasului Aiud.

⁹ SC Proiect SA, colectiv de redactare si reactualizare *Plan de Urbanism General(PUG) al municipiului Aiud*, Proiect 4687.

Cele mai populate localitati sunt orasul Aiud, Tifra, Gambas si Cumberud, a caror densitate depaseste media de 14,6 locuitori/HA. Cele mai putin populate localitati sunt Garbova de Jos, Garbovita si Pagida. Localitatile cu populatia cea mai imbatranita sunt Garbovita, Pagida, Garbova de Jos, Garbova de Sus si Magina, cu ponderi de peste 20%. Pondere cea mai mare de populatie tanara se afla in localitatile Sancriai, Tifra, Aiud si Aiudul de Sus.

Aiudul economic

La nivelul municipiului Aiud, regasim un sector industrial relativ diversificat cu activitati specifice: industriei metalurgice feroase si neferoase, constructiilor civile si industriale, constructiilor de masini si prelucrarea metalelor, exploatarea, prelucrarea si comercializarea lemnului, industrie usoara (textile si incaltaminte), industrie alimentara.

De asemenea, la nivelul municipiului Aiud discutam de existenta unei productii bine individualizate, unice in Romania de produse precum: tuburi radiante pentru cuptoarele de tratamente termice, rolele de fonta si oteluri refractare pentru caile cu role din cadrul liniilor de laminare, tuburi din otel refractar pentru instalatiile de sinteza din industria chimica si instalatiile de piroliza din petrochimie, unele tipuri de cilindrii de laminor turnati sau a intregii game de prefabricate din beton armat si precomprimat pentru cai de comunicatii, feroviare si rutiere .

Municipiul Aiud detine o suprafata totala de 14.223 ha. Ca ramura economica, agricultura are o pondere substantiala pe raza municipiului Aiud. Ea este bine reprezentata de numarul mare de gospodarii ale populatiei ce desfasoara activitate agricola precum si de societati comerciale viticole si pomicole.

Avand 35% din suprafata acoperita cu paduri, municipiul Aiud poseda un potential silvic insemnat. Padurile reprezinta sisteme biologice productive care furnizeaza materia prima necesara industriei lemnului, constituind totodata o importanta sursa de energie. In plus, padurile constituie un habitat pentru numeroasele specii de animale si plante. Municipiul Aiud detine o suprafata totala de 14.223 ha. Din aceasta suprafata, 4981 ha sunt paduri. Din suprafata totala de padure, 1500 ha sunt paduri de agrement in grupa I de protectie. Varsta medie a padurilor este de 60 ani, iar starea fitosanitara si de vegetatie este buna. Compozitia: 60 % stejar si gorun; 40 % amestec foioase.

Aiudul financiar/bancar

La nivelul municipiului Aiud isi desfasoara activitatea o serie de institutii financiare bancare si de asigurari reprezentative, intre care mentionam:

- Institutii: Banca Comerciala Romana (Erste Bank), Banc Post, Banca Romana de Dezvoltare (Group GSG), Raiffeisen Bank, Banca Transilvania;
- Activitati de asigurare: S.C. Asiroam S.A., S.C. Unita S.A., Allianz Tiriatic, Ardaf etc.

Aiudul cultural

Aiudul, oraș cultural se remarcă prin instituții culturale și numeroase manifestări culturale de notorietate națională și internațională. Oferta culturală permanentă este asigurată de:

- **Muzeul de istorie aiudean** constituit ca instituție culturală de sine stătătoare în anul 1950. Patrimoniul s-a îmbogățit cu vestigii descoperite în Aiud și în regiunea din preajmă. În prezent întregul patrimoniu al muzeului se ridică la aproximativ 30.000 obiecte muzeale, din care aproximativ 2/3 aparțin domeniului arheologic.
- **Muzeul de Științele Naturii** aflat în clădirea Colegiului "Bethlen Gábor". Existența pieselor muzeale și a colecțiilor din Aiud, datează din anul 1720, iar anul oficial al înființării muzeului este 1796. Muzeul este dotat cu un bogat material documentar, ce-i permite să îndeplinească atât o misiune educativă a oamenilor, cât și o funcție științifică. Este cea mai veche instituție de acest gen din țară.
- **Biblioteca Municipală "Liviu Rebreanu"** înființată în anul 1950, are 74.374 volume de carte, fiind înscrise ca cititori, 2008 persoane. În scopul antrenării unui număr însemnat de cititori la activitatea de lectură în cadrul bibliotecii și în colaborare cu alte instituții de cultură de pe raza orașului se desfășoară multe activități culturale, a căror menire este bine definită de beneficiari.
- **Biblioteca Documentară "Bethlen"** înființată în anul 1619 are colecții de o mare valoare documentară și de informare științifică. Fondul ei de bază îl constituie cărțile de bogată informație în majoritatea domeniilor științei apărute în secolul XV-XIX. Biblioteca posedă un număr de 25 de incunabule. Cel mai vechi incunabul aparține lui Iohannes Sotus: "In quartum librum senteniarum opus" (Strassburg 1474), legat împreună cu opera lui Thoma de Aquino: "Summa de quolibet" (Nürnberg 1474). Celelalte incunabule sunt în cea mai mare parte ediții venețiene ale operelor lui Plutarh, Cicero, Virgiliu, Ovidiu, Seneca, Caesar, Sallustius, Persius etc
- **Centrul Cultural "Liviu Rebreanu"**, lăcaș de cultură care își desfășoară activitatea într-o clădire datând din anul 1926 - are menirea principală de a cultiva și sprijini actul de creație artistică. Activitățile organizate aici se adresează și vin în întâmpinarea unei categorii largi de populație, cu vârste și pregătire socio-profesională diferită. Tocmai de aceea, activitățile derulate pe parcursul anului sunt variate, cu grad de complexitate diferit, în funcție de categoria de persoane cărora se adresează, încercând să răspundă tuturor cerințelor și așteptărilor. Intre Centrul Cultural și Comisia Națională a României pentru UNESCO a fost semnat un protocol de colaborare, în luna august 2005, prin care manifestările importante al Centrului Cultural L. Rebreanu Aiud se desfășoară sub egida UNESCO.
- **Fundația „Inter - Art” Aiud** a fost înființată în anul 1996 în vederea bunei organizari a Taberei Internaționale de Arta Plastica "Inter-Art" Aiud, una din principalele sale activități. În zece ani de existență, tabara a reunit 158 de artiști diferiți din 33 de țări de pe toate continentele lumii. A reușit să se impună atât pe plan național cât și internațional prin numărul mare de țări participante, multitudinea secțiunilor oferite (pictura, grafica, gravura, sculptura, arta foto-video, design vestimentar) și prin programul sau complex. Este cunoscută ca una dintre cele mai importante tabere de creație din Europa de Est. La inițiativa și prin demersurile Fundației "Inter-Art", primăvara anului 2000 aduce o binemerită recunoaștere municipiului Aiud, care primește titlul de **ORAȘ AL ARTELOR**.

Aiudul sportiv

Activitatea sportivă a municipiului Aiud reprezintă un capitol important în programul administrativ, bazat pe potențialul autohton deloc neglijabil, demonstrat prin rezultatele remarcabile obținute de sportivi.

În anul 2006 clubul Dojokan Activ Aiud de karate WTC a dominat sportul județean, mărturie stând clasările aiudenilor în topul întocmit recent de către Direcția pentru Sport a județului Alba. Ca o recunoaștere a performanței acestui club aiudean este faptul că anual se organizează Cupa Dojokan la Karate WKC, ce reunește peste 300 de sportivi din 29 cluburi din țară.

Sportul de performanță din municipiul Aiud este prezent de asemenea prin cluburile sportive Olimpia, Șoimii Ciumbud, Metalul 2007 și Mureșul Gâmbaș. Activitatea sportivă este finanțată prin subvenții de la administrația locală, administrația centrală prin Direcția de Sport Județeană Alba și venituri proprii.

Aiudul turistic

Străvechi leagăn de civilizație și cultură, municipiul Aiud este cunoscut prin numeroasele sale vestigii arheologice ce vorbesc despre existența unor așezări omenești încă din comuna primitivă (epocile neolitică, a cuprului, bronzului și fierului), precum și din cea romană și perioada prefeudală. Existența dacilor este confirmată prin obiecte de podoabă și monede de argint, care au ajuns în diferite muzee din țară și străinătate. Epoca romană provincială ne-a oferit și ea numeroase vestigii la Aiud și în împrejurimi.

Un statut mai vechi, din 1934, tratează orasul Aiud ca localitate climatică, declarată ca atare de Ministerul Muncii și Sănătății din România. În anul 1994 Aiudul a devenit municipiu.

Prin vechimea sa cetatea și orașul au fost martore și participante la multe evenimente istorice. Documentele și vestigiile expuse în cadrul muzeelor și depozitate în arhivele din Aiud, Alba Iulia, Deva, Sibiu, Cluj - Napoca, București, Budapesta, Viena, Berlin, Goeteborg vorbesc despre toate evenimentele, vestigiile, monumentele și clădirile aflate în zonă.

Din aceste considerente, municipiul Aiud este o comoară istorică și culturală care poate fi valorificată turistic.

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Demografie

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

Capitolul

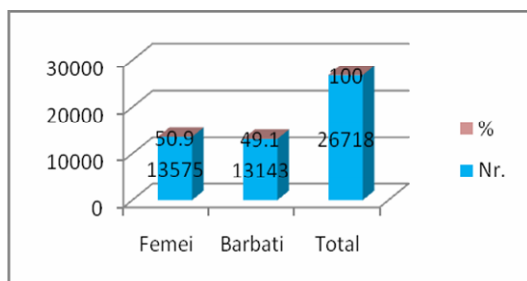
DEMOGRAFIE

- 1.1. Demografia municipiului Aiud. Reprezentari generale
- 1.2. Demografice si analiza demografica
 - 1.2.1. Elemente de analiza demografica comparata
 - 1.2.2. Prognoza populatiei. Elemente de raportare demografica teritoriale
 - 1.2.3. Densitatea populatiei municipiului Aiud
 - 1.2.4. Structura pe grupe de varsta si gen a populatiei municipiului Aiud
 - 1.2.5. Populatia municipiului Aiud dupa etnie, limba si religie
 - 1.2.6. Educatia populatiei
- 1.3. Concluzii

1.1. Demografia municipiului Aiud. Reprezentari generale

La 1 iulie 2006 populatia municipiului Aiud era de 26718¹⁰ locuitori. Raportul pe categorii de gen arata ca 13575 persoane din populatie sunt femeii (50.9%) si 13143 barbati (49.1%), potentand un raport echilibrat al reprezentarii celor doua categorii de sexe in totalul populatiei municipiului Aiud.

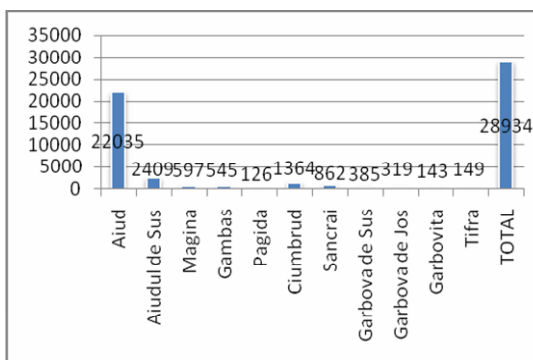
Populatia municipiului Aiud, pe categorii de gen, la 1 iulie 2006 (nr./%)

Administrativ si teritorial, populatia municipiului Aiud este repartizata in 11 entitati componente si apartinatoare. Ponderea populatiei rezidente in cele 11 localitati, la recensamantul din anul 2002, se prezinta conform situatiei grafice de mai jos:

Repartizarea teritoriala a populatiei municipiului Aiud la recensamantul din 2002

Analitic, este evidenta preponderenta populatiei rezidente in mediul urban – 22035 de mii de locuitori, reprezentand, 76.1 %, in timp ce doar 23.9 % din locuitorii municipiului Aiud locuiesc in mediul rural (6899 mii locuitori). Localitatile - Aiudul de Sus, Ciurbrud si Sancrai - sunt comunitatile care concentreaza ce mai mare parte a populatiei rezidente in mediul rural, aproximativ 4635 de persoane, reprezentand 16 % din totalul populatiei municipiului Aiud.

Comunitatea Aiud a cunoscut de-a lungul timpului, dar foarte evident in perioada industrializării si a urbanizării - 1966-1990 – un trend populational ascendent. Populatia a crescut prin efectivele care au migrat dinspre rural spre

¹⁰ Directia Regionala de Statistica Alba si SC Proiect SA, colectiv de redactare si reactualizare *Plan de Urbanism General(PUG) al municipiului Aiud*, Proiect 4687.

urban si prin ratele crescute ale natalitatii. Cresterea cea mai accentuata a populatiei s-a produs in ultimul interval al anilor '80.

In aceasta perioada, prin activitatea economica si comerciala desfasurata, municipiul Aiud a reprezentat un catalizator microregional si un punct de atractie pentru forta de munca din mediul urban al localitatii Ocna Mures, dar si din mediul rural: populatia cu potential actv de munca din satele componente si apartinatoare ale municipiului si cea din comunele apropiate.

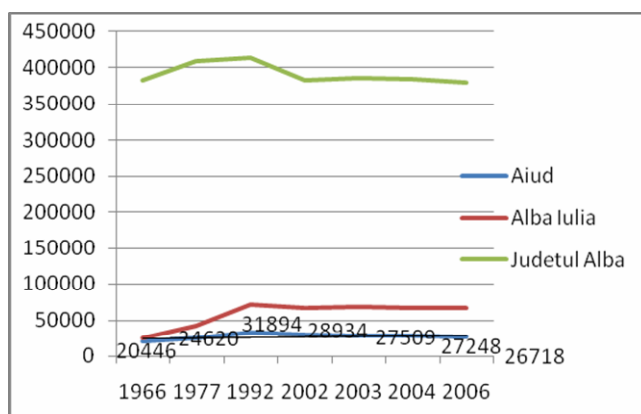
Dupa 1990, demografic, municipiul Aiud s-a inscris intr-un trend de diminuare lenta a populatiei, proces care continua si in prezent. Rata natalitatii a cunoscut o scadere datorata procesului economic de recesiune severa, scaderii nivelului de trai, liberalizarii avortului si migratiei externe (a se vedea analiza demografica tabelara mai jos).

1.2. Demografie si analiza demografica

1.2.1. Elemente de analiza demografica comparativa¹¹

Tabelul 1. Populatia municipiului Aiud

	la recensamintele din:				la 1 ianuarie:		
	1966	1977	1992	2002	2003	2004	2005
ALBA IULIA	24388	41199	71168	66406	67633	67168	66293
AIUD	20446	24620	31894	28934	27509	27248	26689
TOTAL JUDET	382786	409634	413919	382747	386435	384410	380091

Tabelul nr. 2. Evolutia comparativa a populatiei municipiului Aiud in perioada 1966 – 2005 (nr.)

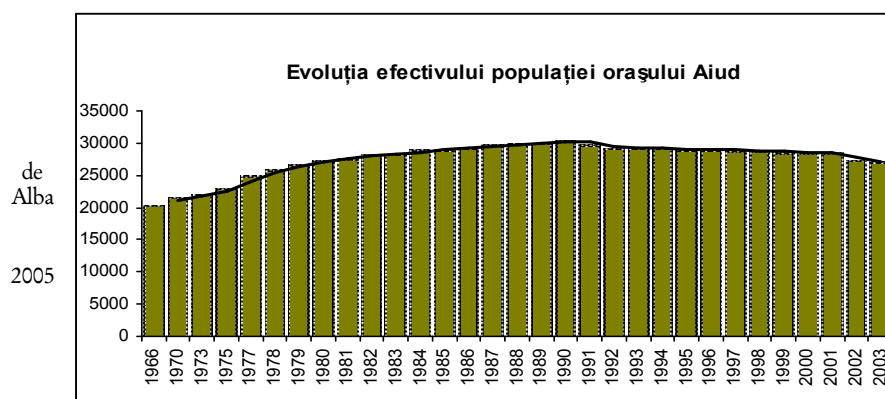
	- persoane -					
	anul 2005 + sau – fata de:					
	recensamant:				1 ianuarie:	
	1966	1977	1992	2002	2003	2004
ALBA IULIA	41905	25094	-4875	-113	-1340	-875
AIUD	6243	2069	-5205	-2245	-820	-559
TOTAL JUDET	-2695	-29543	-33828	-2656	-6344	-4319

¹¹ Sursa datelor incluse in cadrele tabelare: publicatii puse la dispozitie de Directia Regionala de Statistica Alba si Alexandru PITU, Diana PITU, *Manifestari specifice in evolutia principalilor indicatori demografici din judetul Alba*, Institutul National de Statistica – Directia Regionala de Statistica Alba, 2005.

Tabelul nr. 3. Evoluția comparativă a populației municipiului Aiud în perioada 1966 – 2005 (%)

%

	1.01.1995 în % față de					
	recensământ				1 ianuarie	
	1966	1977	1992	2002	2003	2004
ALBA IULIA	271.8	160.9	93.2	99.8	98.0	98.7
AIUD	130.5	108.4	83.7	92.2	97.0	97.9
TOTAL JUDEȚ	99.3	92.8	91.8	99.3	98.4	98.9

Sursa:
Directia
Regionala
Statistica
si Planul de
Urbanism
General,

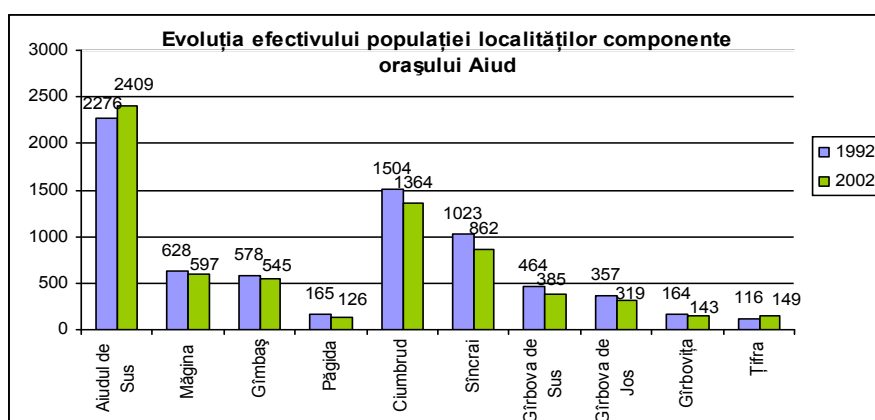
Perioada post-industrializare și dificultățile economice și sociale aferente anilor '90 – restructurarea industrială aferentă platformei industriale „Metalurgică”, creșterea ratei somajului, scăderea nivelului veniturilor, și implicit, a nivelului de trai, a generat o scădere a populației din municipiul Aiud.

Astfel, în perioada de 10 ani dintre recensămintele 1992 - 2002, populația a scăzut de la 31 894 locuitori în 1992 la 28 934, adică o diminuare cu 2 960 persoane. Scăderea populației s-a datorat nu doar problemelor economice, ci și liberalizării avortului sau fenomenului de emigratie ca urmare a deschiderii pietelor din statele în plină ascensiune economică din Uniunea Europeană: Spania, Italia, Grecia sau Irlanda, pentru forța de muncă calificată și ieftină din Europa Centrală și de Sud-Est.

Mediul rural a cunoscut mutații severe din punct de vedere demografic între cele două recensăminte (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul nr. 4. Evolutia comparativa a populatiei municipiului Aiud in perioada 1992 – 2002

Populatia pe localitati 2002-1992			
	1992	2002	2002/ 1992
Total Aiud	31894	28934	-9,5
Aiud	24619	21992	-10,7
Aiudul de Sus	2276	2409	5,8
Magina	628	597	-4,9
Gambas	578	545	-5,7
Pagida	165	126	-23,6
Ciumbrud	1504	1364	-9,3
Sancrai	1023	862	-15,7
Garbova de Sus	464	385	-17,0
Garbova de Jos	357	319	-10,6
Garbovita	164	143	-12,8
Tifra	116	149	28,4

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba si Plan de Urbanism General al municipiului Aiud, 2005

Reducerea efectivului populatiei municipiului Aiud a fost mai lenta dupa 1990 si mai abrupta in ultima parte a intervalului. La nivelul localitatilor, acestea au pierdut populatie in mod diferit: municipiul Aiud a inregistrat o diminuare de 9,5%, iar fata de aceasta medie urmatoarele localitati au inregistrat valori relative: Pagida -23,6%, Garbova de Sus -17%, Sancrai -15,7%, Garbovita -12,8%, Aiud -10,7% si Garbova de Jos -10,6%. Cresteri de populatie s-au inregistrat in localitatile Tifra - 28,4% si Aiudul de Sus 5,8%.

Tabelul nr. 5. Dinamica populatiei municipiului Aiud

-persoane-

	1977-1966	1992-1977	2002-1992	2003-2002	2004-2003	2005-2004
ALBA IULIA	16811	29969	-4762	1227	-465	-875
AIUD	4174	7274	-2960	-1425	-261	-559
TOTAL JUDET	26848	4285	-31172	3688	-2025	-4319

Tabelul nr. 6. Ritmul anual al evolutiei populatiei municipiului Aiud

- % -

	1966-1977	1977-1992	1992-2002	1992-2005	2002-2005	1966-2005
ALBA IULIA	4.90	3.70	-0.70	-0.50	-0.05	2.60
AIUD	1.70	1.75	-0.95	-1.35	-2.65	0.70
TOTAL JUDET	0.10	0.05	-0.80	-0.65	-0.25	-0.05

Tabelul nr. 7. Numarul nascutilor vii in perioada 1966 - 2004

-persoane-						
	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	1950	8122	12673	7694	2821	33260
AIUD	1643	4537	4535	2538	1072	14325
TOTAL JUDET	32581	78468	68226	45103	18006	242384

Tabelul nr. 8. Rata natalitatii/media anuala in intervalul 1966 - 2004

- nascuti vii/1000 loc -						
	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	19.7	24.1	20.7	10.5	7.9	14.0
AIUD	20.0	20.0	16.2	8.7	7.5	13.1
TOTAL JUDET	21.3	19.5	16.1	11.0	9.1	14.6

Analizand situatia numarului de nou nascuti si rata natalitatii in intervalul 1966 si pana in 2004 se poate observa faptul ca, spre exemplu, in perioada anilor 1980 - 1989 s-au inregistrat 4535 de nou nascuti si o rata a natalitatii de 16.2, in timp ce in perioada 1990 - 1999 s-au inregistrat 2538 de nou nascuti si o rata a natalitatii de 8.7, iar in intervalul 2000 - 2004, numarul noilor nascuti a fost de 1072 de persoane.

Se poate discuta de aproximativ injumatatirea numarului cazurilor de nou nascuti pe intervale de 10 ani, ceea ce genereaza consecinte negative, in timp asupra piramidei varstelor. Practic, va scadea populatia tanara a municipiului, in raport cu cea varstnica, care va creste simtitor ca pondere. Complementar, analizand situatiile evidentiate in tabelele 9 si 10 este observabil faptul ca reducerii ratei natalitatii i se asociaza un trend usor crescator al ratei mortalitatii si numarului de decese in intervalul 1990 - 2004.

Tabelul nr. 9. Numarul deceselor

-persoane-						
	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	955	3069	4076	5052	2441	15593
AIUD	713	1973	2465	2795	1442	9388
TOTAL JUDET	15791	42753	46558	49025	23643	177770

Tabelul nr. 10. Rata mortalitatii / media anuala in intervalul 1966-2004

- decedati / 1000 loc -						
	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	9.7	9.1	6.7	6.9	6.8	6.5
AIUD	8.7	8.7	8.8	9.6	10.1	8.6
TOTAL JUDET	10.3	10.6	11.0	12.0	11.9	10.7

La nivel demografic, in municipiul Aiud, consecutiv ratelor natalitatii si mortalitatii, in intervalul 1966 - 2004, sunt observabile si fenomenele de crestere/descrestere a numarului de sositi si plecati in municipiu in cadrul a doua mari intervale de timp (soldul migrator). Astfel, in perioada industrializarii - anii 1971 - 1979 si 1980 - 1989, numarul celor sositi in municipiul Aiud era de 5674, respectiv 4584 de persoane, fata de 3306 si 2473 persoane, plecate din municipiu in aceleasi intervale de timp. Acest aspect subliniaza rolul polarizator microregional al municipiului Aiud detinut in interval de timp mentionat mai sus, atat la nivel economic, cat si de habitat.

In perioada anilor '90 si accentuat dupa anul 2000, municipiul Aiud cunoaste o descrestere a numarului de sositi in municipiu, in paralel cu o crestere a celor care opteaza sa paraseasca localitatea. Astfel, in intervalul 1990 - 1999, respectiv 2000 - 2004, 2470 si 1214 persoane au sosit in municipiul Aiud, timp ce, in aceleasi intervale de timp, 2821 si 1419 persoane au plecat din localitate, accentuand trendul descendend demografic, dar si migrator, regasibil la nivelul comunitatii studiate.

in

Tabelul nr. 11. Sositi in municipiul Aiud in intervalul 1966 - 2004

- persoane -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	3820	19116	23217	9699	3987	59839
AIUD	1555	5647	4584	2470	1214	15470
TOTAL JUDET	24841	69611	55709	42649	23689	216491

Tabelul nr. 12. Rata medie anuala a sosirilor

- nr.sositi/1000 loc -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	38.7	56.7	38.0	13.3	11.1	25.1
AIUD	18.9	25.0	16.4	8.5	8.5	14.2
TOTAL JUDET	16.2	17.3	13.1	10.4	11.9	13.1

Tabelul nr. 13. Plecati in municipiul Aiud in intervalul 1966 - 2004

- persoane -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	2045	5208	5526	10863	5704	29346
AIUD	1505	3306	2473	2821	1419	11524
TOTAL JUDET	34253	81495	64062	63192	26257	269259

Tabelul nr. 14. Rata medie anuala a plecarilor

-nr. plecari/1000 loc -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	20.7	15.4	9.0	14.9	15.9	12.3
AIUD	18.3	14.6	8.8	9.7	10.0	10.5
TOTAL JUDET	22.4	22.8	15.1	15.4	13.2	16.2

Tabelul nr. 15. Sporul natural al populatiei

- persoane -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	995	5053	8597	2642	380	17667
AIUD	930	2564	2070	- 257	- 370	4937
TOTAL JUDET	16790	35715	21668	- 3922	- 5637	64614

Tabelul nr. 16. Rata sporului natural al populației / media anuală a perioadei

- ‰/1000 -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	10.1	15.0	14.1	3.6	1.1	7.4
AIUD	11.3	11.3	7.4	-0.9	-2.6	4.5
TOTAL JUDET	11.0	8.9	5.1	-1.0	-2.8	3.9

Tabelul nr. 17. Soldul schimbărilor de domiciliu / sporul migrator l populației

- persoane -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	1775	13908	17691	-1164	-1717	30493
AIUD	50	2341	2111	-351	-205	3946
TOTAL JUDET	-9412	-11884	-8353	-20543	-2568	-52760

Tabelul nr. 18. Rata soldului schimbărilor de domiciliu

- ‰/1000 -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	Total 1966-2004
ALBA IULIA	18.0	41.2	29.0	-1.6	-4.8	12.8
AIUD	0.6	10.3	7.5	-1.2	-1.4	3.6
TOTAL JUDET	-6.2	-2.9	-2.0	-5.0	-1.3	-3.2

Tabelul nr. 19. Sporul total al populației

- persoane -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2004	1966-2004
ALBA IULIA	2770	18961	26288	1478	-1337	48160
AIUD	980	4905	4181	-608	-575	8883
TOTAL	7378	23831	13315	-24465	-8205	11854

Tabelul nr. 20. Rata sporului total

- spor natural + migrator / 1000 loc. -

	1966-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	1900-2004	1966-2004
ALBA IULIA	28.0	56.2	43.0	2.0	-3.7	20.2
AIUD	11.9	21.7	14.9	-2.1	-4.0	8.1
TOTAL JUDET	4.8	5.9	3.1	-6.0	-4.1	0.7

1.2.2. Prognoza populației. Elemente de raportare demografică teritoriale

În perioada următoare de timp (până în 2025) specialiștii în demografie apreciază că, la nivel național, se va înregistra o scădere a populației tuturor județelor. În județul Alba scăderea va fi dramatică - valoarea maximă - 61,9 mii de locuitori - fiind cea mai mare din Regiunea de Dezvoltare 7 Centru)¹². Județul Alba va fi afectat cel mai mult de creșterea soldului migrator raportat la populație (rata medie anuală de peste 3 %).

Populația județului Alba va scădea continuu în viitorii 15 ani, atât ca urmare a migrației, cât și datorită fenomenelor naturale (rata scăzută a natalității, creșterea ratei mortalității, îmbătrânire demografică în special în mediul rural).

¹² Cf. INS, județele Prahova, Teleorman, Dolj, Hunedoara, Olt și Cluj vor pierde peste 100 mii locuitori, iar Galați, Argeș, Braila, Buzău, Dambovită și Bihor între 70-95 mii persoane.

Evolutia populatiei in perioada 2003-2025 -varianta medie- mii persoane								
	2003	2005	2010	2015	2020	2025	2003-2025	Evolutie%
Romania	21733.6	21614.7	21226.3	20696.6	20026.4	19243.4	-2490.2	-11.5
Regiunea Centru	2545.2	2538.5	2509.5	2460.7	2391.6	2305.4	-239.8	-9.4
Alba	385.5	381.9	371.0	357.6	341.7	323.6	-61.9	-16.1

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba, 2006

	Evolutia efectivului populatiei – 2025 fata de 2003					
	Varianta medie		Varianta optimista		Varianta pesimista	
	Scadere efectiv	Scadere %	Scadere efectiv	Scadere %	Scadere efectiv	Scadere %
Romania	-2490.2	-11.5	-1509.6	-6.9	-2752.2	-12.7
Regiunea Centru	-239.8	-9.4	-131.5	-5.2	-276.5	-10.9
Alba	-61.9	-16.1	-42.9	-11.1	-64.3	-16.7

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba, 2006

In estimarea populatiei pe unitati administrativ teritoriale pentru anii 2010, 2015 si 2020 s-au luat in calcul doua variante: **ritmul mediu anual al evolutiei populatiei din perioada 1992-2005 (varianta a)** si **ritmul mediu anual al evolutiei populatiei din perioada 2002-2005 (varianta b)**¹³. In varianta a) scaderea va fi semnificativa si trebuie luata in calcul in situatia in care conditiile social – economice nu se vor imbunatati, ceea ce va duce la migrari masive in afara granitelor tarii dupa anul 2007. Pe total judet reducerea populatiei va fi aproximativ 9.5 mii persoane (-2.5%) in 2010, de 21.4 mii (-5.6%) in 2015 iar in 2020 cu 33.3 mii (-8.8 %). In varianta b). in conditiile reducerii (stabilizarii) migratiei populatiei (in special din mediul urban) din perioada 2002-2005, ca urmare a unei relative imbunatatiri a mediului socio-economic, populatia judetului va inregistra o reducere mai mica, respectiv: 0.8% in 2010, 1.8% in 2015 si de 2.9% in 2020.

	- persoane -					
	Varianta a)			Varianta b)		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
ALBA IULIA	-1326	-2983	-4641	-133	-298	-464
AIUD	-1441	-3243	-5044	-2829	-6365	-9902
BLAJ	-380	-856	-1331	507	1138	1775
SEBES	-288	-648	-1008	1556	4500	4555
ABRUD	-204	-459	-714	-264	-594	-923
BAIA DE ARIES	-112	-252	-392	0	0	0
CAMPENI	-227	-511	-796	49	110	170
CUGIR	-1353	-3043	-4734	1461	3287	5113
OCNA MURES	-218	-491	-764	125	281	437
TEIUS	75	168	263	239	537	835
ZLATNA	-240	-540	-840	-51	-116	-180
ALBAC	-45	-101	-157	31	71	110
ALMASU MARE	-143	-322	-501	-127	-286	-445
ARIESENI	-27	-61	-94	4	9	13
AVRAM IANCU	-109	-246	-382	-62	-139	-216
BERGHIN	-34	-77	-120	-39	-87	-135
BISTRA	-72	-162	-251	82	185	287
BLANDIANA	-23	-53	-82	-26	-58	-90
BUCIUM	-107	-240	-374	-93	-209	-326
CALNIC	-30	-68	-105	-6	-14	-21
CENADE	-48	-108	-169	-67	-152	-236
CERGAU	-42	-96	-150	-125	-282	-439
CERU BACAINTI	-40	-89	-138	-24	-54	-84
CETATEA DE BALTA	-76	-170	-265	-82	-184	-287
CIUGUD	21	48	74	-26	-60	-93
CIURULEASA	-145	-326	-507	-66	-148	-231
CRACIUNELU DE JOS	45	100	156	98	221	344
CRICAU	21	47	73	-25	-56	-87
DAIA ROMANA	19	42	66	44	99	154

¹³ Alexandru PITU, Diana PITU, *Manifestari specifice in evolutia principalilor indicatori demografici din judetul Alba*, Institutul National de Statistica – Directia Regionala de Statistica Alba, 2005.

	Varianta a)			Varianta b)		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
DOSTAT	6	14	22	-42	-94	-146
FARAU	-127	-286	-445	-180	-406	-631
GALDA DE JOS	-99	-223	-347	-478	-1084	-1640
GARBOVA	4	9	15	48	84	131
GARDA	-84	-190	-295	-44	-99	-154
HOPARTA	-70	-158	-246	-89	-200	-377
HOREA	-5	-11	-16	-51	-115	-179
IGHIU	26	59	91	91	205	319
INTREGALDE	-70	-157	-245	-58	-131	-204
JIDVEI	-11	-24	-37	74	-168	261
LIVEZILE	-132	-297	-462	-76	-172	-267
LOPADEA NOUA	-115	-258	-402	30	68	106
LUNCA MURES	-16	-35	-54	-104	-233	-363
LUPSA	-61	-138	-214	-61	-138	-214
ME TES	-62	-139	-217	-111	-251	-389
MIHALT	-92	-208	-323	-170	-383	-596
MIRASLAU	-64	-143	-223	-77	-174	-271
MOGOS	-123	-275	-427	-99	-224	-348
NOSLAC	-59	-132	-205	-106	-237	-369
OCOLIS	-60	-135	-212	-90	-202	-315
OHABA	-72	-163	-253	-48	-107	-167
PIANU	-7	-16	-25	183	412	641
POIANA VADULUI	-47	-106	-165	3	6	9
PONOR	-62	-137	-214	-62	-137	-214
POSAGA	-76	-170	-264	-46	-103	-161
RADESTII	-30	-67	-104	-54	-122	-190
RAMET	-73	-164	-255	-80	-179	-278
RIME TEA	-64	-155	-241	-85	-191	-297
ROSIA DE SECAS	-49	-109	-170	-97	-219	-340
ROSIA MONTANA	-158	-355	-553	-359	-807	-1256
SALCIUA	-65	-146	-228	-96	-216	-336
SALISTEA	-23	-52	-80	-101	-228	-354
SANCEL	-64	-145	-225	-150	-337	-525
SANTIMBRU	69	154	241	172	387	602
SASCIORI	-12	-27	-42	-36	-80	-125
SCARISOARA	-108	-242	-377	-72	-162	-251
SIBOT	-20	-45	-70	15	34	52
SOHODOL	-94	-211	-329	-82	-184	-285
SONA	-36	-82	-127	27	61	95
SPRING	-65	-145	-226	-70	-156	-243
STREMT	-55	-124	-192	-99	-222	-346
SUGAG	-327	-735	-1144	-339	-762	-1185
UNIREA	-108	-241	-375	-193	-435	-676
VADU MOTILOR	-22	-49	-79	3	7	11
VALEA LUNGA	-57	-188	-293	-71	-159	-248
VIDRA	-142	-319	-497	-61	-138	-215
VINTU DE JOS	54	122	189	162	365	570
TOTAL JUDET	-9476	-21384	-33267	-3088	-6954	-10868

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba, 2006

Contextul analitic si tendintele evolutive dimensionate in tabel, in ambele variante, evidentiaza ca depopularea se va accentua in zonele: Podisul Secaselor, Podisul Tarnavelor, Zona de deal de pe cursul superior al Muresului si majoritatea localitatilor rurale din zona montana.

Utilizand aceleasi doua varinate si in cazul municipiului Aiud - varianta a) *ritmul mediu anual al perioadei 1992-2005* si varianta b) *ritmul mediu anual al perioadei 2002-2005*, sunt observabile urmatoarele mutatii semnificative in structura populatiei:

- **Varinta a)** - populatia municipiului Aiud va scadea in 2010 la 25248 de locuitori, ajungand in 2020 la 21645 de locuitori (scenariu optimist);
- **Varinata b)** - populatia municipiului Aiud va scadea in 2010 la 23860 de locuitori, ajungand in 2020 la 16787 de locuitori (scenariu pesimist).

Tabelul nr. 21. Prognoza populatiei

- persoane -

	Varianta a)			Varianta b)		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
ALBA IULIA	64967	63310	61652	66160	65995	65829
AIUD	25248	23446	21645	23860	20324	16787
TOTAL JUDET	370615	358707	346824	377003	373137	369223

Tabelul nr. 22. Prognoza populatiei + sau - fata de 2005

- persoane -

	Varianta a)			Varianta b)		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
ALBA IULIA	-1326	-2983	-4641	-133	-298	-464
AIUD	-1441	-3243	-5044	-2829	-6365	-9902
TOTAL JUDET	-9476	-21384	-33267	-3088	-6954	-10868

Tabelul nr. 23. Prognoza populatiei in % fata de 2005

	Varianta a)			Varianta b)		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
ALBA IULIA	98.0	95.5	93.0	99.8	99.6	99.3
AIUD	94.6	87.8	81.1	92.4	76.2	62.9
TOTAL JUDET	97.5	94.4	91.2	99.2	98.2	97.1

1.2.3. Densitatea populatiei municipiului Aiud si a localitatilor aferente

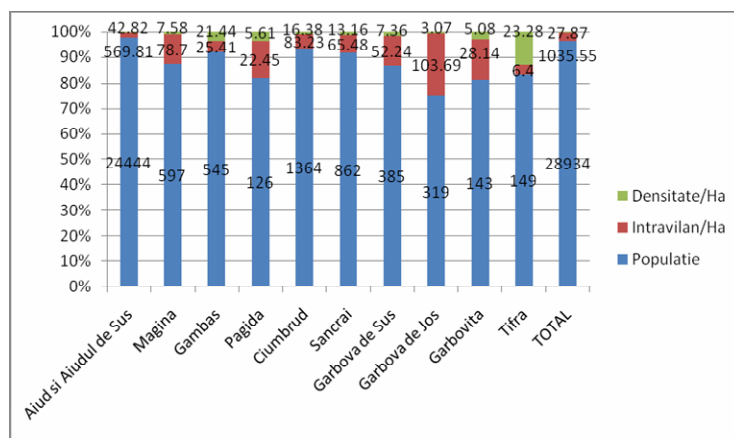
Cele mai bine populate localitati sunt orasul Aiud si satele Tifra, Gambas si Ciumbud, a caror densitate depaseste media de 14.6 locuitori/Ha.

Cele mai putin populate localitati sunt Garbova de Jos, Garbovita si Pagida.

Tabelul nr. 24. Densitatea populatiei la recensamantul din 2002

Densitatea populatiei la recensamantul din 2002			
	Numar locuitori	Suprafata intravilan Ha	Densitate (Ha)
Total Aiud	28934	1035.55	27.87
Aiud si Aiudul de Sus	24444	569.81	42.82
Magina	597	78.70	7.58
Gambas	545	25.41	21.44
Pagida	126	22.45	5.61
Ciumbud	1364	83.23	16.38
Sancrai	862	65.48	13.16
Garbova de Sus	385	52.24	7.36
Garbova de Jos	319	103.69	3.07
Garbovita	143	28.14	5.08
Tifra	149	6.40	23.28

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba, 2006

1.2.4. Structura pe grupe de varsta si gen a populatiei municipiului Aiud

Reprezentarea structurii pe grupe de varsta permite evaluarea nivelului de imbatranire a populatiei. Astfel, populatia tanara s-a considerat intre 0-19 ani, cea adulta intre 20-64 ani si cea batrana peste 65 ani conform clasificarii Organizatiei Natiunilor Unite.

La nivelul judetului Alba, in general si la nivelul municipiului Aiud, in particular, procesul dramatic de scadere a efectivului populatiei prin reducerea sporului natural este dublat de schimbari importante in structura pe varste a populatiei. Aceste modificari au consecinte importante in plan social si economic, respectiv in asigurarea cu servicii sociale si cu resurse de munca pentru piata economica locala. Astfel, intre 1992 si 2002 ponderea populatiei tinere, 0-19 ani s-a redus de la 33% la 20%, ca urmare directa a reducerii fertilitatii dupa 1990 cand in Romania a fost liberalizat avortul, iar restrictionarile privind stabilirea domiciliului au fost abrogate¹⁴.

In cifre absolute, scaderea efectivului de populatie tanara este la aproape jumatate in 10 ani: de la 10467 in 1992 la 5471 in 2002, ceea ce aduce in prim plan problema inlocuirii generatiilor. Intre 1992 si 2002, in municipiul Aiud, populatia cu varsta peste 65 ani s-a dublat ca efectiv, de la 2636 la 5216, primind o importanta mai mare in plan social si economic local si accentuand problematica sociala a orasului.

Pe fondul noii politici de libera circulatie, au aparut fluxuri migratorii externe si interne mai des in anii 1990 si 1991 care au modificat ponderea grupelor de varsta.

Tabelul 25. Structura pe grupe de varsta si gen a populatiei la recensamantul din 2002

Grupa de varsta	Nr.pers.			%		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
0-4 ani	1111	555	556	3.8	3.6	4.1
5-9 ani	1154	620	534	4.0	4.0	3.9
10-14 ani	1889	932	957	6.5	6.0	7.1
15-19 ani	2412	1242	1170	8.3	8.0	8.7
20-24 ani	2410	1483	927	8.3	9.6	6.9
25-29 ani	2529	1558	971	8.7	10.1	7.2
30-34 ani	2652	1577	1075	9.2	10.2	8.0
35-39 ani	1927	1057	870	6.7	6.8	6.4
40-44 ani	2303	1262	1041	8.0	8.2	7.7
45-49 ani	2665	1423	1242	9.2	9.2	9.2
50-54 ani	2049	1091	958	7.1	7.1	7.1

¹⁴ SC Proiect SA, colectiv de redactare si reactualizare *Plan de Urbanism General (PUG) al municipiului Aiud*, Proiect 4687

55-59 ani	1349	664	685	4.7	4.3	5.1
60-64 ani	1210	595	615	4.2	3.9	4.6
65-69 ani	1145	525	620	4.0	3.4	4.6
70-74 ani	935	396	539	3.2	2.6	4.0
75-79 ani	693	282	411	2.4	1.8	3.0
80-84 ani	332	114	218	1.1	0.8	1.6
85 ani si peste	169	57	112	0.6	0.4	0.8
TOTAL	28934	15433	13501	100.0	100.0	100.0

Tabelul 26. Diferente pe grupe majore de varsta (nr. & %) 1992 – 2002

	1992	%	2002	%	Diferente 2002/1992	
0-19	10467	32.8	5471	20.1	-4996	-47.8
20-64	18847	59.1	16566	60.8	-2281	-12.1
peste 65	2580	8.1	5216	19.1	2636	102.1
Total	31894	100.0	27253	100.0	-4641	

In contextul analizei grupelor demografice majore aferente localitatilor componente orasului si satelor apartinatoare, se remarca evolutii si structuri diferite ale grupelor de varsta. Localitatile cu populatia cea mai imbatranita sunt Garbovita, Pagida, Garbova de Jos, Garbova de Sus si Magina, cu ponderi de peste 20%. Ponderea cea mai mare de populatie tanara se afla in localitatile Sancrai, Tifra, Aiud si Aiudul de Sus.

Tabelul 26. Grupe majore de varsta la recensamantul din 1992

1992	0-14	15-64	65 si peste
Oras Aiud	22.4	69.5	8.1
Aiud	22.8	70.8	6.4
Aiudul de Sus	22.7	66.2	11.1
Gambas	12.8	76.1	11.1
Magina	13.9	65.0	21.2
Pagida	10.9	64.2	24.8
Ciumbrud	16.0	73.3	10.7
Garbova de Jos	16.4	59.3	24.4
Garbova de Sus	12.9	65.3	21.8
Garbovita	16.5	55.5	28.0
Sancrai	37.8	52.3	9.9
Tifra	29.3	57.8	12.9

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba, PUG 2005.

La recensamantul din 2002, populatia localitatii Aiud avea o structura demografica excedentara masculina, respectiv 14608 barbati la 12645 femei, rezultand o pondere a barbatilor de 56.6% (ca urmare a profilului industrializat al localitatii si existentei Penitenciarului de maxima siguranta). La 100 barbati reveneau 86 de femei, iar pe segmentul de varsta 20-59 ani, raportul arata ca in 2002 la 100 barbati reveneau 75 femei.

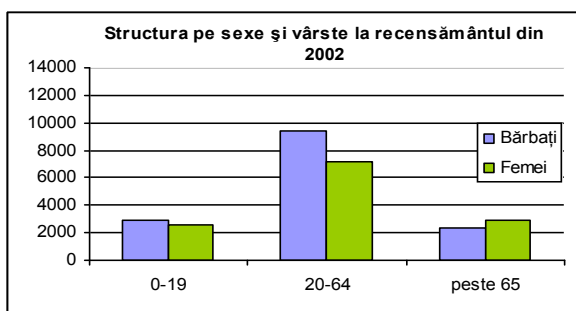
In perioada cand orasul Aiud a cunoscut un proces intens de industrializare, a atras in special forta de munca de sex masculin din mediul rural din localitatile apropiate care a migrat si s-a stabilit in Aiud. Structura pe sexe difera pe localitatile componente si satele apartinatoare orasului Aiud. Populatia este masculinizata in localitatile Aiud, Magina si Pagida.

Tabelul 27. Ponderea populatiei masculine in 2002

% Barbați in total populatie	Total Aiud	Aiud	Aiudul de Sus	Magina	Cambas	Pagida	Cium-brud	San-crai	Carbova de Sus	Carbova de Jos	Carbo- vita	Tifra
	53.2	54.3	48.8	51.3	49.9	53.2	50.7	50.7	50.4	48.9	49	48.3

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba

Este importanta vizualizarea situatiei structurii pe sexe si grupe de varsta unde apare un excedent masculin la grupele de varsta 4-14 ani, datorita supranatalitatii masculine si de asemenea pentru grupa 20-59 ani, situatie datorata in cazul localitatii Aiud profilului economic industrial si penitenciarului Aiud¹⁵, unde se afla preponderent persoane de sex masculin.

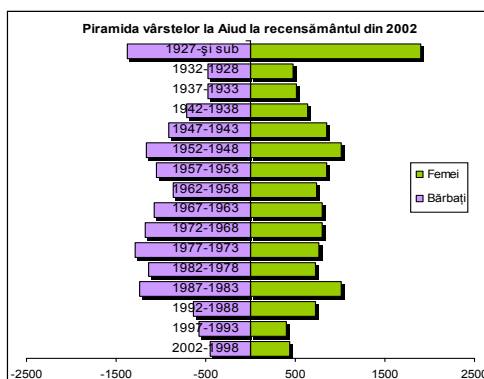

Statistica Alba, PUG 2005.

O populatie imbatranita si excedentar feminina apare la grupa de varsta peste 60 ani. Excedentul masculin la grupa 0-19 ani se explica prin fenomenul demografic de supranatalitate masculina, iar cel feminin la grupa de varsta peste 65 ani prin fenomenul supramortalitatii masculine¹⁶.

Sursa datelor: Directia Regionala de

Anul 2002 arata o stabilizare a populatiei adulte si o reducere semnificativa de populatie tanara. Se pot observa de asemenea fenomene demografice in desfasurare: imbatranirea populatiei-excedent feminin la grupa de varsta peste ani, reducerea continua a bazei si populatie adulta care nu va fi inlocuita corespunzator in urmatoorii ani (grupele 0-ani au efective cu mult mai mici decat grupele de varsta (20-29)¹⁷.

65

19

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba, PUG 2005.

1.2.5. Populatia municipiului Aiud dupa etnie, limba si religie

Municipiul Aiud este o comunitate multi-etnica, religioasa si linguala, insumand intre granitale sale comunitare: romani - 78.09 % dint totalul populatiei, 16.55 % - maghiari, 5.06 % - romi; diferentele pana la 100 % reprezentand alte nationalitati. Aiudenii sunt in proportie de 76.33 aparteneti la cultul religios ortodox, in timp ce 13.06 % sunt reformati, 4.14 % sunt greco-catolici, 2.13 % sunt romano-catolici sau 1.11 % - unitarieni; diferentele pana la 100 % apartin altor religii, atei sau nedeclaranti ai optiunii religioase.

¹⁵ Cf. Metodologiei recensamantului 2002, au fost inregistrati cei care se afla in penitenciar. Aceste persoane nu mai sunt cuantificate in fiecare an in cadrul populatiei stabile, de unde rezulta diferente intre ponderea barbatilor si a femeilor. Mentione regasibila in PUG al municipiului Aiud.

¹⁶ *Idem* 6.

¹⁷ *Ibidem*

Aceasta comunitate a reprezentat și reprezintă, în timp, un model de conviețuire comunitară într-un climat de toleranță și respect între locuitorii săi, potențând *in situ* și în exterior, constant și nedisimulat, valori de conviețuire de inspirație europeană.

Tabelul 27. Structura etnică a populației municipiului Aiud

Structura etnică	TOTAL	%
Romani	22596	78.09%
Maghiari	4787	16.55 %
Germani	44	0.15 %
Rromi	1464	5.06 %
alte naționalități	43	0.15 %

Sursa: Direcția Regională de Statistică Alba, 2002

Tabelul 28. Structura linguală a populației municipiului Aiud

Limba maternă	Total populație
Romana	23479
Maghiara	4698
Romanes	690
Germană	31
Ucraineană	4
Sarba Iugoslava	1
Turcă	1
Evreiască	1
Rusă	5
Bulgară	4
Cehă	1
Croată	1
Greacă	1
Poloneză	1
Slovenă	1
Italiană	3
Albaneză	3
Alții	9

Sursa: Direcția Regională de Statistică Alba, 2002

Tabelul 29. Populația municipiului Aiud după religie

Structura religioasă	Nr.	%
Ortodocși	22085	76.33 %
Greco-catolici	1197	4.14 %
Romano-catolici	615	2.13 %
Reformați	3780	13.06 %
Unitarieni	322	1.11 %
Alte culte	865	2.99 %
Fără religie, ateii, religie nedeclarată	70	0.24 %

Sursa: Direcția Regională de Statistică Alba, 2002d

1.2.6. Educația populației

Aiudul excelează în rândul comunităților urbane din județul Alba prin nivelul relativ ridicat de pregătire educațională aferent locuitorilor săi.

O analiză a tabelului de mai jos evidențiază faptul că peste 10000 de locuitorii cu vârsta peste 10 ani, adică peste 40 % din populație, dețin studii liceale (7269), postliceale și de maistri (1394), superioare de scurtă (133) și lungă durată (1681). 3.8 % nu au absolvit nicio școală în timp ce 3935 de persoane (14.7 %) sunt absolvenți de studii primare.

Tabelul 29. Structura educationala a populatiei peste 10 ani

Localitatea	Populatia de 10 ani si peste	Nivelul institutiei de invatamant absolvite								
		Superior		Postliceal si de maistri	Secundar			Primar	Fara scoala absolvita	Nedeclarat
		De lunga durata	De scurta durata		liceal	Profesional si de ucenici	Gimnazial			
Aiud	20436	1547	123	1242	6030	3476	4784	2555	666	13
Aiudul de Sus	2135	64	4	69	439	374	545	434	205	1
Gambas	489	3	0	3	57	91	166	149	19	1
Magina	554	8	3	21	126	107	171	99	19	0
Pagida	116	2	0	1	10	24	44	27	8	0
Ciumbrud	1246	24	1	33	303	218	417	223	27	0
Garbova de Jos	353	7	1	10	67	68	110	63	27	0
Garbova de Sus	295	2	0	3	59	15	124	80	12	0
Garbovita	132	1	0	0	20	7	67	30	7	0
Sancrai	772	21	1	10	135	131	208	242	24	0
Tifra	141	2	0	2	23	32	47	33	2	0
TOTAL	26669	1681	133	1394	7269	4543	6683	3935	1016	15

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba, 2002

2.3. Concluzii

Municipiul Aiud reprezinta in ansamblul administrativ-teritorial al judetului Alba o comunitate multietnica si multilinguala, care asigura interferente identitare, culturale cu o mare varietate de traditii si obiceiuri.

Aceasta comunitate a reprezentat si reprezinta, in timp, un model de convietuire comunitara intr-un climat de toleranta si respect intre locuitorii sai, potentand constant si nedisimulat, valori de convietuire de inspiratie europeana.

Demografic, localitatea este bine echilibrata din punct de vedere al reprezentarii de gen, cu o populatia apreciata *in situ* si in exterior ca fiind harnica si educata.

Din punct de vedere al fenomenelor demografice majore este obeservabil sporul natural negativ, pe fondul reducerii ratei natalitatii si procesului de imbatranire al populatiei.

Prognozele demografice aferente municipiului Aiud evidentiaza reducerea numarului de locuitori si schimbarea structurii pe grupe de varste. Pana in 2020 populatia municipiului Aiud va scadea cu cel putin 5000 de locuitori (varianta optimista) si cu 9900 (varianta pesimista).

Amplificarea migratiei externe, fenomen regasibil la nivelul fortei de munca in special tinere, accentueaza trendul negativ de reducere populationala.

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Obiectivul strategic II. Dezvoltare si competitivitate economica

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

Capitolul 2

DEZVOLTARE SI COMPETITIVITATE ECONOMICA

II. A. ANALIZA SITUATIEI EXISTENTE LA NIVEL LOCAL

II. A1. INTRODUCERE

II. A2. ECONOMIE

II. B. ANALIZA SWOT

II. C. PROBLEME STRATEGICE

II. D. OBIECTIVE SI DIRECTII STRATEGICE

II. E. PLANUL DE ACTIVITATI

II. A. ANALIZA SITUATIEI EXISTENTE LA NIVEL LOCAL

II. A1. INTRODUCERE

1.1. Contextul analizei si domeniile de aplicare

Prezentul capitol se dimensioneaza pe analiza contextului economic aferent municipiului Aiud. Demersul potenteaza analitico-descriptiv si in date statistice comparate o imagine de ansamblu a comunitatii in vederea elaborarii, intr-o maniera pertinente si credibila, a viziunii si obiectivelor de dezvoltare pe termen mediu si lung aferente domeniului economic.

Acest capitol se structureaza pe identificarea si analiza conditiilor economice locale atat la nivelul entitatilor administrativ-teritoriale componente, cat si prin raportare la alte repere reprezentative pentru contextul analitic: Romania, Regiunea de Dezvoltare 7 Centru, municipiul Alba Iulia, judetul Alba, etc.

Analiza reliefeaza punctele tari si slabe ale municipiului, precum si varietatea de oportunitati care ar putea favoriza dezvoltarea pe termen mediu si lung a comunitatii, prin corelatie cu situatiile de risc ce ar putea afecta acest proces.

1.2. Obiectivul analizei

Obiectivul analizei deriva din necesitatea si oportunitatea intreprinderii la nivel local, de catre Primaria, Consiliul Local Aiud si elitele comunitare a unor demersuri de elaborare si implementarea a unei strategii de dezvoltare socio-economica, sinergica cu planurile nationale si regionale de dezvoltare, precum si cu cadrul legal, strategic si de politici sectoriale europene.

Niciun demers de dezvoltare nu poate fi conceput sau nu prezinta consistenta in lipsa unor studii de fezabilitate, introspectie si proiectare, realist fundamentate si acurate.

Identificarea și analizarea condițiilor și potențialului economic de dezvoltare aferent municipiului Aiud, în vederea construirii unui document strategic credibil, flexibil și utilizabil pe termen mediu și lung, s-a realizat în principal, în deplină concordanță cu:

- Cadrul Strategic Național de Referință 2007 – 2013;
- Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013 și programele operaționale sectoriale și regionale subsecvente;
- Strategia post-adereare a României 2007 – 2013 (document în dezbatere publică);
- Planul de Dezvoltare al Regiunii Centru 2007 – 2013;
- Strategia de Dezvoltare a județului Alba (document în lucru).

Cadrul analitic și acțional curent respectă și se conformează obiectivelor Strategiei de la Lisabona (revizuită, 2005) și contextului strategic și normativ derivat, subliniind tendința de acomodare a realităților locale din municipiul Aiud, cu modelele și instrumentele de dezvoltare de tip european.

Acest document trebuie să sprijine referențial managementul guvernării locale în municipiul Aiud și să creeze cadrul favorabil atragerii unor surse investitoriale publice și private care să pună în valoare, în noul context european, mixul de resurse naturale, antropice și umane aferente acestei entități administrativ-teritoriale.

1.3. Metodologia analizei

Metodologic, prezentul capitol are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- Analiza de conținut;
- Analiza de date statistice din surse instituționale oficiale;
- Comparatii de date statistice inserate / pe scale evolutive de timp;
- Analiza de chestionar;
- Interviuri cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate în cadrul studiului;
- Interpretări aferente unor studii, rapoarte, cercetări, documente de politică, strategii și norme acționale europene, naționale, regionale, județene și locale;
- Analiza SWOT.

18

¹⁸ Sursele imaginilor din această lucrare: echipa Fundația PAEM Alba, www.aiud.ro; www.aiudonline.ro; www.europa.eu; www.metalurgica.ro; www.prebet.ro; www.adeserv.ro; www.bursaagricola.ro; www.magazin.webart-software.com; www.gradini-gazon.com; www.icas.ro; www.madpr.ro; www.criste.wordpress.com.

II. A2. ECONOMIE

- 2.1. Industria si mediul de afaceri
- 2.2. Comertul si serviciile economice
- 2.3. Agricultura
 - 2.3.1. Situatiile terenurilor agricole
 - 2.3.2. Sectorul zootehnic in municipiul Aiud
 - 2.3.3. Suprafata cultivata in municipiul Aiud
 - 2.3.4. Potentialul viti-vinicol al municipiului Aiud
 - 2.3.5. Parcul de tractoare si masini agricole
 - 2.3.6. Fondul forestier
 - 2.3.7. Alte activitati economice desfasurate in mediul rural
- 2.4. Populatia activa si forta de munca
- 2.5. Contextul actional al fortei de munca si necesarul de pregatire aferent
- 2.6. Concluzii

Dezvoltarea economica a municipiului Aiud trebuie atent gandita si relationata de cadrul normativ, actional si financiar national si european, dar si de investitiile private care trebuie atrase si constant sustinute.

Productia de bunuri cu valoare adaugata, eco-productia, competitivitatea bazata pe eficienta, echipamente performante, forta de munca bine remunerata, adaptabila la nou, reprezinta repere cu valoare imperativa pentru agentii economici, in special pentru intreprinderile mici si mijlocii (IMM), care isi desfasoara activitatea in municipiul Aiud.

Uniunea Europeana poate reprezenta pentru Aiud sansa relansarii sale economice si dezvoltarii sale comunitare, in conditiile in care competitivitatea si cresterea locurilor de munca devin motorul de actiune al agentilor economici locali.

Atragerea investitorilor nationali si straini trebuie sa reprezinte o prioritate fundamentala a autoritatii locale din municipiu, in paralel cu continuarea eforturilor de imbunatatire a infrastructurii locale si practicarea unor politici locale stimulative.

O componenta importanta a dezvoltarii economice o reprezinta agricultura si ocupatiile economice alternative din mediul rural.

Municipiul Aiud si fermierii locali trebuie sa faca urgent trecerea de la agricultura de subzistenta la o agricultura performanta, bazata de ferme de productie plante si animale eficiente, sustenabile financiar, competitive calitativ si din punct de vedere al pretului cu cele produse in alte state membre ale Uniunii Europene. In acelasi context, agricultura ecologica si ocupatii precum: (bio)apicultura, sericicultura, cultivarea si procesarea ciupercilor, procesarea fructelor de padure si de arbusti fructiferi si a plantelor medicinale si aromatice, melci si broaste, pot dobandi importanta si adauga valoare vietii economice a mediului rural din municipiu.

Asocierea producatorilor si dezvoltarea agricola bazata pe investitii financiare atrase prin intermediul finantarii nerambursabile, subventiilor guvernamentale sau creditelor trebuie a reprezinte prioritati pentru fermierii locali.

Politica UE in domeniul firmelor:

- Baza legala: art. 157 al Tratatului Comunitatii Europene;
- Acquis-ul comunitar, cu unele exceptii, lasa la latitudinea statelor member transpunerea in legislatia nationala si masurile de implementare si aplicare;
- Politica UE in domeniul IMM-urilor urmareste imbunatatirea formularii si a coordonarii politicii intreprinderii in cadrul pietei interne in scopul sprijinirii dezvoltarii IMM-urilor.
- Realizarea politicii IMM, se face prin imbunatatirea in ansamblu a mediului de afaceri in care opereaza IMM-urile. Politicile in domeniu constau in sens larg din forumuri de consultare si programe Comunitare, precum si din comunicari, recomandari si schimburi ale celor mai bune practici in domeniu;
- Aree de interes: incurajarea intreprinderilor, promovarea inovarii si schimbarii, analiza competitivitatii economice europene si corelarea cu celelalte politici UE;

Strategia Lisabona, relansata in cadrul Consiliului European din martie 2005, pune accent pe cresterea economica si crearea de locuri de munca. In acest context, se pune un accent deosebit pe imbunatatirea cadrului de sprijin pentru dezvoltarea IMM-urilor;

Comunicarea Comisiei „Implementarea Strategiei Lisabona – Politici modern pentru IMM-uri privind cresterea economica si ocuparea fortei de munca” – (noiembrie 2005) – cel mai nou document de politica in acest domeniu, care creeaza cadrul politicii in domeniul IMM-urilor si prezinta o serie de actiuni specifice astfel incat acestea sa beneficieze de oportunitatile oferite de Strategia Lisabona:

- promovarea antreprenoriatului si a aptitudinilor profesionale;
- imbunatatirea accesului la pieta a IMM-urilor;
- reducerea birocratiei;
- incurajarea potentialului de crestere al IMM-urilor;
- intarirea dialogului si a consultarii cu partenerii IMM.

Comisia doreste sa integreze principiul „gandeste intai mic think small first” in toate politicile comunitare pentru a putea descansa intreg potentialul IMM-urilor (folosind printre altele exceptiile la acordarea ajutorului de stat si o crestere a „regulii minimului – de-minimis rule.

2.1. Industria si mediul de afaceri

La nivelul municipiului Aiud, regasim un sector industrial relativ diversificat cu activitati specifice:

- industriei metalurgice feroase si neferoase;
- constructiilor civile si industriale;
- constructiilor de masini si prelucrarii metalelor;
- exploatarei, prelucrarii si comercializarii lemnului;
- industriei usoare (textile si incaltaminte);
- industriei alimentare.

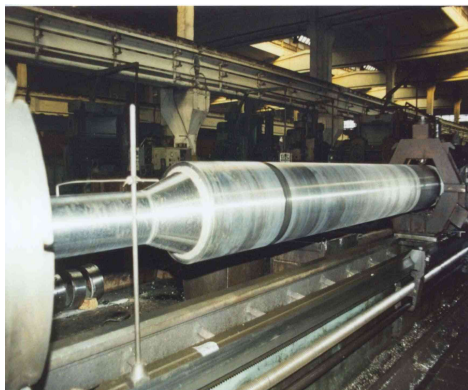
Reprezentativitate industrială locală: SC METALURGICA SA si SC PREBET SA.

In municipiului Aiud discutam de existenta unei productii bine individualizate, unice in Romania de produse specifice industriei prelucatoare metalurgice fabricate la SC METALURGICA SA, precum:

- tuburi radiante pentru cuptoarele de tratamente termice;
- rolele de fonta si oteluri refractare pentru caile cu role din cadrul liniilor de laminare;
- tuburi din otel refractar pentru instalatiile de sinteza din industria chimica si instalatiile de piroliza din petrochimie;
- unele tipuri de cilindrii de laminor turnati.

SC METALURGICA SA este cel mai mare operator economic din oras, detinand in prezent peste 800 de angajati. In trecut, compania a constituit motorul de dezvoltare al municipiului si un pol catalizator al fortei de munca din zonele urbane si rurale invecinate.

SC METALURGICA SA este o societate comerciala fondata in anul 1938 care produce, vinde si comercializeaza piese si utilaje diverse necesare in industria metalurgica, siderurgica, constructoare de masini, chimica, petrochimica, petroliera, minera etc.

Compania este o societate integrata dispunand de sectoare primare care asigura semifabricate turnate static sau centrifugal, forjate, semifabricate mecano-sudate cat si sectoare de tratamente termice si prelucrari mecanice.

Produsele companiei sunt realizate la un inalt nivel calitativ, cu personal de executie calificat, dupa tehnologii proprii concepute de specialisti cu o inalta pregatire si experienta in ingineria tehnologica, cercetare si proiectare.

Compania s-a aflat timp de 7 ani in procedura de reorganizare judiciara, fiind sever afectata de restructurarea industrială, lipsa de competitivitate economica, ca urmare a comercializării unor produse cu valoare economica scazuta, disponibilizari colective, aspecte ce au generat multiple consecinte asupra nivelului de trai al locuitorilor municipiului Aiud.

Compania a fost cumparata recent de catre SC REMARUL 16 Februarie Cluj Napoca, firma specializata in repararea locomotivelor diesel, diesel electrice si electrice. Planul de afaceri al REMAR include investitii de peste 10 milioane de euro in urmatoorii 4 ani la SC METALURGICA SA.

SC PREBET AIUD SA este un al doilea operator economic major in municipiul Aiud (peste 450 de angajati), producand intreaga gama de prefabricate din beton armat si precomprimat pentru cai de comunicatii, feroviare si rutiere, fapt ce individualizeaza compania in plan regional si national.

Compania produce:

Elemente prefabricate pentru cai de comunicatii feroviare

- Traverse din beton;
- Grinzi pentru poduri;
- Prefabricate pentru podete tubulare si dalate;
- Prefabricate pentru sprijiniri si protectii;

- Prefabricate pentru canale revizie material rulant;
- Stalpi pentru electrificare cai ferate;
- Prefabricate pentru constructie si intretinere instalatii feroviare;
- Prefabricate pentru pasaje la nivel cu calea ferata.

Elemente prefabricate pentru structuri rutiere

- Grinzi pentru sosea;
- Prefabricate pentru podete tubulare si dalate;
- Prefabricate pentru sprijiniri si protectii;
- Alte prefabricate din beton pentru lucrari de beton.

Stalpi centrifugali pentru electrificare cai ferate, linii de tramvai si troleibuz, stalpi LEA de joasa si medie tensiune.

Elemente prefabricate pentru constructii civile, industriale, agricole si edilitare

- Fundatii pahar;
- Stalpi;
- Grinzi;
- Pane;
- Planse din grinzi si corpuri de umplutura;
- Elemente pentru imprejmuiiri (stalpi, placi);
- Spalieri vie H=2,40 m;
- Tuburi de canalizare Ø 150; Ø 250 mm;
- Camine Ø 800; Ø 1000 mm.

In prezent compania dispune de capacitati de productie insumand un volum de 126 400 mc prefabricate pe an, capacitate ce acopera necesarul de traverse pentru infrastructura retelei de cale ferata pe regionalele Cluj, Timis, Brasov, Iasi si o parte de la Galati, precum si elementele de structuri pentru constructii cai de comunicatie al Administratiei Nationale de Drumuri si Regii Autonome judetene de drumuri si poduri.

Municipiul Aiud este plasat dupa municipiile Alba Iulia si Sebes in topul firmelor din judetul Alba.

La sfarsitul anului 2005, potrivit topului realizat de Camera de Comert, Industrie si Agricultura a judetului Alba in baza informatiilor din bilanurile contabile pentru anul 2005 depuse de societatile comerciale la Directia Finantelor Publice Alba, 35 de firme din Aiud se aflau in topul firmelor din judetul Alba¹⁹.

Tabel 1. Topul firmelor din municipiul Aiud aflate in primele firme din judetul Alba

NR. CRT.	DENUMIRE FIRMA	DOMENIU DE ACTIVITATE	ACTIVITATI	TIP FIRMA
1	MULTIART SRL	Cercetare, dezvoltare si high-tech	Consultanta si furnizare de alte produse software	microintreprinderi
2	CASANOVA SELECT SRL	Cercetare, dezvoltare si high-tech	Prelucrarea informatica a datelor	microintreprinderi
3	PREBET AIUD SA	Industria produselor primare	Fabricarea elementelor din beton pentru constructii	Intreprinderi mari
4	MONOLIT PROD SRL	Industria produselor primare	Fabricarea altor elemente din beton, ciment si ipsos	Intreprinderi mijlocii

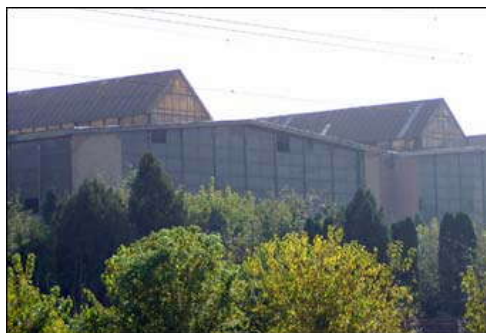
¹⁹ Clasificarea firmelor s-a facut in functie de domeniul de activitate si de marimea firmei si de urmatoorii indicatori de performanta: cifra de afaceri, profitul din exploatare, rata profitului, eficienta utilizarii resurselor umane, efortul de dezvoltare, eficienta utilizarii capitalului angajat.

NR. CRT.	DE NUMIRE FIRMA	DOMENIU DE ACTIVITATE	ACTIVITATI	TIP FIRMA
5	SIR CONSTRUCT SRL	Industria produselor primare	Fabricarea elementelor din beton pentru constructii	Microintreprinderi
6	METAL PROD SA	Industria metalurgica, a constructiilor metalice si a produselor din metal (exclusiv masini, utilaje si instalatii)	Turnarea fontei	Intreprinderi mijlocii
7	ALMI IMPORT EXPORT SRL	Industria metalurgica, a constructiilor metalice si a produselor din metal (exclusiv masini, utilaje si instalatii)	Operatiuni de mecanica generala	Microintreprinderi
8	TEROSUD	Industria metalurgica, a constructiilor metalice si a produselor din metal (exclusiv masini, utilaje si instalatii)	Fabricarea de constructii metalice si parti componente ale structurilor metalice	Microintreprinderi
9	MAGIC AGROJET SA	Industria de masini unelte si echipamente	Fabricarea altor masini si utilaje agricole si forestiere	Intreprinderi mijlocii
10	INDUSTRIAL SERVICE SRL	Industria de masini unelte si echipamente	Fabricarea echipamentelor de ridicat si manipulat	Intreprinderi mici
11	MARANATHA SRL	Industria lemnului si a produselor din lemn, a celulozei, hartiei si a produselor din hartie, silvicultura si exploatarea forestiera	Silvicultura si exploatare forestiera	Intreprinderi mijlocii
12	NEMESIS BD SRL	Industria lemnului si a produselor din lemn, a celulozei, hartiei si a produselor din hartie, silvicultura si exploatarea forestiera	Taierea si rindeluirea lemnului; impregnarea lemnului	Microintreprinderi
13	NADA RICAMI SRL	Industria produselor textile si de tricotaje, a confectiilor de imbracaminte si a blaturilor	Fabricarea de articole confectionate din textile (cu exceptia imbracamintei si lenjeriei de corp)	Intreprinderi mijlocii
14	ESCURIAL SRL	Industria produselor textile si de tricotaje, a confectiilor de imbracaminte si a blaturilor	Fabricarea altor articole de imbracaminte (exclusiv lenjeria de corp)	Intreprinderi mijlocii
15	CONF RICAMI NADA SRL	Industria produselor textile si de tricotaje, a confectiilor de imbracaminte si a blaturilor	Fabricarea de articole confectionate din textile (cu exceptia imbracamintei si lenjeriei de corp)	Intreprinderi mijlocii
16	ADVENTUS M.V. SRL	Industria produselor textile si de tricotaje, a confectiilor de imbracaminte si a blaturilor	Fabricarea de ciorapi, sosete si ciorapi pantaloni, tricotati sau crosetati	Intreprinderi mijlocii
17	GALWAY SPORT SRL	Industria pielariei, incaltamintei, articolelor de voiaj si marochinarie	Fabricarea incaltamintei	Intreprinderi mari
18	COCOSUL DE AUR SRL	Industria alimentara, a bauturilor si a tutunului	Productia si conservarea carnii	Intreprinderi mici
19	NITU INTERNATIONAL SRL	Industria alimentara, a bauturilor si a tutunului	Fabricarea altor produse alimentare	Microintreprinderi
20	CUPTORUL DE AUR - HAJNAL SRL	Industria alimentara, a bauturilor si a tutunului	Fabricarea painii; fabricarea produselor proaspete de patiserie	Microintreprinderi
21	IANOSI CARN SRL	Industria alimentara, a bauturilor si a tutunului	Prepararea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)	Microintreprinderi
22	AGRO-LACT SRL	Cultivarea plantelor, cresterea animalelor, fabricarea produselor pentru hrana animalelor si servicii conexe	Activitati in ferme mixte (cultura vegetala combinata cu cresterea animalelor)	Intreprinderi mici
23	ELECTRA EXIM	Lucrari in constructii	Alte lucrari speciale de constructii	Intreprinderi mici
24	VASINCA SRL	Lucrari in constructii	Constructii de cladiri si lucrari de geniu civil	Intreprinderi mici
25	GARANT CONSTRUCT SRL	Lucrari in constructii	Constructii de cladiri si lucrari de geniu civil	Microintreprinderi
26	DOMAR SERVICE SRL	Lucrari de instalatii	Lucrari de instalatii tehnico-sanitare	Intreprinderi mici
27	SERCOMS SRL	Transporturi si activitati anexe transporturilor	Transporturi rutiere de marfi	Intreprinderi mici
28	ELCOBAT SRL	Activitati de intermediere in comerțul cu ridicata	Intermedieri in comerțul cu produse divrse	Microintreprinderi
29	PAUL FLOWERS SRL	Comert cu ridicata al produselor agricole brute, animalelor vii, produselor alimentare, bauturilor si tutunului	Comert cu ridicata al florilor si al plantelor	Microintreprinderi

NR. CRT.	DENUMIRE FIRMA	DOMENIU DE ACTIVITATE	ACTIVITATI	TIP FIRMA
30	BATSON CONSTRUCT SRL	Comert cu ridicata al produselor altele decat cele alimentare	Comert cu ridicata al materialului lemnos si a materialelor de constructii	Intreprinderi mici
31	AMECS SRL	Comert cu ridicata al produselor altele decat cele alimentare	Comert cu ridicata al altor produse	Intreprinderi mici
32	MON BLANC SRL	Comert cu ridicata al produselor altele decat cele alimentare	Comert cu ridicata al aparatelor electrice si de uz gospodaresc, al aparatelor de radio si televizoarelor	Microintreprinderi
33	IMCON SRL	Comert cu ridicata al produselor altele decat cele alimentare	Comert cu ridicata al masinilor pentru industria miniera si constructii	Microintreprinderi
34	CARIS STIL SRL	Comert cu amanuntul in magazine specializate, nespecializate, precum si neefectuat prin magazine	Comert cu amanuntul al mobilei, al articolelor de iluminat si al altor articole de uz casnic	Microintreprinderi
35	MARA-LAZAR-ISPAS SNC	Restaurante, baruri, cafenele	Baruri	Intreprinderi mici

Municipiul Aiud cunoaste in ultimii 7 ani o crestere a numarului de firme mici si mijlocii (aproximativ 400) si o diversificare a activitatii acestora, impunand un caracter relativ dinamic vietii economice locale.

Aparitia si dezvoltarea intreprinderilor mici si mijlocii, precum si a microintreprinderilor reprezinta un argument pozitiv ce subliniaza interesul antreprenorilor locali pentru dezvoltarea economica a municipiului Aiud. Acest interes trebuie relationat constant si pertinent de productie bazata de bunuri cu valoare adaugata mare, comercializabila, in general, la export, locuri de munca flexibile si bine remunerate, competitivitate bazata pe cunoastere, investitii in capitalul uman si cultura antreprenoriala, *e-business*

si *e-commerce*. Din pacate, interesul local investitional pentru domeniile antementionate este relativ modic in raport cu potentialul de resurse, de ocupare si de pregatire al resurselor umane din Aiud. In plus, municipiul Aiud nu beneficiaza de investitii alogene romanesti sau straine substantiale.

Autoritatea locala din Aiud a manifestat si manifesta un sprijin constant pentru intreprinzatorii locali si externi, manifestat prin concensionare/vanzarea sau inchirierea unor terenuri si spatii, asigurare utilitati, facilitati la plata impozitelor locale, parteneriate, promovare, etc.

In prezent, autoritatea locala din Aiud are ca obiectiv major de actiune economica, infiintarea, in parteneriat cu Consiliul Judetean Alba, a unui Parc Industrial, pe o suprafata de 12 ha, in zona Herja (cu acces la DN 1).

Eforturile autoritatii locale din municipiul Aiud de sprijinire a sectorului de afaceri trebuie concretizate si in institutionalizarea unui birou local de promovare a oportunitatilor economice locale, oferind investitorilor informatii relevante despre posibilitatile de dezvoltare aferente municipiului: piata si bunuri imobiliare, forta de munca, legislatie locala, relationare institutionala locala, etc.

Firmele din municipiul Aiud desfasoara activitati in domenii precum:

Metalurgia fieroasa si neferoasa

- SC Metalurgica SA, SC Rombrides SRL; SC Sitindustrie Romania SA; SC Metalprod SA; SC Artefero Romania SRL, SC Creative Eye SRL: *care produc piese turnate din: otel, fonta, bronz, cupru, piese forjate si matritate, piese forjate ornamentale, accesorii pentru gospodarie.*

Constructii si materiale de constructii

- SC Prebet SA, SC Marc Construct SRL, SC Monolit Prod SRL, SC Vasinca SRL, SC Nord West SRL, SC Anacon SRL, SC Alex Pao SRL, SC Asu Construct SRL, SC Bilding Construct SRL, SC Britania Construct SRL, SC Construct Aurel SRL, SC Eurojul Construct SRL, SC Garant Construct SRL, SC Keia Construct SRL, SC Maier Construct SRL, SC Niko Construct Impex SRL, SC Prod Beton Cluj SRL, SC Promet Horea SRL, SC Vasut & Ale SRL, SC Tocaciu Construct SRL, SC Adriatica Gold S.R.L., SC Ahile Construct S.R.L, SC Angela Construct S.R.L: *produc prefabricate de beton, si asigură prestari de servicii in domeniul reparatiilor si al constructiilor diverse, instalatiilor de gaz, sanitare.*

Constructii de masini si prelucrarea metalelor

- SC Metalurgica SA, SC Magic Agrojet SA, SC Almi Import – Export SRL, SC Melcom SRL, SC Promet SRL, SC Metal Grup SRL, SC Faddis Grup SRL, *care produc piese pentru industria metalurgica, siderurgica si minerit, produse si piese de schimb pentru uz gospodaresc si gospodarii individuale.*

Exploatarea si prelucrarea lemnului, comercializarea materialului lemnos

- SC Com Stejarul SRL, SC Ulex SRL, SC MPL Impex SRL, SC Melcom SRL, SC Mobila Aiud SRL, SC GA Prodcum SRL, SC Eben Ezer SRL, SC Mobila si produse din lemn Impex SRL, Ocolul Silvic Aiud, SC Mobis – Andy - Ladislau SRL, SC Metalemn SRL, SC Design Art SRL, SC Maranatha SRL, SC Duna Plast SRL, SC Koko Forest SRL, SC Euro Rangers SRL, SC Ilprodcum, SC Inter Fleni SRL, SC AM Mobilier SRL, SC Alforest Prod SRL, SC Angi Parchet SRL, SC Lorand & Roland SRL, SC Tismar Forest SRL, SC A.M. Mobilier SRL, SC Aceram-Impex S.R.L, SC Adi-Lorand SRL, Angi Parchet SRL: *prelucreaza busteni (dberestea), executa mobila si mobilier din lemn, parchet, sicrie, tamplarie binale, etc.*

Confectii, textile

- SC Victoria Socom SA, SC Glorex SRL, SC Tom Prodimpex Confectii SRL, SC Morelli & Mirestean SRL, SC Almi Prodimpex SRL, SC Advent SRL, SC Conf Ricami Nada SRL, SC Nada Ricami SRL, SC Prod Impex Gabi SRL, SC Advina Confection SRL: *produc confectionii textile, tricotaje, echipamente sportive, echipamente de protectie, lavete, salopete.*

Pielarie si incaltaminte

- SC Genia SRL, Victoria Socom, SC Galway Sport SRL: *confectioneaza incaltaminte, achizitioneaza si prelucreaza piei.*

Produse alimentare

- SC Albapam, SC Ardealul SA, SC Carn Centru SRL, SC Cuptorul de Aur, SC Carn Micro SRL, SC Nelli SRL, SC DVV Viticola Ciumbud, SC Pro – Serana SRL: *produc paine si specialitati, produse lactate (branzeturi), preparate din carne (salam, carnat, crenusti, toba), vin de struguri, bere, bauturi racoritoare, inghetata, siropuri concentrate, foi napolitane, etc.*

Alte ramuri industriale si activitati de afaceri

- Tamplarie PVC, aluminiu si geam termopan, mochete, pardoseli vinilice termosudabile pentru trafic intens, linoleum, covoare, jaluzele verticale si orizontale, usi metalice si de interior, usi de garaj: SC Duna Rex SRL;
- Mobilier de gradina si elemente de jardinaj: SC Design Art SRL;
- Arhitectura, inginerie si servicii de consultanta tehnica: SC Murre Tehnic SRL, SC Terra Ave Impex SRL, SC Promet Horea SRL, SC Mol Proiect SRL;
- Recuperare deseuri si resturi nemetalice reciclabile: SC Ecoplast SRL;
- Recuperare deseuri si resturi metalice reciclabile: SC Fero Gioaza SRL, SC Lobii Fier SRL, SC Claus Service SRL;
- Intretinerea si repararea masinilor de birou, de contabilizat si a calculatoarelor: SC Amecs SRL.

Analiza activitatii industriale si de afaceri locale permite evidentierea urmatoarelor realitati forte ale municipiului Aiud:

- Existenta unei infrastructuri de productie disponibila, conectata la utilitati si reseaua feroviara si rutiera de transport;
- Preponderenta proprietatii private, majoritatea agentilor economici din municipiu, fiind cu capital privat;
- Productie bine individualizata, unica in Romania, de produse specifice industriei metalurgice sau a prefabricatelor din beton armat si precomprimat pentru cai de comunicatii, feroviare si rutiere;
- Numar crescut de IMM-uri in municipiul Aiud;
- Ponderea ridicata a salariatilor ce activeaza in IMM-uri si microintreprinderi;
- Numar crescut de muncitori angajati in industria prelucratoare si in constructii si grad crescut de calificare aferent;
- Evolutia pozitiva din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri realizate de IMM-urile din industrie si servicii in total cifra de afaceri IMM-uri.

Experienta fortei de munca locale in domeniul metalurgiei si prelucrării lemnului poate fi valorizata economic prin dezvoltarea unor afaceri dedicate producerii de mobilier urban, arhitectural si rezidential din fier forjat, mobilier urban si de gradina din lemn sau mobilier din lemn pictat.

Productia unor astfel de bunuri este foarte cautata pe piata Uniunii Europene, dar detine o pondere insemnata si in cererea nationala. Acest fapt este cu atat mai evident cu cat majoritatea centrelor urbane mari si mijlocii deruleaza si vor derula ample programe de reabilitare, modernizare si pozare a unor elemente de mobilier urban din lemn si metal. Expansiunea sectorului constructiilor rezidentiale si de recreere reclama o productie diversificata si de calitate, la preturi competitive a unor produse de mobilier din lemn sau metal.

In acest context, se poate impune si o diversificare a activitatii de productie aferenta SC PREBET SA si altori agenti locali, care poate produce prefabricate din beton pentru amenajari civile si urbane (dale si pavele), de asemenea elemente de placare a constructiilor aferente habitatelor umane (SC DUNA REX SRL).

O analiza de context actional si capacitate a sectorului industrial si de afaceri din municipiul Aiud releva si aspecte negative, intre care un loc central il ocupa:

- Capacitati de productie inechitate, cu randament scazut, neadecavate competitivilor tehnologice cu producatori din state membre UE;
- Volum redus al investitiilor pentru retehnologizare si modernizare;
- Lipsa de competitivitate a majoritatii agentilor economici pe plan extern;

- Concentrarea producției în sectoare cu valoare adăugată scăzută și activități de export bazat în special pe produse cu valoare adăugată scăzută sau medie;
- Investiții reduse în tehnologii de protecție a mediului;
- Nivel scăzut de salarizare al forței de muncă;
- Număr redus de întreprinderi certificate;
- Capitalizare redusă a IMM-urilor și acces redus la finanțare din credite sau granturi;
- Branding scăzut de firmă și produs și marketing deficitar al produselor/serviciilor de firmă;
- Nivel scăzut de preocupare pentru producție bazată pe cercetare / inovare;
- Subvalorificarea economică a potențialului turistic aferent municipiului Aiud;
- Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii IT pentru afaceri (hardware, software, mijloace de comunicații);
- Insuficientă utilizare a serviciilor de tip e-commerce și e-banking în mediul de afaceri;
- Lipsa investițiilor în asigurarea sustenabilității energetice a agenților economici din surse regenerabile / “verzi” (biomasa sau fotovoltaice), pentru reducerea costurilor de producție.

Nu lipsite de importanță sunt și aspectele ce țin de funcționarea serviciilor de consultanță în domeniul afacerilor, care sunt slab dezvoltate, insuficient valorificate și valorizate de antreprenorii locali.

Asociațiile patronale din municipiul Aiud sunt slab dezvoltate și inactice, nefiind implicate în promovarea și apararea intereselor oamenilor de afaceri locali.

De asemenea, practica parteneriatului public-privat este insuficient utilizată în scopul dezvoltării unor activități economice generatoare de locuri de muncă și productivitate.

Pentru a putea beneficia de o reprezentare cât mai bună la nivel european este important ca IMM-urile din municipiul Aiud să aibă o atitudine pro-activă, să se mențină informate referitor la evoluțiile politicilor în domeniu la nivelul UE. O bună modalitate de realizare a acestui deziderat este să se asocieze unor instituții de profil din cadrul Uniunii Europene, cu reprezentare la nivel Comunitar (Asociația Europeană a Mestesugurilor, întreprinderilor mici și mijlocii, Forumul IMM, Alianța Micilor Afaceri Europene, etc).

În contextul integrării, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) sunt mai expuse la numeroasele schimbări din mediul de afaceri, provocate de restructurarea economică și migrația forței de muncă calificate.

În contextul normative și concurențial european, la nivelul municipiului Aiud, vor fi afectate IMM-urile din domeniile unde acquis-ul comunitar prevede obligativitatea implementării standardelor de mediu (ex. SC METALURGICA SA sau SC SITINDUSTRIE), calitate, igienă, siguranța alimentară, securitatea produselor, a normelor de protecția muncii.

De asemenea, unele IMM-uri pot fi afectate de aplicarea regulilor compatibile cu acquis-ul comunitar privind ajutorul de stat, eliminarea subsidiilor fiscale și cvasi-fiscale și consolidarea disciplinei financiare. IMM-urile din Aiud vor trebui să valorifice aspectele forte de care beneficiază: costuri reduse ale forței de muncă, calificarea înaltă a forței de muncă și noutatea sau calitatea produselor românești pe piața europeană.

Vor trebui depuse eforturi din parte agenților economici locali pentru a minimiza sau elimina aspectele negative: *tehnologiile de producție depășite, eficiența energetică scăzută, performanțele scăzute în domeniul protecției mediului, dezvoltarea insuficientă a capitalului uman și derivarea financiară și profesională a acestuia.*

Una din cele mai mari oportunitati de care vor putea beneficia IMM-urile dupa aderare o reprezinta fondurile structurale. Din cele 7 programe operationale in care sunt organizate fondurile comunitare, IMM-urile vor putea beneficia de fonduri alocate in cadrul Programului Operational Sectorial Cresterea Competitivitatii Economice si a Programului Operational Sectorial;

IMM-urile pot beneficia de o dubla oportunitate in raport cu fondurile structurale: posibilitatea de a beneficia de ele pentru dezvoltarea propriei activitati, si, pe de alta parte, ca viitori executati ai proiectelor obtinute de beneficiari. Accesare fondurilor comunitare si gestionarea acestora vor insemna insa si o provocare, necesitand pregatirea adecvata, tehnica si financiara, ca potentiali beneficiari ai acestei asistente.

Pentru a beneficia de aceste fonduri, orice posibil beneficiar ar trebui sa utilizeze la maxim perioada ramasa pentru a cunoaste regulile de accesare si gestionare a acestor bani si a se pregati corespunzator, in special prin:

- *Alocarea in bugetele pe anii viitori a sumelor dedicate cofinantarii;*
- *Pregatirea de proiecte mature si eligibile, pentru a putea beneficia de asistenta comunitara din 2007;*
- *Angajarea de personal specializat si stimularea acestuia, pentru a se asigura de succesul proiectelor dezvoltate;*

2.2. Comertul si serviciile economice

Comertul este bine reprezentat la nivelul municipiului Aiud in aproape toate domeniile sale.

Firmele locale, comercializeaza majoritar:

- *Materiale de constructii si instalatii sanitare:* SC Batson Construct SRL, SC Megavox Confort SRL, SC Domar Service SRL, SC Calin & Dan SRL, SC Plast Confort SRL;
- *Echipamente industriale:* Maral SRL, SC Gammapolis Impex SRL;
- *Piese auto:* SC Ramada SRL, SC Crisana Impex SRL, SC Aprohorea SRL, SC Magic Agrojet SA, SC Salo Impex SRL, SC Transimpex SRL, SC Electroplast SRL, BP SRL;
- *Produse petroliere:* LukOil, Florea Oil, Mol;
- *Produse pentru agricultura:* SC Celipro SRL;
- *Instalatii electrice:* SC Energo Impex SRL, SC Electra Exim SRL;
- *Produse alimentare si nealimentare:* SC Becom SA, SC Brucla SA, SC Ambassador DDE SRL, SC Adi Toys SRL, SC Alt Expert SRL, SC Clasic Collection SRL, SC Tomi Cris SRL, SC Total Expert SRL, SC Venus Center SRL, SC Vitifex SRL, SC Agro Varro SRL, SC Dendrosa SRL, Cooperativa de Consum, SC Acsa Exim S.R.L., SC Aiud Fruct SRL, SC Alimar Bios SRL, Produse farmaceutice: SC Farm Speranta SRL, SC Adonis Farm SRL, SC Farmacia Gortea SC, SC Gentiana Iris SRL, SC Farmacia Oportun SRL, S.C. Monoxyl SRL, PF Kerekes, SC Galenius A&M SRL.

Municipiul Aiud detine sau este foarte apropiat, pe teritoriul sau si in zonele riverane, de un bogat patrimoniu turistic antropic si natural care poate fi valorificat economic in conditiile dezvoltarii unui sector de afaceri aferent, capabil sa puna in valoare patrimoniu reprezentat de:

- Monumente si cladiri: *Cetatea Aiudului; Monumentul Studentilor; Monumentul "Calvarul Aiudului"; Monumentul de la Miraslau; Castelul Garda; Castelul de la Sancriai; Castelul de la Gambas; Cladirea Primariei;*
- Muze: *Muzeul de Istorie; Muzeul de Stiintele Naturii;*
- Biserici: *Catedrala Ortodoxa; Biserica de pe strada Simion Barnutiu; Biserica Romano - Catolica; Biserica Reformata; Biserica Evanghelica;*
- Institutii de invatamant: *Colegiul "Bethlen Gabor"; Biblioteca documentara "Bethlen"; Colegiul Mic; Colegiul "Titu Maiorescu"; Grupul Scolar "Avram Iancu";*
- Popasuri turistice: *Izvorul de Aur; Sloboda; Cabana Tifra; Balta Muresului; Cheile Valisoarei; Rimetea;*
- Manastiri: *Manastirea de la Magina; Manastirea de la Cicau; Biserica Veche de la Teius; Manastirea de la Ramet.*

In prezent aceste obiective nu sunt exploatate economic. Serviciile de cazare si masa din municipiul Aiud sunt foarte limitate si nu sunt deservite majoritar de personal calificat (a se vedea si capitolul de turism).

In Aiud, se impune constructia unui complex hotelier clasificat la cel putin 3***, cu sala de conferinta si seminarii, facilitati SPA/wellness, facilitati de comunicatii IT, operational pentru turism de scurt sejur, tranzit si de afaceri.

Marketingul turistic al obiectivelor mentionate este deficitar, iar semnalizarea si comunicarea stradala si verbala multilinguala relationata de acestea, este precara. Lipsa unui brand turistic comunitar si comercial – “Aiud” – adanceste si completeaza aceasta perspectiva.

Numarul restaurantelor, pizzerilor, fast-food-urilor, snack-bar-urilor cafenelelor de calitate este scazut.

Aiudul nu detine la nivel investitional si actional, desi exista o cerere locala ce poate fi acoperita, francize precum: Mc Donalds, Pizza Hut, KFC, Dunkin’ Donuts, Inmedio, etc.

De asemenea Aiudul nu beneficiaza de prezenta unui furnizor major de retail –hypermarket - desi acesta, functional ar deservi atat interesele comunitatii locale, cat si cele ale localitatii urbane Ocna Mures sau comunelor riverane. Acest hypermarket ar putea prelua si comercializa o parte a productiei locale de produse animale si vegetale, in special legume, fructe, vinuri, miere, ciuperci, etc.

Servicii financiar bancare

La nivelul municipiului Aiud isi desfasoara activitatea o serie de institutii financiar bancare si de asigurari, reprezentative, intre care mentionam:

- **Institutii** Banca Comerciala Romana (Erste Bank), Banc Post, Banca Romana de Dezvoltare (Group GSG), Raiffeisen Bank, Banca Transilvania;
- **Activitati de asigurare:** S.C. Asirom S.A., S.C. Unita S.A., Allianz Tiriac, ARDAF, etc.

2.3. Agricultura

2.3.1. Situatiia terenurilor agricole

Municipiul Aiud detine o suprafata totala de 14.223 ha. Ca ramura economica, agricultura are o pondere substantiala pe raza municipiului Aiud. Aproximativ 10 % din populatia cu potential activ de munca din municipiul Aiud este ocupata in agricultura. Agricultura este bine

reprezentata de numarul mare de gospodarii ale populatiei care desfasoara activitati agricole, precum si de societati comerciale viticole si pomicole. La nivelul utilizarii terenurilor aferente teritoriul administrativ-teritorial al municipiului Aiud, pe categorii de folosinta, situatia se prezinta astfel:

- arabil - 4897 ha;
- pasuni - 1681 ha;
- fanete - 619 ha;
- vii - 389 ha;
- livezi - 252 ha;
- paduri - 4981 ha;
- alte suprafete - 1404 ha.

Tabel 2. Situatiia terenurilor agricole pe categorii de folosinta se prezinta astfel:

7.	6.	5	4.	3.	2.	1.	Nr. ct.
Ciumbud	Pagida	Gambas	Magina	Aiudul de Sus	Aiud	Total municipiu	
998	498	385	951.5	1286.2	2168	9098.2	Suprafata agricola totala
82	21	25	79	104	441	1003	Intravilan
916	477	360	872.5	1182.2	1726.7	8095.2	Extravilan
411	202	269	352	500	673	3807	Arabil
200.2	102	81.2	151	119	149	1276	Pasuni
23	-	-	18	-	53	172	Fanete
107	5	6	48	19	120	356	Vii
2	-	-	31	13	5	71	Livezi
1	2	3	8	19	13	87	Alte Terenuri
171	166.3	1	264.43	512.2	1312.5	2926.5	Paduri

Nr. crt.	Specificatie	Total din care	Categoria de folosinta						Total		
			Arabil	Pasuni	Fanete	Vii	Livezi	Pacturi		Alte terenuri	
3	Suprafata totala de pus in posesie	8453	Intravilan	148	-	18	-	9	-	5	180
			Extravilan	4679	61	300	133	164	2926	10	8273

Prin comparatie, suprafata agricola a judetului Alba este in suprafata totala de 328017 ha, 2.22 % din totalul suprafetei agricole nationale, ocupand locul 3 in Regiunea de Dezvoltare Centru, inaintea judetelor Brasov, Covasna si Sibiu si dupa Harghita si Mures. Din totalul suprafetei agricole a judetului, 98.66 % reprezinta proprietate privata. Din aceeaasi suprafata, 40.49 % constituie teren arabil, 35.93 % reprezinta pasuni si 22.02 % fanete.

Viile si pepinierele viticole reprezinta 1.07 % din suprafata agricola a judetului, iar livezile si pepinierele pomicele, reprezinta 0.46 %. O parte insemnata din acestea, se regasesc / s-au regasit pe teritoriul administrativ al municipiului Aiud.

2.3.2. Sectorul zootehnic in municipiul Aiud

Cresterea animalelor reprezinta o activitate importanta a cetatenilor rezidenti in mediul rural al municipiului Aiud. Proprietatea asupra animalelor si productiei este eminentamente privata.

La nivelul anului 2004 efectivele de animale identificate pe raza municipiului Aiud, si productia de carne, lapte, lana, si oua evidentiau urmatoarele realitati:

Tabel 4. Efectivul de animale si productia de produse de origine animala in municipiul Aiud in intervalul 2000-2004

Efectivele de animale si productia	2004	2002	2001	2000
Bovine - total - la sfirsitul anului - capete	1914	1787	1579	1880
Bovine in gospodariile populatiei - la sfirsitul anului	1325	1142	1960	1295
Porcine - total - la sfirsitul anului - capete	5623	4039	3195	3472
Porcine in gospodariile populatiei - la sfirsitul anului	4500	3000	2960	2890
Ovine - total-la sfirsitul anului-capete	3930	4044	3839	3800
Ovine in gospodariile populatiei - capete- la sfirsitul anului	3930	3960	3760	3800
Pasari - total - la sfirsitul anului - capete	31000	27663	30300	30000
Pasari in gospodariile populatiei - la sfirsitul anului	31000	27300	30300	30000
Productia de carne (sacrificari) - total - tone gr.vie	1275	1112	928	1528
Productia de lapte de vaca si bivoluta - total hl.fizic	34844	35783	35501	37611
Productia de lina - kg. fizic	7980	9705	8822	9600
Productia de oua - mii buc	7102	5048	3750	3750

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba

Prin comparatie, la nivelul judetului Alba, sectorul privat de proprietate asupra animalelor este preponderent, detinand: 99.86 % la bovine, 99.73 % la porcine, 99.98% la ovine si caprine, iar la pasari 99.99%. In cadrul sectorului privat, fermele familiale detin cea mai mare pondere: 94.3% la bovine, 99.0% la porcine, 98.7% la ovine-caprine si 69.0% la pasari. Practic, cu exceptia unuia dintre cei mai mari operatori regionali si nationali de carne de pasare – SC Transavia SA (ce detine capacitati proprii de productie, abatorizare si distributie agrementate european), si un procent de aproximativ 30 % din productia de pasari a judetului Alba, majoritatea efectivelor de animale ale judetului Alba, inclusiv celor din municipiul Aiud, se regasesc in proprietatea unor ferme si micro-ferme de tip familial.

Tabel 5. Efectivele de animale in judetul Alba, 2006.

Specia de animale	UM	Total judet	Sector privat	Gospodarii ale populatiei
Bovine	capete	84199	84084	79252
Porcine	capete	128099	127759	126487
Ovine si caprine	capete	314403	314333	310283
Pasari	Mii capete	3968.6	3968.2	2739.7

Sursa: Datele sunt furnizate de Directia pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala pe baza rapoartelor tehnico-operative intocmite de Camerele Agricole Comunale

La nivelul crescatorilor de animale din municipiul Aiud se constata o capacitate scazuta de asociere si valorificare comuna a resurselor animale, funciare, financiare si de *know how* in domeniul cresterii animalelor.

In municipiul Aiud a luat fiinta recent o Cooperativa a crescatorilor de ovine, o asociatie ce reuneste peste 34 de crescatori din zonele Aiud si Ocna Mures, ce detin peste 7000 de capete.

Demersul trebuie replicat cel puțin si la nivelul crescatorilor de bovine.

Tinand cont de prevederile Tratatului de Aderare la Uniunea Europeana, de cadrul legal in vigoare in domeniul sanitar veterinar (inca fluctuant) si cotele de productie stabilite pentru Romania in relatia cu UE, dezvoltarea activitatilor de cresterea animalelor trebuie sa fie orientata spre productia de carne - ovine, bovine, caprine, pasari, in special gaste, productie care sa fie comercializata la export fara intermediari, sau la abatoarele regionale si nationale autorizate.

Productia de carne, spre deosebire de cea de lapte, nu are stabilite cote.

Asociatiile crescatorilor de animale trebuie sa sprijine si sa promoveze producatorii de carne locali marilor importatori din UE sau abatoarelor regioanle si nationale (stimularea exporturilor directe). Pentru performarea unei activitati zootehnice performante fermierii din Aiud si asociatiile acestora, trebuie sa promoveze:

- noi tehnici si metode de crestere a raselor de carne;
- material seminal de calitate;
- producerea, comercializarea si furnizarea de materii prime si materiale necesare procesului de productie la preturi avantajoase pentru membrii asociati;
- organizarea de stagii de formare profesionala interne sau externe in domeniul cresterii ovinelor si bovinelor;
- proiecte de finantare nerambursabila.

In prezent crescatorii de animale sunt nemultumiti de:

- caracterul limitat al subventilor pentru cresterea animalelor;
- costurile mari ale materialului de reproducție;
- numărul mare al intermediarilor implicați în activitatea de export a animalelor de carne;
- suprafețele limitate în folosință și calitatea pasunilor și fanetelor;
- instabilitatea legislativă;
- lipsa informațiilor cu privire la cadrul normativ european și național în domeniul politicii agricole și de dezvoltare rurală;
- lipsa informațiilor cu privire la fondurile europene pentru agricultură și dezvoltare rurală și costurile relativ ridicate ale creditelor.

Crescatorii de animale din municipiul Aiud, solicita extinderea politicii de concesionarea a administrării și folosinței pasunilor aflate, în prezent în proprietatea administrației locale.

Caracteristic municipiului Aiud și nu numai, este preponderența fermelor de dimensiuni mici care nu vor face față cerințelor Uniunii Europene, în special în sectorul carni de porc; începând cu 2007 ele vor dispărea.

Pe de altă parte, noua calitate de stat membru al UE, va însemna dezvoltarea și modernizarea fermelor de dimensiuni mari și creșterea competitivității acestora. Pe cale de consecință trebuie să fie susținută și încurajată transformarea gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale cu caracter comercial.

Implementarea sistemului european de comercializare a carcaselor de bovine, ovine și porcine, respectiv sistemul EUROP, prin care plata animalelor se va face diferențiat în funcție de calitatea acestora, va avea ca rezultat creșterea calității carni și implicit, intensificarea schimburilor cu statele membre ale UE. Clasificarea carni în funcție de calitate, conform sistemului EUROP, se face începând cu anul 2006, astfel: pentru specia porcine sistemul de clasificare se aplică din luna ianuarie 2006, iar pentru speciile bovine și ovine, din luna iunie 2006. Introducerea sistemului EUROP de clasificare a carcaselor garantează plata carni în funcție de diferitele clase de calitate (conținutul de carne în carcasa).

2.3.3. Suprafața cultivată în municipiul Aiud/ Principalele culturi

Activitatea de creștere a plantelor este o îndeletnicire prioritară a locuitorilor municipiului Aiud rezidenți deosebi în mediul rural component și aparținător, fiind favorizată de terenurile deosebit de fertile regasibile în zona: cernoziomuri levigate (29 % din suprafața teritoriului), soluri aluvial – coluviale (42 %), podzoluri secundare (4,7%). Aceste tipuri de sol sunt favorabile pentru cultura: grâului, porumbului, ovazului, secarei, trifoiului, mazărei, legumelor, plantelor tehnice – cartofului, sfeclii de zahăr și furajere, florii soarelui, etc.

Producția de plante este majoritar privată și este concentrată în ferme agricole de subzistență; producția obținută este destinată consumului familial și ocazional comercializării.

Fermele mijlocii si mari sunt limitate numeric si inca insuficient performante economic si competitive la nivel comunitar.

In municipiul Aiud este identificabila o preponderenta a culturilor de porumb, plante tehnice, legume, vitei de vie si pomilor fructiferi. De asemenea, este recunoscut nivelul pregatirii si cunostintelor agricole aferente populatiei adulte si varstnice ocupate in domeniu.

De altfel in Aiud si zonele invecinate exista un numar apreciabil de specialisti cu pregatire profesionala medie si superioara de scura durata, capabili sa aplice tehnologii performante si un management modern in productia agricola. Grupul Scolar Agricol - Al. Borza Ciurbrud reprezinta o institutie de invatamant de traditie, ce pregateste resurse umane in domeniile: horticultor, veterinar, zootehnist, preparator lapte, carne si conserve, mecanic, etc.

Din punct de vedere al suprafetelor ocupate de principalele culturi intalnite in municipiul Aiud si principalii indicatori de productie, se pot evidenta urmatoarele realitati:

Tabel 6. Suprafete cultivate si productia inregistrata la principalele tipuri de plante agricole, 2000 - 2004

Culturi/productie/indicatori	2004	2002	2001	2000
Suprafata cultivata cu griu si secara - ha	500	485	797	652
Productia totala de griu si secara - tone	1481	1616	2363	1406
Suprafata cultivata cu porumb boabe - ha	1400	1472	1395	1361
Productia totala la porumb boabe - tone	4179	6616	5528	3454
Suprafata cultivata cu cartofi - ha	160	150	169	168
Productia totala de cartofi - tone	2321	2100	3416	2079
Suprafata cultivata cu floarea soarelui - ha	20	20	20	20
Productia totala la floarea soarelui - tone	30	24	30	30
Suprafata cultivata cu sfecla de zahar	46	86	115	75
Productia totala la sfecla de zahar - tone	1397	2837	3613	691
Suprafata cultivata cu legume - ha	125	132	137	147
Productia totala la legume - tone	2607	2024	2312	2170
Productia de struguri - total - tone	2081	1951	2435	1920
Productia de fructe - total - tone	1382	1255	736	804

Sursa: Directia Regionala de Statistica Alba

Municipiul Aiud, prin structura solurilor existente in cadrul sau administrativ - teritorial, si suprafata terenului agricol, poate deveni un mare producator de rapita, soia si floarea soarelui pentru producerea de bio-diesel si de porumb pentru producerea bio-etanolului

Pana in 2010, in Uniunea Europeana 10 % din combustibilul consumat, trebuie sa fie biodiesel. Pana in 2020, procentul trebuie sa se dubleze.

Biodieselul este biodegradabil, nepoluant si are calitati superioare motorinei.

Incepand cu 1 iulie 2007, Romania este obligata ca in continutul motorinei 2 % din continut sa fie carburant verde, in 2008, procentul creste la 3 %, iar in 2009 la 4 %.

Municipiul Aiud este recunoscut ca un producator traditional de fructe si legume.

Producatorii individuali din Aiud, trebuie sa cunoasca faptul ca odata cu aderarea Romaniei la Uniunea Europeana, fructele si legumele pentru consum in stare proaspata vor fi supuse standardelor de comercializare. Aceste standarde sunt obligatorii si au fost transpuse in legislatia romaneasca de catre Asociatia de Standardizare din Romania (ASRO). Conformitatea cu standardele de comercializare va fi verificata de catre inspectia de Stat pentru Controlul Tehnic in Producerea si Valorificarea Legumelor si Fructelor.

Plasarea pe piata a fructelor si legumelor destinate consumului in stare proaspata se va face numai cu respectarea conformitatii cu standardele de comercializare. Astfel, toate ambalajele care contin fructe si legume vor trebui sa poarte etichete pe care se mentioneaza cel putin urmatoarele elemente: numele producatorului; expeditorul; specia sau varietatea destinata comercializarii; cantitatea neta a produsului; clasa de calitate; tratamente in timpul pastrarii.

Producatori agricoli individuali din domeniu sunt deficitari la capitoul etichetare, cunostinte despre standarde, legislatie privind comercializarea productiei de fructe si legume.

In prezent pe piata comunitara se manifesta o tendinta crescanda de concentrare a productiei comercializate (cca. 70% din productia de fructe si legume proaspete se comercializeaza de catre marile lanturi de magazine). In aceste conditii, este de presupus ca si in Romania lanturile de supermarket-uri sa comercializeze cantitati din ce in ce mai mari de fructe si legume. Pentru a putea avea acces la desfacere, dar in acelasi timp pentru a putea respecta conditiile de comercializare impuse de consumator, producatorii agricoli din municipiul Aiud, vor fi nevoiti sa apeleze la o forma de comercializare adecvata.

In vederea desfasurarii unor activitati economice generatoare de profit, eficiente si sustenabile, in Romania, si, in particular, in municipiul Aiud, trecerea rapida la formarea grupurilor organizate care au ca principal scop sortarea, ambalarea, etichetarea si comercializarea productiei de fructe si legume este singura sansa de a face fata presiunii pietei comunitare.

Comercializarea produselor agricole trebuie sa se desfasoare in spatii adecvate, conforme din punct de vedere igienico-sanitar.

Piata agroalimentara a orasului este insuficient modernizata si are o capacitate limitata de permisivitate a comercializarii produselor agricole, in raport cu potentialul de productie. Acest fapt reclama o atentie investitionala crescuta si urgenta a autoritatii locale, in vederea asigurarii cadrului institutional adecvat desfasurarii unui comert cu produse agricole, in conditii de calitate, conform cu normele nationale si europene in materie.

2.3.4. Potentialul viti-vinicol al municipiului Aiud

Aiudul a fost si este recunoscut pentru potentialul sau viti-vinicol si pentru calitatea vinurilor locale, fapt confirmat si de Oficiul National al Denumirilor de Origine pentru Vinuri si alte Produse Vitivinicole.

Viile Aiudului sunt cunoscute din vechime. In anul 1845, s-a descoperit o statuie din perioada romana, care reprezenta un barbat tinand in maini fructe si struguri. Prin anul 1700 meleagurile Aiudului au fost vizitate de scriitorul turc Erliya Cerebi, care a descris frumusetea zonei si a

caracterizat vinurile produse aici. Tot pe atunci, medicul Mathyas Istvan recomanda vinurile din aceasta zona pentru mentinerea sanatatii oamenilor.

In anul 1880, la Aiud s-a infiintat o Scoala de vieri care a influentat favorabil dezvoltarea si mai ales refacerea patrimoniului viticol din podgorie dupa dezastrul filoxeric. Mai tarziu, in anul 1938 se infiinteaza la Cumberud o scoala de specialitate, care de-a lungul anilor, a purtat diferite denumiri. Ea a adus un plus de informatii vitivinicole, care au contribuit substantial la dezvoltarea podgoriei.

Principalele plantatii viticole ale zonei sunt: Cumberud si Sancrai.

In prezent, foarte multe suprafete cultivate in trecut cu vita de vie au fost abandonate sau desfiintate, fapt ce afecteaza dezvoltarea economica locala. Reinfiintarea vechilor plantatii de vita de vie si reluarea productiei de vinuri trebuie stringent analizata si pusa in aplicare.

Vinurile de Aiud pot deveni marci inregistrate, in conditiile legale in vigoare. Ele pot contribui la promovarea municipiului Aiud in tara si strainatate.

Autoritatile locale si judetene au facut primii pasi in acest sens, definind Aiudul si zona riverana ca parte a unui proiect judetean de promovare a potentialului viti-vinicol regional – “Drumul vinului”. O componenta a acestui proiect o reprezinta crearea unor identitati locale / branduri pentru vinurilor produse in zona.

Brandul vinurilor de Aiud poate avea o certa valoare economica pentru producatorii locali si poate contribui la refacerea culturilor de vita de vie pe vechile amplasamente sau pe amplasamente noi.

Particularitatile vinurilor de Aiud:

Traminer roz are o culoare galben-verzuie pana la galben-pai sau auriu-roscat si un miros si aroma apropiata florilor de tei. Vinul are aciditate moderata si este suficient de alcoolic. Obisnuit sec si mai rar demisec sau demidulce, vinul de Traminer roz lasa un postgust amarui de alune de padure.

Feteasca alba are o culoare galben-verzuie, cu reflexe de galben-pai care evolueaza catre galben-auriu pe masura trecerii anilor. Este preferat pentru mirosul si parfumul sau floral, discret evidentiat. Gustul este placut datorita unei bune pastrari a aciditatii. Rotund, catifelat si bine implinit in anii viticoli de mare favorabilitate, vinul de Feteasca alba isi etaleaza toate calitatile in fata consumatorului. Poate constitui o foarte apreciata materie prima pentru prepararea vinului spumant.

Pinot gris este un vin care se prezinta sub o paleta variata de culori, de la alb-verzui pana la galben-auriu. Mirosul si aroma vinului amintesc de pelin. Prin maturare si invecnire, Pinot-ul gris capata un buchet deosebit, distins si pronuntat, asemanator florilor de salcam. Gustul vinului este neutral, complet, acompaniat uneori de un postgust placut amarui.

Feteasca regala este un vin alb, cu reflexe galben-verzui, pana la galben-pai. Aroma si gustul sau subtil exprima bine potentialul soiului si al zonei viticole. Fructuos, cu multa prospetime, vinul de Feteasca regala este bine apreciat daca este folosit la realizarea vinurilor materie prima pentru spumante.

Riesling de Rin are o culoare galben-verzuie pana la galben-pai, in functie de varsta si de tehnologia de producere. Finetea si delicatetea vinului de Riesling de Rin sunt date de aroma si mirosul de caise bine coapte, la care se adauga un gust usor aromat, sustinut de o nuanta racoritoare. Aciditatea ridicata, gradul alcoolic mijlociu si extractul lejer, constituie insusiri care il recomanda ca o excelenta materie prima pentru producerea vinului spumant.

Riesling italian este un vin galben-verzui, care dupa maturare si invecinare poate capata reflexe galben-pai sau galben-aurii. Prezinta aroma tipica de soi, aciditate ridicata bine corelata cu gradul alcoolic si extractul. Bine echilibrat si fin, Riesling-ul italian este apreciat ca vin de marca dar si ca o pretioasa materie prima pentru prepararea vinului spumant.

Sauignon-ul are o culoare galben-verzui pana la galben-pai. Aroma evolueaza benefic prin pastrare, ajungand la arome asemanatoare smochinelor uscate sau a mirodeniilor. Gustul este generos dezvaluind o fructozitate de invidiat.

Muscat-ul Ottonel are o culoare galben-verzuie care trece, intr-un timp relative scurt, in galben-auriu sau chiar chihlimburiu. Mirosul si aroma specifica soiului sunt evidente mai ales la vinul obtinut printr-o macerare-fermentare mai indelungata. Plin, corpulent si cu o savoare ce aminteste de dulceața de trandafiri, vinul Muscat Ottonel apare uleios, dar si cu o mobilitate ce i este proprie.

In prezent, in Romania, si deci si in municipiul Aiud, nu se vor mai putea planta soiuri de vita de vie hibrida. Plantarile de vita de vie se vor face numai cu soiuri nobile de vita de vie admise in cultura in arealele viticole din Romania.

In legislatia europeana nu exista o reglementare care sa prevada faptul ca fermierii trebuie sa defriseze suprafetele cultivate cu vie hibrida. Producatorii aiudeni trebuie sa tina cont insa de faptul ca strugurii acestor vite produc vinuri care nu sunt de calitate, acestea neputand face fata cerintelor calitative de pe piata vinurilor din Uniunea Europeana. In consecinta, aceste vinuri nu pot fi comercializate, ci pastrate doar pentru consumul in familie sau pentru a fi vandute catre distilerii in vederea obtinerii de alcool si otet. De asemenea, suprafetele cultivate cu hibridi interzisi²⁰ nu primesc sprijin financiar comunitar.

Subventiile acordate pentru materialul saditor viticol sunt destinate producatorilor. Avantajul comparatorului consta intr-un pret mai scazut, egal cu pretul de cumparare din care se scade valoarea subventiei²¹.

2.3.5. Parcul de tractoare si masini agricole

La nivelul anului 1995, statistic, in municipiul Aiud existau inventariate: 85 de tractoare, 27 de remorci, 25 de combine de paioase, 22 de semanatori de paioase, 14 semanatori prasitoare, 75 de grape, 72 de pluguri, 150 de care si carute²².

²⁰ Soiurile de vita de vie interzise pentru comercializare in Uniunea Europeana sunt: Noah, Othello, Isabelle, Jacques, Clinton si Herbemont. Daca se doreste inlocuirea acestora cu soiuri acceptate pentru comercializare, suprafetele trebuie defrisate si replantate cu vita de vie de calitate, pentru care Uniunea Europeana acorda ajutoare financiare.

²¹ Lista producatorilor autorizati poate fi consultata la Ministerul Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale (Inspectia Nationala pentru Calitatea Semintelor). Materialul saditor viticol din import se achizitioneaza la pretul producatorului, acesta nebeneficiind de subventii.

Actualmente parcul de tractoare si masini agricole este inechit si neperformant.

In ultimii 5 ani a fost inregistrata o ameliorare a acestei situatii, prin intermediul politicii guvernamentale de subventionare si a creditelor accesate de o serie de fermieri mai instariti. Instrumentele financiare mentionate au permis o imbunatatire a calitatii si numarului masinilor din parcul agricol, fiind totusi insuficiente pentru performarea unei agriculturi performante si adaptate suprafetelor agricole de care dispune municipiul Aiud.

2.3.6. Fondul forestier

Municipiul Aiud detine o suprafata totala de 14.223 ha. Din aceasta suprafata, 4981 ha sunt paduri. Din suprafata totala de padure, 1500 ha sunt paduri de agrement in grupa I de protectie.

Varsta medie a padurilor este de 60 ani, iar starea fitosanitara si de vegetatie este buna.

Compozitia: 60 % stejar si gorun; 40 % amestec foioase.

Avand 35% din suprafata acoperita cu paduri, municipiul Aiud detine un potential silvic insemnat.

Padurile reprezinta sisteme biologice productive care furnizeaza materia prima necesara industriei lemnului bine dezvoltata in municipiu, constituind totodata o importanta sursa de energie.

In prezent, se dezvolt solutii alternative de asigurare a independentei energetice (electrice si termice) utilizand resurse naturale, biodegradabile, alternative celor conventioanale (epuizabile si poluatoare, relativ scumpe).

Biomasa forestiera si agricola aferenta municipiului Aiud poate fi o materie prima utila instalatiilor dedicate asigurarii sustenabilitatii energetice verzi a mediului economic si habitatului uman.

2.3.7. Alte activitati economice desfasurate in mediul rural

Pentru fermierii din mediul rural al municipiului Aiud, agricultura ecologica poate reprezenta o oportunitate de dezvoltare economica, in conditiile in care cererea de produse agricole ecologice este foarte mare pe piata europeana si incepe sa capete consistenta pe piata nationala.

In prezent, exista un interes limitat in Aiud pentru productie agricola ecologica, singurele manifestari concrete fiind relate de bioapicultura. Agricultura ecologica este un sector dinamic in Romania, care a cunoscut in ultimii ani o evolutie ascendenta, atat in sectorul vegetal cat si in sectorul animalier.

Agricultura ecologica este un procedeu "modern" de a cultiva plante, de a ingrasa animale si de a produce alimente, care se deosebeste fundamental de agricultura conventionala. Rolul acestui sistem de agricultura este de a produce hrana mult mai curata, mai potrivita metabolismului organismului uman, dar in deplina corelatie cu

²² Socaciu Oliviu, Takacs Matilda, *Aiud, localitate urbana multiseulara*, Editura Risoprint, Alba Iulia, 2002.

conservarea si dezvoltarea mediului in respect fata de natura si legile ei. Agricultura ecologica contribuie la cresterea activitatilor economice cu o importanta valoare adaugata si are o contributie majora la sporirea interesului pentru spatiul rural.

Agricultura ecologica nu utilizeaza: fertilizanti si pesticide de sinteza, stimulatori si regulatori de crestere, hormoni, antibiotice si sisteme intensive de crestere a animalelor. Organismele modificate genetic si derivatele lor sunt interzise in agricultura ecologica.

Trecerea de la agricultura conventionala la cea ecologica se face prin respectarea perioadei de conversie, care in productia vegetala are o durata de 2 ani pentru culturile anuale si 3 ani pentru culturile perene.

Sistemul de agricultura ecologica se bazeaza pe respectarea unor reguli si principii de productie stricte in conformitate cu legislatia comunitara si legislatia nationala in vigoare de implementare a legislatiei comunitare.

Prevederile europene privind etichetarea produselor obtinute din agricultura ecologica sunt foarte precise.

Pe eticheta aplicata produselor ecologice sunt obligatorii urmatoarele mentiuni specifice sistemului de agricultura ecologica: referirea la modul de productie ecologic, sigla, numele si codul organismului de inspectie si certificare care a efectuat inspectia si a eliberat certificatul de produs ecologic, si incepand cu anul 2006, sigla „ae”.

Sigla „ae” garanteaza ca produsul, astfel etichetat, provine din agricultura ecologica si este certificat de un organism de control, permitand consumatorului o identificare facila a acestor produse pe piata²³.

Dreptul de utilizare a siglei „ae” pe produsele, etichetele si ambalajele produselor agroalimentare ecologice il au producatorii, procesatorii si importatorii inregistrati la Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale si care detin un contract, cu un organism de inspectie si certificare aprobat de catre Minister²⁴.

In Romania, controlul si certificarea produselor obtinute din agricultura ecologica este asigurata in prezent de organisme de inspectie si certificare private. Acestea sunt aprobate de Ministerul Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale, pe baza criteriilor de independenta, impartialitate si competenta, prin Comisia pentru acreditarea organismelor de inspectie si certificare din sectorul de agricultura ecologica, compusa din cinci persoane. Aprobarea de catre MADR a organismelor de control este precedata de acreditarea in conformitate cu EN ISO 45011:1998, emisa de Asociatia de acreditare din Romania „Renar”(www.renar.ro).

²³ Regulile de utilizare a siglei „ae” sunt cuprinse in Anexa nr.1 la Ordinul comun pentru modificarea si completarea Anexei la Ordinul ministrului agriculturii, padurilor si dezvoltarii rurale nr. 317/2006 si al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Protectia Consumatorilor nr.190/2006 pentru aprobarea Regulilor specifice privind etichetarea produselor agroalimentare ecologice, publicat in M.O nr. 593 din 11 iulie.

²⁴ In vederea obtinerii dreptului de utilizare a siglei „ae” de certificare si a siglei „ae” de comunicare, solicitantii vor completa cererile de solicitare. Inregistrarea producatorilor in agricultura ecologica, este obligatorie in fiecare an si se face prin completarea Fiselor de inregistrare in agricultura ecologica, disponibile la Directiile de Agricultura si Dezvoltare Rurala judetene, in perimetrul careia producatorul isi desfasoara activitatea. Informatiile privind completarea fiselor de inregistrare sunt furnizate de responsabilii judeteni pentru agricultura ecologica. Fisele de inregistrare completate de producatori si vizate de Directorul executiv al DADR, sunt transmise spre aprobare la Minister - Compartimentul de agricultura ecologica. Fisele de inregistrare aprobate de Minister sunt returnate producatorului si DADR-ului si pot fi documente eligibile pentru acordarea de sprijin in agricultura ecologica si pentru solicitarea siglei „ae”. In fiecare an Ministerul elaboreaza Lista operatorilor din agricultura ecologica care este pusa la dispozitia celor interesati

Organizarea comercializării (www.agricultura-ecologica.ro) produselor ecologice constituie un element important în acest sector. Comercializarea produselor ecologice se poate face direct de la ferma, sau prin comercianți înregistrați la Minister.

Produsele ecologice se găsesc atât în rețeaua de mari magazine, cât și în micile magazine specializate.

Un mijloc de prezentare a produselor ecologice și de stabilire de noi contacte în scopul comercializării, pentru fermierii din municipiul Aiud, îl constituie participarea la expoziții, târguri și alte manifestări naționale și internaționale.

O condiție esențială pentru dezvoltarea agriculturii ecologice o reprezintă acțiunile de promovare a conceptului de agricultură ecologică în vederea conștientizării consumatorilor asupra importanței produselor ecologice (calitate și sănătate), astfel încât aceștia să ofere un preț mai mare pentru produse de calitate superioară.

Deoarece agricultura ecologică are o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă, prin sporirea biodiversității, protecția mediului și creșterea fertilității solului, producătorii din acest sector sunt sprijiniți prin programele de agro-mediu ale Comisiei Europene. Astfel, începând din acest an, producătorii din agricultura ecologică, beneficiază de prime compensatorii pe unitatea de suprafață și pe culturi, în vederea acoperirii pierderilor de venit pe durata perioadei de conversie și pentru producția certificată, prin Planul Național de Dezvoltare Rurală - Axa 2 - submăsură agro-mediu, din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR) nerambursabil, în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr.1698/2005. (www.apdrp.ro).

De asemenea, se acordă sprijin comunitar, în vederea promovării produselor ecologice, prin programe de cofinanțare, cu o finanțare de 50% din partea Comisiei Europene, 20% din partea organizațiilor profesionale și 30% de la bugetul de stat, conform procedurii din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1071/2005.

Municipiul Aiud este renumit și pentru pepiniera pomicolă privată ce produce și comercializează puieți de pomi fructiferi certificați, arbuști ornamentali, trandafiri; de asemenea Aiudul este renumit și recunoscut pentru numărul mare de producători individuali de trandafiri. Cultivarea plantelor ornamentale prezintă o mare valoare economică în prezent, arbuștii ornamentali, trandafirii și diferite specii de pomi fructiferi fiind foarte intens solicitate în mediul rezidențial privat, recent construit. De asemenea, arbuștii ornamentali sunt de mare interes pentru autoritățile publice locale interesate de revitalizarea și amenajarea bioarhitecturii urbane.

Trandafirii de Aiud pot fi promovați ca brand și produs de marketing agricol, fiind alături de vin, bunuri cu valoare adăugată mare în comercializare, căutați atât în plan extern, cât și național.

Deloc de neglijat este performanța de către fermierii aiudeni a altor tipuri de activități agricole: sericultură, apicultură, cultivarea și procesarea ciupercilor, procesarea fructelor de pădure și de arbuști fructiferi (zmeur, mur, etc.), și a plantelor medicinale și aromatice, melci și broaște.

Aceste activitati sunt subventionate cu sume consistente prin intermediul fondurilor alocate de Uniunea Europeana pentru implementarea Programului National de Dezvoltare Rurala 2007 – 2013.

Produsele rezultate ca urmare a acestor activitati au valoare comercializabila mare si sunt cautate in industria alimentara, farmaceutica, a sucurilor si dulciurilor, dar si in retelele majore de retail din Romania si Uniunea Europeana.

Toate demersurile de asociere ale producatorilor agricoli din zona municipiului Aiud trebuie incurajate, sustinute si continuate intr-o maniera atant gandita si sustenabila.

In prezent, se impune ca o necesitate stringenta infiintarea unui Grup de Actiune Local (GAL) functional care sa includa comunitatile rurale ale municipiului Aiud si comunele invecinate, in elaborarea si punerea in aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare a mediului rural microregionala si utilizarea oportunitatilor programului UE - Leader.

Acest program sprijina financiar dezvoltarea rurala fundamentata pe aportul comunitatilor locale, sprijinand elaborarea de strategii de dezvoltare benefice acestora pe termen mediu si lung.

In domeniul dezvoltarii agricole si rurale, se impune infiintarea unui „Centru pentru promovarea competitivitatii economice in mediul rural”, centru dedicat sprijinirii infiintarii si dezvoltarii micro intreprinderilor in zona rurala a municipiului Aiud si dezvoltarii unor servicii conexe agriculturii. Acest Centru trebuie sa ofere consultanta juridica, financiara, tehnica si de marketing celor care doresc sa intreprinda o activitate economica in mediul rural. De asemenea, operational, Centrul trebuie sa reprezinte un furnizor de servicii de formare profesionala a fermierilor locali si un exponent activ in exterior (in plan national si european) al produselor realizate de fermierii aiudeni.

In perioada urmatoare de timp politica de dezvoltare agricola a municipiului Aiud poate fi una de succes in conditiile in care fermierii locali acceseaza si beneficiaza de oportunitatile oferite de Guvernul Romaniei si / sau Uniunea Europeana pentru:

- subventionarea semintelor selectionate, a materialului saditor si a materialului seminal genetic ameliorat;
- acordarea de subventii pentru imbunatatirea calitatii materialului genetic folosit pentru juninci la prima fatare, scrofitate, vitei obtinuti, oi – mioare si berbeci;
- mentinerea in continuare a sprijinului direct si a primelor si subventiilor pentru produsele agricole de baza introduse in circuitul comercial;
- incurajarea productiei la culturi deficitare: plante tehnice, sfecla de zahar, culturi bio-ecologice si de asolament in vederea refacerii potentialului agricol al terenului, precum si realizarii acelor produse la care Romania este competitiva;
- subventionarea primelor de asigurare si plata despagubirilor pentru calamitati naturale si a celor cauzate de animale salbatice;
- suportarea de catre stat a costurilor de marcare si identificare a animalelor, precum si a contravalorii tratamentelor antiepidemice de supraveghere, profilaxie si combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om;
- sustinerea de la bugetul de stat a lucrarilor de amenajare a padurilor private;
- amendarea Legii privind creditul agricol prin crearea unui sistem unitar de accesare atat a creditelor pentru productie, cat si a creditelor pentru investitii.
- stabilirea nivelului accizelor din pretul motorinei pentru efectuarea lucrarilor agricole la nivelul legiferat in Uniunea Europeana;

2.3. Populatia activa si forta de munca

La nivelul municipiului Aiud, regasim un sector industrial relativ diversificat cu activitati specifice:

- industriei metalurgice feroase si neferoase;
- constructiilor civile si industriale;
- constructiilor de masini si prelucrarii metalelor;
- exploatarei, prelucrarii si comercializarii lemnului;
- industriei usoare (textile si incaltaminte);
- industriei alimentare.

La recensamantul din 2002, structura pe ramuri economice a populatiei ocupate arata ca aproximativ peste 40 % din populatie luca in industria prelucratoare, Aiudul fiind centru important al industriei metalurgice; in comert era ocupata 10 % din populatie, iar cu agricultura se ocupa 9.6 % din populatia activa, ceea ce arata o pondere importanta a acestei ramuri in economia locala; diferenta pana la 100 % din populatia activa este ocupata in servicii: administratie si institutii publice, banci, asigurari, etc.

Populatia ocupata in agricultura in orasul Aiud depaseste media populatiei ocupate in aceasta ramura primara din urban la nivel judetean (4.9 %) ²⁵.

Ponderea populatiei ocupate din mediul urban al judetului in industria prelucratoare - 40.7% - este similara celei din municipiul Aiud.

La nivelul judetului Alba, in perioada 1992-2003, populatia ocupata a scazut continuu, urmare a procesului de restructurare economica, dar si a evolutiilor demografice. La nivel regional, alaturi de judetul Brasov, in judetul Alba reducerea structurii demografice ocupate a fost foarte accentuata, generand varii si multiple consecinte sociale cu efecte negative asupra mediilor populationale si rezidentiale locale (a se vedea mai jos o analiza sinoptica a populatiei active si inactivate a judetului Alba pe entitati administrativ-teritoriale componente si grad de ocupare / neocupare).

Municipiul nu a fost scutit de convulsii si multiple probleme sociale emerse de restructurarea activitatii de pe platforma METALURGICA: somaj, dificultati de reconversie profesionala si ocupare, emigrarea fortei de munca calificate, scaderea nivelului de trai, etc. Dificultatile de integrare/reintegrare socio-profesionala a somerilor rezultati in urma restructurarii industriale a SC METALURGICA SA, dar si a grupurilor dezavantajate (romi, persoane peste 45 ani, someri de lunga durata, persoane cu dizabilitati, persoane institutionalizate, etc), completeaza spectrul problemelor sociale si de ocupare cu care s-a confruntat si se confrunta municipiul Aiud.

In comunitatea studiata, dintr-un total de 28934 locuitori recenzati in 2002, 11886, adica 41% o reprezenta populatia activa. Asa cum arata tabelul de mai jos, 9945 persoane erau ocupate, 1294 erau neocupate, fiind in cautarea unui loc de munca, iar 647 erau in cautarea primului loc de munca.

Caracteristici recunoscute *in situ* si apreciate in afara comunitatii Aiud, este harnicia oamenilor locului si spiritul lor intreprinzator.

²⁵ Date prelevate la recensamantul din 2002, Directia Regionala de Statistica Alba.

Populatia inactiva numara 17048 persoane, adica 59% din total si era formata din 4873 elevi si studenti, 5907 pensionari, 1543 casnice, 1942 persoane intretinute, 111 persoane intretinute de stat si 2672 persoane in alte situatii.

Repartizarea teritoriala a populatiei emerge o pondere la nivelul intregului oras de 59 % populatie inactiva, medie peste care se situeaza urmatoarele localitati: Gambas, Pagida, Garbova de Jos si Tifra. Unele dintre aceste localitati au populatie imbatranita peste medie: Pagida, cu 24.8 % populatie peste 65 ani si Garbova de Jos 24.4 %.

Tabelul 6. Populatia activa si inactiva pe localitati la recensamant 2002

	Total populatie	Total populatie activa	Total populatie inactiva	Pondere populatie inactiva %
TOTAL	28934	11886	17048	58.9
Aiud	22028	9130	12898	58.6
Aiudul de Sus	2419	936	1483	61.3
Gambas	543	195	348	64.1
Magina	593	227	366	61.7
Pagida	126	46	80	63.5
Ciumbrud	1365	576	789	57.8
Garbova de Jos	385	130	255	66.2
Garbova de Sus	320	131	189	59.1
Garbovita	143	59	84	58.7
Sancrai	863	409	454	52.6
Tifra	149	47	102	68.5

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba

Tabelul 7. Populatia ocupata pe activitati la recensamantul din 2002

	Municipiul Aiud	% Ramuri economice / pondere
Total pop ocupata	9945	100
Agricultura	953	9.6
Silvicultura	60	0.6
Pescuit	2	0.0
Industria extractiva	16	0.2
Industrie prelucratoare	4164	41.9
Energie electrica, gaze	226	2.3
Constructii	389	3.9
Comert	1019	10.2
Hoteluri	177	1.8
Transport	305	3.1
Posta, telecomunicatii	98	1.0
Activitati financiare	128	1.3
Tranzactii imobiliare	84	0.8
Administratie	833	8.4
Invatamant	701	7.0
Sanatate	603	6.1
Alte activitati servicii	166	1.7

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba

In localitatile municipiului, activitatile dominante sunt diferite: astfel, unele localitati au functie economica predominant industriala – Aiud, Aiudul de Sus, Magina, unele au o structura economica echilibrata - ponderi similare a populatiei ocupata in agricultura si industria prelucratoare – Ciumbrud, Garbova de Jos, Garbova de Sus si Tifra. Localitatile cu functie agrara importanta sunt Gimbas, Pagida, Garbovita si Sincrai.

Tabelul 8. Populatia ocupata dup principalele ramuri economice

Populatie ocupata dupa principalele ramuri economice (%)	Mun. Aiud	Aiud	Aiudul de Sus	Gambas	Magina	Pagida	Ciumbrud	Carbova de Jos	Carbova de Sus	Carbovita	Sancrai	Tifra
Agricultura	9.6	3.0	4.0	48.8	20.6	76.7	36.7	36.8	43.5	66.1	54.1	33.3
Industria prelucratoare	41.9	44.1	40.8	32.1	34.9	16.3	36.1	37.6	37.1	21.4	25.1	28.6

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba

Tabelul 9. Raportul populatie activa/populatie inactiva si grade de dependenta

	Populatie inactiva (0-14) si peste 65ani	Populatie activa (15-64 ani)	Total populatie	Raport dependenta
1992	9724	22170	31894	0.44 indivizi inactivi la un individ activ
2002	8432	18821	27253	0.45 indivizi inactivi la un individ activ

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba

Evidenta datelor privitoare la somaj si rata somajului, conform datelor furnizate de Agentia Judeteana pentru Ocuparea Fortei de Munca si Formare Profesionala Alba, prezinta urmatoarea situatie:

- Totalul populatiei stabile active (in varsta de 16 – 62 ani): 17832;
- Numarul total de someri inregistrati la data de 26 februarie 2007 este de 1191, din care:
 - Numarul de barbati, din numarul total de someri inregistrati – 534;
 - Numarul de femei, din numarul total de someri inregistrati – 457;
 - Someri fara indemnizatie – 420;
 - Absolventi studii superioare – 31;
 - Absolventi de licee: - 63;

Rata somajului in municipiul Aiud (6.3 %) se situeaza peste media nationala (5.2 %) si sub media judeteana (7.1 % la 31.12.2006).

Tabelul 10. Populatia activa si inactiva a judetului Alba, 2002

	Total populatie	Populatie activa			Populatie inactiva			
		Total	Populatie ocupata	Someri	Total	Elevi Studenti	Pensionari	Alte pers. inactiva
Total	382747	163506	137978	25528	219241	65402	87350	66489
Alba Iulia	66406	32349	28796	3553	34057	14692	11083	8282
Abrud	6195	2615	2292	323	3580	1299	1167	1114
Aiud	28934	11886	9945	1941	17048	4873	5907	6268
Blaj	20765	8391	6655	1736	12374	3815	4613	3946
Campani	8080	3587	3141	446	4493	1651	1496	1346
Cugir	25977	12736	10026	2710	13241	4745	5735	2761
Ocna Mures	15503	5887	4370	1517	9616	2465	4120	3031
Sebes	27698	12166	10305	1861	15532	5354	6063	4115
Zlatna	8612	3344	2631	713	5268	1323	2146	1799
Baia de Aries	4669	2004	1778	226	2665	900	1038	727
Teius	7284	2568	2078	490	4716	1193	1892	1631
Ciugud	2664	1276	1160	116	1388	389	662	337

	Total populatie	Populatie activa			Populatie inactiva			
		Total	Populatie ocupata	Someri	Total	Elevi Studenti	Pensionari	Alte pers. inactiva
Albac	2220	789	628	161	1431	310	426	695
Almasu Mare	1690	540	474	66	1150	215	494	441
Arieseni	1921	885	775	110	1036	209	364	463
Avram Iancu	1865	552	460	92	1313	236	508	569
Berghin	2169	1103	973	130	1066	262	516	288
Bistra	5066	2257	1834	423	2809	923	905	981
Blandiana	1187	429	337	92	758	126	352	280
Bucium	1792	777	623	154	1015	225	563	227
Cenade	1015	319	238	81	696	139	311	246
Cergau	1747	606	420	186	1141	255	482	404
Ceru Bacainti	376	255	251	4	121	34	50	37
Cetatea de Balta	3217	1111	617	494	2106	427	935	744
Ciuruleasa	1368	603	536	67	765	232	318	215
Calnic	3007	1274	1094	180	1733	443	714	576
Cricau	2097	863	662	201	1234	259	631	344
Craciunelu de Jos	4392	1485	1097	388	2907	687	1120	1100
Daia Romana	3109	1409	1317	92	1700	488	757	455
Dostat	1072	366	352	14	706	144	368	194
Farau	1909	764	628	136	1145	187	658	300
Galda de Jos	4882	1748	1392	356	3134	600	1495	1039
Garbova	2059	851	763	88	1208	344	435	429
Garda de Sus	1865	1104	1031	73	761	222	326	213
Hoparta	1372	683	628	55	689	110	280	299
Horea	2371	1175	1132	43	1196	349	469	378
Ighiu	6432	3004	2657	347	3428	945	1626	857
Intregalde	877	358	341	17	519	100	204	215
Jidvei	5244	1892	1544	348	3352	882	1102	1368
Livezile	1526	925	887	38	601	176	284	141
Lopadea Noua	3001	1215	1080	135	1786	358	955	473
Lunca Muresului	2669	733	536	197	1936	443	698	795
Lupsa	3867	1841	1713	128	2026	632	906	488
Metes	3181	1258	1160	98	1923	412	786	725
Mihalt	3679	1471	1229	242	2208	654	1040	514
Miraslau	2334	643	579	64	1691	332	780	579
Mogos	1114	584	560	24	530	84	305	141
Noslac	2035	616	385	231	1419	230	729	460
Ocolis	846	398	375	2	448	84	263	101
Ohaba	920	332	314	18	588	74	400	114
Pianu	3390	1317	1096	221	2037	540	860	673
Poiana Vadului	1304	794	769	25	510	185	150	175
Ponor	697	454	444	10	243	59	96	88
Posaga	1383	713	693	20	670	180	340	150
Radesti	1398	618	592	26	780	146	428	206
Rametea	1213	475	431	44	738	127	423	188
Rameti	751	346	338	8	405	54	197	154
Rosia Montana	3872	1520	1200	320	2352	604	1013	735
Rosia de Secas	1696	507	422	85	1189	186	671	332
Salciua	1785	830	798	32	955	256	419	280
Salistea	2374	793	566	227	1581	313	812	456
Sasciori	5954	2350	1978	372	3604	1048	1059	1497
Scarisoara	1850	939	811	128	911	227	449	235
Sancel	2790	945	684	261	1845	367	848	630
Santimbru	2740	1013	700	313	1727	374	867	486
Sohodol	2085	1103	1027	76	982	317	451	214
Stremt	2822	1378	1224	154	1444	422	731	291
Sibot	2480	902	647	255	1578	370	844	364
Sona	4514	1592	1267	325	2922	653	1235	1034
Spring	2536	817	659	158	1719	356	878	485
Sugag	3239	1570	1479	91	1669	592	366	711
Unirea	5506	1703	1142	561	3803	751	1793	1259
Vadu Motilor	1558	861	809	52	697	233	234	230
Valea Lunga	3271	967	758	209	2304	433	1025	846
Vidra	1964	970	901	69	994	265	481	248
Vintu de Jos	5295	2002	1744	258	3293	813	1203	1277

Sursa datelor: Directia Regionala de Statistica Alba

2.5. Contextul actional al fortei de munca si necesarul de pregatire aferent

La nivel national si regional, in general, si in particular la nivelul judetului Alba, urmare a evolutiilor demografice din ultimii ani si a celor previzionate pe termen mediu si lung, populatia tanara (apta de munca) se va reduce cu aproximativ 20 %, cu accent indeosebi la nivelul grupelor demografice scolare de 15 – 24 de ani.

Potrivit unui studiu²⁶ al Institutului National de Cercetare Stiintifica in Domeniul Muncii si Protectiei Sociale, cresterea competitivitatii economice este strans legata de necesitatea sporirii competentelor tehnice si informationale ale fortei de munca. Pe cale de consecinta, reforma sistemului de invatamant profesional si tehnic trebuie condusa catre cresterea ofertei de calificari inalte si stimularea elevilor de a dobandi un nivel de pregatire profesionala cat mai ridicat.

Acelasi document indica faptul ca mutarea centrului de greutate dinspre avantajul competitiv bazat pe intensivitatea muncii catre cel bazat pe intensivitatea capitalului in cadrul procesului de modernizare economica va presupune nu numai eforturi de re tehnologizare si informatizare, dar si inzestrarea fortei de munca cu competente tehnologice complexe si informationale, in special in urmatoarele grupe ocupationale:

- tehnicieni in stiintele vietii;
- ocrotirea sanatatii si asimilati;
- meseriasi si muncitori calificati in constructii si asimilati;
- mecanici;
- montatori si reparatori de masini si utilaje;
- montatori si reparatori de aparate si echipamente electronice si electrotehnice;
- operatori la masini, utilaje si asamblori de masini;
- echipamente si alte produse;
- muncitori calificati in reglarea si intretinerea masinilor si instalatiilor;
- lucratori calificati in servicii personale si de protectie;
- conducatori de vehicule si operatori la instalatii mobile.

Schimbarile structurale previzibile in economia regionala aferenta Regiunii Centru, implicit in judetul Alba si municipiul Aiud, vor muta accentul pe dezvoltarea serviciilor, constructiilor si unor ramuri din industria prelucratoare ca industria alimentara, industria materialelor de constructii, industria lemnului. Rezultatele proiectiei cererii de forta de munca indica necesitatea stoparii ofertei de absolventi din domeniile agricole, deoarece pentru acest sector exista o supraoferta majora.

Din punct de vedere al evolutiilor locale pe piata fortei de munca, precum si al spectrului educational si de formare profesionala, la nivelul municipiului Aiud se constata, in prezent:

- amplificarea migratiei externe (in special inspre tari precum: Spania, Italia, Grecia sau Irlanda), care cuprinde in special populatia tanara, indiferent de nivelul de pregatire;
- lipsa unor audituri pertinente de evaluare a nevoilor de instruire (initiere, calificare, recalificare, policalificare, specializare) a persoanelor adulte – apte de munca, in special a celor care au activat / activeaza inca in industria metalurgica sau prelucratoare in constructii;
- dificultati de integrare/reintegrare socio-profesionala a somerilor rezultati in urma restructurarii industriale a SC Metalurgica SA, dar si a grupurilor dezavantajate (romi,

²⁶ *Provision of the development of regional labour market studies for estimation 2013 TVET supply according to demand. Technical and vocational education and Training. ID no. RO2002/000-586.01.02.02.01-2. Raport Final. Regiunea Centru, Bucuresti, iulie 2005.*

- persoane peste 45 ani, someri de lunga durata, persoane cu disabilitati, persoane institutionalizate, etc.);
- nivel scazut al investitiilor in capitalul uman si in cresterea adaptabilitatii fortei de munca, in special in firmele private;
 - demotivatia remunerativa si de ascensiune profesionala genereaza un flux migrator ascendent al fortei de munca (calificate) in strainatate, in special a tinerilor;
 - existenta unor persoane neocupate in munca si necuprinse in programe de asistenta sociala;
 - decalaj intre pregatirea oferita de scoala si cerintele pietei muncii din municipiu;
 - lipsa unei culturi a invatarii pe intreg parcursul vietii;
 - cultura antreprenoriala limitata;
 - deficit in formarea competentelor antreprenoriale in formarea initiala si continua;
 - pregatire manageriala redusa;
 - bariere de comunicare intere nivelele de conducere si executie din firme si intre conducerea firmelor si parteneri externi (ex: insuficienta cunoastere a unor limbi straine);
 - pregatire scazuta a resurselor umane in domeniul serviciilor (ex. turism si domenii conexe).

Structura actuala a ocuparii la nivelul municipiului Aiud, indica necesitatea cresterii pregatirii profesionale a fortei de munca de pe piata muncii pentru a face fata solicitarilor de dezvoltare tehnologica si, in context european, a provocarilor economiei bazate pe cunoastere. In acest sens, perspectivele evolutive in cariera ii avantajeaza pe cei care au competente ce pot acoperi mai multe profesii si care dovedesc calitati de lucru in echipa si de dezvoltare continua a cunostintelor. Prin urmare este necesara dezvoltarea de competente de lucru in echipa si de perfectionare a pregatirii initiale.

Unele unitati de invatamant trebuie sa se adapteze pe de o parte la scaderea numarului de elevi in sistemul pregatirii de baza. In contextul existentei unui potential al sistemului de educatie trebuie valorificata oportunitatea accesului scolilor pe piata de formare si recalificare a fortei de munca²⁷.

Piata muncii din Romania, in general si cea a municipiului Aiud, in particular, a suferit transformari majore in contextul procesului de restructurare economica manifestate prin reducerea populatiei active si a populatiei ocupate, mentinerea somajului la valori relativ constante cresterea somajului de lunga durata si cresterea populatiei inactiva. Impactul fenomenelor demografice asupra evolutiei resurselor de munca (scaderea natalitatii, mortalitatea relativ in crestere, amplificarea migratiei externe) a fost insotit de efecte economice cum ar fi restructurarea economica, recesiune care au accentuat migratia urban-rural si ocuparea in agricultura de subzistenta, dezvoltarea pietei muncii informale sau constituirea unui segment important de populatie inactiva.

2.6. Concluzii

Realitatile economice evidentiate analitic si descriptiv la nivelul municipiului Aiud, scot in evidenta o comunitate ce detine un sector industrial relativ diversificat, cu activitati specifice industriei metalurgice, constructiilor, constructiilor de masini si prelucrarii metalelor, exploatarii, prelucrarii si comercializarii lemnului, industriei usoare si industriei alimentare.

Suportul tehnico-edilitar si de acces pentru dezvoltarea afacerilor potenteaza existenta unei infrastructuri de productie disponibila, conectata la utilitati, reseaua feroviara si rutiera de

²⁷ *Idem 9.*

transport (platforma METALURGICA), precum si existenta unei forte de munca bine calificate, ieftina, harnica, majoritar ocupata in IMM.

Municipiul Aiud releva existenta unui numar mare de IMM-uri si preponderenta proprietatii si capitalului privat in sustinerea activitatilor economice.

Comunitatea detine un mare potential de dezvoltare economica bazata pe turism si servicii comerciale conexe, avand in vedere posibilitatea valorificarii unui important patrimoniu antropoc si natural existent in arealul administrativ local si riveran.

Serviciile de comert sunt multiple si active in aproape toate ramurile sale economice.

Performanta economica a operatorilor economici este serios afectata de existenta unor capacitati de productie inechitate, cu randament scazut, neadecvate competitivilor tehnologice cu producatori din state membre UE. Concentrarea productiei industriale locale este regasibila la nivelul unor sectoare cu valoare adaugata scazuta. Agentii economici locali sunt lipsiti de competitivitate pe plan extern ca urmare a volumului redus al investitiilor pentru retehnologizare si modernizare.

Capitalizare reduca a firmelor si accesul redus la finantare din credite sau granturi, costurile mari ale utilitatilor, in paralel cu insuficienta participare a agentilor economici locali la activitati de export, sunt elemente ce completeaza spectrul problemelor economice locale.

Lipsa unui parc industrial/incubator de afaceri de productie, dar si a investitorilor straini, impiedeaza asupra dezvoltarii economice si implicit asupra gradului de ocupare si nivelului scazut de salarizare al fortei de munca.

Dezvoltarea insuficienta a infrastructurii IT pentru afaceri (hardware, software, mijloace de comunicatii), lipsa productiei bazate pe inovare, accentueaza dificultatile de competitivitate economica ale firmelor locale.

Potentialul turistic local este insuficient valorizat, iar serviciile conexe sunt neadecvate.

Cienti de retail, recunoscuti in sistemul comercial european si national lipsesc, desi, prin prezenta, ar putea satisface o cerere zonala. Serviciile de tip e-commerce si e-banking sunt insuficient uzitate.

Serviciile integrate de consultanta in domeniul afacerilor sunt slab dezvoltate si insuficient valorificate, in timp ce cultura antreprenoriala si manageriala sau parteneriatele public-privata sunt limitate si insuficient valorizate si aplicate.

Municipiul Aiud detine resurse funciare si pedologice de calitate, terenuri plane, usor de lucrat deosebit de favorabile culturilor de porumb, grau, plante tehnice, legumelor pomilor fructiferi sau vitei de vie, dar si cresterii animalelor.

Localitatea detine un potential de dezvoltare agricola echilibrat, cu activitati specifice culturii plantelor, cat si cresterii animalelor (in special ovine, bovine si porcine), dar si ocupatiilor agricole alternative, precum: apicultura, cultivarea si procesarea ciupercilor, cultivarea plantelor ornamentale, procesarea fructelor de padure si de arbusti fructiferi, plantelor medicinale si aromatice, etc.

Plantatiile vitivinicole si calitatea vinului, au reprezentat si pot reprezenta un punct de atractie investitionala si dezvoltare economica pentru municipiul Aiud.

Pepiniere pomicole private ce produc și comercializează puieți de pomi fructiferi certificați, arbusti ornamentali și trandafiri, precum și existența unor producători individuali activi în cultura legumelor și plantelor ornamentale, întregesc spectrul potențialului agricol local.

Dezvoltarea agriculturii este afectată de caracterul foarte fragmentat al proprietății terenului, practicarea agriculturii de subzistență, subvențiile guvernamentale modice și prețurile mari de exploatare aferente culturilor (seminte, lucrări, cultivare, recoltare, transport).

Investițiile în dezvoltarea unor ferme medii și mari de cultivarea plantelor sau creșterea animalelor, sunt limitate și insuficiente în raport cu potențialul local exprimat în valoarea pedologică a terenului, dar și în calificarea forței de muncă locale.

La nivelul municipiului Aiud se constată și o lipsă de preocupare pentru marketing de firmă și produs (branding), fapt ce afectează capacitatea de dezvoltare a acestora.

Demografic, localitatea este bine echilibrată din punct de vedere al reprezentării de gen, cu o populație apreciată *in situ* și în exterior ca fiind harnică și educată.

Amplificarea migrației externe, fenomen regasibil la nivelul forței de muncă în special tinere, accentuează trendul negativ de reducere populațională aferent localității.

În municipiu există forța de muncă ieftină și bine calificată în domeniile industriei metalurgice, exploatarea, prelucrării și comercializării lemnului sau industriei ușoare.

Venituri salariale aferente majorității populației ocupate sunt modeste. Demotivarea remunerativă și de ascensiune profesională generează un flux migrator ascendent al forței de muncă calificate în localități mai mari și în străinătate.

Rata somajului în municipiul Aiud (6.3 %) se situează peste media națională (5.2 %) și sub media județeană (7.1 % la 31.12.2006).

Dificultățile de integrare/reintegrare socio-profesională a somerilor rezultă în urma restructurării industriale a SC METALURGICĂ SA, dar și a grupurilor dezavantajate (romi, persoane peste 45 ani, someri de lungă durată, persoane cu dizabilități, persoane instituționalizate, etc), completează spectrul problemelor sociale și de ocupare din municipiul Aiud. O parte a persoanelor disponibilizate au participat și participă într-o serie de programe de formare și reconversie profesională, desfășurate la nivel local, precum și în cadrul unor activități de informare, consiliere și mediere a muncii.

Aceste aspecte impun strategic la nivelul municipiului Aiud, crearea de locuri de muncă bine remunerate, în afaceri competitive, în paralel cu investiții consistente în dezvoltarea profesională, creșterea adaptabilității, flexibilității și fidelizării capitalului uman.

II. B. Analiza SWOT

Economie	
Puncte tari	Puncte slabe
<p>Sector industrial si comert</p> <p>Sector industrial relativ diversificat cu activitati specifice industriei metalurgice, constructiilor, constructiilor de masini si prelucrarii metalelor, exploatarei, prelucrarii si comercializarii lemnului, industriei usoare (textile si incaltaminte), industriei alimentare.</p> <p>Existenta unei infrastructuri de productie disponibila, conectata la utilitati si reseaua feroviara si rutiera de transport.</p> <p>Preponderenta proprietatii private, majoritatea agentilor economici din municipiu, fiind cu capital privat.</p> <p>Productie bine individualizata, unica in Romania, de produse specifice industriei metalurgice sau a prefabricatelor din beton armat si precomprimat pentru cai de comunicatii, feroviare si rutiere.</p> <p>Numar crescut de IMM-uri.</p> <p>Ponderea ridicata a salariilor ce activeaza in IMM-uri si microintreprinderi.</p> <p>Evolutia pozitiva din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri realizate de IMM-urile din industrie si servicii in total cifra de afaceri IMM-uri</p> <p>35 de firme din municipiul Aiud sunt cuprinse in topul firmelor din judetul Alba.</p> <p>Oras si zona bogata in monumente antropice, patrimoniale si naturale, care pot sustine dezvoltarea unor afaceri in domeniul turismului si serviciilor conexe.</p> <p>Deschiderea administratiei actuale fata de investitori.</p> <p>Servicii de comert multiple si active in aproape toate ramurile sale economice.</p>	<p>Sector industrial si comert</p> <p>Capacitati de productie inechitate, cu randament scazut, neadecavate competitiei tehnologice cu producatori din state membre UE.</p> <p>Volum redus al investitiilor pentru re tehnologizare, modernizare si creare de locuri de munca.</p> <p>Lipsa de competitivitate a majoritatii agentilor economici pe plan extern si export bazat in special pe produse cu valoare adaugata scazuta sau medie.</p> <p>Investitii reduse in ecoproductie si tehnologii de protectie a mediului.</p> <p>Nivel scazut de salarizare al fortei de munca.</p> <p>Lipsa unui parc industrial/incubator de afaceri de productie.</p> <p>Insuficienta participare a microintreprinderilor si IMM-urilor la export.</p> <p>Nivel scazut de preocupare pentru productie bazata pe competitivitate, cercetare / inovare.</p> <p>Dezvoltarea insuficienta a infrastructurii IT pentru afaceri (hardware, software, mijloace de comunicatii).</p> <p>Capitalizare redusa a IMM-urilor si acces redus la finantare din credite sau granturi.</p> <p>Disparitati intre numarul de IMM-uri infiintate in mediul urban si cel rural.</p> <p>Subvalorificarea economica a potentialului turistic.</p> <p>Numar redus de intreprinderi certificate.</p> <p>Branding scazut de firma si produs si marketing deficitar al produselor/serviciilor de firma.</p> <p>Insuficienta utilizare a serviciilor de tip e-commerce si e-banking in mediul de afaceri.</p> <p>Lipsa investitiilor in asigurarea sustenabilitatii energetice a agentilor economici din surse regenerabile.</p> <p>Serviciile de consultanta in domeniul afacerilor slab dezvoltate. Asociatii patronale slab dezvoltate si inative si insuficienta dezvoltare a parteneriatului public-privat.</p>

<p>Agricultura</p> <p>Resurse funciare si pedologice de calitate, terenuri plane, usor de lucrat.</p> <p>Culturi dezvoltate de porumb, grau, plante tehnice, legume pomi fructiferi, arbusti si plante ornamentale.</p> <p>Plantatiile vitivinicole, cramele si calitatea vinului de Aiud. Pepiniere pomicole private ce produc si comercializeaza puieti de pomi fructiferi certificati, arbusti si plante ornamentale.</p> <p>Lunca Muresului.</p> <p>Proprietate agricola majoritar privata.</p> <p>Existenta unui numar apreciabil de specialisti cu pregatire profesionala medie si superioara in domeniile horticultor, veterinar, zootehnist, legumicultor, etc.</p> <p>Producatori individuli activi in cultura porumbului, legumelor, plantelor ornamentale.</p> <p>Producatori individuli activi in cresterea ovinelor, bovinelor, apicultura, etc.</p> <p>Efective de animale in crestere (ovine, bovine).</p> <p>Bogat patrimoniul forestier.</p> <p>Serviciul local de consultanta agricola foarte activ in domeniul informarii si formarii profesionale a fermierilor.</p> <p>Existenta si rezultatele activitatilor Grupului Scolar Agricol Al. Borza.</p> <p>Existenta unor asociatii de crescatori de animale (ovine si bovine), producatori de legume si plante ornamentale.</p> <p>Resurse funciare utile agriculturii ecologice.</p>	<p>Agricultura</p> <p>Existenta unor terenuri agricole in proprietate de dimensiuni mici care nu permit o exploatare eficienta.</p> <p>Numar mare de ferme de subzistenta si semi-subzistenta ce determina o puternica fragmentare a productiei agricole.</p> <p>Exploatare de dimensiuni reduse fiind orientate cu precadere pentru autoconsum nu permit acumularea de capital pentru re tehnologizarea si modernizarea activitatilor agricole si realizarea de productie marfa pentru piata.</p> <p>Costuri mari de exploatare agricola si politica limitata si ineficienta de subventionare.</p> <p>Lipsa unor sisteme eficiente de irigare a culturilor agricole.</p> <p>Numar redus de agenti economici ce activeaza in domeniul productiei agricole vegetale si zootehnice.</p> <p>Insuficienta valorificare agricola a luncii Muresului.</p> <p>Existenta unor pasuni neintretinute.</p> <p>Disproportii mari intre numarul si dimensiunea medie a producatorilor agricoli si agentii economici din industria alimentara.</p> <p>Potential viti-vinicol insuficient exploatat.</p> <p>Parc de masini si utilaje agricole invechit care determina ineficienta exploitarii /resurse financiare limitate pentru innoirea parcului auto.</p> <p>Targ de animale neconform si piata agroalimentara insuficient modernizata.</p> <p>Export redus de produse agricole si numar mare de intermediari.</p> <p>Ponderea serviciilor agricole din totalul productiei agricole este redusa.</p> <p>Productie agricola ecologica limitata.</p> <p>Branding scazut al produselor agroalimentare.</p> <p>Dezvoltare agricola insuficient fundamentata pe finantari nerambursabile sau fonduri guvernamentale si surse de finantare lipsite de atractivitate / inaccesibile pentru majoritatea populatiei cu venituri modeste din spatiul rural.</p>
<p>Populatie activa si forta de munca</p> <p>Fora de munca calificata si existenta unui numar mare de specialisti in domeniile industriei metalurgice, exploatarea, prelucrarea si comercializarea lemnului, industrie usoara.</p>	<p>Populatie activa si forta de munca</p> <p>Locuri de munca insuficiente si venituri salariale modeste pentru majoritatea populatiei ocupate.</p>

<p>Forța de muncă harnică, calificată și ieftină.</p> <p>Forța de muncă cu un nivel acceptabil de educație.</p> <p>Existența și desfășurarea continuă a unor programe de formare și reconversie profesională precum și desfășurarea unor activități de informare, consiliere și mediere a muncii.</p>	<p>Rata somajului în municipiul Aiud (6.3 %) se situează peste media națională (5.2 %) și sub media județeană (7.1 % la 31.12.2006).</p> <p>Dificultăți de integrare/reintegrare socio-profesională a somerilor rezultați în urma restructurării industriale a SC METALURGICA SA, dar și a grupurilor dezavantajate (romi, persoane peste 45 ani, someri de lungă durată, persoane cu dizabilități, persoane instituționalizate, etc).</p> <p>Demotivarea remunerativă și de ascensiune profesională generează un flux migrator ascendent al forței de muncă calificate în localități mai mari și în străinătate (în special a tinerilor).</p> <p>Existența unor persoane neocupate în munca și necuprinse în programe de asistență socială și formativă.</p> <p>Decalaj între pregătirea oferită de școală și cerințele pieței muncii din municipiu.</p> <p>Nivel scăzut al investițiilor în capitalul uman și în creșterea adaptabilității forței de muncă, în special în firmele private.</p> <p>Deficit în formarea competențelor antreprenoriale în formarea inițială și continuă.</p> <p>Pregătire managerială redusă.</p> <p>Cultura antreprenorială limitată.</p> <p>Bariere de comunicare între nivelele de conducere și execuție din firme și între conducerea firmelor și parteneri externi (ex: insuficiența cunoaștere a unor limbi străine).</p>
---	--

Oportunități	Riscuri
---------------------	----------------

<p>Industria și comerț</p> <p>Poziționarea geografică și geostrategică, precum și resursele locale aferente municipiului Aiud îi conferă posibilitatea acestuia ca, în timp, să devină un pol de dezvoltare subregional, pe culoarul de tranzit E81 între municipiile Alba Iulia și Cluj Napoca.</p> <p>Calitatea de stat membru al Uniunii Europene pentru România impune finanțarea unor programe europene care vizează sprijinirea afacerilor (Programul Operațional Creșterea Competitivității Economice, Programul Operațional Regional, Programul Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane, Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, etc.).</p> <p>Posibilitatea atragerii investitorilor străini și crearea de locuri de muncă prin îmbunătățirea infrastructurii și imaginii orașului.</p> <p>Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin posibilitatea înființării Parcului Industrial Aiud și a amenajării centurii</p>	<p>Industria și comerț</p> <p>Politica protecționistă ale UE pot determina scăderea importanței produselor autohtone față de cele ale țărilor membre.</p> <p>Costuri în continuă creștere la materii prime și energie, transport și telecomunicații, inclusiv la cele din import.</p> <p>Desele modificări legislative în domeniul fiscal și al politicii de muncă.</p> <p>Infrastructura fizică în mediul rural și urban insuficient dezvoltată din punct de vedere cantitativ și calitativ, frânează dezvoltarea sectorului de afaceri.</p> <p>Competitivitatea scăzută a economiei locale și a întreprinderilor în comparație cu firme din UE.</p> <p>Creșterea prețurilor produselor și serviciilor va genera creșterea nivelului de sărăcie;</p>
--	--

<p>municipale.</p> <p>Programul national de constructie a autostrazilor si de imbunatatire/modernizare a infrastructurii de transport (Programul Operational Secatorial Transporturi).</p> <p>Exploatarea potentialului turistic, eco-agricol si viti-vinicol al municipiului Aiud.</p> <p>Productia de mobilier urban si civil din fier forjat si lemn, pavaje pentru constructii civile si industriale, amenajari urbane, etc.</p> <p>Existenta resurselor imobiliare, materiilor prime, fortei de munca calificate si ieftine, capabile sa atraga investitori straini.</p> <p>Incurajarea exportului de produse cu valoare adaugata mare.</p> <p>Infintarea unui hypermarket microregional.</p> <p>Dezvoltarea unor afaceri pe baza unor francize de servicii si productie recunoscute.</p> <p>Programele guvernamentale de finantare a activitatilor productive aferente sectorului privat (ANIMMC), promovarea exporturilor, standardizare, promovare, antreprenariat.</p> <p>Imbunatatirea facilitatilor de creditare ale IMM-urilor ca urmare a presiunii concurentiale bancare exercitate de la nivel european.</p> <p>Deschiderea IMM-urilor locale fata de servicii si produse noi, bazate pe inovare si competitivitate.</p> <p>E-comert, IT si inovare.</p> <p>Dezvoltarea de structuri specializate pentru atragerea de investitii straine - Birou local de promovare a potentialului economic al municipiului Aiud.</p> <p>Incurajarea parteneriatelor intre intreprinzatorii locali si straini</p> <p>Dezvoltarea antreprenariatului si culturii manageriale locale.</p> <p>Dezvoltarea firmelor specializate in consultanta in afaceri si proiecte de investitii.</p> <p>Cresterea interesului APL pentru valorificarea superioara a potentialului turistic al municipiului.</p> <p>Dezvoltarea de capacitati de productie dedicate asigurarii sustenabilitatii energetice sau productiei de energie din surse regenerabile la nivelul agentilor economici din municipiul Aiud (biomasa, fotovoltaic).</p>	<p>Nerespectarea clauzelor de conformare de catre agentii poluatori din municipiu.</p> <p>Capacitatea de absorbtie limitata a fondurilor structurale/adaptarea lenta la cerintele administrarii fondurilor structurale.</p> <p>Capacitatea lenta de adaptare a intreprinderilor locale la modificarile care apar in structura pietelor.</p> <p>Interesul scazut pentru introducerea de noi tehnologii.</p> <p>Implicarea reduisa a agentiiilor de turism in promovarea potentialului turistic local.</p> <p>Poluarea si aglomeratia urbana afecteaza turismul din zona central-istorica a orasului.</p> <p>Management defectuos al surselor si resurselor de comunicare.</p>
--	--

<p>Agricultura</p> <p>Potential agricol ridicat si diversificat atat in ceea ce priveste zootehnia, cat si productia vegetala.</p> <p>Existenta unor programe guvernamentale si europene, de actiuni si finantare, de natura sa conduca la consolidarea exploatatii agricole actuale si la formarea de noi exploatatii agricole, viabile din punct de vedere economic.</p> <p>Intabularea tuturilor suprafetelor agricole din extravilan si a celor forestiere, inclusiv a celor rezultate din iesirea din indiviziune, prin introducerea cadastrului unitar, din fonduri guvernamentale.</p> <p>Ferme de crestere a plantelor si animalelor medii si mari, rentabile si sustenabile.</p> <p>Cresterea animalelor pentru carne (ovine, caprine, pasari, in special gaste).</p> <p>Transformarea gospodariilor taranesti in ferme agricole familiale cu caracter comercial.</p> <p>Utilizarea cu eficienta crescuta a resurselor pedoclimatice avand ca rezultat cresterea si mentinerea suprafetelor agricole, forestiere, pasuni si fanete, cu aplicarea unui management durabil.</p> <p>FEADR si politica agricola comuna (PAC) si politica de subventii acordata fermierilor/producatorilor agricoli. Scheme competitive de granturi in domeniul cercetarii agricole.</p> <p>Modernizarea capacitatilor agricole – masini si instalatii agricole performante, eficient adaptate nevoilor de exploatare agricola.</p> <p>Reinfiintarea culturilor viticole pe vechile amplasamente.</p> <p>Participarea muncipalitatii Aiud in proiectul regional „Drumul Vinului”.</p> <p>Cultivarea unor culturi de plante tehnice (sfecla de zahar, cartoful, tutunul, etc.) sau alternative celor traditionale, utile producerii de bio-diesel (culturi de rapita, soia, floarea soarelui) si bio-etanol (porumbul).</p> <p>Utilizarea pretului minim garantat pentru produsele agricole de baza (grau, lapte, carne).</p> <p>Bursele produselor agricole si lemnului.</p> <p>Extinderea retelei pietelor de gros.</p> <p>Agricultura ecologica si comercializarea de produse agricole de origine vegetala si animala ecologice la preturi competitive.</p>	<p>Agricultura</p> <p>Schimbarile climatice si riscurile majore de producere a inundatiilor sau de deteriorare solurilor.</p> <p>Cresterea concurentei si a costurilor de producere si valorificare a produselor agricole.</p> <p>Perpetuarea unui nivel scazut al productivitatii lipseste producatorii agricoli de sursele necesare modernizarii si implicii a sporirii competitivitatii.</p> <p>Mentinerea preturilor mici de valorificare ale productiei din culturile traditionale de porumb si cereale si mentinerea subventiilor guvernamentale neatractive si costurile mari ale materialului de samanta.</p> <p>Capacitatea limita de absorbtie a fondurilor europene dedicate dezvoltarii agricole si rurale.</p> <p>Competitivitatea scazuta a produselor risca sa accentueze deficitele comerciale, sa reduca gradul de ocupare al fortei de munca si sa diminueze veniturile producatorilor din agricultura.</p> <p>Exploatare forestiera necontrolata si non-durabila.</p> <p>Perpetuarea lipsei unor facilitati reale care sa-l stimuleze pe potentialul investitor in mediul rural.</p> <p>Mentalitatea conservatoare si refuzul asocierii in grupuri de producatori agricoli, care sa exploateze in comun suprafete de teren, ferme de animale, vita de vie, etc. sau si utilaje/instalatii mecanizate, etc.</p>
--	--

<p>Performare altor tipuri de activitati agricole: apicultura, sericicultura, cultivarea si procesarea ciupercilor, procesarea fructelor de padure si de arbusti fructiferi, si a plantelor medicinale si aromatice, etc.</p> <p>Dezvoltarea ofertei de servicii si produse ale padurii, altele decat lemnul.</p> <p>Certificarea fondului forestier.</p> <p>Dezvoltarea de activitati de marketing agricol si de produs agricol - creare de brand pentru vinurile si trandafirii de Aiud.</p> <p>Diversificarea activitatilor din spatiul rural spre activitati economice non agricole.</p> <p>Infiintarea unui „Centru pentru promovarea competitivitatii economice in mediul rural”.</p> <p>Sprijinirea infiintarii si dezvoltarii micro intreprinderilor in mediul rural al municipiului Aiud.</p> <p>Sprijinirea formarii profesionale a fermierilor.</p> <p>Capacitatea proprietarilor de terenuri cu suprafete restranse de a se asocia, de a coopera in organizarea si gestionarea productiei agricole in sisteme moderne, competitive.</p> <p>Crearea unui Grup de Actiune Local (GAL) functional care sa includa comunitatile rurale ale municipiului Aiud si comunele invecinate, in elaborarea si punerea in aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare a mediului rural microregionala si utilizarea oportunitatilor Programului LEADER.</p> <p>Populatie activa si forta de munca</p> <p>Fonduri alocate de catre UE (PHARE, FSE) pentru dezvoltarea resurselor umane.</p> <p>Dezvoltarea programelor de formare profesionala: initiere, calificare, recalificare, policalificare, perfectionare sau specializare in domeniile cerute de piata fortei de munca.</p> <p>Programe guvernamentale de sprijin pentru ocuparea fortei de munca, consiliere, orientarea profesionala in cariera, medierea muncii, etc.</p> <p>Posibilitatea instituirii unor parteneriate public-private intre institutiile formatoare/educationale si angajatori.</p> <p>Colaborarea si stabilirea de parteneriate intre centrele locale de instruire si institutiile similare din UE, in vederea elaborarii si implementarii unor programe de instruire adecvate cerintelor impuse de cresterea competitivitatii economice la nivel european.</p> <p>Programe de flexisecuritate pentru populatia adulta ocupata (peste 45 de ani).</p> <p>Reteaua EURES.</p>	<p>Populatie activa si forta de munca</p> <p>Libera circulatie / migratia externa a fortei de munca, in special a celei superior calificate va afecta calitatea si cantitatea fortei de munca locale.</p> <p>Perpetuarea decalajelor intre ofertele educationale din institutiile de invatamant si cerintele reale ale pietei muncii.</p>
---	--

II. C. Probleme strategice

Economie

- Capacitati de productie inechite, cu randament scazut, neadecavate competitilor tehnologice cu producatorii din statele membre UE;
- Volum redus al investitiilor pentru retehnologizare, modernizare si creare de locuri de munca;
- Lipsa unei infrastructuri locale de sprijinire a afacerilor performate de IMM;
- Lipsa de competitivitate a majoritatii agentilor economici si dezvoltarea insuficienta a infrastructurii IT pentru afaceri;
- Capitalizare reduisa a IMM-urilor si acces redus la finantare din credite sau granturi;
- Subvalorificarea economica a potentialului turistic local;
- Branding scazut de firma si produs si marketing deficitar al produselor/serviciilor de firma;
- Serviciile de consultanta in domeniul afacerilor slab dezvoltate;
- Numar mare de ferme de subzistenta si semi-subzistenta ce determina o puternica fragmentare a productiei agricole;
- Costuri mari de exploatare agricola si politica limitata si ineficienta de subventionare;
- Numar redus de agenti economici ce activeaza in domeniul fermelor de productie agricola vegetale si zootehnice medii si mari;
- Potential viti-vinicol insuficient exploatat;
- Parc de masini si utilaje agricole inechit;
- Export redus de produse agricole;
- Productie agricola ecologica limitata;
- Branding scazut al produselor agroalimentare;
- Dezvoltare agricola insuficient fundamentata pe proiecte de finantari publice si private.
- Migratie externa la nivelul fortei de munca.
- Locuri de munca insuficiente si venituri salariale modeste pentru majoritatea populatiei ocupate.
- Investitii limitate in dezvoltarea capitalului uman, cultura antreprenoriala si manageriala limitata.

II. D. OBIECTIVE SI DIRECTIILE STRATEGICE PRINCIPALE

	Obiective Strategice	Directii de dezvoltare	Actiuni
Dezvoltarea si competitivitatea economica	OS 2. <i>Cresterea competitivitatii economiei locale si incurajarea dezvoltarii mediului de afaceri</i>	D.D. 2. 1. <i>Sustinerea dezvoltarii afacerilor si crearea de locuri de munca in municipiul Aiud prin crearea unor locatii si infrastructuri specifice, precum si prin dezvoltarea si modernizarea tehnologica a capacitatilor locale de productie si servicii</i>	<p>A.2.1.1. Identificarea locatiilor - bunurilor imobile, terenuri si cladiri, permise pentru dezvoltarea unor afaceri in municipiul Aiud si crearea de locuri de munca.</p> <p>A.2.1.2. Elaborarea si mediatizarea eficienta a unor politici stimulative de facilitati fiscale si investitionale acordate celor care doresc sa infiinteze sau sa dezvolte o afacere in municipiul Aiud.</p> <p>A.2.1.3. Asigurarea infrastructurii necesare desfasurarii activitatilor economice si cresterea atractivitatii actualelor zone cu activitate economica prin ameliorarea conditiilor tehnico-edilitare.</p> <p>A.2.1.4. Initierea procedurilor de definire si functionare legala a <i>Parcului Industrial Aiud-Alba</i>, cu o suprafata de 12 ha, situat in zona Herja. Definitivarea procedurii de asociere cu Consiliul Judetean Alba in vederea administrarii si operarii Parcului Industrial</p> <p>A.2.1.5. Realizarea unui studiu de piata si de manifestare a interesului privind necesitatile de utilizare si profilul Parcului Industrial; intocmire PUZ si delimitare parcele, accese, retele utilitati, pavilion administrativ, etc; initierere si implementarea unei proceduri de achizitionare a unui serviciu de intocmire a PT si detaliilor de executie pentru viabilizarea terenului si conexiunea acestuia la utilitati; elaborarea unei documentatii de finantare pentru operationalizarea Parcului; obtinerea avize si acorduri necesare executiei lucrarilor; constituirea unei companii de administrare si management a Parcului; elaborarea unui Regulament de punerea la dispozitie si utilizare de catre agentii economici interesati (concesiune pe 49 de ani, cu posibilitate de prelungire) a terenurilor din incinta Parcului; servicii complete de management juridic, economic si financiar pentru firmele din Parcul Industrial.</p> <p>A.2.1.6. Atragerea de noi investitii in municipiul Aiud si crearea de noi locuri de munca care sa valorifice forta de munca locala calificata sau cu potential crescut de reconversie profesionala.</p> <p>A.2.1.7. Stimularea asigurarii sustenabilitatii energetice a agentilor economici din surse regenerabile/ dezvoltare de capacitati de productie in domeniu.</p> <p>A.2.1.8. Achizitionarea de capacitati, instalatii si tehnici moderne de productie, procesare si comercializare, mai ales a bunurilor cu valoare adaugata mare.</p>

			<p>A.2.1.9. Achiziționarea de echipamente pentru îmbunătățirea procesului de producție și preservării factorilor de mediu (eco-producție).</p> <p>A.2.1.10. Achiziționare de tehnologie informațională hard și soft, rețele de comunicare și networking, platforme virtuale: e-business și e-commerce.</p> <p>A.2.1.11. Aplicarea inovațiilor și tehnologiilor noi, inclusiv brevete și invenții patentate, în activitatea curentă a firmelor.</p> <p>A.2.1.12. Diversificarea și profesionalizarea serviciilor de consultanță furnizate afacerilor (marketing și branding, management de proiect, servicii financiare, analize financiare, socio-economice, analize de risc și sensibilitate, lansare de afaceri virtuale, etc.).</p>
--	--	--	--

		<p>D.D. 2. 2. <i>Dezvoltarea si diversificarea activitatilor economice din mediul rural, inclusiv modernizarea activitatilor din domeniul silvic</i></p>	<p>A.2.2.1. Dezvoltarea unor exploataii agricole si ferme zootehnice viabile din punct de vedere economic.</p> <p>A.2.2.2. Reinfintarea exploatatilor si bazelor de productie viti-vinicole.</p> <p>A.2.2.3. Dezvoltarea de culturi de plante tehnice.</p> <p>A.2.2.4. Infintarea si dezvoltarea de culturi utile productiei de biodisel si bioetanol.</p> <p>A.2.2.5. Productie agricola ecologica. Sprijinirea aplicarii politicilor de agro-mediu.</p> <p>A.2.2.6. Infintarea si dezvoltare de ferme zootehnice nepoluante si adaptate cerintelor pietei agroalimentare interne si externe.</p> <p>A.2.2.7. Performarea activitati agricole alternative.</p> <p>A.2.2.8. Sprijinirea infintarii si dezvoltarii microintreprinderilor in mediul rural al municipiului Aiud.</p> <p>A.2.2.9. Dezvoltarea de pepiniere cu pomi fructiferi, arbusti ornamentali, plante ornamentale.</p> <p>A.2.2.10. Exploatarea durabila a fondului forestier local. Extinderea zonelor impadurite, in scopul cresterii valorii adaugate a produselor forestiere. Modernizarea si diversificarea proceselor economice de explotare si prelucrare a lemnului.</p> <p>A.2.2.11. Infintarea unui Centru de stimulare a dezvoltarii si cresterii competitivitatii economice in mediul rural al municipiului Aiud (ce detine si o componenta de informare, consiliere si consultanta a fermierilor in domeniul PAC, normelor fitosanitare si sanitar veterinare).</p> <p>A.2.2.12. Sprijinirea formarii profesionale a fermierilor/stimularea dezvoltarii antreprenoriatului rural.</p> <p>A.2.2.13. Sprijinirea asocierii producatorilor agricoli</p> <p>A.2.2.14. Elaborarea si punerea in aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare a mediului rural microregional si utilizarea oportunitatilor Programului LEADER.</p>
--	--	---	---

		<p><i>D.D. 2. 3. Marketing eficient si eficace al produselor industriale si serviciilor pe piata interna si externa.</i></p>	<p>A.2.3.1. Branding de firma si de produse. Cum sa creezi si sa furnizezi clientului si produsului mai multa valoare?</p> <p>A.2.3.2. Realizarea de parteneriate cu firme institutii de invatamant si institute de cercetare din tara si statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv din localitatile cu care este inrnatit municipiul Aiud, in scopul promovarii si diversificarii produselor proprii.</p> <p>A.2.3.3. Participarea si organizarea de targuri/expozitii</p> <p>A.2.3.4. Organizarea unui “Targ Anual al Investitiilor si Oamenilor de Afaceri” in municipiul Aiud.</p>
		<p><i>D.D. 2. 4. Stimularea dezvoltarii activitatilor de afaceri bazate pe valorificarea potentialului turistic local.</i></p>	<p>A.2.4.1. Infiintarea unui Centru multifunctional de cazare, servicii turistice, sala de conferinte si servicii conexe.</p> <p>A.2.4.2. Promovarea imaginii municipiului Aiud si a identitatii sale locale (crearea si promovarea brandului “Aiud”).</p> <p>A.2.4.3. Promovarea valorilor antropice si naturale locale.</p> <p>A.2.4.4. Includerea municipiului in circuite turistice regionale si judetene.</p> <p>A.2.4.5. Dezvoltare tour-operatori locali de turism.</p> <p>A.2.4.6. Festivaluri locale de promovare a valorilor culturale si traditionale locale.</p> <p>A.2.4.7. Semanalizarea turistica a municipiului Aiud.</p> <p>A.2.4.8. Elaborarea unui harti si a uni ghid turistic local si microregional multilingv.</p> <p>A.2.4.9. Infiintarea a cel putin 2 puncte de informare turistica locala si functionalizarea lor cu resurse IT, mobilier, resurse umane, informationale si de promovare.</p>
		<p><i>D.D. 2. 5. Promovarea masurilor active de ocupare a fortei de munca disponibile si dezvoltarea sistemului</i></p>	<p>A.2.5.1. Crearea si dezvoltarea de programe/scheme de invatare bazate pe munca si parteneriate intre institutiile de invatamant si intreprinderi.</p>

		<p><i>de formare profesionala continua.</i></p>	<p>A.2.5.2. Orientare si consiliere de calitate care sa sprijine tranzitia de la scoala la viata activa.</p> <p>A.2.5.3. Dezvoltarea de instrumente si servicii integrate de informare orientare, consiliere si dezvoltare personala.</p> <p>A.2.5.4. Diversificarea programelor de formare profesionala continua (FPC) - continut, metode si instrumente de pregatire, moduri de predare - ca raspuns la necesitatile beneficiarilor.</p> <p>A.2.5.5. Dezvoltarea furnizarii de formare la locul de munca.</p> <p>A.2.5.6. Dezvoltarea furnizarii de orientare si consiliere la locul de munca.</p> <p>A.2.5.7. Cresterea participarii angajatilor la activitati de formare profesionala continua (FPC).</p> <p>A.2.5.8. Cresterea participarii angajatilor la servicii de orientare in cariera.</p> <p>A.2.5.9. Cresterea participarii angajatilor In activitati de validare si recunoastere a competentelor dobandite in contexte nonformale si informale.</p> <p>A.2.5.10. Promovarea unei culturi a invatarii.</p> <p>A.2.5.11. Subventii si stimulente acordate angajatorilor si angajatilor pe durata participarii la FPC.</p> <p>A.2.5.12. Sprijinirea tuturor activitatilor privind masurile active de ocupare.</p> <p>A.2.5.13. Promovarea de programe care sprijina crearea de noi locuri de munca/ noi forme de ocupare si crearea de locuri de munca pentru lucratorii independenti.</p> <p>A.2.5.14. Dezvoltarea de programe integrate pentru educatie, formare profesionala, ocupare si alte oportunitati de sprijin pentru locuitorii din mediul rural, vizand reducerea agriculturii de subzistenta.</p>
		<p>D.D. 2. 6. <i>Dobandire de competente specializate in domeniul managementului si dezvoltarii afacerilor.</i></p>	<p>A.2.6.1. Cresterea constientizarii si atitudinii pozitive cu privire la cultura antreprenoriala.</p> <p>A.2.6.2. Incurajarea antreprenoriatului.</p> <p>A.2.6.3. Implementarea de programe si noi servicii de sprijin pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale.</p>

			<p>A.2.6.4. Servicii de sprijin pentru demararea unei afaceri.</p> <p>A.2.6.5. Asistenta in vederea elaborarii planurilor de actiune pentru incurajarea si dezvoltarea parteneriatelor.</p>
--	--	--	---

II. E. PLAN DE ACTIUNE

Actiuni	Proiecte propuse	Surse de finantare			
		Instrument	Program	Beneficiari	Valori
<p>A.2.1.1. Identificarea locatiilor - bunurilor imobile, terenuri si cladiri, permise pentru dezvoltarea unor afaceri in municipiul Aiud si crearea de locuri de munca.</p> <p>A.2.1.2. Elaborarea si mediatizarea eficienta a unor politici stimulative de facilitati fiscale si investitionale acordate celor care doresc sa infiinteze sau sa dezvolte o afacere in municipiul Aiud.</p>	<p>Infiiintarea unui birou local de promovare a oportunitatilor economice aferente municipiului Aiud</p>	Phare 2006	CES. DRU	APL, ONG, operatori economici, furnizori de servicii de formare profesionala	15000 - 75000 EURO
<p>A.2.1.3. Asigurarea infrastructurii necesare desfasurarii activitatilor economice si cresterea atractivitatii actualelor zone cu activitate economica prin ameliorarea conditiilor tehnico-edilitare.</p>	<p>Viabilizarea zonei industriale a orasului.</p>	FEDR	POR. AXA 3. M.1.	APL, SC mari, IMM	250000 - 25 milioane EURO
<p>A.2.1.4. Initierea procedurilor de definire si functionare legala a <i>Parcului Industrial Aiud-Alba</i>, cu o suprafata de 12 ha, situat in zona Herja. Definitivarea procedurii de asociere cu Consiliul Judetean Alba in vederea administrarii si operarii Parcului Industrial</p>	<p><i>Infiiintarea si operationalizarea Parcului Industrial Aiud-Alba.</i></p>	FEDR	POR. AXA 3. M.2.	APL, SC mari, IMM	500000 - 25 milioane EURO
<p>A.2.1.5. Realizarea unui studiu de</p>					

<p>piata si de manifestare a interesului privind necesitatile de utilizare si profilul Parcului Industrial; intocmire PUZ si delimitare parcele, accese, retele utilitati, pavilion administrativ, etc; initierere si implementarea unei proceduri de achizitionare a unui serviciu de intocmire a PT si detaliilor de executie pentru viabilizarea terenului si conexiunea acestuia la utilitati; elaborarea unei documentatii de finantare pentru operationalizarea Parcului; obtinerea avize si acorduri necesare executiei lucrarilor; constituirea unei companii de administrare si management a Parcului; elaborarea unui Regulament de punerea la dispozitie si utilizare de catre agentii economici interesati (concesiune pe 49 de ani, cu posibilitate de prelungire) a terenurilor din incinta Parcului; servicii complete de management juridic, economic si financiar pentru firmele din Parcul Industrial.</p> <p>A.2.1.6. Atragerea de noi investitii in municipiul Aiud si crearea de noi locuri de munca care sa valorifice forta de munca locala calificata sau cu potential crescut de reconversie profesionala.</p> <p>A.2.1.7. Achizitionarea de</p>	<p>Infiiintare operatori economici si dezvoltarea infrastructurii de productie/servicii la agentii economici locali (dotari cu echipamente si linii tehnologice performante, infrastructura constructiva si de utilitati, retele de comunicatii).</p>	<p>FEDR</p> <p>FEDR</p> <p>Guvernul Romaniei ANIMMC</p>	<p>POS CCE. AXA 1. M1.1.a</p> <p>POR. AXA 3. M3</p> <p>Programul national multianual de sustinere a investitiilor realizate de catre intreprinderi nou-infiintate si</p>	<p>SC mari, IMM, Microintreprinderi</p> <p>Microintreprinderi</p> <p>IMM, Microintreprinderi</p> <p>SC mari, IMM,</p>	<p>In functie de solicitant, pana la max. 5 milioane EURO</p> <p>20000 - 50000 EURO</p> <p>Max 50000 EURO</p>
---	---	---	--	---	---

<p>echipamente pentru imbunatatirea procesului de productie si prezervarii factorilor de mediu (eco-productie).</p> <p>A.2.1.8. Achizitionarea de capacitati, instalatii si tehnici moderne de productie, procesare si comercializare, mai ales a bunurilor cu valoare adaugata mare.</p> <p>A.2.1.9 Aplicarea inovatiilor si tehnologiilor noi, inclusiv brevete si inventii patentate, in activitatea curenta a firmelor.</p> <p>A.2.1.10. Achitionare de tehnologie informationala hard si soft, retele de comunicare si networking, platforme virtuale, inclusiv si e-commerce.</p> <p>A.2.1.11. Diversificarea si profesionalizarea serviciilor de consultanta furnizate afacerilor (marketing si branding, management de proiect, servicii financiare, analize financiare, socio-economice, analize de risc si senzitivitate, lansare de afaceri</p>	<p>Achizitie servicii calificate pentru implemntare standarde europene de catre operatorii economici locali.</p>	FEDR	<p>microintreprinderi, precum si a investitiilor de modernizare/retehnologizare</p> <p>POS CCE. AXA 1. M1.1.b</p> <p>Programul privind cresterea competitivitatii IMM-urilor prin implementarea si certificarea sistemelor calitatii</p>	<p>Microintreprinderi</p> <p>SC mari, IMM, Microintreprinderi</p> <p>IMM, Microintreprinderi</p>	<p>Maxim 10 000 EURO; iar pentru laboratoare maxim 100000 EURO</p> <p>Maxim 7500 RON</p>
	<p>Utilizarea tehnologie informatiei (retele, interenet, infrastructura aferenta).</p>	FEDR	<p>POS CCE. AXA 4. M3.1.</p>	<p>APL, SC mari, IMM, Microintreprinderi</p>	<p>Maxim 100000 EURO</p>
	<p>E-economie si E-business (inclusiv achizitii componente IT hard si soft).</p>	FEDR	<p>POS CCE. AXA 4. M3.3.</p>	<p>SC mari, IMM, Microintreprinderi</p>	<p>Maxim 1000000 EURO</p>
	<p>Acces la servicii de consultanta</p>	FEDR	<p>POS. CCE. DMI AXA 1. 1.3</p>	<p>Operatori economici, ONG, APL furnizori de servicii de formare profesionala</p>	<p>Minim 10000 EURO</p>

<p>virtuale, etc.).</p> <p>A.2.1.12. Stimularea asigurării sustenabilității energetice a agenților economici din surse regenerabile/ dezvoltare de capacități de producție în domeniu.</p>	<p>Îmbunătățirea infrastructurii și asigurarea sustenabilității energetice a operatorilor economici locali.</p> <p>Valorificarea resurselor regenerabile de energie (fotovoltaică și biomasă).</p>	<p>FEDR</p> <p>FEDR</p>	<p>POS CCE. AXA 4. M4.1</p> <p>POS CCE. AXA 4. M4.2</p>	<p>APL, SC mari, IMM, Microintreprinderi</p> <p>APL, SC mari, IMM, Microintreprinderi</p>	<p>300000 - 500000 EURO</p> <p>250000 - 4 milioane EURO</p>
---	--	-------------------------	---	---	---

<p>A.2.2.1. Dezvoltarea unor exploatații agricole și ferme zootehnice viabile din punct de vedere economic.</p>	<p>Inițiere și modernizare exploatații agricole.</p>	<p>FEADR</p>	<p>PNDR. M.121</p>	<p>Producători agricoli, asociații familiale, persoane juridice constituite conform legii</p>	<p>Maxim 1 milion EURO</p>
<p>A.2.2.2. Reinițierea exploatațiilor și bazelor de producție vitivinicole.</p>					
<p>A.2.2.3. Dezvoltarea de culturi de plante tehnice.</p>					
<p>A.2.2.4. Inițierea și dezvoltarea de culturi utile producției de biodiesel și bioetanol.</p>					
<p>A.2.2.5. Producție agricolă ecologică. Sprijinirea aplicării politicilor de agro-mediu.</p>	<p>Producție ecologică de bunuri agricole.</p>	<p>FEADR</p>	<p>PNDR. M.214</p>	<p>Persoane fizice, juridice sau grupuri de asociați fizici sau juridici</p>	<p>Plata ce se acordă pentru terenul agricol utilizat / ha</p>
<p>A.2.2.6. Inițierea și dezvoltare de ferme zootehnice nepoluante și adaptate cerințelor pieței agroalimentare interne și externe.</p>	<p>Inițiere și modernizare exploatații/ ferme agricole ecologice.</p>	<p>FEADR</p>	<p>PNDR. M.121</p>	<p>Producători agricoli, asociații familiale, persoane juridice constituite conform legii</p>	<p>Maxim 1 milion EURO</p>
<p>A.2.2.7. Performarea activități agricole alternative.</p>	<p>Activități non-agricole și creare/dezvoltare microintreprinderi</p>	<p>FEADR</p>	<p>PNDR.M.312.</p>	<p>Membrii gospodării agricole, microintreprinderi</p>	<p>Maxim 200000, pe o durată de 3 ani fiscali</p>
<p>A.2.2.8. Sprijinirea inițierii și dezvoltării microintreprinderilor în mediul rural al municipiului Aiud.</p>	<p>(procesare/marketing produse neagricole, meșteșuguri, artizanat, produse tradiționale, agro-turism).</p>				
<p>A.2.2.9. Dezvoltarea de pepiniere cu pomi fructiferi, arbuști ornamentali, plante ornamentale.</p>	<p>Activități turistice (infrastructură de turism, marketing turistic, punere în valoare obiective de interes turistic în mediul rural).</p>	<p>FEADR</p>	<p>PNDR.M.313.</p>	<p>APL, ONG</p>	<p>5000 – 500000, pe o durată de maxim 5 ani fiscali</p>
<p>A.2.2.10. Exploatarea durabilă a fondului forestier local. Extinderea</p>	<p>Instalare cultura forestieră,</p>	<p>FEADR</p>	<p>PNDR.M 122, &123 & 221</p>	<p>Proprietari de</p>	<p>Maxim 1 milion</p>

zonelor împadurite, în scopul creșterii valorii adăugate a produselor forestiere. Modernizarea și diversificarea proceselor economice de exploatare și prelucrare a lemnului.	îngrijire și administrare, îmbunătățirea calitatii solului, achiziții echipamente, mașini utilaje, construcții, etc).			padure sau asociații	EURO
A.2.2.11. Inițierea unui Centru de stimulare a dezvoltării și creșterii competitivității economice în mediul rural al municipiului Aiud (ce detine și o componentă de informare, consiliere și consultanță a fermierilor în domeniul PAC, normelor fitosanitare și sanitare veterinare).	Centru de stimulare a dezvoltării și creșterii competitivității economice în mediul rural al municipiului Aiud.	Phare 2006 FEADR	CES. DRU PNDR.M.114	ONG, APL, IMM Instituii publice și private selectate care furnizează servicii de consiliere și consultanță agricolă	15000 – 150000 Pe baza de tarif, în funcție de serviciile prestate
A.2.2.12. Sprijinirea formării profesionale a fermierilor/stimularea dezvoltării antreprenoriatului rural.	Organizare și desfășurare cursuri de formare profesională pentru fermieri.	Phare 2006 FEADR FSE	CES. DRU PNDR.M.111. POS.DRU	ONG, APL, IMM Producători agricoli ONG, APL, IMM, furnizori de formare profesională	15000 – 75000 EURO Minim 15000 EURO
A.2.2.13. Sprijinirea asocierii producătorilor agricoli	Inițierea grupurilor de producători specifice.	FEADR	PNDR.M.142	Grupuri de producători recunoscute oficial	Plata anuală în funcție de valoarea producției
A.2.14. Elaborarea și punerea în aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare a mediului rural microregional și utilizarea oportunităților Programului LEADER.	Inițierea GAL Aiud. Elaborarea și punerea în aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare a mediului rural microregional.	FEADR	PNDR. M.41	GAL - APL, ONG, operatori economici, producători agricoli, societate civilă.	Maxim 100 000 EURO
A.2.3.1. Branding de firmă și de produse. Cum să creștii și să furnizezi clientului și produsului	Proiecte de promovare firmă, produs și servicii în plan național și internațional	FEDR JEREMIE DG Enterprise	POR. Axa 3. M.3 POS CCE. AXA 1. M1.3	IMM, microintreprinderi	Maxim 200 000 EURO

mai multa valoare?				Firme mari, IMM, microintreprinderi	
A.2.3.2. Realizarea de parteneriate cu firme institutii de invatamant si institute de cercetare din tara si statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv din localitatile cu care este infratit municipiul Aiud, in scopul promovarii si diversificarii produselor proprii.					
A.2.3.3. Participarea si organizarea de targuri/expozitii	Organizare targuri si expozitii	FEADR DG Enterprise Guvernul Romaniei	POS CCE. AXA 1. M1.3 ANIMMC. Programul de dezvoltare si modernizare a activitatilor de comercializare a produselor si serviciilor de piata si Programul de acces la servicii de consultanta	Firme mari, IMM, microintreprinderi Firme mari, IMM, microintreprinderi	Maxim 200000 EURO Maxim 7500 RON
A.2.3.4. Organizarea unui "Targ Anual al Investitiilor si Oamenilor de Afaceri" in municipiul Aiud.	"Targ Anual al Investitiilor si Oamenilor de Afaceri" in municipiul Aiud.	Finantari private	Finantari private	Firme mari, IMM, microintreprinderi. APL	-

<p>A.2.4.1. Iniintarea unui Centru multifunctional de cazare, servicii turistice, sala de conferinte si servicii conexe.</p>	<p>Centru multifunctional de cazare, servicii turistice, sala de conferinte si servicii conexe.</p>	<p>FEDR</p>	<p>POR. Axa 4.</p>	<p>APL, SC mari, IMM</p>	<p>200000 - 2000000 EURO</p>
<p>A.2.4.2. Promovarea imaginii municipiului Aiud si a identitatii sale locale (crearea si promovarea brandului "Aiud").</p>	<p>Proiect integrat de promovare turistica a municipiului Aiud</p>	<p>FEDR</p>	<p>POR. Axa 4.M.1</p>	<p>APL, SC mari, IMM, microintreprinderi</p>	<p>200000 - 2000000 EURO</p>
<p>A.2.4.3. Promovarea valorilor antropice si naturale locale.</p>		<p>FEADR</p>	<p>PNDR. M.313.</p>	<p>APL, SC mari, IMM, , microintreprinderi</p>	<p>Maxim 500 000 EURO in 5 ani</p>
<p>A.2.4.4. Includerea municipiului in circuite turistice regionale si judetene.</p>		<p>FEADR</p>	<p>POS CCE. AXA 5. M 5.2</p>	<p>Autoritate publica nationala, pentru iniintare puncte de informare turistica</p>	<p>Nenominalizat</p>
<p>A.2.4.5. Dezvoltare tour-operatori locali de turism.</p>					
<p>A.2.4.6. Festivaluri locale de promovare a valorilor culturale si traditionale locale.</p>					
<p>A.2.4.7. Semanalizarea turistica a municipiului Aiud.</p>					
<p>A.2.4.8. Elaborarea unui harti si a uni ghid turistic local si microregional multilingv.</p>					
<p>A.2.4.9. Iniintarea a cel putin 2 puncte de informare turistica locala si functionalizarea lor cu resurse IT, mobilier, resurse umane, informationale si de promovare.</p>					

<p>A.2.5.1. Crearea si dezvoltarea de programe/scheme de invatare bazate pe munca si parteneriate intre institutiile de invatamant si intreprinderi.</p>	<p>Proiecte integrate sau individuale de formare profesionala si instruire dedicate angajatilor</p>	<p>FSE</p>	<p>POS DRU.AXA 2. DMI 3.2 POS DRU.AXA 4. DMI 4.2</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici, APL, ONG, Camere de comert, alte institutii relevante</p>	<p>Minim 15 000 EURO</p>
<p>A.2.5.2. Orientare si consiliere de calitate care sa sprijine tranzitia de la scoala la viata activa.</p>	<p>Masuri active de dezvoltare profesionala si ocupare</p>	<p>FSE Phare 2006</p>	<p>POS DRU.AXA 5. DMI 3.2 CES. DRU</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici, APL, ONG, Camere de comert, alte institutii relevante</p>	<p>Minim 15 000 EURO</p>
<p>A.2.5.3. Dezvoltarea de instrumente si servicii integrate de informare orientare, consiliere si dezvoltare personala.</p>	<p>Actiuni de formare profesionala continua</p>	<p>FSE Phare 2006</p>	<p>POS DRU.AXA 2. DMI 2.3 CES. DRU</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici</p>	<p>50000 - 500000 EURO</p>
<p>A.2.5.4. Diversificarea programelor de formare profesionala continua (FPC) - continut, metode si instrumente de pregatire, moduri de predare - ca raspuns la necesitatile beneficiarilor.</p>	<p>Proiecte de dezvoltare competente resurse umane si cresterea ocuparii in mediul rural al municipiului Aiud</p>	<p>FSE Phare 2006 FEADR</p>	<p>POS DRU.AXA 5. DMI 5.2 CES. DRU PNDR.M.111.</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici, APL, ONG, Camere de comert, alte institutii relevante, agricultori</p>	<p>Minim 15 000 EURO</p>
<p>A.2.5.5. Dezvoltarea furnizarii de formare la locul de munca.</p>	<p>Proiecte de dezvoltare competente resurse umane si cresterea ocuparii in mediul rural al municipiului Aiud</p>	<p>FSE Phare 2006 FEADR</p>	<p>POS DRU.AXA 5. DMI 5.2 CES. DRU PNDR.M.111.</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici, APL, ONG, Camere de comert, alte institutii relevante, agricultori</p>	<p>Minim 15 000 EURO</p>
<p>A.2.5.6. Dezvoltarea furnizarii de orientare si consiliere la locul de munca.</p>	<p>Proiecte de dezvoltare competente resurse umane si cresterea ocuparii in mediul rural al municipiului Aiud</p>	<p>FSE Phare 2006 FEADR</p>	<p>POS DRU.AXA 5. DMI 5.2 CES. DRU PNDR.M.111.</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici, APL, ONG, Camere de comert, alte institutii relevante, agricultori</p>	<p>Minim 15 000 EURO</p>
<p>A.2.5.7. Cresterea participarii angajatilor la activitati de formare profesionala continua (FPC).</p>	<p>Proiecte de formare profesionala si de crestere a</p>	<p>FSE</p>	<p>POS DRU.AXA 6. DMI 6.1</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM,</p>	<p>Minim 15000 (0) EURO</p>
<p>A.2.5.8. Cresterea participarii angajatilor la servicii de orientare in cariera.</p>	<p>Proiecte de formare profesionala si de crestere a</p>	<p>FSE</p>	<p>POS DRU.AXA 6. DMI 6.1</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM,</p>	<p>Minim 15000 (0) EURO</p>
<p>A.2.5.9. Cresterea participarii</p>	<p>Proiecte de formare profesionala si de crestere a</p>	<p>FSE</p>	<p>POS DRU.AXA 6. DMI 6.1</p>	<p>Furnizori acreditati, AJOFM,</p>	<p>Minim 15000 (0) EURO</p>

<p>angajatorilor in activitati de validare si recunoastere a competentelor dobandite in contexte nonformale si informale.</p> <p>A.2.5.10. Promovarea unei culturi a invatarii.</p> <p>A.2.5.11. Subventii si stimulente acordate angajatorilor si angajatilor pe durata participarii la FPC.</p> <p>A.2.5.12. Sprijinirea tuturor activitatilor privind masurile active de ocupare.</p> <p>A.2.5.13. Promovarea de programe care sprijina crearea de noi locuri de munca/ noi forme de ocupare si crearea de locuri de munca pentru lucratorii independenti.</p> <p>A.2.5.14. Dezvoltarea de programe integrate pentru educatie, formare profesionala, ocupare si alte oportunitati de sprijin pentru locuitorii din mediul rural, vizand reducerea agriculturii de subzistenta.</p>	<p>accesului pe piata muncii pentru grupuri vulnerabile social, inclusiv promovarea egalitatii de sanse.</p>		<p>POS DRU.AXA 6. DMI 6.3</p> <p>POS DRU.AXA 6. DMI 6.4</p>	<p>operatori economici, APL, ONG, Camere de comert, alte institutii relevante</p>	
--	--	--	---	---	--

<p>A.2.6.1. Cresterea constientizarii si atitudinii pozitive cu privire la cultura antreprenoriala.</p> <p>A.2.6.2. Incurajarea antreprenoriatului.</p> <p>A.2.6.3. Implementarea de programe si noi servicii de sprijin pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale.</p> <p>A.2.6.4. Servicii de sprijin pentru demararea unei afaceri.</p> <p>A.2.6.5. Asistenta in vederea elaborarii planurilor de actiune pentru incurajarea si dezvoltarea parteneriatelor.</p>	Proiecte de dezvoltare antreprenoriala	FSE	POS. DRU. AXA 3. DMI. 3.1.	Furnizori acreditati, AJOFM, operatori economici, alte institutii relevante	Minim 15000 EURO
		FEDR	POS. CCE. DMI AXA 1. 1.3	Furnizori acreditati, operatori economici, APL, ONG, universitati, alte institutii relevante	Minim 10000 EURO
	Dezvoltare parteneriate public - private	FSE	POS. DRU. AXA 3. DMI. 3.3.	Furnizori acreditati, operatori economici, APL, ONG, universitati, alte institutii relevante	Minim 15000 EURO

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Protectia mediului

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAPITOLUL 3. PROTECȚIA MEDIULUI

- A. Situația existentă la nivel local
 - A1. Contextul legislativ, politic-instituțional și social
 - A2. Categoriile de probleme / aspecte specifice identificate la nivelul Județului Alba
 - A3. Starea mediului în municipiul Aiud
 - B. Analiza SWOT
 - C. Probleme strategice
 - D. Obiective și direcții strategice
 - E. Plan de acțiune
-

Dezvoltarea durabilă este o strategie prin care comunitățile identifică direcții de dezvoltare economică, cu valorificarea mediului înconjurător local în beneficiul calității vieții. A devenit un ghid important pentru multe comunități, care au descoperit că planificările tradiționale provoacă probleme de mediu înconjurător sau sociale. Acolo unde interpretările tradiționale conduc la aglomerare, extindere, poluare și consum excesiv de resurse, dezvoltarea durabilă oferă soluții reale și de durată, care ne consolidează viitorul.

Dezvoltarea durabilă nu este un concept nou. Este cea mai recentă exprimare a unei etici foarte vechi, care relaționează armonios oamenii cu mediul înconjurător și responsabilizează generațiile actuale față de generațiile viitoare.

Pentru ca o comunitate să fie durabilă trebuie să-și conceapă dezvoltarea prin prisma resurselor economice, ale mediului înconjurător și a celor culturale, într-un orizont de timp suficient pentru ca acestea să-și producă impactul.

Dezvoltarea durabilă oferă un cadru prin care comunitățile pot folosi în mod eficient resursele, pot crea infrastructuri eficiente, pot proteja și îmbunătăți calitatea vieții, pot crea noi activități comerciale, care să le consolideze economia. Aceasta ne poate ajuta să dezvoltăm comunități sănătoase capabile să susțină atât noua noastră generație, cât și pe cele care vor urma.

1. Contextul legislativ, politic-instituțional și social

Ținând cont că un mediu sănătos este esențial pentru asigurarea prosperității și calității vieții și de realitatea că daunele și costurile produse de poluare și schimbări climatice sunt considerabile, Guvernul României prin Programul de Guvernare 2004 – 2008, promovează conceptul de *de-cuplare* a impactului și degradării mediului de creșterea economică prin promovarea eco-eficienței și prin interpretarea standardelor ridicate de protecția mediului ca o provocare spre inovație, crearea de noi piețe și oportunități de afaceri.

Pe de altă parte, Programul Operațional de Mediu definește ca și **obiectiv global** reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană și România cu privire la infrastructura de mediu atât din punct de vedere cantitativ și calitativ. Aceasta ar trebui să se concretizeze în servicii publice eficiente, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

Starea mediului înconjurător din municipiul Aiud nu poate fi corect apreciată fără a aborda probleme precum: infrastructura de apă, calitatea solului, dezastre naturale – a căror rezolvare sunt integrate și definite la nivel național prin obiectivele specifice ale Programului Operațional Sectorial de Mediu, respectiv:

- ☉ *Îmbunătățirea accesului la infrastructura de apă, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015.*
- ☉ *Ameliorarea calității solului, prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate istoric în minimum 30 de județe până în 2015.*
- ☉ *Reducerea riscului la dezastre naturale, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.*

Nu în ultimul rând, printr-o serie de reglementări europene și naționale (Convenția de la Aarhus, Directiva 2003/4/EC, Legea 544/2001, HG 878/2005) este garantat publicului, accesul la informațiile deținute de către autoritățile publice privind mediul, cât și diseminarea sistematică a acestora, participarea la luarea deciziilor fără nici o discriminare privind cetățenia, naționalitatea sau domiciliul.

La nivelul județului Alba, documentul care identifică direcțiile de acțiune pentru perioada de planificare 2007 – 2013 este Planul Local de Acțiune pentru Mediu.

Transpunerea și implementarea legislației europene de mediu în legislația românească, determină asumarea de către autorități a unor noi responsabilități și necesită o abordare administrativă și de influență a problematicii de mediu, conducând la identificarea unor noi obiective specifice și acțiuni la nivelul județului. Planul Local de Acțiune pentru Mediu reprezintă un proces dinamic condiționat de o serie de factori socio-economici care evoluează în timp, permanent monitorizați, în scopul reactualizării elementelor de planificare strategică conținute.

2. Categoriile de probleme / aspecte specifice identificate la nivelul Județului Alba sunt:

- ✚ Poluarea atmosferei
- ✚ Poluarea apei de suprafață și calitatea apelor menajere și industriale
- ✚ Calitatea și cantitatea apei potabile
- ✚ Poluarea solului și a apei subterane
- ✚ Gestiunea deșeurilor
- ✚ Pericole generate de catastrofe/fenomene naturale
- ✚ Urbanizarea mediului
- ✚ Turism și agrement
- ✚ Transporturi
- ✚ Activități agricole și dezvoltare rurală
- ✚ Degradarea mediului natural și construit, monumente de artă, istorice și situri arheologice
- ✚ Asigurarea stării de sănătate
- ✚ Educația ecologică

În urma analizelor, studiilor și bilanțurilor de mediu efectuate în arealul geomorfic, natural și a spațiului de locuire al municipiului Aiud, toate problemele/ aspectele de mai sus au fost identificate ca probleme cu caracteristici negative pentru localitate.

3. Starea mediului în municipiul Aiud

Zone critice sub aspectul **poluării atmosferice**:

SC METALURGICA SA Aiud - activitate sub Directiva 96/61/CE (IPPC) privind prevenirea, reducerea și controlul integrat al poluării: turnătorie pentru metale feroase cu o capacitate de producție mai mare de 20 tone/ zi și forje cu ciocane cu energia de lovire ce depășește 50kJ/ciocan. Societatea deține autorizație integrată de mediu, cu plan de acțiuni și beneficiază de perioadă de tranziție cu termen de finalizare 31.12.2014. Societatea a fost cumpărată de către S.C. Remar 16 Februarie S.A. Cluj Napoca, noul proprietar având obligația de a-și asuma obligațiile de mediu. Principalii poluatori emiși sunt Principalii poluanți atmosferici sunt: CO₂, CO, SO₂, NO_x, CH₄, Pulberi, NMVOC, metale.

SC SITINDUSTRIE ROMANIA SA Aiud - activitate sub IPPC: turnătorie pentru metale feroase cu o capacitate de producție mai mare de 20 tone/ zi. Are emisă autorizația integrată de mediu cu plan de acțiuni, termen de conformare oct. 2007 (nu beneficiază de perioada de tranziție). Principalii poluanți emiși sunt sunt: CO₂, CO, SO₂, NO_x, CH₄, Pulberi, NMVOC, metale.

Sursele majore de **poluare a apelor de suprafață și subterane** din municipiul Aiud se datorează următoarelor activități economice: captare și prelucrare apă pentru alimentare (stații de epurare – ape uzate orașenești), industria metalurgică, acestea neatingând valori critice.

Calitatea solului este monitorizată în 4 puncte în municipiul Aiud, fiind supravegheate metalele grele (plumb, cupru și cadmiu) acumulate în straturile superioare ale solului, probe recoltate de pe terenuri agricole – folosințe sensibile. Valorile înregistrate în anul 2006 se încadrează sub valorile de referință pentru urme de elemente chimice în sol-praguri pentru folosințe sensibile – conform Ordinului 756/1997. Siturile contaminate sunt:

- ✚ depozitul de deșeu menajer al municipiului Aiud în suprafață de 25 000 mp. Natura poluanților: amoniu și substanțe organice. Anul închiderii conform HG 349/2005 este 2013.
- ✚ Haldă nisipuri uzate – zguri provenit de la activitatea economică a SC Metalurgica Aiud. Natura poluanților: metale, rășini. Suprafața contaminată este de 39 000 mp.
- ✚ Depozitare combustibili, pierderi accidentale din rezervoare sau conducte datorate activității comerciale SC Petrom SA. Suprafața totală contaminată este 2850 mp. Societatea comercială este în prezent fără activitate, realizându-se bilanțul de mediu pentru închidere.

Sub aspectul **degradării solurilor** teritoriul Aiudului prezintă zone de risc natural:

- ✚ Zone inundabile de-a lungul principalelor cursuri de apă din teritoriu, afectând aproximativ 1200 ha. Acestea se datorează transportului masiv de sedimente rezultate din erodarea malurilor unor torenți foarte activi și depunerea lor la confluența râurilor importante.
- ✚ Alunecări de teren ce afectează zonele Aiudului de Sus și în bazinul pârâului Gârbova, în suprafață de cca. 60 ha.

Datorită riscului ridicat de producere a inundațiilor autoritatea locală a ales o nouă abordare respectiv management al riscului la inundații, abordare în care conștientizarea și implicarea comunităților umane au un rol esențial în evitarea pierderilor de vieți omenești și reducerea pagubelor. Această abordare este astăzi cvasi-generală și este aceea care a deschis calea spre a face față provocărilor viitoare prin introducerea unor noi concepte cum sunt mai mult spațiu pentru

râuri sau conviețuirea cu viiturile și mai ales prin asimilarea conceptului dezvoltării durabile în managementul riscului la inundații. Prin managementul inundațiilor se întreprind:

- ✦ **Acțiuni preventive** cum ar fi: evitarea construcției de locuințe și de obiective sociale, culturale și/sau economice în zonele potențial inundabile, realizarea de măsuri ne/structurale de protecție, implementarea sistemelor de prognoză, avertizare și alarmare pentru cazuri de inundații; comunicarea cu populația și educarea ei în privința riscului la inundații și a modului ei de a acționa în situații de urgență.
- ✦ **Acțiuni de management operativ:** avertizarea autorităților și a populației asupra întinderii, severității și a timpului de apariție al inundațiilor; organizarea și acțiuni de răspuns ale autorităților și ale populației pentru situații de urgență; asigurarea de resurse (materiale, financiare, umane) la nivel județean pentru intervenția operativă; etc.
- ✦ **Activități ce se întreprind după trecerea fenomenului de inundații:** ajutorarea pentru satisfacerea necesităților imediate ale populației afectate de dezastru și revenirea la viața normală; reconstrucția clădirilor avariate, a infrastructurilor și a celor din sistemul de protecție împotriva inundațiilor;

Deșeurile reprezintă una din problemele cele mai acute legate de protecția mediului. În fiecare an se generează mari cantități de deșeurii atât din producție cât și de la populație, deșeurile municipale nepericuloase și periculoase (deșeurile menajere și asimilabile din comerț, industrie și instituții), la care se adaugă alte câteva fluxuri speciale de deșeurii: deșeurile de ambalaje, deșeurile din construcții și demolări, nămoluri de la epurarea apelor uzate, vehicule scoase din uz și deșeurii de echipamente electrice și electronice care au un mod de gestionare specific.

Conform legislației de mediu operatorii economici au obligația de a valorifica deșeurile proprii prin reciclare, valorificare energetică, tratare (pentru diminuarea gradului de pericolozitate) și în ultimul rând eliminare: prin incinerare (pentru reducerea volumului) sau depozitare. În prezent, deșeurile nevalorificate sunt, în cea mai mare parte, depozitate. Unele activități de gestionare a deșeurilor pot prezenta un potențial risc pentru mediu, deoarece diferitele metode de gestionare implică emisia unor poluanți în mediu. Gestionarea neadecvată a deșeurilor conduce la numeroase cazuri de contaminare a solului și apei subterane, afectând sănătatea umană.

Ponderea deșeurii municipale este de 3%, responsabilitatea gestionării acestora revenind administrației locale. Ponderea deșeurilor de producție este de 97% gestionarea acestora fiind în sarcina agenților economici care le produc.

Deșeurile municipale și asimilabile. În municipiul Aiud activitatea de salubritate este concesionată societății comerciale Ediltrans SA, ce realizează colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor. Valorificarea și tratarea se realizează parțial prin colectarea/ valorificarea deșeurilor de ambalaje – PET de către operatori precum S.C. Ecoplast SRL Aiud, SC Blue Line Tours Aiud (colectare) și SC Greentech SA Buzău (valorificare). Deșeurile de hârtie și carton sunt valorificate parțial de către SC Pehart TEC SA Petrești, iar cele metalice sunt colectate și predate separat la Remat-uri de către persoane fizice.

Depozitarea deșeurilor municipale se realizează într-un depozit de clasa “b” deșeurii nepericuloase, conform prevederilor HG 349/2005 privind depozitarea deșeurilor. Conform calendarului de sistare al activității prevăzut în anexa 5 din HG 349/2005, depozitele de deșeurii municipale din Aiud își vor sista activitatea în anul 2013.

Principalii producători de **deșeurii de producție** sunt SC Metalurgica SA Aiud, SC Sitindustrie Romania SA Aiud (nepericuloase – cenușă și zgură, periculoase - condensatori). De asemenea, pentru deșeurile periculoase medicale, s-au emis avize de închidere pentru crematoriile de la

Spitalul municipal Aiud și Spitalul de Pneumoftiziologie Aiud, acestea fiind depozitate temporar și colectate de către firme autorizate în vederea incinerării lor.

Gestionarea **deșeurilor provenite din echipamente electrice și electronice (DEEE)** este reglementată prin HG 448/2005 și are ca obiective principale prevenirea producerii de deșuri, re folosirea, reciclarea sau alte forme de valorificare a acestora, precum și reducerea volumului de deșuri eliminate. Cantitatea de DEEE ce trebuie colectate începând cu 2006 a fost stabilită, pentru statele membre, la 4 kg/locuitor/an. Având în vedere imposibilitatea atingerii acestui obiectiv, România a solicitat o perioadă de tranziție de 2 ani. Autoritățile locale din Județul Alba au pus la dispoziție spațiile necesare pentru înființarea punctelor de colectare selectivă deșuri de echipamente electrice și electronice (DEEE), în municipiul Aiud existând 5 locații.

În acest sens, în incinta SC Ediltrans Aiud, Consiliul Local Aiud a aprobat utilizarea unui teren pentru activități de colectare și depozitare a deșeurilor provenite din echipamente electrice și electronice. Activitățile desfășurate vor trebui complementate cu operațiuni de dezasamblare și neutralizare a componentelor periculoase și valorificarea celor nepericuloase conform specificului de origine a acestora (metale, nemetale, PVC, etc.)

În vederea reducerii impactului deșeurilor asupra mediului s-au întreprins o serie de acțiuni precum

- ✚ SC METALURGICA SA Aiud: colectarea uleiului uzat conf. HG 662/200 ; Lucrări de reecologizarea parțială a haldei de zgură de deșuri industriale;
- ✚ În județul Alba, a fost elaborat un « Studiu de Fezabilitate pentru Managementul Integrat al Deșeurilor din județul Alba » comandat de Consiliul Județean Alba și care va sta la baza accesării de fonduri de investiții externe pentru realizarea unui depozit zonal ecologic, până în anul 2013, a stațiilor de transfer a deșeurilor, colectare și sortare deșuri, compostare, dotare cu echipamente de colectare și transport deșuri, închidere depozite neconforme, etc., în mod integrat pe județ. Un punct de aplicație al acestui studiu și în perspectivă de dezvoltare urbană, îl constituie construirea unei rampe de transfer deșuri menajere pe un amplasament situat în localitatea Aiud. Autoritatea publică locală are obligația, atât legală, cât mai ales morală, de a promova acțiuni de informare a acestei inițiative, insistându-se asupra oportunității și necesității acestei investiții, corelat cu avantajele și eventual dezavantajele în comunitate. Cetățenii municipiului vor fi chemați să-și exprime poziția față de această inițiativă, autoritatea publică fiind obligată să acționeze conform interesului colectivității.
- ✚ În municipiul Aiud este în derulare un proiect finanțat în cadrul Programului PHARE 2003 – Schema de investiții pentru proiecte mici de Gestionare a Deșeurilor, pentru construirea unui “Sistem de colectare selectivă și amenajare Stații de transfer “ cu termen de finalizare 2007-2008 , care își propune crearea unui depozit de transfer în municipiul Aiud corelat cu amplasarea a 15 puncte de precollectare selectivă a deșeurilor, în cartierele de locuințe, și amplasarea unui punct de colectare care să deservească în medie 250 de case. Valoarea totală a investiției este de aproximativ 34 miliarde lei, din care contribuția autorității publice locale a Aiudului ar urma să fie de circa 3 miliarde 500 de milioane lei.

Din perspectiva **mediului urban** Aiudul ca și concentrare urbană are o densitate a populației în zona urbană de 42 loc./ha, în condițiile în care spațiul verde este de 11,55 mp/loc, iar zonele de agrement sunt în suprafață de 15 ha. An de an, ariile acestora s-au redus progresiv, fiind identificat fenomenul de insularizare. Cel mai adesea spațiile verzi nu alcătuiesc un sistem unitar din punct de vedere spațial. Mai mult, acestea sunt complet izolate de teritoriul extraurban. Alimentarea cu apă se face în sistem micro-regional din sursa râul Sebeș și sursele de adâncime de pe teritoriul

localității Măgina. Distribuția apei la consumatori se realizează printr-o rețea de distribuție de 52 km, lungimea rețelelor de canalizare fiind de 30,3 km.

Nivelul de zgomot înregistrat în municipiul Aiud depășește adeseori valoarea maximă admisă, în special în zona piețelor publice, restaurante în aer liber, spații comerciale, incinte industriale, zone de trafic rutier.

Starea de confort și sănătate a populației în raport cu calitatea mediului se caracterizează prin acțiuni iritante ale poluanților atmosferici, cât și disconfort legat de zgomotul exterior cauzat de surse mobile de poluare fonică (transport rutier).

Poluarea provocată de instalațiile de producere, transport și distribuție a energiei electrice se manifestă prin:

- ✚ Poluare vizuală care se resimte prin deteriorarea peisajului, mai pregnantă în zonele rurale și în special în zonele turistice (stâlpi electrici cu rețele aeriene supraîncărcate).
- ✚ Poluarea electromagnetică. În ultimul timp se constată emisii electromagnetice cu grad de pericolozitate generate de sisteme electronice de transmisii date (emițători, rele) din proprietatea unor agenți economici sau instituții. Populația limitrofă acestor zone cu poluare electromagnetică nu cunoaște modalitățile legale de protejare a habitatului.

Din analiza categoriilor de impact al câmpului electromagnetic creat de elementele rețelei electrice de foarte înaltă tensiune rezultă că în România nu se depășesc limitele normate sau recomandate de standardele internaționale. Singurele categorii care ar putea afecta populația, sunt câmpul magnetic și ionizarea creată de descarcarea corona și descarcările parțiale.

- ✚ Poluarea psihică provocată de teama de apropierea de instalațiile energetice, efectele vizuale și sonore ale acestora;

Anumite aspecte negative ale practicării turismului pot avea un impact nedorit asupra mediului, cum ar fi:

- ✚ Circulație turistică necontrolată – distrugerii ale solului și vegetației, declanșări de incendii;
- ✚ Lipsa amenajărilor turistice destinate popasului și campării – degradarea peisajului prin acumularea de deșeuri;
- ✚ Turism automobilistic – poluare cu gaze de eșapament

4. Analiza SWOT

AXA PUNCTE TARI - PUNCTE SLABE	
<p>Legislație de mediu armonizată cu legislația Uniunii Europene; strategii și planuri de implementare ale Directivelor UE pe fiecare sector de mediu;</p> <p>Experiența în derularea proiectelor finanțate din fonduri de pre-aderare (PHARE, SAPARD) sau din alte surse internaționale;</p> <p>Existența resurselor de apă potabilă;</p> <p>Rețea hidrografică echilibrat repartizată pe teritoriul municipiului;</p> <p>Existența Planului Județean de Gestiune Deșeurilor;</p> <p>Existența unui sistem incipient de colectare selectiv a deșeurilor menajere.</p> <p>Principiul activ „Poluatorul plătește”</p>	<p>Nivelul relativ scăzut al investițiilor după 1990, în toate sectoarele de mediu comparativ cu necesarul de investiții pentru conformarea cu standardele europene;</p> <p>Nu toată populația are acces la sistemul centralizat de apă și salubritate</p> <p>Calitatea scăzută a apei potabile furnizate către populație în unele zone;</p> <p>Lipsa perfecționării personalului care administrează problemele de mediu din cadrul autorităților locale și agenților economici;</p> <p>Stații de tratare și epurare ape uzate funcționare necorespunzătoare, precum și evacuările directe de ape uzate;</p> <p>Inexistența depozitelor ecologice;</p> <p>Depozitare ilegală a deșeurilor rezultate din demolări construcții pe marginea căilor de circulație</p> <p>Depozitarea necontrolată a deșeurilor în zonele rurale;</p> <p>Depozitare ilegală a deșeurilor menajere pe cursuri de ape curgătoare (valea Aiudului)</p> <p>Inexistența unor industrii de reciclare, valorificare a materialelor re folosibile;</p> <p>Insuficienta preocupare a agenților economici în ceea ce privește minimizarea, recuperarea și reutilizarea deșeurilor;</p> <p>Slaba conștientizare a populației și a agenților economici privind gestionarea adecvată a deșeurilor,</p> <p>Existența unor suprafețe mari de teren poluate istoric din cauza practicării unor activități economice intensive (metalurgie)</p> <p>Lipsa unei preocupări de utilizare a unor surse alternative de energie</p> <p>Lipsa ONG-urilor axate pe problematica protecției mediului</p>

AXA OPORTUNITATI - AMENINTARI

Utilizarea fondurilor UE ca o contribuție importantă pentru îmbunătățirea standardelor de mediu în Aiud;

Creșterea standardelor de viață și a oportunităților economice prin asigurarea unor servicii publice de calitate, prin remedierea siturilor poluate, prin reducerea riscurilor la dezastru naturale;

Aplicarea principiului parteneriatului în luarea deciziilor în domeniul protecției mediului;

Existența unor planuri de investiții pe termen lung în condițiile dezvoltării durabile;

Implementarea legislației cu privire la introducerea celor mai bune tehnologii disponibile în infrastructura de mediu;

Creșterea eficienței utilizării resurselor și a energiei;

Îmbunătățirea accesului populației și agenților economici la servicii publice de apă, canalizare;

Îmbunătățirea performanțelor operatorilor de servicii publice;

Dezvoltarea unei piețe viabile de reciclare a deșeurilor/materiei prime rezultate din procesarea deșeurilor;

Dezvoltarea de Parteneriate Public-Private pentru sectorul de mediu;

Planuri locale de prevenire a dezastrului:

- ☉ Inundații – Valea Aiudului
- ☉ Torente – Măgina
- ☉ Alunecări de teren – Gârbova de sus

Creșterea veniturilor și crearea de noi locuri de muncă datorită înființării rampei de transfer

Capacitatea scăzută a beneficiarilor finali/autorităților locale de a elabora aplicații la standardele europene;

Neconformarea cu cerințele Directivelor UE pentru sectorul de apă în cazul unei absorbții scăzute a fondurilor europene cauzate de procesul complex de pregătire și gestionare a proiectelor, precum și a co-finanțării împovăraătoare;

Dificultăți în susținerea costurilor de investiție a proiectelor în domeniul infrastructurii de mediu,

Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene privind optimizarea tehnologiilor și folosirea BAT pentru agenții economici.

Infrastructură slabă pentru colectare, transport și eliminare a deșeurilor;

Ineficiența investițiilor pe termen scurt mediu pentru reducerea riscurilor de dezastru naturale care pot provoca pagube materiale și umane importante;

Conștiința civică scăzută determinată de mentalități greu de schimbat

C. Probleme strategice

- ⊗ Există surse majore de poluare a apelor de suprafață și subterane datorate următoarelor activități economice: captare și prelucrare apă pentru alimentare (stații de epurare – ape uzate orășenești), industria metalurgică
- ⊗ Exsitența zonelor inundabile de-a lungul principalelor cursuri de apă din teritoriu, ce afectează aproximativ 1200 ha.
- ⊗ Frecvente alunecări de teren ce afectează zonele Aiudului de Sus și în bazinul pârâului Gârbova, în suprafață de cca. 60 ha
- ⊗ Asigurarea gestionării situațiilor de urgență
- ⊗ Lipsa asigurării din punct de vedere calitativ și cantitativ, a cerințelor de apă potabilă pentru populația din mediul urban
- ⊗ Lipsa sistemelor centralizate de alimentare cu apă potabilă pentru populația din mediul rural
- ⊗ Lipsa unui management corespunzător în domeniul asigurării calității apei potabile
- ⊗ Poluarea apelor de suprafață datorată lipsei sistemelor de epurare (canalizare și stații de epurare) a apelor menajere din mediul urban
- ⊗ Poluarea apelor de suprafață receptoare datorată lipsei sistemelor de epurare (canalizare și stații de epurare) a apelor menajere din mediul rural.
- ⊗ Poluarea apelor de suprafață datorată deversării de ape uzate provenite de la alți agenți economici.
- ⊗ Poluarea atmosferei datorată emisiilor provenite din trafic
- ⊗ Transportul deficitar datorat absenței centurilor de ocolire pentru traficul rutier de tranzit
- ⊗ Degradarea mediului urban datorită lipsei locurilor de parcare
- ⊗ Degradarea monumentelor de artă, istorice și a siturilor arheologice datorată poluării mediului
- ⊗ Practicarea turismului neorganizat și neecologic
- ⊗ Nivelul scăzut al colaborării dintre autoritatea de mediu , liderii comunitari, ONG-uri, instituții de învățământ care să aibă ca rezultat creșterea nivelului de educație ecologică a populației.

D. Obiective si direcții strategice

OBIECTIV STRATEGIC	DIRECȚIE DE DEZVOLTARE	ACȚIUNI
<p>Protecția și îmbunătățirea calității mediului și a standardului de viață în municipiul Aiud.</p>	<p>1. Conformarea infrastructurii de tratare a apelor uzate cu standardele UE.</p>	<p>1.1. Extindere rețea canalizare 1.2. Reabilitare, extindere și modernizare stație de epurare în mediul urban</p>
	<p>2.Reducerea poluării mediului datorată depozitării neconforme a deșeurilor</p>	<p>2.1. Realizare stație de transfer deșeuri menajere 2.2. Impunerea de sancțiuni pentru cei care depozitează în locuri neamenajate ; 2.3. Închiderea depozitului municipal neconform; 2.4. Campanii de conștientizare a populației privind colectarea selectivă 2.5. Respectarea normelor tehnice privind separarea, tratarea și eliminarea deșeurilor rezultate din activitățile medicale 2.6. Reutilizarea/reciclarea și valorificarea DEEE și VSU</p>
	<p>3. Asigurarea protecției populației și a bunurilor în cazul producerii de diferite dezastre prin respectarea legislației specifice.</p>	<p>3.1. Execuție lucrări de refacere, apărare, amenajare împotriva inundațiilor pe cursurile de apă. 3.2. Execuția lucrărilor de amenajare, regularizare și consolidare maluri degradate pe cursuri de apă și torenți. 3.3. Execuția de lucrări de ameliorare pe terenuri agricole supuse eroziunii 3.4. Execuția lucrărilor de ameliorare prin împăduriri și realizare sisteme de colectare ape pluviale în perimetrele terenurilor degradate</p>
	<p>4.Imbunătățirea calității aerului prin prevenirea, reducerea și controlul poluării ca urmare a activității agenților economici.</p>	<p>4.1. Realizarea de instalații de epurare a gazelor reziduale provenite din instalații sau înlocuirea celor existente. 4. 2. Controlul concentrațiilor de poluanți emiși și la imisie în atmosferă (specificali fiecărei instalații) din instalații IPPC și alte instalații</p>
	<p>5. Protecția mediului și a sănătății umane împotriva poluării generate de traficul rutier</p>	<p>5.1. Monitorizare lunară a poluanților emiși în condiții de trafic intens, în municipiul Aiud. 5.2. Elaborarea studiilor de fezabilitate și accesarea de fonduri necesare construirii de variantă ocolitoare pentru dirijarea traficului de tranzit în afara municipiului.</p>

	<p>6. Imbunătățirea condițiilor de viață a populației prin reducerea concentrațiilor de noxe din atmosferă, urmare a amenajării de noi spații verzi și buna administrare a celor existente.</p>	<p>6.1. Amenajarea de noi suprafețe de spații verzi</p> <p>6.2. Educația populației în spiritul protejării spațiilor verzi</p>
	<p>7. Creșterea nivelului de implicare comunitară în rezolvarea problemelor de mediu prin promovarea legislației de mediu</p>	<p>7.1. Organizarea de instruire, campanii de conștientizare cu privire la legislația de mediu și probleme specifice de mediu.</p> <p>7.2. Inițierea și derularea de proiecte comune de conștientizare a publicului ceea ce privește legislația de mediu, probleme specifice de mediu.</p> <p>7.3. Campanii de informare a comunităților cu privire la starea calității mediului și probleme specifice.</p>
	<p>8. Protejarea unor zone peisagistice de interes turistic prin promovarea turismului ecologic</p>	<p>8.1. Dotarea zonelor de agrement frecventate de turiști cu mobilier specific</p> <p>8.2. Asigurarea unor accese facile, directe și contralate spre unele obiective turistice.</p> <p>8.3. Identificarea și cartarea zonelor propice desfășurării unui turism organizat și ecologic.</p> <p>8.4. Intocmirea și implementarea unor planuri și strategii de dezvoltare a turismului.</p> <p>8.5. Organizarea zonelor de agrement des frecventate.</p> <p>8.6. Organizarea și gestiunea judicioasă a fluxurilor turistice.</p>
	<p>9. Eficientizarea energetică</p>	<p>9.1. Bilanț privind utilizarea energiilor inteligente (hidraulică, eoliană, solară, biomasă, biogaz)</p> <p>9.2. Valorificarea resurselor regenerabile de energie</p>

E. PLAN DE ACȚIUNE

ACȚIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANȚARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIAR	VALORI
Extindere rețea canalizare Reabilitare, extindere și modernizare stație de epurare în mediul urban	Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată	FC	Programul Operațional Sectorial de Mediu Axa prioritară I	Autoritatea locală/ operator regional unic	Peste 50 milioane Euro
Realizare stație de transfer deșeuri menajere	Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor	FEDR	Programul Operațional Sectorial de Mediu Axa prioritară II	autorități publice locale/ asociații ale autorităților publice locale	Peste 50 milioane Euro
Execuție lucrări de refacere, apărare, amenajare împotriva inundațiilor pe cursurile de apă.	Dezvoltarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale	FC	Programul Operațional Sectorial de Mediu Axa prioritară V	Administrația Națională Apele Române	
Campanii de informare a comunităților cu privire la starea calității mediului și probleme specifice.	Educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului	Fondul de mediu	Administrația fondului de mediu	Autoritate local/ong	Min: 1.000 lei Max: 300.000 lei
Valorificarea resurselor regenerabile de energie	Asigurarea sustenabilității energetice din sursa alternative, a instituțiilor publice	FEDR	Program Operacional Sectorial de Creștere a Competitivității Economice Axa IV	Autoritate local/intreprinderi	250.000- 4 milioane Euro

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Servicii sociale

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAP. IV. SERVICII SOCIALE

- A. Situatia existenta la nivel local
 - A.1. Furnizori de servicii sociale
 - A.2. Situatia sociala a grupurilor dezavantajate
 - A.3. Concluzii
- B. Analiza SWOT
- C. Probleme strategice
- D. Obiective si directii strategice
- E. Plan de actiune

Serviciile sociale sunt definite ca reprezentând ansamblul de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii unor situații de dificultate, pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și promovarea incluziunii sociale. Serviciile sociale sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private, în condițiile actelor normative în vigoare.

Rolul administrației locale este de a asigura acordarea asistenței sociale prin dezvoltarea sau înființarea de servicii proprii, instituții de asistență socială, servicii pilot sau prin concesionarea de servicii sociale unor furnizori de servicii sociale specializați, acreditați în condițiile legii (unități de asistență medico-socială, asociații sau fundații, culte religioase, persoane fizice) sau finanțarea asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică care înființează și administrează unități de asistență socială, în baza standardelor obligatorii de calitate, cu proceduri și planuri de intervenție și asistență, cu monitorizarea, evaluarea costurilor și eficienței serviciilor sociale acordate, în conformitate cu actele normative în vigoare.

A. SITUATIA EXISTENTA LA NIVEL LOCAL

A.1. Furnizori de servicii sociale

La nivelul municipiului Aiud exista 3 furnizori de servicii sociale, acreditați conform prevederilor legale în vigoare, astfel: Serviciul Public de Asistență Socială/Cantina de ajutor social, Fundația "Casa de tip familial Villa Kunterbunt" Aiud, Societatea filantropică "Kristent Center" Aiud.

Primăria municipiului Aiud - Serviciul Public de Asistență Socială

Serviciul Public de Asistență Socială a fost înființat în luna martie a anului 2003 prin Hotărârea de Consiliu Local nr. 32., prin reorganizarea Compartimentului de Ajutor social din cadrul Primăriei și cumularea activităților desfășurate de acest compartiment cu cele ale Cantinei de ajutor social.

Obiectul de activitate al Serviciului Social îl reprezintă asigurarea ansamblului de măsuri, programe, activități și servicii specializate de protecție a persoanelor, grupurilor și comunităților cu probleme speciale, aflate în dificultate, care nu au posibilitatea de a-și asigura prin mijloace proprii un mod decent de viață.

Serviciul Public de Asistență Socială dispune de un sediu propriu și patrimoniu, regulamente de funcționare și organigrama distincte de cele ale Primăriei municipiului.

Cantina de ajutor social cu o capacitate de 100 de locuri, corespunde standardelor în vigoare, fiind acreditată în condițiile legii pe o perioadă de 3 ani începând cu ianuarie 2006. Cantina socială acordă ajutor următoarelor categorii de beneficiari: copii 0-6 ani, copii 7-16 ani, copii 17-18 ani, persoane vârstnice, persoane cu handicap și urgente sociale.

Fundatia "Casa de tip familial Villa Kunterbunt" Aiud

Fundatia este un centru rezidențial de tip privat, situat în Ciurbrud, care oferă următoarele tipuri de servicii copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 16 ani aflați în situație de handicap mintal, handicap psihic, separare de părinți ori situație de dificultate în familie: servicii de recuperare și reabilitare, logopedie, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei), gazduire pe perioada nedeterminată cu pedagog social/pedagog de recuperare și personal administrativ.

Societatea filantropică "Kristent Center" Aiud

Societatea este un centru rezidențial privat de tip casă familială care oferă copiilor cu vârste de până la 6 ani aflați în situație de abandon ori cu alte dificultăți în familie, următoarele tipuri de servicii: gazduire pe perioada nedeterminată, promovare relații sociale (socializare) - timp liber cu: personal administrativ și asistent maternal.

La nivelul municipiului Aiud mai putem menționa o serie de organizații neguvernamentale active în planul serviciilor sociale primare și specializate, cum ar fi: Asociația de ajutorare C.I.M.A.S (în curs de acreditare a serviciilor), Societatea de Ajutor Maltez, Asociația de Ajutor și Alianță a Handicapaților din România cu un număr de peste 1350 membrii, Asociația Univers 2000, Asociația de Ajutorare Petra, Asezământul social Sfântul Prooroc Ilie Testiveanu, Asociația de ajutorare Bethel, Fundația umanitară Proppers, Filiala Crucea Rosie Aiud și filiala Asociației Filantropia Alba Iulia care prestează îngrijiri la domiciliu.

A.2. Situația socială a grupurilor dezavantajate

Copii

La nivelul municipiului Aiud au fost identificați un număr de 140 de copii aflați în dificultate, din care un număr de 53 sunt instituționalizați în centre de plasament private sau de stat, 15 copii se află în grija asistenților maternali, 33 sunt în plasament la diferite rude sau persoane, 12 copii sunt ocrotiți în școli speciale, 15 copii sunt asistați ai centrului de zi Aiud, iar un număr de 12 copii au abandonat sau nu au frecventat școala din diferite motive.

Varstnici

La nivelul municipiului Aiud, sunt peste 7000 persoane vârstnice, dintre care cca. 5700 sunt pensionari, iar 876 sunt varstnici care locuiesc singuri. Singurul serviciu acordat vârstnicilor în prezent în municipiul Aiud este asigurat prin Centrul de Îngrijiri Medicale și Asistență Socială la Domiciliu.

Romi

Populația rromă din municipiul Aiud numără circa 1674 persoane dintre care 614 adulți de sex masculin, 595 adulți de sex feminin și 465 copii. Rromii beneficiază în mare parte de ajutor social și de porții de hrană la Cantina de Ajutor Social.

La finalul anului 2006, Serviciul Public de Asistența Socială din cadrul Consiliului Local al municipiului Aiud, a înregistrat :

- ✚ 56 de dosare de ajutor social (în creștere cu 55% față de anul 2005)
- ✚ 90 de persoane indemnizate ca și asistenți personali
- ✚ 17 dosare pentru indemnizație persoane cu handicap
- ✚ 355 dosare de alocație de susținere pentru familiile monoparentale
- ✚ 706 dosare de alocații complementare
- ✚ 4716 dosare pentru subvenții la gaz
- ✚ 913 dosare pentru subvenții la încălzirea cu încălzirea cu lemne

În municipiul Aiud se înregistrează o rată de 1.96% a analfabetismului, cu 0.22% mai mică decât media pe județul Alba (2005 – *Ghidul social al județului Alba*).

Numărul de anchete sociale realizate de către Serviciul Public de Asistența Socială (SPAS) a municipiului Aiud, a înregistrat în anul 2006 o creștere de 15% (3107 anchete efectuate) față de anul 2005 și de 24% față de anul 2004.

A 3. Concluzii

Administrația locală nu poate asigura de una singură toată gama de servicii sociale specializate. Asumarea responsabilității derulării serviciilor sociale exclusiv de autoritățile locale va scădea implicarea cetățenilor, a comunității în această problemă. Există de asemenea riscul de a crește mult costurile acestor servicii prin asigurarea implicării unilaterale. O mare parte din serviciile sociale pot fi concesionate organizațiilor acreditate.

Personalul angajat în acordarea serviciilor și prestațiilor sociale asigură la momentul actual prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a unor persoane, având ca obiectiv principal protejarea lor. Asistența socială din municipiul Aiud nu acoperă toate nevoile existente în comunitate; sunt situații în care se creează suprapuneri în acordarea de servicii sociale și situații în care unele persoane nu au acces la serviciile sociale sau la care nu ajung aceste servicii. Deși Aiudul este înfrățit cu multe localități din afara țării, nu a fost valorificată suficient experiența din domeniul asistenței sociale pe care au acumulat-o municipalitățile cu care este înfrățit municipiul Aiud.

B. ANALIZA SWOT

SERVICII SOCIALE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ○ Existenta unei cantine sociale cu o capacitate care acopera numarul de solicitari ○ 3 furnizori de servicii sociale acreditati ○ Numar semnificativ de ONG-uri cu activitate in domeniul social ○ Elaborarea anuala a unui studiu socio-economic de diagnoza ○ Relatii bune de colaborare intre sectorul public si privat pentru rezolvarea problemelor de ordin social ○ Patrimoniul, sediul, organigrama si regulamentul de functionare proprii Serviciului Public de Asistenta Sociala - SPAS ○ Creșterea performanțelor SPAS: număr mai mare de persoane asistate, număr mare de anchete sociale realizate în condițiile în care nu se înregistrează un număr semnificativ mai mare de angajați ai serviciului 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lipsa resurselor financiare ○ Implicare redușă a cetățenilor în rezolvarea problemelor de ordin social ○ Numar mare al solicitantilor de ajutor social lunar ○ Grad mediu al abandonului școlar (5% din tinerii aflați în școli) ○ Lipsa unui complex de servicii sociale pentru tineri (centru de zi, servicii de tip rezidențial, etc) ○ Lipsa unui centru de îngrijire și asistență pentru persoanele vârstnice ○ Lipsa unui fond locativ de stat cu locuințe sociale (peste 300 de cereri înregistrate) ○ Sistemul de lucru și salarizarea nu sunt atractive pentru persoanele calificate în domeniul asistenței sociale ○ Creșterea numărului de cazuri sociale ○ Numar mic de persoane specializate în asistența socială
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ○ Disponibilitatea organizațiilor neguvernamentale de a se implica activ în domeniu; ○ Posibilitatea dezvoltării unor proiecte de sprijin a comunității locale de romi ○ Prioritate guvernamentală pentru descentralizarea serviciilor sociale; ○ Prevederile legale stabilesc obligativități și termene pentru soluționarea fiecărei probleme în parte (ex. Legea 17/2000) ○ Folosirea experienței din orașele înfratite ○ Parteneriatele cu ONG-uri permit intervenția în zone cu probleme ce nu pot fi acoperite de către primărie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lipsa legislației necesare descentralizării serviciilor de asistență socială ○ Creșterea costurilor de realizare a asistenței sociale ○ Limitarea activității în domeniu doar la cazuri pe care legea le indică în mod specific, deși sunt și alte categorii care ar merita atenție din partea autorităților ○ Lipsa unui plan de comunicare cu furnizorii de servicii sociale ○ Lipsa unei strategii de intervenție unitară care să permită o mai bună coordonare a serviciilor de asistență socială la nivel de comunitate

<ul style="list-style-type: none"> ○ Posibilitati crescute de aplicare si finantare prin Fondul European de Dezvoltare Regionala si Fondul Social European 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Scumpirea accelerata a preturilor si cresterea gradului de saracie pentru anumite categorii ale populatiei ○ Insuficienta resurselor financiare care sa asigure o sustinere reala a masurilor de prevenire si combatere a marginalizarii si excluziunii sociale
---	--

C. PROBLEME STRATEGICE:

- Incapacitatea administrației publice locale de a face față tuturor nevoilor sociale din comunitate.
- Protecția copilului - copiii dezinstituționalizați și tinerii ce părăsesc sistemul de protecție a copilului;
- Problematika persoanelor adulte aflate în dificultate, marginalizate social sau cu risc de marginalizare.
- Lipsa locuințelor sociale;

D. OBIECTIVE SI DIRECTII STRATEGICE

SECTIUNE/ PROFIL	OBIECTIVE STRATEGICE O.S.	DIRECTII DE DEZVOLTARE D.D.	ACTIUNI
DEZVOLTAREA COMUNITARA A RESURSELOR UMANE	O.S. 4.1. Politici sociale in vederea imbunatatirii calitatii vietii comunitatii locale	D.D. 4.1.4 Crearea unui continuum de servicii sociale locale individualizate, centrate pe nevoile clienților.	A 4.1.4.1 Infiintare Centru Respiro si Recuperare pentru copii cu handicap
			A 4.1.4.2 Infiintare de ateliere protejate pentru persoanele cu handicap
			A 4.1.4.3 Infiintare Camin persoane varstnice – Centru de Zi pentru persoanele varstnice
			A 4.1.4.4 Creare Adaposturi de zi si de noapte pentru persoanele aflate in nevoie
		D.D. 4.1.5 Dezvoltarea operațională a Serviciului Social	A 4.1.5.1 Dezvoltarea capacitatii institutionale a Serviciului Public de Asistenta Sociala: redimensionarea serviciului public de asistență socială prin crearea de noi posturi; dezvoltarea unui sistem de cooperare și comunicare interinstituțională; concesionarea de servicii către parteneri privați non-profit (ONG-uri);
		D.D. 4.1.6 Dezvoltarea comunicării inter-instituționale cu structurile societății civile	A 4.1.6.1 Extinderea parteneriatului social – instituții, ONG-uri, cetățeni, la nivel local si județean, în plan intern și internațional (parteneriate cu servicii similare din orasele infratite).

E. PLAN DE ACTIUNE

ACTIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANTARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIARI	VALORI
Infiintare Centru Respiro si Recuperare pentru copiii cu handicap	Centru Respiro si Recuperare pentru copiii cu handicap Aiud	Fondul European pentru Dezvoltare Regionala Axa II – Imbunatatirea infrastructurii Sociale;	POR - Axa prioritara I – Sprijin pentru dezvoltarea sustenabila a polilor de crestere urbana Reabilitarea infrastructurii si imbunatatirea serviciilor sociale	Autorități ale administrației publice locale	500 000 – 25 000 000 EURO
Infiintare de ateliere protejate pentru persoanele cu handicap	Ateliere protejate pentru persoanele cu handicap din municipiul Aiud			Autorități ale administrației publice locale în parteneriat cu furnizorii de servicii sociale: furnizori publici/ONG-uri, acreditați în condițiile legii.	200 000 – 1 000 000 EURO
Infiintare Camin persoane varstnice – Centru de Zi pentru persoanele varstnice	Centru de zi pentru persoanele varstnice – Varsta III Aiud		POR – Axa Prioritara III Imbunatatirea infrastructurii sociale, Domeniul de interventie 2 – Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor sociale	Furnizorii de servicii sociale: furnizori publici/ONG-uri, acreditați în condițiile legii	
Creare Adaposturi de zi si de noapte pentru persoanele aflate in nevoie	Adaposturi de zi si de noapte pentru persoanele aflate in nevoie				

<p>Dezvoltarea capacității instituționale a Serviciului Public de Asistență Socială: redimensionarea SPAS prin crearea de noi posturi; dezvoltarea unui sistem de cooperare și comunicare interinstituțională; concesionarea de servicii către parteneri privați.</p>	<p>SPAS Aiud – creșterea capacității instituționale</p>	<p>Fondul Social European, Axa VI – Promovarea incluziunii sociale</p>	<p>POS DRU Axa 6, Domeniul major de intervenție 6.1 - Dezvoltarea Economiei sociale</p>	<p>ONG-uri, autorități publice județene sau locale, furnizori de formare profesională acreditați, IMM-uri.</p>	<p>Min. 150 000 EURO</p>
<p>Extinderea parteneriatului social – instituții, ONG-uri, cetățeni, la nivel local și județean, în plan intern și internațional (parteneriate cu servicii similare din orașele înfrățite).</p>	<p>RIFAS – Reteaua instituțiilor furnizoare de asistență socială în municipiul Aiud</p>				

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Dezvoltarea resurselor umane

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAP. _____ . DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

- A. Situatia existenta la nivel local
 - B. Analiza SWOT
 - C. Probleme strategice
 - D. Obiective si directii strategice
 - E. Plan de actiune
-

A. SITUATIA EXISTENTA LA NIVEL LOCAL

Întocmirea unei strategii viabile de dezvoltare în domeniul resurselor umane nu se poate realiza fără să avem în vedere principiile cadru de susținere a dezvoltării capitalului uman: educația și formarea profesională inițială și continuă. În acest context, elaborarea unui plan cadru, care să sublinieze necesitatea implicării tuturor factorilor responsabili (instituțiile statului, administrația publică locală, agenți economici) în politica de dezvoltare a resurselor umane, în creșterea gradului de ocupare și în combaterea excluziunii sociale se impune ca prioritate.

Învățământul pre-universitar este bine articulat și oferă o bază apreciabilă pentru resursa umană (v. Colegiul Național „Titu Maiorescu”, Colegiul Național „Bethlen Gábor”, Colegiul Tehnic Aiud și Grupul Școlar Agricol “Alexandru Borza” din Ciumbrud). Din punct de vedere numeric, populația de vârstă școlară a fost, anual, în scădere moderată, datorită scăderii natalității. Un alt aspect este cel al depopularizării unor zone ale orașului din punct de vedere al populației de vârstă școlară, cum ar fi zonele periurbane – cele 10 localități componente și apartinătoare.

În ceea ce privește formarea profesională continuă, oferta tinde să se concentreze pe programe de dezvoltare a competențelor generale, adresate cu precădere persoanelor și nu solicitărilor angajatorilor, orientându-se pe cereri punctuale ale pieței muncii. În acest context nu putem vorbi de o politică corectă de dezvoltare și valorificare a resurselor umane din municipiul Aiud fără să se realizeze și exploateze acorduri de colaborare între instituțiile de învățământ preuniversitar partenerii sociali și AJOFM, acorduri care să prevadă “corelarea ofertei educaționale a învățământului, pe cicluri, cu cerințele pieței muncii și cu dezvoltarea vieții sociale”

În ceea ce privește formarea profesională, la nivelul municipiului Aiud, cel mai mare furnizor acreditat de formare profesională continuă, este Centrul Cultural "Liviu Rebreanu" fosta Casa de cultura "Liviu Rebreanu". Cele 18 programe de formare acreditate de către acest furnizor, acopera meserii precum: zugrav, ipsosar, tapetar, vopsitor; operator introducere, validare și prelucrare date; lucrător în comerț; comerciant - vânzător mărfuri alimentare, nealimentare; zidar, pietrar, tencuitor; bucătar, ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație; dulgher-tâmplar-parchetar; lucrător în structuri pentru construcții; administrator pensiune turistică; instalator instalații tehnico-sanitare și de gaze; mozaicar faianțar; asfaltator; confecționar produse textile, iar în curs de acreditare lucrator social si asistent social nivel mediu.

Datorita restructurării SC Metalurgica SA, exista la nivelul municipiului Aiud un surplus de forta de munca calificata in metalurgie, care se reorienteaza spre alte sectoare aflate in dezvoltare - constructii, prelucrarea lemnului, confectii, pielarie si incaltaminte, forta de munca ce necesita inasa recalificare in noile sectoare de activitate.

Conform datelor furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă și Formare Profesională Alba, prezentăm următoarea situație:

- Totalul populației stabile active (în vârstă de 15 – 64 ani) : 18821 in anul 2006;
- Numărul total de șomeri înregistrați in februarie 2007 este de 1191, din care:
 - Femei - 457
 - Barbati - 534;
 - Absolventi studii superioare - 31;
 - Absolventi liceu – 63;
- Șomeri fără indemnizație – 420;
- Ponderea numărului de șomeri în populația activa (medie) – 6.4 % (7.1% judetul Alba – decembrie 2006 si 5.2% la nivel national).

Dezvoltarea politicilor de resurse umane se bazează în mare măsură pe formarea profesională inițială și continuă a persoanelor. Agenții economici se concentrează, de cele mai multe ori, pe costurile formării profesionale și nu văd avantajele acesteia, formarea profesională nefiind percepută ca o investiție în capitalul uman.

În acest context, angajatorii locali trebuie sensibilizați asupra necesității și beneficiilor pe care le au din perspectiva desfășurării activității cu personal calificat. Cadrul legal existent oferă posibilitatea subvenționării locurilor de muncă (pentru absolvenți, șomeri peste 45 de ani, unici întreținători de familie, persoane marginalizate, ucenici la locul de muncă, persoane cu dizabilități), subvenționand calificarea personalului propriu cu 50% din costurile de formare. Toate aceste beneficii duc la reducerea costurilor de calificare și perfecționare a resurselor umane.

Pe baza datelor de care dispune, Primăria poate efectua un studiu legat de potențialul resurselor umane din municipiul Aiud, studiu care ar sta la baza unei strategii viabile de dezvoltare a resurselor umane. Astfel, ținând cont de resursele economice, de caracteristicile demografice, de natalitate, de rețeaua sistemului de învățământ, de profilul celor mai dezvoltate ramuri și sectoare industriale, de rata șomajului, acest studiu va duce la sporirea capacității de dezvoltare a municipiului și, implicit, la creșterea numărului investitorilor.

Romania in calitate de stat membru al Uniunii Europene, trebuie sa respecte liniile directoare pentru dezvoltare și ocupare (2005-2008), elaborate de către Consiliul European, în 23 mai 2005. Astfel, elaborarea unei politici de resurse umane într-un cadru european asigură premisele pentru dezvoltarea unor mecanisme funcționale ale transferabilității rezultatelor și a competențelor dobândite în diferite contexte educaționale.

Reducerea ratei de ocupare a populației în vârstă, însoțită de disponibilizările masive din domenii ca industria metalurgica, insuficiența locurilor de muncă nou create și, mai ales, a locurilor de muncă atractive pentru tineri duc la o migrație a fortei de munca spre orasele invecinate mai mari si spre exteriorul tarii.

În acest context, măsurile care trebuie luate, atât pe termen mediu, cât și pe termen lung, și în care administrația publică locală trebuie să se implice activ, trebuie să ducă la:

- măsuri concrete de sprijinire a vieții active și de continuare a implicării sociale a tuturor persoanelor (informarea tuturor angajatorilor persoanelor fizice sau juridice despre facilitățile legale de încadrarea în muncă a persoanelor care mai au 3 ani până la pensie; măsura care, prin costurile reduse, subvenționarea locului de muncă pentru aceste persoane, duce la *exploatarea* pe termen mediu – 3 ani – a experienței acestor persoane, în beneficiul angajatorilor);
- sprijinirea grupurilor sociale care sunt supuse riscului de excluziune socială și care sunt considerate grupuri vulnerabile. Pe termen mediu, implicarea municipalității în sprijinirea acestor categorii (accesul la locuință, accesul la educație, crearea de școli și grădinițe cu program special, accesul la transportul în comun) duce la rezultate pe termen lung, adică implicarea activă a acestor persoane pe piața muncii, și conduce la coeziune socială; implicarea municipalității în rezolvarea discrepanțelor de gen (rata de ocupare redusă în rândul femeilor, diferențe salariale între femei și bărbați, limitarea accesului femeilor la anumite locuri de muncă) ar duce pe termen lung la echilibrarea balanței forței de muncă și la creșterea veniturilor familiilor în care lucrează și femeile;
- promovarea parteneriatului în educație, formare și ocupare la nivel local, pentru asigurarea coerenței între educația și formarea inițială și continuă pe piața muncii;
- susținerea furnizorilor de formare locali, prin aplicarea de taxe și impozite reduse, deoarece programele de calificare necesită investiții importante din partea furnizorilor de formare; astfel, sistemul axat mai mult pe furnizarea de certificate se va transforma într-unul axat pe dezvoltarea de competențe necesare pentru ocuparea forței de muncă. Formarea profesională continuă, sprijinită în sensul diminuării fiscalității, va oferi astfel posibilitatea unei adaptări rapide a persoanelor la cerințele în continuă schimbare ale pieței muncii;
- implicarea Primăriei în crearea de asociații meșteșugărești și profesionale care pot promova mult mai ușor meseriile și profesiile căutate pe piața forței de muncă locală și care pot să atragă atât dezvoltarea capacităților manageriale, cât și dobândirea de experiență prin posibilitățile sporite de comunicare create de aceste asociații.

Concluzii

- armonizarea sistemului educațional și în special al celui de formare profesională cu cerințele pieței muncii și ale dezvoltării viitoare a societății (monitorizarea tendințelor demografice și ale pieței forței de muncă, introducerea de noi domenii și colaborarea inter-instituțională);
- calificarea forței de muncă, recalificarea adulților, (re)orientarea profesională, (re)inserția în câmpul muncii după principiile educației continue și a calității;
- stoparea migrării tinerilor și a forței de muncă înalt calificată spre alte orașe din țară sau străinătate.

B. ANALIZA SWOT

RESURSE UMANE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ○ Existența capitalului uman calificat în industrie ○ Numărul mic al persoanelor cu studii superioare aflate în evidența AJOFM Alba ○ Existența programelor speciale pentru formarea profesională și ocuparea persoanelor de etnie romă, dar și a persoanelor supuse riscului marginalizării sociale (tineri proveniți din centrele de plasament, familii mono-parentale); ○ Prezența forței de muncă calificată în industria metalurgică (datorită fostului Liceu Industrial), prelucrare lemn, confecții, pielarie și incaltăminte ○ Aiud – lider zonal în ceea ce privește migrația din afara municipiului și din mediul rural către locurile de muncă din municipiu, aducând o infuzie de populație tânără. ○ Cerere crescută de forță de muncă calificată în construcții ○ Personal tehnic calificat (ingineri) ○ Număr crescut de agenți economici nou înființați 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Somaj mai ridicat cu 1.2 procente decât media pe țară ○ Reduceri semnificative a forței de muncă din industria metalurgică ○ Lipsa de forță de muncă calificată în domeniul prestărilor de servicii și în domeniul construcțiilor ○ Insuficienta adaptare a sistemului de educație și formare profesională inițială, dar și continuă la cerințele pieței muncii, ○ Lipsa lectorilor specializați pentru domenii cerute pe piața muncii ○ Agenții economici nu accesează suficient facilitățile oferite de legislația în vigoare ○ Încadrarea în muncă a unui număr redus de persoane expuse excluziunii sociale ○ Plecarea tinerilor către orașe mai mari care prezintă alte oportunități de ocupare ○ Plecarea masivă a forței de muncă în străinătate ○ Informații insuficiente pe piața forței de muncă (colectarea și distribuirea informației) ○ Inexistența asociațiilor profesionale care să se implice activ în politica de resurse umane <p>Somaj voluntar al tinerilor care nu acceptă salarii modeste, ori salarii minime oferite de către stat</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ○ Strategie națională de atragere a forței de muncă emigrate – în pregătire; ○ Posibilitățile de dezvoltare continuă a competențelor profesionale; ○ Existența programelor de finanțare nerambursabilă în domeniul dezvoltării capitalului uman; ○ Furnizori privați acreditați, în condițiile legii, pentru programe de formare și ocupare profesională – Centrul Cultural „Liviu Rebreanu – 18 programe de 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Deplasarea forței de muncă locale în afara granițelor țării ca urmare a integrării în Uniunea Europeană ○ Evoluția nefavorabilă a numărului de absolvenți de liceu și de studii superioare în următorii ani

<p>formare acreditate”);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Acesarea unor finantari guvernamentale de sprijin pentru incadrarea persoanelor aflate in somaj ; ○ Disponibilitatea organizatiilor neguvernamentale de a se implica activ in domeniul dezvoltarii capitalului uman; ○ Posibilitatea dezvoltarii unor proiecte de sprijin a comunitatilor vulnerabile social ; ○ Incurajarea angajarii tinerilor absolventi de invatamant de orice tip ; ○ Legislatia permisiva pentru firmele de formare 	
--	--

C. PROBLEME STRATEGICE

- Promovarea spiritului și culturii antreprenoriale;
- Dezvoltarea parteneriatului social și economic, prin implicarea patronatelor, sindicatelor, instituțiilor statului și societății civile în vederea armonizării politicilor de resurse umane pentru o mai bună exploatare a potențialului uman existent.

2.1. Promovarea spiritului antreprenorial

Rigiditatea pieței muncii aiudene și capacitatea redusă a acesteia de a crea noi locuri de muncă (disponibilizări masive în industria grea – Metalurgica Aiud) contribuie la menținerea relativ ridicată a cotei șomajului. Spiritul și cultura antreprenorială constituie o soluție importantă pentru contrabalansarea efectelor negative ale procesului de ajustare structurală și restructurare a industriei, generând alternative economice și sociale și îmbunătățirea statutului economic al grupurilor sociale amenințate cu riscul de a deveni șomeri.

Dezvoltarea parteneriatului dintre municipalitate și mediul privat de afaceri, prin implementarea de programe de educație și formare antreprenorială (cursuri de managementul afacerilor organizate la nivelul Primăriei) poate contribui la o mai bună cunoaștere a potențialului municipiului.

Un alt sprijin în dezvoltarea inițiativei private pe care Primăria poate să-l ofere este legat de informarea agenților economici, care vor să se dezvolte pe raza municipiului Aiud, despre creditele cu dobândă subvenționată din fondul de șomaj pentru înființarea de noi locuri de muncă. O alta măsură activă, prin care Primăria poate intervenii în sprijinul angajatorilor aiudeni, este implicarea municipalității în organizarea de job-târguri. În colaborare cu instituțiile descentralizate, această măsură activă (bursa locurilor de muncă) are menirea să aducă față în față cererea și oferta de locuri de muncă, dar și nevoile de calificare și perfecționare existente pe piața muncii. Aceste acțiuni pot avea caracter permanent sau sezonier, în funcție de solicitări; pot fi organizate la cererea marilor investitori, la solicitarea agenților economici locali, pot avea caracter vocațional sau specific tehnic. Implicarea activă a Primăriei ar aduce un plus de dinamică și șanse mai mari de reușită în încercarea de a corobora cererea cu oferta, atât din punct de vedere numeric, cat

și al performanțelor profesionale cerute. Aceste târguri, organizate cu sprijinul Primăriei, pot avea și oferta de formare profesională continuă.

2.2. Dezvoltarea parteneriatului social și economic, prin implicarea patronatelor, a sindicatelor, a instituțiilor statului, a societății civile, în vederea armonizării politicilor de resurse umane, pentru o mai bună exploatare a potențialului uman existent.

Parteneriatul dintre instituțiile publice, societatea civilă, administrația publică locală trebuie lărgit prin realizarea de acorduri de colaborare, care să ducă la un flux informațional corect și rapid, dar și la o analiză pertinentă a necesităților de dezvoltare a pieței muncii. Armonizarea ofertei educaționale cu oferta de locuri de muncă și cu dezvoltarea viitoare a investițiilor nu se poate realiza fără o coeziune a opiniilor și a necesităților clar exprimate de toți factorii responsabili.

Municipalitatea poate oferi spații cu chirii mici sau să ofere clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar care nu mai funcționează la capacitate maximă organismelor ce sunt acreditate să ofere cursuri de formare profesională. De asemenea, Primăria poate prelua inițiativa construirii de spații de locuit pentru tinerii nerezidenți, nefamiliști, care lucrează în municipiu, oferindu-le posibilitatea de a plăti chirii mici, cu scopul de a-i motiva să rămână pe piața muncii din Aiud.

PROIECTE PROPUSE /ACTIUNI

1. Crearea parteneriatului local în domeniul social: forța de muncă, promovarea capitalului uman, educație, sănătate, cultura institutii civice

Crearea unui cadru în care factorii interesați (școlile, administrația locală, furnizorii de formare și comunitatea de afaceri) să poată comunica. Structurarea unor grupuri de discuții, live și on-line, încheierea de acorduri de colaborare pentru armonizarea politicilor de resurse umane la nivel local.

2. Realizarea unui studiu al pieței muncii locale care să evidențieze cerințele vis-a-vis de resursa umană.

Analiza nevoilor și tendințele pe termen mediu a forței de muncă ar fi absolut necesară pentru ca instituțiile de învățământ să poată pregăti forța de muncă și pentru corelarea permanentă și asistată a cererii și ofertei de muncă la nivel local.

3. Dezvoltarea parteneriatului dintre municipalitate și mediul privat de afaceri prin implementarea de programe de educație și formare antreprenorială

Promovarea spiritului antreprenorial, organizarea de cursuri de managementul afacerilor la nivelul primăriei având ca actori implicați alături de primărie și agenții economici locali în vederea constientizării acestora din urmă cu privire la importanța investiției în capitalul uman profesionalizat.

4. Implicarea Primăriei în crearea de asociații meșteșugărești și profesionale

Asociațiile astfel ceate pot promova mult mai ușor meseriile și profesiile căutate pe piața forței de muncă locală și pot să atragă dezvoltarea capacităților manageriale. Producția artizanală are un potențial insuficient exploatat.

5. Promovarea incluziunii sociale prin cresterea accesului la educatie si formare profesionala a grupurilor dezavantajate

Recomandarea către toate persoanele beneficiare ale Legii 416, privind venitul minim garantat, de a urma cursuri de calificare și recalificare. Recomandarea se poate face prin serviciul de asistență socială al Primăriei, pentru a sprijini aceste persoane în integrarea pe piața muncii și în reintegrarea într-o viață activă.

6. Infiintarea unui Centru de Resurse Ocupationale

Centrul va trebui sa fie o institutie public-privata cu rol strategic de analiza, consultare, coordonare si formare in problematici de promovare a capitalului uman, a competitivitatii si dinamismului agentilor economici locali.

Centrul va urmări următoarele aspecte:

- Diversificarea programelor de Formare Profesionala Continua (continut, metode si instrumente de pregatire, moduri de predare) ca raspuns la necesitatile beneficiarilor
- Dezvoltarea furnizarii de formare la locul de munca
- Dezvoltarea furnizarii de orientare si consiliere la locul de munca
- Cresterea participarii angajatilor la FPC
- Cresterea participării angajatilor in activitati de validare si recunoastere a competentelor dobandite in contexte nonformale si informale
- Promovarea unei culturi a invatarii

D. OBIECTIVE SI DIRECTII STRATEGICE

SECTIUNE/ PROFIL	OBIECTIVE STRATEGICE O.S.	DIRECTII DE DEZVOLTARE D.D.	ACTIUNI
DEZVOLTAREA COMUNITARA A RESURSELOR UMANE	O.S. 4.1. Politici sociale in vederea imbunatatirii calitatii vietii comunitatii locale	D.D. 4.1.1 Crearea conditiilor de dezvoltare personala si profesionala pentru fiecare locuitor al orasului pentru ca acestia sa genereze dezvoltarea durabila si sa fie beneficiarii acesteia	<p>A 4.1.1.1. Crearea parteneritului local in domeniul social: forta de munca, promovarea capitalului uman, educatie, sanatate, cultura institutii civice</p> <p>A 4.1.1.2. Realizarea unui studiu al pietei muncii locale care să evidențieze cerințele vis-a-vis de resursa umana.</p> <p>A 4.1.1.3. Dezvoltarea parteneriatului dintre municipalitate și mediul privat de afaceri prin implementarea de programe de educație și formare antreprenorială</p> <p>A 4.1.1.4. Implicarea Primăriei în crearea de asociații meșteșugărești și profesionale</p> <p>A 4.1.1.5. Promovarea incluziunii sociale prin cresterea accesului la educatie si formare profesionala a grupurilor dezavantajate</p> <p>A 4.1.1.6. Infiintarea unui Centru de Resurse Ocupationale</p>

F. PLAN DE ACTIUNE

ACTIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANTARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIARI	VALORI
Crearea parteneritului local in domeniul social: forta de munca, promovarea capitalului uman, educatie, sanatate, cultura institutii civice	Centru Respiro si Recuperare pentru copii cu handicap Aiud	Fondul Social European, Axa VI – Promovarea incluziunii sociale	<p>POS DRU: AXA PRIORITARĂ 2 - Conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii 2.3 Creșterea accesului și participării la formarea profesională continuă (FPC) AXA PRIORITARĂ 3 -Creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor 3.1 Promovarea culturii antreprenoriale 3.2 Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității 3.3 Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerilor sociali și societății civile AXA PRIORITARĂ 5 – Promovarea măsurilor active de ocupare 5.1 Dezvoltarea și implementarea măsurilor de ocupare activă AXA PRIORITARĂ 6 – Promovarea incluziunii sociale 6.1 Dezvoltarea Economiei sociale 6.2 Căi de integrare și reinsertie pe piața muncii pentru persoanele dezavantajate, combaterea discriminării în domeniul participării și promovării pe piața muncii și acceptarea diversității</p>	<p>Autorități ale administrației publice locale în parteneriat cu furnizorii de servicii sociale: furnizori publici/ONG-uri, acreditați în condițiile legii. Furnizorii de servicii sociale: furnizori publici/ONG-uri, acreditați în condițiile legii</p>	<p>50 000 – 500 000 EURO Minim 50 000 EURO Minim 15 000 EURO Minim 15 000 EURO Minim 150 000 EURO Minim 15 000 EURO</p>
Infiiintarea unui Centru de Resurse Ocupationale	Centrul de resurse ocupationale – CERO Aiud				

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Sanatate

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAP. ____ . SANATATE

- A. Situatia existenta la nivel local
 - B. Analiza SWOT
 - C. Probleme strategice
 - D. Obiective si directii strategice
 - E. Plan de actiune
-

A. SITUATIA EXISTENTA LA NIVEL LOCAL

Sănătatea și asistența medicală reprezintă un domeniu prioritar al politicilor publice la nivel național, având influențe profunde asupra altor domenii cum ar fi protecția socială, munca, dezvoltarea economică, etc. În ultimii ani s-a remarcat tendința de descentralizare a politicilor de sănătate spre nivelurile administrative locale și intermediare (județean). În acest context este importantă elaborarea unei strategii în acest domeniu la nivel local care să completeze și să fie coroborată cu strategiile la nivel național.

Problemele sistemului sanitar din România sunt multiple și se manifestă la fiecare nivel, începând de la cel național și până la nivelul județean și la nivelul municipiului, în detrimentul stării de sănătate a populației.

În prezent nu există un sistem informatic unic integrat, prin care toate informațiile, referitoare la acordarea serviciilor medicale și finanțare, să fie interconectate și să permită o gestionare eficientă a banilor publici, dar și a unor analize și prognoze cu adevărat comprehensive pe baza acestor date corelate – aspect ce ține de coordonarea națională a sănătății.

Structura organizațională uneori deficitară, acordă mai puțină atenție unor activități precum cea de analiză, evaluare, prognoză, strategie, comunicare și dezvoltare, problemă ce ține de coordonarea locală.

Spitalul municipal Aiud, inaugurat în 1993, funcționează cu 283 paturi distribuite celor 12 secții și compartimente, respectiv stația de salvare și centrul de primire urgențe. În cadrul spitalului activează 290 de persoane (31 de medici și alt personal superior, 134 personal mediu, și 71 auxiliar). Numarul mediu de pacienti internati annual reprezinta peste 30% din totalul populatiei municipiului (cca 12 000 internari/an), iar numarul mediu de consultatii in ambulatorul de specialitate este de peste 80 000.

În municipiul Aiud, conform datelor furnizate de Casa de Asigurari de Sănătate Alba situația cabinetelor medicale private este următoarea:

- 13 cabinete de medicina familiei, dintre care 10 sunt grupate, iar 3 sunt individuale
- 6 cabinete de stomatologie

Majoritatea medicilor de familie își desfășoară activitatea în spațiile fostului dispensar urban comasat, cabinetele, spațiile comune și dotările fiind predate acestora de spitalul municipal prin contracte de comodat pe termen de 5 ani.

Medicii de familie din municipiul Aiud, aflați în relație contractuală cu Casa de Asigurări de Sănătate a Județului Alba asigură asistență medicală în zilele lucrătoare ale săptămânii (7-8 ore/zi) conform contractului. Astfel, de la orele 20 la orele 8 în zilele lucrătoare, sâmbăta , duminica și sărbătorile legale pacientul nu poate accesa serviciile medicului de familie. În această situație, numărul solicitărilor populației din Municipiul Aiud pentru serviciile de urgență, și către Camerele de gardă ale unităților spitalicești fiind foarte mare, trebuie analizată posibilitatea înființării unui Centru de permanenta pentru servicii medicale de urgenta.

Sanatoriul de Pneumoftiziologie funcționează cu un număr de 143 de paturi și este structurat pe 8 secții și compartimente in care lucreaza un numar de 87 de persoane. Numarul mediu de pacienti internati in 2005 este de 1122 persoane, iar consultati in ambulator 3302 persoane.

Principalele lipsuri cu care se confrunta unitatile sanitare din municipiul Aiud, situează in prim plan insuficienta finanțare în raport cu nevoile reale pentru a se putea asigura o asistență medicală de calitate, realizarea reparațiilor capitale, continuarea eforturilor de modernizare, utilarea cu aparatură modernă.

La nivelul municipiului Aiud trebuie sustinuta dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu. Dezvoltarea acestor servicii va contribui la întărirea capacității de asistență socială comunitară pentru a putea răspunde nevoilor cetățenilor, în special grupurilor vulnerabile cu dificultăți socio-economice . Prin susținerea dezvoltării serviciilor de îngrijire la domiciliu, se vine în sprijinul preconizat de reforma sistemului sanitar în vederea reducerii numărului de zile de spitalizare și implicit a costurilor internărilor nejustificate, dar și prin prevenirea instituționalizării.

La nivel educational trebuie incurajata implicarea mai puternică a cadrelor medicale existente la nivelul unităților școlare în profilaxia unor boli specifice tinerilor (ex: deformații ale coloanei vertebrale generate de activitatea prelungită la masa de lucru sau în fața computerului) și în prevenirea unor deprinderi comportamentale nocive pentru sănătate (ex: fumatul, consumul drogurilor).

B. ANALIZA SWOT

SANATATE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Medicină curativă și preventivă de înalt nivel profesional • Preocuparea autorităților locale în direcția cunoașterii stării de sănătate • Nivelul bun al finanțării de la Bugetul Asigurarilor Sociale de Stat al unitatilor medicale din Aiud (locul 2 dupa fondurile alocate municipiului resedinta de judet) • Existenta unui centru privat de recuperare si reabilitare si a unui ambulatoriu public de specialitate • ONG-uri active în domeniul sănătății și în domeniul medico-social care pot fi utilizate ca resursă, în programe de parteneriat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Subfinanțarea cronică și discontinuități în asigurarea finanțării de la bugetul de stat • Infrastructura medicala • 1 medic de familie la 2350 de locuitori fata de media judeteana de 1 medic la 1719 locuitori • Lipsa autonomiei reale, financiare și manageriale, care afectează toate aspectele majore ale activității instituțiilor abilitate în domeniul sănătății, de la organizarea funcțională, la colectare, finanțare, contractare, decontare, informare etc.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> • Descentralizarea și acordarea unei autonomii reale autorităților cu competențe în sănătate și asistență medicală, statuate ca obiective în programul de guvernare. • Implementarea asigurărilor private de sănătate, care are, ca și consecință benefică, degrevarea sistemului social de povara crescândă și presiunea tot mai mare la care este supus din partea asiguraților. • Integrarea în UE - creșterea competenței și calitatii actului medical • Creșterea competenței și calității actului medical 	<ul style="list-style-type: none"> • Sustenabilitatea financiară slabă a județului, pe care ar trebui să se bazeze sistemul, în cazul acordării autonomiei. • Apariția pe piață a asigurărilor private de sănătate, poate determina personalul profesionist să migreze spre sectorul privat • Riscul ca incidența bolilor transmisibile și a bolilor cronice să crească constant, fără un program coerent și concret de intervenție. • Creșterea costurilor asistenței medicale care poate conduce la creșterea decalajului în ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate, între populația cu venituri decente și populația aflată sub pragul sărăciei.

C. PROBLEME STRATEGICE:

- Lipsa unei capacități reale și eficiente de analiză și prognoză care impiedică inclusiv asupra concepției unui plan de management strategic de dezvoltare.
- Lipsa autonomiei financiare a instituțiilor abilitate – nu se permite luare de decizii în consonanță cu realitatea județului Alba, respectiv a municipiului Aiud.
- Incidența bolilor transmisibile și a bolilor cronice

D. OBIECTIVE SI DIRECTII STRATEGICE

SECTIUNE /PROFIL	OBIECTIVE STRATEGICE O.S.	DIRECTII DE DEZVOLTARE D.D.	ACTIUNI
IDENTITATE LOCALA	O.S. 4.1. Politici sociale in vederea imbunatatirii calitatii vietii comunitatii locale	D.D. 4.1.3 Imbunatatirea cadrului de desfasurare a actului medical. Servicii de sanatate publica.	<p>A. 4.1.3.1 Amenajare zona Spital municipal si reabilitarea tehnico-infrastructurata a acestuia</p> <p>A. 4.1.3.2 Promovarea Sanatoriului de Pneumoftiziologie la nivel de unitate de elita in sistemul national de sanatate</p> <p>A. 4.1.3.3 Modernizari si dotari dispensare de cartier</p> <p>A. 4.1.3.4 Infiintare Centru de Asistenta medicala pentru cazuri sociale - voluntariat</p> <p>A. 4.1.3.5 Dezvoltare de proiecte și parteneriate în domeniul profilaxiei și creșterii gradului de conștientizare a populației cu privire la riscul apariției bolilor transmisibile și cronice.</p> <p>A. 4.1.3.6 Parteneriat local pe programe de informare asupra factorilor de risc ai bolilor majore.</p> <p>A. 4.1.3.7 Dezvoltare de proiecte și parteneriate în domeniul planificării familiale și a sănătății reproducerii</p> <p>A. 4.1.3.8 Efectuarea unei analize comprehensive a stării de sănătate a populației din municipiu și stabilirea priorităților și a obiectivelor.</p>

E. PLANUL DE ACTIUNE

ACTIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANTARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIARI	VALORI
Amenajare zona Spital municipal si reabilitarea tehnico-infrastructurata a acestuia	Reabilitarea si dotarea Spitalului municipal Aiud	Fondul European pentru Dezvoltare Regionala Axa III – Imbunatatirea infrastructurii sociale;	POR – Axa Prioritara III Imbunatatirea infrastructurii sociale, Domeniul de interventie 2.1 – Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sanatate	Autorități ale administrației publice locale	200 000 – 1 000 000 EURO
Promovarea Sanatoriului de Pneumoftiziologie la nivel de unitate de elita in sistemul national de sanatate	Sanatoriului de Pneumoftiziologie Aiud – un spital la standarde europene (dotare, echipare si promovare)				
Modernizari si dotari dispensare de cartier	Reabilitarea tehnico-edilitara a dispensarelor de cartier				
Infiintare Centru de Asistenta medicala pentru cazuri sociale – voluntariat	Centrul de asistenta socio-medicala Aiud				

Dezvoltare de proiecte și parteneriate în domeniul profilaxiei și creșterii gradului de conștientizare a populației cu privire la riscul apariției bolilor transmisibile și cronice.	Campanie de constientizare a populației cu privire la riscul apariției bolilor transmisibile și cronice	Programe comunitare și naționale în domeniul sănătății	Programul comunitar de sănătate publică	Autorități ale administrației publice locale, instituții sanitare, ONG-uri	
Parteneriat local pe programe de informare asupra factorilor de risc ai bolilor majore.	Caravana sănătății		Programul de prevenire și combatere a bolilor netransmisibile		
Dezvoltare de proiecte și parteneriate în domeniul planificării familiale și a sănătății reproducerii	CECS – Campania de educație contraceptivă și sexuală		Programul de administrație sanitară și politici de sănătate		
Efectuarea unei analize comprehensive a stării de sănătate a populației din municipiu și stabilirea priorităților și a obiectivelor.	Diagnoza de sănătate a populației municipiului Aiud		Programul Bancii Mondiale APL II		

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Invitatamant

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

F. Situația existentă la nivel local

A.1. Date statistice privind rețeaua școlară a municipiului Aiud cât și rezultate obținute la nivelul anului 2005/2006

A.2. Analiza calității procesului instructiv-educativ

A.3. Finanțarea învățământului preuniversitar

A.4. Programe de parteneriat comunitar intern și internațional

G. Analiza SWOT

H. Probleme strategice

I. Obiective și direcții strategice

J. Plan de acțiune

Consiliul European de la Lisabona, din martie 2000, a recunoscut importanța rolului educației ca parte integrală a politicilor sociale și economice, ca instrument pentru consolidarea competitivității europene în lume și ca garanție a asigurării coeziunii societăților noastre și a dezvoltării depline a cetățenilor acestora. Consiliul European a stabilit obiectivele prioritare pentru ca Uniunea Europeană să devină cea mai dinamică economie bazată pe cunoaștere, din întreaga lume. Astfel, obiectivul strategic global este ca până în anul 2010, Europa să devină cea mai competitivă economie din lume, bazată pe cunoaștere și capabilă de a susține o creștere economică rapidă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune. Dezvoltarea unui sistem de educație și formare profesională de calitate reprezintă elementul crucial al acestei strategii, în special în ceea ce privește promovarea incluziunii sociale, a coeziunii, mobilității, capacității de angajare și a competitivității.

Atingerea acestui obiectiv se poate face doar prin modernizarea sistemelor educaționale și formare profesională europene, astfel încât ele să reprezinte o referință de calitate în lume.

Ca urmare, pentru România au devenit semnificative trei obiective strategice în domeniul educației:

- Îmbunătățirea calității și eficacității sistemelor de educație și formare profesională;
- Facilitarea accesului universal la educație;
- Deschiderea sistemelor de educație și formare profesională către spațiul european.

În aceste condiții, Ministerul Educației și Cercetării și-a conturat strategia de sprijinire a procesului de integrare a României continuând ampla reformă a sistemului de învățământ, în deplină consonanță cu nevoia internă de împletire a tradiției cu inovarea.

Conform Strategiei de descentralizare a învățământului preuniversitar se pune accent pe :

- Ⓢ **redistribuirea responsabilităților, a autorității decizionale și a răspunderii publice** pentru funcții educaționale specifice, de la nivel central către nivelul local.
- Ⓢ **participarea** factorilor non-administrativi, a reprezentanților societății civile, la procesul de luare a deciziilor (părinți, ONG, mediul de afaceri, asociații profesionale, parteneri sociali etc.).

☉ *transferul competențelor decizionale* de la nivelurile centrale către cele locale și/sau organizaționale, pentru a apropia decizia de beneficiarii serviciului public de educație. Transferul de decizie de la nivelul central la cel local s-a desfășurat în ritmuri diferite, pe diversele domenii ale sistemului – curricula, resurse, administrarea unității de învățământ, politici de personal etc, într-un cadru legislativ în care persistă prevederi contradictorii, generând astfel unele incoerențe și disfuncționalități în sistem.

Ținând cont de aceste aspecte, Inspectoratul Școlar al Județului Alba a întocmit o Strategie de dezvoltare pentru învățământul preuniversitar, în baza căreia prioritățile naționale au fost acomodată la contextul geografic, demografic, economic și social specific județului nostru. Astfel, în strategia întocmită în anul 2005, au fost stabilite ca prioritare, următoarele obiective majore:

- Acces egal și sporit la educație;
- Calitate ridicată a educației și pregătirea societății bazată pe cunoaștere;
- Descentralizarea și depolitizarea sistemului educativ;
- Transformarea educației în resursă de bază a modernizării României;
- Considerarea investiției în capitalul uman ca investiția cea mai profitabilă pe termen lung;
- Reconstrucția învățământului în mediul rural;
- Combinarea eficientă a educației de elită cu educația generală;
- Compatibilizarea europeană și scoaterea învățământului românesc din izolarea din ultimii ani;
- Dezvoltarea instituțională a educației permanente.

A. Situația existentă la nivel local

A.1. Date statistice privind rețeaua școlară a municipiului Aiud cât și rezultate obținute la nivelul anului 2005/2006

COLEGIU

UNITATEA ȘCOLARĂ	NUMĂR ELEVI	NUMĂR CADRE DIDACTICE	PROMOVABILITATE (%)	
			Teste naționale	Bacalaureat
Colegiul Național "Titu Maiorescu »	779	45	75,51	98,49
Colegiul Național "Bethlen Gábor" (predare în lb. maghiară)	685	56	37,93	97,3
Colegiul Tehnic Aiud	950	64		95,20
Grupul Școlar Agricol "Alexandru Borza" Ciumbrud	419	35		60

ÎNVĂȚĂMÂNT GIMNAZIAL

UNITATEA ȘCOLARĂ	NUMĂR ELEVI	NUMĂR CADRE DIDACTICE	PROMOVABILITATE TESTE NAȚIONALE
Școala cu clasele I-VIII "Ovidiu Hulea"	611	43	74,5

Școala cu clasele I-VIII "Liviu Rebreanu" (predare în lb. maghiară)	120	20	
Școala cu clasele I-VIII "Axente Sever"	567	39	72
Școala cu clasele I-VIII Ciumbrud	76	15	57
Școala cu clasele I-VIII Gârbova de Jos	35	9	30

ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR

UNITATEA ȘCOLARĂ	NUMĂR ELEVI	NUMĂR CADRE DIDACTICE
Școala Primară Gîmbaș	24	2
Școala cu clasele I-IV Sîncrai	13	1
Școala cu clasele I-IV Gârbova de Sus	11	1
Școala cu clasele I-IV Măgina	13	1

ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

UNITATEA ȘCOLARĂ	NUMĂR ELEVI	NUMĂR CADRE DIDACTICE
Școala cu clasele I-VIII Penitenciar	98	5
Școala Specială Sîncrai	72	25
Grădinița cu Program Normal nr. 1	24	1
Grădinița cu Program Normal nr. 3	90	4
Grădinița cu Program Normal nr. 5	122	7
Grădinița cu Program Normal Nr. 6	81	4
Grădinița cu Program Normal nr. 7	37	2
Grădinița cu Program Normal Nr. 8	24	1
Grădinița cu Program Normal nr. 9	84	4
Grădinița cu Program Normal nr. 4	90	5
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1	55	4
Grădinița cu Program Prelungit nr. 2	103	8
Grădinița cu Program Normal Sîncrai	17	1
Grădinița cu Program Normal Gârbova de Sus	17	1
Grădinița cu Program Normal Ciumbrud	51	3
Grădinița cu Program Normal Gîmbaș	24	2
Grădinița cu Program Normal Măgina	13	1
Grădinița cu Program Normal Gârbova de Jos	18	1

PERFORMANȚE OLIMPICE

UNITATE ȘCOLARĂ	FAZA JUDEȚEANĂ	FAZA NAȚIONALĂ
Colegiul Național "Titu Maiorescu »	47	10
Colegiul Național "Bethlen Gábor" (predare în lb. maghiară)	11	11
Colegiul tehnic Aiud	3	
Grup școlar „Alexandru Borza”	1	
Școala cu clasele I-VIII "Ovidiu Hulea"	12	2

Ponderea absolvenților declarați admiși în urma examenelor de admitere în învățământul superior este cuprinsă între valori de la 70% - 90% la colegiile din mediul urban, în timp ce de la Grupul Școlar Agricol „Alexandru Borza” din Ciumbrud doar 21 absolvenți urmează cursurile de învățământ superior.

Problemele cu care se confruntă instituțiile de învățământ sunt în special legate de infrastructura necorespunzătoare desfășurării procesului educațional.

Dintre acestea amintim:

- spații improprii (săli de clasă cu igrasie, clădiri vechi, încălzire termică deficitară, instalațiilor electrice vechi în special la cele din mediul rural),
- nesiguranță din punctul de vedere a stabilităților unor clădiri,
- paza și protecția clădirilor nu se poate realiza în condiții optime similare instituțiilor din mediul urban,
- săli de sport insuficiente,
- baza materială deficitară a laboratoarelor și a mijloacelor IT
- lipsa apei potabile și a infrastructurii de acces corespunzătoare a instituțiilor de învățământ din mediul rural.

A.2. Analiza Calității Procesului Instructiv- Educativ

Pe măsura descentralizării sistemului, unitățile școlare au dobândit o autonomie din ce în ce mai mare. Acestea asigură aplicarea curriculumului național, curriculumului la decizia școlii, procurarea de resurse, au o comunicare mai eficientă în interiorul sistemului și relații strânse cu comunitatea locală ale cărei nevoi și interese trebuie să le respecte. Cu alte cuvinte, accentul strategic trece, pe măsură ce se realizează deplasarea dinspre administrare înspre management, de la aplicare la concepere, de la structuri și proceduri formale la funcții și relații.

În prezent, **curriculumul la decizia școlii** se stabilește, în multe cazuri, în funcție de "nevoile" de menținere/vacantare a unor posturi didactice și nu în concordanță cu opțiunile elevilor/părinților, ale agenților economici sau ale politiciii de dezvoltare a zonei. Ponderea acestuia este redusă și nu există o logică clară a distribuirii în funcție de nivelul de școlaritate.

În conformitate cu actualul cadru legislativ, patrimoniul școlilor – terenurile și clădirile – aparține domeniului public al municipiului Aiud și este în administrarea Consiliului Local, care prin bugetele locale asigură finanțarea școlilor. Finanțarea școlilor nu este corelată cu obiectivele de dezvoltare ale acesteia, stabilite prin planurile de dezvoltare instituțională, corelate cu planurile de dezvoltare ale comunității, decizia privind prioritățile de dezvoltare ale școlii neimplicând de fiecare dată participarea administrației publice locale, care îi asigură finanțarea. În structura consiliilor de administrație ale școlilor ponderea covârșitoare o au cadrele didactice și salariați ai acestora – contabili, secretari șefi etc, comunitatea locală fiind simbolic prezentă printr-un reprezentant al comitetului de părinți și unul al unui agent economic, sarcina de numire a directorului unității de învățământ fiind un atribut exclusiv al ISJ și/sau al ME dC. Legile nr. 354/2004 și nr. 349/2004 de modificare și completare a Legii învățământului nr. 84/1995 și Statutului Personalului Didactic au adus modificări importante în modul de alegere și în structura consiliului de administrație al școlii. Conform acestor legi, în prezent în structura Consiliului de administrație, în proporție de 40-50% sunt reprezentanți ai consiliului local, primarului, părinților și agenților economici. De asemenea, selectarea și numirea directorului de școală se face cu avizul consiliului de administrație al școlii și al consiliului local. Aceste prevederi nu înlătură pe deplin unele contradicții.

Astfel, în timp ce, prin lege se afirmă că școala este o instituție a comunității locale și că aceasta din urmă, prin organismele ei reprezentative și de autoritate exercită calitatea de proprietar și administrator al patrimoniului școlii, directorul unității, respectiv ordonatorul ei de credite este numit de ISJ sau ME dC.

Prin lege se prevede că școala este condusă de un consiliu de administrație iar directorul care ar trebui să se subordoneze și să aplice deciziile consiliului de administrație, este președintele acestui organism. De asemenea, în continuare, consiliul de administrație este format în majoritatea sa din cadre didactice a căror preocupare esențială stabilită prin lege este îndeplinirea atribuțiilor profesionale de instruire și educație și nu de conducere, administrare și finanțare a școlii. Această situație diminuează participarea la decizie a actorilor sociali din afara școlii (părinți, beneficiari indirecti, autorități publice și societăți comerciale)

Efectele procesului de învățământ sunt date, în măsură covârșitoare, de calitățile profesionale ale personalului didactic, de gradul de angajare al acestora în îndeplinirea responsabilităților privind educarea elevilor. Și, deși comunitatea locală și conducerea școlii sunt primele interesate de calitatea și efectele procesului educativ din școală, acestea sunt lipsite, în prezent, de orice drept de decizie în legătură cu numirea, normarea și salarizarea personalului. Conducerile de școli sunt primele responsabile pentru calitatea și efectele procesului instructiv-educativ dar deciziile privind selecția, angajarea și eliberarea personalului didactic aparțin Ministerului Educației și Cercetării și ISJ, iar salarizarea și normarea personalului didactic sunt rigid stabilite prin lege, conducerea școlii neavând posibilitatea ca printr-o normare și salarizare flexibilă să răspundă nevoilor de mobilitate, schimbare curriculară sau de stimulare a cadrelor didactice cu performanțe. Sistemul de acordare a gradelor didactice este, de asemenea, centralizat și nu este relevant în raport cu competențele profesionale, pedagogice și manageriale ale personalului didactic.

Eliminarea acestor contradicții presupune crearea unui cadru legislativ care să ofere conducerii școlii – directorului, consiliului de administrație – capacitatea de decizie/autonomie în legătură cu angajarea, eliberarea din funcție și motivarea și evaluarea personalului didactic, în condițiile respectării stricte a criteriilor de asigurare a calității conform metodologiilor elaborate de MEdC. Formarea și dezvoltarea profesională a resurselor umane din sistemul de învățământ este centralizată și nu se corelează întotdeauna cu nevoile și interesele beneficiarilor individuali (cadre didactice, manageri) și instituționali. Nu există un sistem ascendent de identificare a nevoilor de formare ale cadrelor didactice, care să fundamenteze investițiile și programele în acest domeniu.

De la începutul anului școlar 2005-2006, în fiecare unitate de învățământ cu personalitate juridică s-au constituit comisii de evaluare și asigurare a calității (CEAC) în conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a unităților din învățământul preuniversitar și ale Ordonanței 75/2005. Ca urmare, a fost inițiată procedura de evaluare internă a unităților de învățământ (regulamente privind evaluarea instituțională, cartea de identificare a unității (școlii sau grădiniței, criteriile și standardele de evaluare). Aceste instrumente sunt în faza de prelucrare și validare prin evaluare externă bazate pe aceleași criterii și standarde.

Acțiunile de monitorizare și control au evidențiat numeroase aspecte pozitive. S-a constatat o bună pregătire de specialitate a cadrelor didactice. Majoritatea cadrelor didactice sunt preocupate permanent de îmbunătățirea stilului de predare, de comunicare cu elevul, respectă regulamentul școlar și regulile de ordine interioară a unității și sunt preocupate de buna desfășurare a procesului instructiv-educativ.

Pe lângă numeroasele aspecte pozitive, s-au înregistrat și o serie de puncte slabe din care menționăm câteva cu incidență mai mare, pentru reținere și intervenție ameliorativă:

- ponderea scăzută a metodelor interactive în procesul educativ
- insuficienta preocupare pentru valorificarea materialului didactic existent și pentru aplicarea unor strategii eficiente de diferențiere și individualizare;
- instrumentar sărac de metode și procedee de evaluare;
- carențe în monitorizarea activităților la diriginți ;
- deficiențe în relațiile de comunicare școală-familie;
- lipsa colaborării cu utilizatorii resurselor formate - agenți economici

Analizând calitatea învățământului din perspectiva beneficiarului, pe lângă numeroasele performanțele remarcabile obținute se observă, de asemenea și carențe legate de:

- frecvență slabă la cursuri ;
- lipsa unei motivații pentru studiu;
- lipsa controlului familiei asupra elevului;
- lipsa manualelor datorită stării financiare precare a familiilor;
- neadaptarea strategiilor didactice la specificul și ritmul clasei;
- instrumentarul de evaluare și notare nu este folosit ca stimulent la învățatură ci ca instrument pentru menținerea disciplinei în clasă;
- preocuparea scăzută pentru a dezvolta la elevi motivația pentru studiu

A.3. Finanțarea Învățământului Preuniversitar

În conformitate cu Legea nr. 354/2004 pentru modificarea și completarea Legii învățământului nr. 84/1995 și metodologiile de aplicare a prevederilor acesteia, baza de calcul a fondurilor alocate unităților de învățământ prin și din bugetele locale o constituie costul standard/elev, densitatea de elevi din zonă, severitatea unor dezavantaje de ordin economic și social, ponderea în diferite unități de învățământ a elevilor aparținând unor minorități naționale etc. Principalul efort pentru finanțarea învățământului îi revine bugetului de stat, dar numai pentru cheltuielile de personal, burse și manuale. Aceste fonduri ajung în bugetele locale prin intermediul consiliilor județene.

Sursele de finanțare ale unităților de învățământ sunt bugetul de stat, bugetele locale și veniturile constituite la nivelul unității de învățământ din activități proprii, din contribuții ale unor membri ai comunității și agenților economici precum și din accesarea unor programe cu finanțare externă sau de la nivel național.

Finanțarea unităților de învățământ preuniversitar de stat cuprinde: finanțarea de bază, finanțarea complementară și finanțarea compensatorie.

Finanțarea de bază asigură fonduri al căror volum este determinat de numărul de elevi/preșcolari și costul/elev necesar desfășurării în condiții normale a procesului de învățământ pentru fiecare nivel, filieră și profil.

Finanțarea complementară asigură fondurile pentru acoperirea cheltuielilor generate de nevoia de susținere a internatelor și cantinelor școlare, de reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea spațiilor de învățământ și social-culturale și pentru acordarea unor facilități bănești și materiale de care beneficiază o parte din elevi și cadre didactice.

Finanțarea compensatorie asigură fonduri pentru susținerea unor activități didactice și educative suplimentare celor cerute de desfășurarea generală a procesului de învățământ și a căror necesitate este generată de asigurarea unor drepturi constituționale pentru elevii aparținând minorităților naționale, de școlarizarea elevilor cu nevoi speciale, precum și de stimularea pentru performanță a elevilor cu calități deosebite.

A.4. *Programe de Parteneriat Comunitar Intern și Internațional*

Există o preocupare generalizată de organizare a unor manifestări educative școlare și extrașcolare pentru marcarea unor evenimente precum: 1 Decembrie 1918, Holocaust, Crăciun, Moș Nicolae, 1 Iunie, Ziua Pământului, etc. prin sesiuni de comunicări științifice, concursuri, recitaluri de poezie, expoziții de desene, spectacole, cu o participare largă a elevilor.

În ceea ce privește programele interne și internaționale se remarcă o prezență slabă a instituțiilor de învățământ din municipiul Aiud, rezumându-se la parteneriatele sectoriale cu orașele înfrățite din Franța, Ungaria, sau programul comunitar european Comenius.

Totuși, este de remarcat activitatea internațională susținută a Colegiul Bethlen Gabor Aiud privind schimburile de experiență, vizitele și colaborările cu alte unități școlare din Europa. Aceste bune practici se reflectă în performanțele școlare ale colegiului și pot fi replicate la celelalte unități de învățământ.

Formarea profesională a adulților este slab reprezentată în municipiul Aiud existând doar doi furnizori acreditați (Centrul Cultural „Liviu Rebreanu, S.C. Fabiana SRL”) pentru sectoarele: comerț, construcții, tehnică de calcul, agricultură, instalații și industria textilă, care nu acoperă nevoile crescânde de adaptare a forței de muncă la transformările economice locale.

Sintetizând diagnoza sectorului de educație formală a municipiului Aiud se desprind următoarele concluzii și recomandări:

- ajustarea pe termen lung a ofertelor educaționale în raport cu nevoile populației școlare,
- asigurarea accesului la educație și formare profesională,
- optimizarea resurselor,
- diversificarea grupurilor țintă și a ofertei de servicii (implicare activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderi și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță);
- îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație prin măsuri de consiliere și orientare școlară;
- asigurarea unui tratament egal la educație pentru populația școlară din zonele rurale, minorități etnice, elevi cu nevoi speciale.
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructură de utilități) și dotarea cu echipamente de laborator și instruire practică.
- Dezvoltarea profesională a personalului didactic.
- Crearea unei legături sistemice și eficiente a școlilor cu comunitatea economică și comunitatea locală, prin parteneriate sociale.

B. Analiza SWOT

AXA PUNCTE TARI - PUNCTE SLABE		
RESURSE UMANE	<ul style="list-style-type: none"> • Dorința și disponibilitatea de profesionalizare a personalului didactic • Personal didactic calificat titularizat în proporție de 98%; • Derularea de programe de formare specifică pentru cadrele din mediul rural; • Proiectarea planului de școlarizare pornind de la evoluții demografice, dezvoltare economică regională și opțiunea elevilor; • Participare la programe de formare managerială ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa de adaptare sau conservatorismul unui segment din personalul didactic • Exodul cadrelor calificate spre domenii economice mai atractive; • Fluctuația personalului didactic din mediul rural ; • Insuficienta restructurare a rețelei școlare ținând cont de raportul cost/eficiență; • Insuficienta implicare în actul decizional; • Lipsa legăturilor cu mediul de afaceri
RESURSE MATERIALE	<ul style="list-style-type: none"> • Acces la internet în licee și grupuri școlare în mediul urban; • Baza materială acceptabilă în școlile din mediul urban; 	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitate redusă de concepere a proiectelor finanțatoare în mediul rural;
RESURSE FINANCIARE	<ul style="list-style-type: none"> • Derularea operațiunilor financiare în baza graficelor stabilite anterior cu instituțiile aferente; 	<ul style="list-style-type: none"> • Finanțarea subdimensionată a sistemului de învățământ mai ales pentru investiții;

AXA OPORTUNITATI - AMENINTARI		
RESURSE UMANE	<p>Programe de formare continua la nivel local, regional, național și european;</p> <p>Deschiderea comunității locale către instituțiile educaționale prin parteneriate cu școlile și liceele locale;</p> <p>Derularea de proiecte prin ANS, PHARE, COMENIUS (Colegiul național „Bethlen Gabor”),</p> <p>Bilaterale cu Austria, Franța, Ungaria, Italia, Spania în contextul compatibilizării cu sistemele europene:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ⓢ Colegiul Național „Titu Maiorescu” - festivalul de teatru FETLYF - Cusset (Franța) Ⓢ Colegiul Național „Bethlen Gabor” - Comisia de parteneriat internațional cu Ungaria, Germania, Olanda Ⓢ Grupul Școlar „Alexandru Borza” - schimb de experiență cu liceul agricol „Soos Istvan” Budapesta 	<p>Grad scăzut de angajare a celor care au nevoie acută de astfel de formare ;</p> <p>Slaba pregătire a managerilor școlari pentru o fundamentare realistă a solicitărilor;</p> <p>Posibilitate restrânsă de aplicare a experienței dobândite în sistemul nostru;</p>
RESURSE MATERIALE	<p>Extinderea informatizării procesului educativ;</p> <p>Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea infrastructurii educaționale - domeniu major de intervenție în POR</p> <p>Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere axa prioritară în POSDRU</p> <p>Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii - domeniu major de intervenție în POSDRU</p> <p>Existența proiectelor de descentralizare instituțională;</p>	<p>Infrastructura necorespunzătoare;</p> <p>Concentrarea surselor în reședința de județ;</p> <p>Legislație instabilă ;</p>
RESURSE FINANCIARE	<p>Pachete financiare atractive prin POR și POSDRU</p>	<p>Subfinanțare generalizată a sistemului</p> <p>Slaba informare a managerilor școlari asupra proiectelor;</p>

C. Probleme strategice

- Ⓢ Exodul cadrelor calificate spre domenii economice mai atractive
- Ⓢ Lipsa legăturilor cu mediul de afaceri
- Ⓢ Capacitate redusă de concepere a proiectelor finanțatoare în mediul rural
- Ⓢ Finanțarea subdimensionată a sistemului de învățământ mai ales pentru investiții

D. OBIECTIVE SI DIRECTII DE ACTIUNE

Obiectiv strategic	Direcție de dezvoltare	Acțiuni
Consolidarea și dezvoltarea calitativă a actului cultural – catalizator al dezvoltării municipiului Aiud	1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare;	1.1. Program de reabilitare a școlilor . 1.2. Modernizare laboratoare, ateliere 1.3. Dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.
	2. Creșterea calității ofertei educaționale în raport cu nevoile populației școlare	2.1. Dezvoltarea profesională a personalului didactic 2.2. Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație prin măsuri de consiliere și orientare școlară 2.3. Asigurarea unui tratament egal la educație pentru populația școlară din zonele rurale, minorități etnice, elevi cu nevoi speciale. 2.4. Adaptarea curriculei la decizia școlii în concordanță cu opțiunile elevilor/părinților, ale agenților economici sau ale politicii de dezvoltare a zonei.
	3. Creșterea sustenabilității instituțiilor de învățământ	3.1. Reformarea metodologiei de finanțare a instituțiilor de învățământ. 3.2. Optimizarea resurselor 3.3. Sprijinirea de proiecte educaționale din bugetul Consiliului Local.
	4. Crearea unei legături sistemice și eficiente a școlilor cu comunitatea economică și comunitatea locală prin parteneriate sociale;	4.1. Încurajarea de parteneriate între instituțiile de învățământ și firmele private. 4.2. Asigurarea accesului la educație și formare profesională 4.3 Diversificarea grupurilor țintă și a ofertei de servicii (implicare activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderi și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță).

E. PLAN DE ACȚIUNE

ACȚIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANȚARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIAR	VALORI
Program de reabilitare a școlilor	Reabilitarea și dotarea unităților preșcolare și școlare din municipiul Aiud	FEDR	Program operațional regional Axa II	Autoritatea locală	50.000-20 milioane Euro
Dezvoltarea profesională a personalului didactic	Formarea continuă și perfecționarea educatorilor, învățătorilor, instructorilor profesorilor din învățământul preuniversitar Aiud	FES	Program operațional sectorial de dezvoltare a resurselor umane Axa I	Grădinițe, școli, școli TVET; licee;	50000 – 500.000 Euro
Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație prin măsuri de consiliere și orientare școlară.	Acompanierea tinerilor pentru inserția în piața muncii pe parcursul primului an al vieții active Programe integrate pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii;	FEDR/FES	Program operațional sectorial de dezvoltare a resurselor umane Axa II	Școli TVET licee/ong	50000 – 500.000 Euro
Crearea unei legături sistemice și eficiente a școlilor cu comunitatea economică și comunitatea locală prin parteneriate sociale;	Work based learning - scheme duale de învățare (școală și întreprindere)	FEDR/FES	Program operațional sectorial de dezvoltare a resurselor umane Axa II	Școli TVET licee/ong	50000 – 500.000 Euro

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013 *Cultura*

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAPITOLUL CULTURA

- K. Situația existentă la nivel local
 - L. Analiza SWOT
 - M. Probleme strategice
 - N. Obiective și direcții strategice
 - O. Plan de acțiune
-

Profilul Europei este definit de o multitudine de culturi reprezentând colectivități naționale, regionale sau etnice care conviețuiesc de secole pe continent. Europa există datorită culturilor ei, altfel spus, cultura europeană este unitară în diversitatea ei. Identitatea spiritului european, este dată de acest pluralism al valorilor de patrimoniu materiale și imateriale care îl compun și pe care le înglobează.

Articolul 151 al Tratatului Comunității Statelor Europene, dedicat culturii, exprimă această perspectivă. Evidențiază rolul culturii ca factor esențial în procesul de integrare și consolidare a coeziunii sociale, în asumarea conștiinței cetățeniei europene. Se recunoaște, astfel implicit, capacitatea culturii de a răspunde provocărilor generate de procesul de globalizare și de constituire a noii civilizații informatizate. În acest context se recomandă conservarea specificității culturilor europene, fie acestea naționale, etnice sau locale și prevenirea dispariției culturilor tradiționale.

Din aceste considerente este important a se susține acele acțiuni menite să asigure un cadru pentru ca aceste culturi să-și poată exprima liber individualitatea și comunicarea între ele. Înțelepciunea Europei este nu doar de a accepta diferențele, ci de a fi reușit să transforme asimilarea acestor diferențe într-o sursă de aprofundare a misiunii civilizatorii a omului, direcție în care se înscrie mai mult decât evident, viața culturală a municipiului Aiud.

Datorită sensibilității și rețelei de cunoaștere a unor remarcabili animatori, oameni cu preocupări spirituale înalte și responsabile, Aiudul a devenit încă din epoca medievală un renumit centru cultural transilvănean și european. Istoria presei aiudene are o deschidere largă în timp. Începuturile activității tipografice la Aiud datează din anul 1763 când apar primele tiparituri în limbile latină și maghiară. Prima revistă aiudeană apare în limba maghiară la 7 iunie 1876 sub titlul "Egyházi és Iskolai Szemle" (Revista bisericească și școlară), cu apariții până în anul 1882. În ianuarie 1882 apare primul ziar în limba maghiară "Közérdek" (Interesul obștesc) care funcționează neîntrerupt până în 1917. Între timp apar și alte publicații: 1903 - "Erdélyi Hírlap" (Gazeta ardeleană), 1905 - "Alsofehér" (Alba de Jos), 1906 - "Alsofehérmegyei Tanügy" (Învățământul din Alba de Jos), 1922 - "Enyedi Újság" (Gazeta aiudeană). Anul 1923 este data apariției primei gazete aiudene românești "Zorile" sub conducerea lui Ovidiu Hulea, literat și publicist, sotul Lievei Rebreanu. Cea mai importantă revistă de cultură din Aiud, care se înscrie în circuitul valoric național este "România Literară", revista de literatură, artă și cultură.

A. Situația existentă la nivel local

Aiudul, oraș cultural se remarcă prin instituții culturale și numeroase manifestări culturale de notorietate națională și internațională. Oferta culturală permanentă este asigurată de:

Muzeul de istorie aiudean se constituie ca instituție culturală de sine stătătoare în anul 1950. Patrimoniul s-a îmbogățit cu vestigii descoperite în Aiud și în regiunea din preajmă. În prezent întregul patrimoniu al muzeului se ridică la aproximativ 30.000 obiecte muzeale, din care aproximativ 2/3 aparțin domeniului arheologic.

Muzeul de Istorie este amplasat încă din 1950 în Palatul Princiar, parte componentă a complexului de arhitectură medievală biserică fortificată, numită și Cetatea Aiudului. În muzeu sunt expuse vestigii arheologice, prin care se reconstituie istoria Aiudului și a împrejurimilor sale de la sfârșitul paleoliticului și până în pragul constituirii primului stat dac centralizat și independent condus de Burebista. Începând cu anul 1999 colecția etnografică a fost îmbogățită cu un număr de 50 de piese de etnografie și artizanat. Suprafața totală de expunere a pieselor muzeale (sălile de expoziție) este de 354 mp iar suprafața totală de depozitare a bunurilor culturale de 95 mp. Numărul total al bunurilor culturale mobile este de 31167, din care 4518 clasate.

Anual se organizează expoziții permanente și temporare. În anul 2006, muzeul a fost vizitat de un număr de 4250 persoane, din care 3050 persoane au fost în grupuri organizate.

Problemele cu care se confruntă sunt legate de starea de degradare a clădirii, instalație electrică neconformă și nefuncțională, vitrine degradate, lipsa unui sistem informatic care să asigure o evidență informatizată a patrimoniului și sistem de alarmare antifurt și antiincendiu.

Muzeul de Științele Naturii se află în clădirea Colegiului "Bethlen Gábor". Existența pieselor muzeale și a colecțiilor din Aiud, datează din anul 1720, iar anul oficial al înființării muzeului este 1796. Muzeul este dotat cu un bogat material documentar, ce-i permite să îndeplinească atât o misiune educativă a oamenilor, cât și o funcție științifică. Studentul în domeniul științelor naturii are ocazia să vadă aici animale ale căror nume îi este cunoscut doar din prelegeri universitare, iar înfățișarea din albume și cărți. Este cea mai veche instituție de acest gen din țară.

Suprafața vitrinelor este 292,16 m², iar suprafața spațiului muzeal este 574,19 m² și cuprinde:

- 4 săli pentru expoziția de bază din care: o sală de mineralogie, o sală de nevertebrate, o sală de vertebrate (păsări și mamifere), sala cu expoziția de schelete;
- holul muzeului care este destinat expozițiilor temporare;
- depozitul științific;
- un birou.

Activitatea expozițională constă în organizarea de expoziții și microexpoziții, iar activitățile educative se realizează prin lecții de biologie introductive, recapitulative cât și pentru anumite subiecte biologice specifice.

În anul 2005, muzeul a fost vizitat de un număr total de 6942 vizitatori, din care 6% vizitatori străini din Ungaria, Olanda, Franța, Germania, Italia, Elveția, Thailanda. Problemele constatate sunt legate de securizarea exponatelor și baza materială.

Biblioteca Municipală "Liviu Rebreanu" a fost înființată în anul 1950 și are 74.374 volume de carte, fiind înscrise ca cititori, 2008 persoane. În scopul antrenării unui număr însemnat de cititori la activitatea de lectură în cadrul bibliotecii și în colaborare cu alte instituții de cultură de pe raza orașului se desfășoară multe activități culturale, a căror menire este bine definită de beneficiari. Din punct de vedere administrativ, biblioteca este o instituție publică finanțată de la bugetul local, iar fondurile de finanțare sunt nominalizate distinct în bugetul instituției tutelare, respectiv Primăria Municipiului Aiud.

Activitatea de bază a acestei instituții este organizarea activității de lectură, informare și documentare precum și a activităților care pot determina lectura, cunoașterea.

Conform "Programului de activitate" al bibliotecii, pe lângă activitatea de lectură, se desfășoară și o serie de activități culturale care au la bază cartea menite să îmbogățească universul cultural al populației aiudene, precum: simpozioane, expoziții de carte omagială, marcarea unor evenimente culturale, publicații.

O acțiune care antrenează mulți iubitori ai lecturii și culturii din oraș și din țară este "Ziua bibliotecii" ajunsă la ediția a VII-a, iar în colaborare cu Societatea "Avram Iancu" din România – obiceiul de parastas dedicat martirilor neamului Horea, Cloșca, Crișan și Avram Iancu. În fiecare an cu prilejul "Zilelor Bibliotecii" se editează publicația "Aiudul și cartea", menită să sublinieze amănunțit diversele evenimente culturale desfășurate în timpul anului.

Biblioteca Documentară "Bethlen" înființată în anul 1619 are colecții de o mare valoare documentară și de informare științifică. Fondul ei de bază îl constituie cărțile de bogată informație în majoritatea domeniilor științei apărute în secolul XV-XIX.

Biblioteca posedă un număr de 25 de incunabule. Cel mai vechi incunabul aparține lui Iohannes Sotus: "In quartum librum sententiarum opus" (Strassburg 1474), legat împreună cu opera lui Thoma de Aquino: "Summa de quolibet" (Nürnberg 1474). Celelalte incunabule sunt în cea mai mare parte ediții venețiene ale operelor lui Plutarh, Cicero, Virgiliu, Ovidiu, Seneca, Caesar, Sallustius, Persius etc.

De asemenea, biblioteca posedă o interesantă colecție de cărți din secolele XVI și următoarele, ieșite din vestitele imprimerii venețiene, franceze, olandeze și germane. De asemenea, biblioteca deține o bogată colecție de periodice literare și științifice în limbile maghiară, română, germană, rusă, franceză, acestora adăugându-li-se și o importantă colecție de manuscrise, diplome, ordine, acte oficiale, fotografii și proclamații, deosebit de valoroase prin conținutul lor istoric, politic, literar, cultural și social.

Datorită valorilor sale biblioteca din Aiud a devenit o importantă instituție științifică și culturală afiliată de mai bine de un sfert de veac Bibliotecii Centrale Universitare din Cluj.

Centrul Cultural "Liviu Rebreanu", lăcaș de cultură care își desfășoară activitatea într-o clădire datând din anul 1926 - are menirea principală de a cultiva și sprijini actul de creație artistică. Activitățile organizate aici se adresează și vin în întâmpinarea unei categorii largi de populație, cu vârste și pregătire socio-profesională diferită. Tocmai de aceea, activitățile derulate pe parcursul anului sunt variate, cu grad de complexitate diferit, în funcție de categoria de persoane cărora se adresează, încercând să răspundă tuturor cerințelor și așteptărilor.

Centrul Cultural L. Rebreanu Aiud s-a înființat prin HCL nr. 47/2004, ca instituție publică de cultură, cu personalitate juridică, de interes local, sub autoritatea Consiliului Local Aiud.

Proiectele culturale dezvoltate: *Zilele Culturale L. Rebreanu Aiud*, Colocviile de literatură și arte, Tabăra Internațională Inter-Art, Zilele Eminescu și Blaga, Anotimpul copilăriei, Expoziția națională de artă religioasă, Concertul de colinde, Festivalul de obiceiuri și dansuri populare, Festivalul de epigrame, caricatură și umor, Festivalul Internațional de documentare artistice și artă foto : Aiud Art 05, Serile muzicii folk la Aiud, Bienala de grafică mică, Tabăra internațională de creație pentru tineret.

Intre Centrul Cultural și Comisia Națională a României pentru UNESCO a fost semnat un protocol de colaborare, în luna august 2005, prin care manifestările importante al Centrului Cultural L. Rebreanu Aiud se desfășoară sub egida UNESCO.

Centrul Cultural L. Rebreanu a înființat în cadrul instituției, cu ocazia ediției a XV-a a Zilelor Rebreanu, prima **Companie Teatrală Aiud** și editează publicații lunare și organizează programe de cultură și educație.

Centrul Cultural L. Rebreanu editează publicația lunară : **“PAGINI AIUDENE”**, pentru cunoașterea cursurilor de formare profesională, a activităților culturale și artistice și publicația **“AIUDUL LITERAR”**. Publicațiile se distribuie gratuit, în 500 de exemplare.

În cadrul Centrului Cultural L. Rebreanu își desfășoară activitatea Ansamblul folcloric “Doina Aiudului” (taraf și dansuri populare).

Se organizează de asemenea, programe de cultură și educație : cercul de chitară, muzică folk, pian, claviatură, contrabas, acordeon, muzică și dansuri populare.

Fundația „Inter - Art” Aiud a fost înființată în anul 1996 în vederea bunei organizari a Taberei Internaționale de Artă Plastică “Inter-Art” Aiud, una din principalele sale activități. În zece ani de existență, tabăra a reunit 158 de artiști diferiți din 33 de țări de pe toate continentele lumii.

A reușit să se impună atât pe plan național cât și internațional prin numărul mare de țări participante, multitudinea secțiunilor oferite (pictură, grafică, gravură, sculptură, arta foto-video, instalație, design vestimentar) și prin programul său complex. Este cotată ca una dintre cele mai importante tabere de creație din Europa de Est.

Ca rezultat al taberei, s-au organizat la Aiud o serie de expoziții naționale și internaționale - atât colective cât și personale. În anul 1999 s-a organizat prima ediție a concertului **TRANCE MIXION** cu muzică compusă și redată pe calculator, reprezentând o premieră în domeniu. În cadrul ediției a III-a a taberei aiudene s-a organizat o expoziție internațională de Mail Art cu tema: Teatrul, pictura și cuvântul, la care au participat cu lucrări artistice din 15 țări.

În august 2000 s-a organizat împreună cu redacția revistei Sfidari din Dachau (Germania) cea de-a doua expoziție de acest gen, cu tema Sfidari, participând cu lucrări artistice din 14 țări. Devenind o tradiție, în fiecare an cu ocazia taberei se organizează o expoziție internațională de Mail Art. La inițiativa și prin demersurile Fundației “Inter-Art”, primăvara anului 2000 aduce o bine meritată recunoaștere municipiului Aiud, care primește titlul de **ORAȘ AL ARTELOR**.

B. Analiza SWOT

AXA PUNCTE TARI - PUNCTE SLABE	
<p>Existența unui număr mare de instituții culturale (raportat la mărimea orașului) care asigură o ofertă culturală permanentă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Existența unor biblioteci și muzee de renume național și internațional ■ Existența unor clădiri de patrimoniu în care se continuă activitatea educațională: Colegiul Bethlen Gabor ■ Inițiative culturale independente: Fundația „Inter-Art” Aiud ■ Existența unei filiale a bibliotecii centrale universitare din Cluj ■ Reviste de literatură și cultură: „Pagini aiudene”, „Inter-art on-line”, „Aiudul literar”, „revista Galateea”, etc. ■ Ansamblu folcloric: Doina Aiudului ■ Școală de artă pentru amatori: Centrul cultural „ Liviu Rebreanu ” <p>Existența produselor culturale în mai multe limbi (română, maghiară), care contribuie la diversificarea ofertei culturale, dar și accesul la alte culturi.</p> <p>Un număr mare de creatori</p> <p>Un mare număr de manifestări culturale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Expoziție internațională de caricatură ■ Expoziție internațională de fotografie umoristică ■ Expoziție internațională de „Mail Art” ■ Festival internațional de documentare artistice și artă foto ■ Salon național de icoane și pictură religioasă ■ Lansări de carte ■ Seri de muzică folk 	<p>Lipsa sediilor sau funcționarea în sedii neadecvate a multor instituții de cultură</p> <p>Exploatarea neoptimizată a spațiilor de cultură existente</p> <p>Starea de degradare a anumitor edificii și centre de cultură</p> <p>Instituțiile culturale și de arte, muzeele sunt finanțate într-un procent prea mare din buget local sau județean, ceea ce nu este sustenabil pe termen lung</p> <p>Exodul creatorilor spre alte centre culturale și străinătate</p> <p>Lipsa unui parteneriat între autoritatea locală/instituție publică de cultură și sectorul cultural independent – nu există spații pentru activitățile sectorului cultural independent, resurse pentru încurajarea tinerilor creatori, focalizarea “exclusivă” asupra culturii “instituționalizate”</p> <p>Lipsa unor măsuri de suport pentru tinerii creatori (atelier, spații de creație)</p> <p>Lipsa inițiativelor de cercetare și dezvoltare în domeniile culturii</p> <p>Nivel redus de sprijinire a actului cultural din resurse locale (buget local, comunitate locală de afaceri)</p> <p>Lipsa preocupării pentru accesibilizarea actului cultural pentru persoane cu nevoi speciale.</p> <p>Capacitate redusă de management cultural</p>

AXA OPORTUNITATI - AMENINTARI

■ Integrarea europeană și rolul pe care cultura îl are în definirea identității locale și naționale în acest context■ Multiculturalismul orașului (prezența mai multor culturi aparținând diferitelor grupuri etnice și religioase, diversitate lingvistică)■ Potențial de dezvoltare a turismului cultural■ Existența unor parteneriate internaționale – orașe înfrățite, parteneriate instituționale etc – care pot fi fructificate pentru promovarea culturii locale în străinătate și pentru aducerea la Aiud a unor evenimente artistice internaționale de calitate	■ Scăderea interesului general al publicului față de actul cultural, datorat constrângerile materiale curente.■ Accentuarea deteriorării clădirilor de patrimoniu■ Competențe reduse în domeniul managementului cultural ale operatorilor culturali■ Lipsa spațiilor pentru activitățile sectorului cultural independent

C. Probleme strategice

Evenimentele culturale organizate în municipiul Aiud sunt de o mare ținută, fapt ce justifică denumirea Aiudului de „Oraș al Artelor”. Multe dintre aceste manifestări au depășit granițele țării.

Cu toate acestea, fenomenul cultural „Aiud” nu se bucură de audiența meritată, datorită, în special, infrastructurii neadecvate și susținerii financiare mici, comparativ cu amploarea pe care aceste manifestări culturale o pot avea.

Problemele majore cu care se confruntă sectorul cultural sunt legate de:

- + Starea de degradare a anumitor edificii și centre de cultură, accentuarea deteriorării clădirilor de patrimoniu
- + Capacitate redusă de management cultural,
- + Exodul creatorilor spre alte centre culturale și străinătate.

D. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII STRATEGICE

Obiectiv strategic	Direcție de dezvoltare	Acțiuni
Consolidarea și dezvoltarea calitativă a actului cultural - catalizator al dezvoltării municipiului Aiud	1. Asigurarea unor spații adecvate pentru activitatea instituțiilor și organizațiilor culturale;	1.1. Identificarea unui complex cultural-artistic și de conferințe. 1.2. Revitalizarea muzeelor 1.3. Dezvoltarea de parteneriate intrasectoriale.
	2. Creșterea calității ofertei culturale și a cererii produsului cultural	2.1. Îmbunătățirea activităților de promovare a ofertei culturale 2.2. Creșterea nivelului de transparență în alocarea de fonduri 2.3. Încurajarea și sprijinirea dezvoltării profesionale a artiștilor și lucrătorilor din domeniul cultural. 2.4. Sprijinirea mobilității artiștilor și a produsului cultural. 2.5. Promovarea activităților culturale 2.6. Protejarea și marcarea clădirilor vechi cu valoare istorică și culturală
	3. Creșterea sustenabilității instituțiilor culturale	3.1. Reformarea metodologiei de finanțare a instituțiilor culturale. 3.2. Sprijinirea de proiecte culturale din bugetul Consiliului Local.
	4. Dezvoltarea parteneriatului între operatorii culturali, mediul de afaceri, mediul educațional și administrația publică locală;	4.1. Încurajarea de parteneriate între instituțiile cultural-artistice și firmele private. 4.2. Dezvoltarea parteneriatului dintre sectorul cultural și mass media locală 4.3 Încurajarea dezvoltării industriilor creative.

E. PLANUL DE ACTIUNE

ACȚIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANȚARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIAR	VALORI
Identificarea unui complex cultural-artistic și de conferințe	Reabilitarea și echiparea Centrului Cultural "Liviu Rebreanu"	Buget de stat	Programul Național de reabilitare modernizare și dotare a așezămintelor culturale din mediul rural și mic urban	Autoritatea locală/ong	100.000 Euro
Srijinirea mobilității artiștilor și a produsului cultural	Burse de studii pentru creatori și artiști	Finanțări ale stateleor membre UE	Program de burse culturale	artiști	
Încurajarea dezvoltării industriilor creative.	"Aiud - Oraș creativ" - permanentizarea unor afaceri creative în industria artei fotografice și artei teatrale.	FEDR/FES	Cultura 2007-2013	Operatori culturali/autorități culturale/ong	500.000 Euro

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a municipiului Aiud 2007 - 2013

Multiculturalism

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAP. ____ . MULTICULTURALISM

- A. Situatia existenta la nivel local
 - B. Analiza SWOT
 - C. Probleme strategice
 - D. Obiective si directii strategice
 - E. Plan de actiune
 - F. Oportunitati de finantare
-

A. SITUATIA EXISTENTA LA NIVEL LOCAL

Aiud este un oraș cu o importantă tradiție multiculturală. Orașul se remarcă prin prezența unei importante minorități maghiare, care reprezintă 16.55% din populația orașului, în cifre absolute 4787 persoane la recensământul din 2002. Pe lângă comunitatea maghiară, viața orașului se mai îmbogățește prin prezența comunității rome (5.06% - 1464 persoane), germane, dar și a altor naționalități într-un procent de sub 0.5%.

Din punct de vedere religios, populația municipiului Aiud este majoritar ortodoxă (22 085 persoane – 76.33%). Celelalte religii prezente în viața municipiului Aiud sunt: reformati – 13.06%, greco-catolici – 4.14%, romano-catolici – 2.13%, unitarieni – 1.11%, în timp ce un procent de aproape 3% este reprezentat de alte culte.

Biserica ortodoxă este împartită în 11 parohii situate în municipiu și satele aparținătoare/componente, la care se adaugă o biserică construită în urmă cu 10 ani în incinta Penitenciarului Aiud. Biserica ortodoxă mai deține și un cimitir cu capela mortuara. Cimitirul actual nu mai corespunde din punct de vedere al spațiului necesar, fiind propusă extinderea acestuia sub cartierul Hepat.

Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică deține două parohii: Parohia Aiud I și Aiud II. Biserica Reformată deține un număr de 5 biserici care sunt repartizate în municipiul Aiud și în localitățile componente și aparținătoare. Biserica Creștină Baptistă are un sediu situat în strada Mărășești nr.2, iar Parohia unitariană cu sediul în strada Libertății, numărul 5, are în prezent un număr de aproximativ 300 de credincioși.

România a făcut progrese deosebite în ceea ce privește protejarea minorităților etnice. Legislația românească s-a îmbogățit cu o serie de prevederi care sunt menite să protejeze minoritățile și să le sprijine în păstrarea identității și tradițiilor.

După o lungă perioadă de excludere, în care minoritățile și-au creat propriile mecanisme și instituții de participare socială, este nevoie de o inițiativă comună a actorilor locali – autorități publice, organizații neguvernamentale, organizațiile minorităților etnice – pentru a depăși neîncrederea, pentru a asigura implicarea minorităților în viața comunității locale și pentru a promova respectul pentru valorile diversității.

Conform Constituției României, Art. 6 (1), minorităților le este garantat dreptul de a-și păstra, dezvolta și exprima identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă. De asemenea, Art. 4 (2) precizează egalitatea tuturor cetățenilor României indiferent de naționalitatea, rasa, etnia, religia sau limba lor.

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 22/1997 privind administrația publică locală a introdus câteva schimbări importante în ceea ce privește folosirea limbilor minoritare în administrația publică. Legislația este aplicabilă în acele unități teritorial-administrative în care cel puțin 20% din populație aparține unei comunități minoritare.

Necesitatea tratării diferențiat a problematicii minorităților naționale în funcție de problemele specifice cu care se confruntă apare în legislația românească odată cu adoptarea Strategiei Guvernului României de Îmbunătățire a Situației Romilor, în 2001. Strategia reprezintă prima inițiativă guvernamentală care abordează comprehensiv problemele minorității romă, prevăzând măsuri pentru zece direcții de acțiune: dezvoltarea comunității și administrație publică, locuințe, securitate socială, sănătate, economie, justiție și ordine publică, protecția copilului, educație, cultură și culte, comunicare și participare civică. Astfel, în ceea ce privește capitolul de dezvoltare a comunității și administrație publică, strategia prevede: “Organizarea la nivel local / județean a unor grupuri de lucru mixte alcătuite din reprezentanți aleși ai comunității respective, ai structurilor descentralizate ale administrației centrale, ai organizațiilor neguvernamentale ale romilor și ai minorității romilor, în vederea evaluării principalelor nevoi ale comunităților de romi și aplicării programelor de sprijinire a acestora”.

Un alt punct al aceluiași capitol recomandă “Dezvoltarea colaborării dintre structurile administrației publice și organizațiile neguvernamentale ale romilor, pe bază de parteneriat; includerea liderilor comunităților de romi în procesul de luare a deciziilor administrative locale care afectează comunitatea de romi”.

B. ANALIZA SWOT

MULTICULTURALISM	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">○ Prezența impresionantă în oraș a unor resurse instituționale publice și private○ Comunicare bună a administrației publice locale cu publicul minoritar;	<ul style="list-style-type: none">○ Lipsă de strategie privind promovarea multiculturalismului;○ Lipsă de mecanisme de reprezentare (cooptare) pentru minorități în structura administrației;
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none">○ Potențialul Consiliului Local, prin prezența diversității în componența acestuia;○ Existența unui potențial instituțional care poate promova multiculturalismul – instituții, organizații non-guvernamentale;○ Posibilitatea de a prelua experiența orașelor înfrățite○ Prezența bisericilor de diverse confesiuni / promovarea ecumenismului;○ Existența unor inițiative multiculturale la nivel local care depășesc lipsa de comunicare și de fragmentare;○ Prezența în județ a birourilor unor instituții naționale precum Agenția Națională pentru Romi care nu este exploatat suficient;	<ul style="list-style-type: none">○ Lipsa de comunicare între segmentele etnice;○ Limitări financiare în ceea ce privește punerea în practică a eventualelor soluții;○ Existența stereotipurilor și a prejudecăților față de alte etnii;

C. PROBLEME STRATEGICE

Lipsa unei strategii sectoriale privind promovarea multiculturalismului;

D. OBIECTIVE SI DIRECTII STRATEGICE

SECTIUNE/ PROFIL	OBIECTIVE STRATEGICE O.S.	DIRECTII DE DEZVOLTARE D.D.	ACTIUNI
IDENTITATE LOCALA	O.S. 5.1. Evidentierea elementelor de identitate vizuala si punerea in valoare a resurselor istorice si culturale locale	D.D. 5.1.1 Asumarea și definirea unei identități multiculturale a orașului și promovarea acesteia prin intermediul tuturor canalelor de comunicare;	A. 5.1.1.1 Evaluarea situației prin realizarea unei cercetări sociologice pentru a analiza starea relațiilor interetnice din Aiud și acele domenii care necesită intervenție.
			A. 5.1.1.2 Elaborarea unei strategii de comunicare și asumare a identității multiculturale a orașului.
			A. 5.1.1.3 Lansarea unei campanii de promovare a mesajului multicultural pe toate canalele de comunicare
			A. 5.1.1.4 Alocarea unui buget care să încurajeze co-finanțarea proiectelor europene care promovează multiculturalismul și promovează parteneriatele multiculturale pe domeniile identificate ca fiind prioritare în vederea valorificării potențialului municipiului.
			A. 5.1.1.5 Realizarea unei publicații reprezentative care să ilustreze potențialul multicultural al orașului.
		D.D. 5.1.2 Valorificarea potențialului multicultural al orașului pentru a încuraja turismului cultural;	A. 5.1.2.1 Patronarea de evenimente de mare vizibilitate la care participă instituții educaționale, culturale aparținând culturilor care se regăsesc pe teritoriul orașului (biserici, centre culturale, edituri, școli, instituții de mass media etc.).
			A. 5.1.2.2 Realizarea de materiale de promovare a orașului și acțiuni turistice în cadru organizat propus în strategia de dezvoltare a turismului care să valorifice potențialul multicultural al municipiului.
			A. 5.1.2.3 Îmbunătățirea vizibilității monumentelor, a clădirilor istorice prin semnalare corespunzătoare a semnificației acestora.

E. PLAN DE ACTIUNE

ACTIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANTARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIARI	VALORI
Îmbunătățirea vizibilității monumentelor, a clădirilor istorice prin semnalare corespunzătoare a semnificației acestora.	Cresterea turismului cultural in municipiul Aiud	Fondul European pentru Dezvoltare Regionala, Axa IV – Dezvoltarea durabilă a turismului regional și local	POR – Axa Prioritara IV, Dezvoltarea durabilă a turismului regional și local 4.1 Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural - istoric și și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe	<ul style="list-style-type: none"> ○ Autorități ale administrației publice locale și centrale; ○ Societăți comerciale; ○ Persoane juridice (care nu sunt agenți economici). 	500 000 – 25 000 000 EURO
Elaborarea unei strategii de comunicare și asumare a identității multiculturale a orașului.	Strategie de comunicare si asumare a identitatii multiculturale a municipiului Aiud	Bugetul Local, sponsorizari	-	-	-
Lansarea unei campanii de promovare a mesajului multicultural pe toate canalele de comunicare	Aiud oras multicultural		-	-	-

Realizarea unei publicații reprezentative care să ilustreze potențialul multicultural al orașului.					
Patronarea de evenimente de mare vizibilitate la care participă instituții educaționale, culturale aparținând culturilor care se regăsesc pe teritoriul orașului (biserici, centre culturale, edituri, școli, instituții de mass media etc.).	Aiud oras multicultural	Bugetul Local, sponsorizari			
Realizarea de materiale de promovare a orașului și acțiuni turistice în cadru organizat propus în strategia de dezvoltare a turismului care să valorifice potențialul multicultural al municipiului.					
Alocarea unui buget care să încurajeze co-finanțarea proiectelor europene care promovează multiculturalismul și promovează parteneriatele multiculturale pe domeniile identificate ca fiind prioritare în vederea valorificării potențialului municipiului.	Hotarare de Consiliu Local pentru alocarea unui buget de sprijin pentru proiectele multiculturale	Bugetul Local	-	-	-

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a
municipiului Aiud 2007 - 2013
Turism

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAPITOLUL... .. TURISM

- A. Situația existentă la nivel local
 - B. Analiza SWOT
 - C. Probleme strategice
 - D. Obiective și direcții strategice
 - E. Plan de acțiune
-

Pe plan mondial, industria turismului și a călătoriilor reprezintă, cel mai dinamic sector de activitate și, în același timp, cel mai important generator de locuri de muncă. Din punct de vedere economic turismul se constituie și ca o sursă principală de redresare a economiilor naționale a acelor țări care dispun de importante resurse turistice și le exploatează corespunzător.

Acțiunea sa se manifestă pe o multitudine de planuri, de la stimularea dezvoltării economice la perfecționarea structurii sociale, de la valorificarea superioară a resurselor la îmbunătățirea condițiilor de viață.

A. Situația existentă la nivel local

Străvechi leagăn de civilizație și cultură, municipiul Aiud este cunoscut prin numeroasele sale vestigii arheologice ce vorbesc despre existența unor așezări omenești încă din comuna primitivă (epocile neolitică, a cuprului, bronzului și fierului), precum și din cea romană și perioada prefeudală.

Existența dacilor este confirmată prin obiecte de podoabă și monede de argint, care au ajuns în diferite muzee din țară și străinătate. Epoca romană provincială ne-a oferit și ea numeroase vestigii la Aiud și în împrejurimi. În timpul romanilor localitatea s-a ridicat la rangul de PAGUS - circumscripție teritorială urbană.

Ca așezare urbană localitatea a fost edificată de către sași, probabil colonizați în Transilvania în jurul anului 1200, pe locul unui sat (moșie) a Episcopiei romano-catolice din Alba Transilvaniei, pentru că în secolul al XIV - lea s-a devină TÂRG (oras). În secolul al XVIII - lea, mai exact în 1716 Aiudul devine capitala Comitatului (judetului) Alba de Jos, rol pe care îl va deține timp de 213 ani.

Vreme de trei secole Aiudul a fost proprietate a Capitului episcopal de la Alba Iulia și a coroanei regale maghiare, constituind adesea un obiect de danii și tranzacții între principii și nobili.

Din anul 1929, devine oraș în județul Alba, iar din 1959 până în anul 1968, devine reședința raionului Aiud, regiunea Cluj. Din acea perioadă Aiudul face parte dintre cele nouă localități urbane ale județului Alba. În organizarea sa teritorială se includ și următoarele localități: Aiudul de Sus, Măgina, Gâmbas, Pâgida, Ciumbud, Sâncrai, Gârbova de Jos, Gârbovita, Gârbova de Sus. Aiudul și-a elaborat statutul orașului în 1992. Un statut mai vechi, din 1934, tratează orașul Aiud ca localitate climatică, declarată ca atare de Ministerul Muncii și Sănătății din România. În anul 1994 Aiudul a devenit municipiu.

Prin vechimea sa cetatea și orașul au fost martore și participante la multe evenimente istorice. Documentele și vestigiile expuse în cadrul muzeelor și depozitate în arhivele din Aiud, Alba Iulia, Deva, Sibiu, Cluj - Napoca, București, Budapesta, Viena, Berlin, Goeteborg vorbesc despre toate evenimentele, vestigiile, monumentele și clădirile aflate în zonă.

Din aceste considerente, municipiul Aiud este o comoară istorică și culturală care poate fi valorificată turistic.

B. Analiza SWOT

AXA PUNCTE TARI - PUNCTE SLABE

<p>Existența a numeroase monumente și clădiri de importanță istorică:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Cetatea Aiudului; + Monumentul Studentilor; + Monumentul "Calvarul Aiudului"; + Monumentul de la Miraslău; + Castelul Gârda; + Castelul de la Sâncrai; + Castelul de la Gâmbas; + Clădirea Primăriei; <p>Existența a două muzee de importanță istorică:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Muzeul de Istorie; + Muzeul de Științele Naturii <p>Existența unor monumente arhitectonice protejate:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Catedrala Ortodoxă; + Biserica de pe strada Simion Bărnutiu; + Biserica Romano - Catolică; + Biserica Reformată; + Biserica Evanghelică; + Colegiul "Bethlen Gábor"; + Biblioteca documentară "Bethlen"; + Colegiul Mic; + Colegiul "Titu Maiorescu"; + Grupul Scolar "Avram Iancu" <p>Existența unor lăcașuri de turism religios:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Mănăstirea de la Măgina; + Mănăstirea de la Cicău; + Biserica Veche de la Teius; + Mănăstirea de la Râmeț <p>Activități și manifestări cultural artistice:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Expoziție internațională de caricatură + Expoziții internaționale de fotografie umoristică + Festivaluri internaționale de documentare artistice și artă foto + Expoziție internațională de Mail Art + Salon național de icoane și pictură religioasă + Expoziții de artă naivă + Lansări de carte + Festivaluri de vin + Ziua Orașelor înfrățite + Tabere internaționale de creație artistică pentru tineret + Tabere internaționale de artă plastică 	<p>Promovarea insuficientă a potențialului turistic al municipiului Aiud, cauzată și de lipsa unui Centru de informare turistică;</p> <p>Lipsa unei strategii de dezvoltare turistică a municipiului Aiud</p> <p>Lipsa unui studiu de marketing turistic</p> <p>Slaba informare, motivația insuficientă și lipsa de încredere a populației (în special în mediul rural) cu privire la valorificarea potențialului turistic și la creditele pentru investiții în turism de care ar putea beneficia;</p> <p>Lipsa mijloacelor financiare și investițiile mici realizate în turism, lipsa unui mecanism durabil de finanțare pe termen lung (există oportunități de garantare a finanțării din fonduri proprii, cum ar fi impozitul perceput de Consiliul local pe locul de cazare);</p> <p>Infrastructura deficitară, calitatea slabă a drumurilor (drumuri inadecvate și prost întreținute), lipsa unor căi de acces, parcarile insuficiente pentru autocare și pentru mașini mici ș.a. descurajează turiștii potențiali;</p> <p>Lipsa unor indicatoare rutiere și a unor semne de direcționare în cel puțin o limbă de circulație internațională;</p> <p>Insuficienta valorificare a bazei materiale și a logisticii etc.;</p>
--	--

<p>Potențial atractiv al cadrului natural:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Pădurea Sloboda, la 11 km de Aiud, pe drumul județean DJ Aiud-Rîmeț, practicabil cu automobilul. Din mijlocul pădurilor masive de stejar și brad se pot face excursii pe piscurile din vecinătate; + Muntele Pleașa (22 km spre Rîmeț) cu vederi încântătoare până în Carpații Sudici; + Cheia Rîmețului (30 km de la Aiud) cu peștera uriașă în peretele drept al cheii și frumoasa floare a reginei, ne conduce la vechea mănăstire de la Rîmeț; + Huda lui Păpară - poartă de ieșire a apei dispărute - o scobitură profundă și întunecoasă, rece ca un ghețar din care curge Valea Ponorului în cascadă. + Cheile Poenii -14 km de la Aiud, pe drumul județean Aiud-Buru cu impozantul perete de stâncă "Rachișul", 775 m altitudine. <p>Popasuri turistice:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Izvorul de Aur; + Sloboda; + Cabana Tifra; + Balta Muresului; + Cheile Vălisoarei; + Rîmetea; <p>Atracții turistice de vânătoare și pescuit: Păduri și valea Mureșului</p>	<p>Numărul foarte mic de unități de cazare raportat la numărul de locuitori ai orașului;</p> <p>Calitatea redusă a serviciilor și standardelor în România (de la grupuri sanitare până la atitudinea personalului angajat) face ca turiștii să se orienteze spre alte destinații unde, la prețuri comparabile, beneficiază de servicii superioare.</p>
AXA OPORTUNITATI - AMENINTARI	

<p>Includerea municipiului Aiud în circuite tematice ale județului oferă premiza dezvoltării turismului cultural și de agrement, turismului de tranzit, agroturismului și turismul ecologic;</p> <p>Asocierea Consiliului Local Aiud cu Consiliul Județean Alba, Consiliul Local Blaj și consiliile locale ale comunelor Cîlnic, Cetatea de Baltă, Cricîu, Gârbova, Ighiu, Jidvei, Sîncel, Șona, Valea Lungă în cadrul Asociației “Țara Vinului”, al cărei obiectiv este promovarea turismului în județul Alba, impulsivarea dezvoltării turismului vitivinicol, și integrarea acestuia în <i>Ruta vinului european</i></p> <p>Deschiderea municipiului Alba Iulia ca pol de integrare europeană oferă oportunități suplimentare a localităților limitrofe cu potențial de dezvoltare, inclusiv în sectorul turistic, de finanțare și de atragere a investitorilor și a turiștilor;</p> <p>Parteneriatele cu orașele înfrățite – catalizator de dezvoltare a sectorului turistic în municipiul Aiud.</p> <p>Oportunitatea proiectelor de finanțare în cadrul Programului Operațional Regional, Axa IV – Dezvoltarea durabilă a turimului local și regional;</p> <p>Dezvoltarea resursei umane prin cursuri de formare profesională organizate în domeniul turismului;</p> <p>Diversitatea etno-culturală sporește atracția pentru turiștii străini;</p>	<p>Imaginea nefavorabilă a României în străinătate, din punct de vedere a serviciilor turistice;</p> <p>Exodul forței de muncă și fluctuația personalului specializat în turism;</p> <p>Utilizarea inefficientă a unor fonduri destinate dezvoltării turismului local;</p> <p>Costul ridicat al investițiilor în turim conform normelor UE;</p> <p>Starea precară a unor drumuri în municipiul Aiud și în zonele limitrofe;</p> <p>Folosirea în prea mică măsură a potențialului turistic;</p> <p>Implicarea redusă a agenților de turism în promovarea potențialului turistic;</p> <p>Colaborarea defectuoasă a factorilor implicați în fenomenul turistic;</p> <p>Incapacitatea de a implica întreg sectorul turistic în sprijinul unui program de marketing turistic care vizează întreaga comunitate,</p> <p>Incapacitatea de a demara un proces masiv de ridicare a standardelor de cazare, necesar pentru a putea concura cu succes pe piața internațională;</p>
---	--

C. Probleme strategice

Aiudul poate reprezenta o destinație turistică importantă pentru piața zonală, prin promovarea, cu precădere, a produselor turistice culturale și istorice. Oferta turistică a municipiului Aiud a devenit necompetitivă în raport cu exigențele cererii turistice și ale produselor turistice similare de pe piața zonală.

Turismul ca ramură economică are strânse relații cu alte sectoare ale activității economice și sociale cum sunt: agricultura și industria alimentară, lucrările publice și amenajarea teritoriului, protecția mediului, sănătate, învățământ, cultură, finanțe, ordine publică, administrație publică locală și altele.

Transporturile, în calitatea acestora de sistem circulator, trebuie să faciliteze accesul rapid și comod al turiștilor în orice punct al țării. În prezent rețeaua de drumuri rutiere nu satisface cerințele automobilistului european.

Administrația publică locală trebuie să acorde mai multă importanță bunei gospodării a obiectivelor de interes turistic. Structurile turistice de primire sunt insuficiente, iar infrastructura generală și specifică (rutieră, utilități, salubritate) pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic este sub nivelul standardelor naționale și internaționale.

Nu există o abordare coerentă și integrată din perspectiva unei **strategii de marketing și promovare** a capitalului turistic a municipiului Aiud.

Relansarea pe piața competitivă turistică internațională a municipiului Aiud este condiționată de abordarea următoarelor **probleme strategice**:

- + Slaba dezvoltare a infrastructurii turistice
- + Lipsa unui organism instituțional specializat, cu atribuții de promovare, marketing și informare a turismului local cu rol integrator al tuturor factorilor interesați.

D. OBIECTIVE SI DIRECTII STRATEGICE

	Obiectiv strategic	Direcție de dezvoltare	Acțiuni
	Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea municipiului Aiud respectând principiile dezvoltării durabile și ale protecției mediului	1. Restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural precum și crearea și modernizarea infrastructurilor conexe.	1.1. Restaurarea Cetății Aiudului 1.2 Restaurarea și punerea în valoare a castelelor cu valoare istoric-arhitecturală 1.3. Valorificarea sit-urilor arheologice și introducerea în circuitul turistic
2. Crearea /dezvoltarea/modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic		2.1. Amenajarea obiectivelor turistice naturale pentru activități turistice 2.2. Amenajare puncte de colectare a gunoiului menajer; 2.3. Amplasarea de panouri informative; 2.4. Refacerea și amenajarea aleilor de acces, a spațiilor de recreere și popas, 2.5. Refacerea parcuri – grădină;	
3. Reabilitarea/ extinderea / modernizarea/dotarea structurilor de cazare cu utilitățile conexe, precum și a facilităților de recreere		3.1. Modernizare structuri de cazare: renovare, reabilitare, extindere, amenajare 3.2. Dotare structuri de cazare cu echipamente specifice 3.3. Crearea / extinderea / reabilitarea structurilor de agrement turistic cu utilitățile aferente (terenuri de mini-golf, tenis, paint-ball)	
4. Realizarea strategiei de turism a municipiului Aiud		4.1. Studiu de marketing 4.2. Produse turistice 4.3. Aranjamente instituționale turistice pentru asigurarea consensului local 4.4. Oficiu de turism	

E. PLANUL DE ACTIUNI

ACȚIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANȚARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIAR	VALORI Milioane Euro
Restaurarea Cetății Aiudului	Restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural – Cetatea Aiudului	FEDR	POR – Axa 5	Autoritate publică/societate comercială/ong	0,5 -25
Amenajare obiective turistice naturale pentru activități turistice	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii specifice pentru valorificarea durabilă a Cheilor Aiudului Refacerea parcului municipal Aiud	FEDR	POR – Axa 5	Autoritate publică/societate comercială	0,2 -25
Restaurarea și punerea în valoare a castelelor cu valoare istoric - arhitecturală	Restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural – Castelul Sâncrai/Gâmbaș/Castelul Gârda	FEDR	POR – Axa 5	Autoritate publică/societate comercială/ong	0,5 -25
Modernizare structuri de cazare, renovare	Reabilitarea/ extinderea / modernizarea/dotarea structurilor de cazare cu utilitățile conexe, precum și a facilităților de recreere	FEDR	POR – Axa 5	Autoritate publică/societate comercială	0,2-5

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AIUD

Strategia de dezvoltare a
municipiului Aiud 2007 - 2013
Sport

Mai 2007

CONSULTANT: FUNDATIA PAEM ALBA

CAPITOLUL SPORT

- A. Situația existentă la nivel local
 - B. Analiza SWOT
 - C. Probleme strategice
 - D. Obiective și direcții strategice
 - E. Plan de acțiune
-

A. Situația existentă la nivel local

Sportul este definit în Carta Europeană a Sportului elaborată de Consiliul Europei, ca *“o serie de activități fizice, care într-o competiție organizată sau nu au ca obiect ameliorarea condiției fizice sau psihice, dezvoltarea relațiilor sociale sau obținerea de rezultate în diferite competiții”*.

Incontestabil aceste activități ridică gradul de sănătate al populației, contribuie la ridicarea nivelului calității vieții, au rol de socializare și pot să producă performanțe sportive la diferite niveluri de participare.

Activitatea sportivă a municipiului reprezintă un capitol important în programul administrativ propus pentru mandatul 2004-2008, bazat pe potențialul autohton deloc neglijabil, demonstrat prin rezultatele remarcabile obținute de sportivi.

și pot

Aiud

pe

Se poate afirma, fără doar și poate, anul 2006 clubul Dojokan Activ

că în Aiud

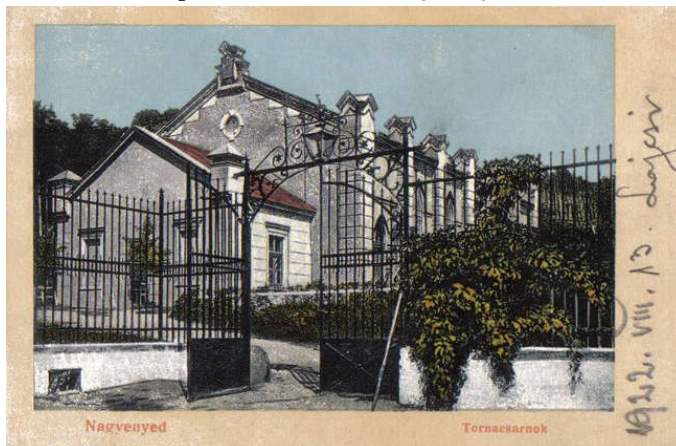
de karate WTC a dominat sportul județean, mărturie stând clasările aiudenilor în topul întocmit recent de către Direcția pentru Sport a județului Alba. Aspirațiile sportivilor karateka țintesc Jocurile Olimpice din 2012, dar până atunci, în 2007, competiția majoră la care se speră în rezultate deosebite este Campionatul Mondial de Karate WTC, întrecere programată în luna iunie, în Spania, la Valencia. Mai menționăm faptul că în 2006, Sebastian Haidu și Liviu Dodoc au cucerit medalii de aur și argint la Campionatele Europene de seniori, respectiv la Campionatele Mondiale pentru cadeți și juniori.

Ca și o recunoaștere a performanței acestui club aiudean este faptul că anual se organizează Cupa Dojokan la Karate WKC, ce reunește peste 300 de sportivi din 29 cluburi din țară.

Sportul de performanță din municipiul Aiud este prezent de asemenea prin cluburile sportive Olimpia, Șoimii Ciumbrud, Metalul 2007 și Mureșul Gâmbaș.

Activitatea sportivă este finanțată prin subvenții de la administrația locală, administrația centrală prin Direcția de Sport Județeană Alba și venituri proprii. Baza materială a acestor cluburi este precară și nu răspunde unor condiții minime de desfășurare a unor competiții sportive.

Sala de Sport „Puiu Hulea” face parte din programul guvernamental al sălilor de sport, prin care se asigură accesul la sală tuturor amatorilor de sport. Având ca destinație inițială utilizarea ei de către o singură unitate de învățământ de pe raza municipiului Aiud, sala de sport a fost transformată în obiectiv sportiv accesibil tuturor elevilor în mod gratuit și celorlalți aiudeni pasionați de sport, contra sumei aferente tarifului de închiriere, aceasta în contextul în care intenția autorităților aiudene este autofinanțarea Sălii „Puiu Hulea”. Competițiile sportive, antrenamentul cluburilor sportive sunt și ele găzduite de Sala de Sport „Puiu Hulea”. Cu toate acestea sala de sport nu se autofinanțează în totalitate, însă scutește bugetul local de foarte multe cheltuieli.

B. Analiza SWOT

În contextul politicii naționale privind programele sportive de utilitate publică se impun următoarele direcții de analiză:

AXA PUNCTE TARI - PUNCTE SLABE		
Sportul pentru toți	<p>Număr relativ mare de populație școlară - 4000 de elevi)</p> <p>Număr relativ mare al populației active (instituții, școli, bănci, întreprinderi, fabrici)</p> <p>Standard de cultură și viață care permit participarea la activități sportive</p> <p>Caracterul accesibil și agreabil al activității fizice perceput la un nivel superior de către populație</p> <p>Possibilitatea extinderii ofertei serviciilor sportive către populație, preocupări pentru producerea de materiale sportive</p> <p>Existența unei tradiții de cooperare între primărie, consiliul local al municipiului Aiud, DSJ, cluburi sportive, ONG-uri în vederea organizării unor activități sportive</p>	<p>Spor natural negativ</p> <p>Raport negativ între spațiile destinate activităților sportive recreative și alte spații destinate petrecerii timpului liber (baruri, discoteci, restaurante)</p> <p>Lipsa unor programe coerente și conjugate de atragere a populației spre practicarea organizată a exercițiului fizic</p> <p>Lipsa de implicare a mass media în mediatizarea fenomenelor sportive</p> <p>Susținerea redusă de la bugetul local a dezvoltării de către societățile comerciale autohtone a unor programe cu caracter sportiv de masă</p>
Educație fizică școlară	<p>Numărul mare al elevilor practicanți ai jocurilor sportive</p> <p>Existența de specialiști (profesori și antrenori sportivi) cu calificări adecvate în școli</p> <p>Tendența de a menține tradiția organizării unor competiții școlare</p> <p>Rețeaua extinsă de școli pe raza municipiului dotate cu baze sportive și programe specifice</p>	<p>Scăderea din motive obiective a populației școlare</p> <p>Număr insuficient de ore de educație fizică școlară în raport cu alte materii</p> <p>Părăsirea sistemului educațional de către elevi din motive economice și sociale</p> <p>Dotare materială insuficientă a bazelor care sunt utilizate în procesul de educație fizică.</p>

<p style="text-align: center;">Sport de performanță</p>	<p>Structur sportive de tradiție cu rezultate deosebite pe plan intern și internațional Cluburi și asociații sportive private cu rezultate foarte bune Înființare de asociații sportive locale ca structuri private Participare foarte bună a sportivilor aiudeni la C.M., C.E. din ultimii ani Număr mare de sportivi în loturi naționale Susținere financiară de la bugetul local a tuturor structurilor sportive cu rezultate deosebite Specialiști în domeniu de valoare ridicată cu rezultate competitive. Competiții naționale sportive organizate în condiții optime în comunitate</p>	<p>Implicarea insuficientă a comunității de afaceri din Aiud în susținerea sportivilor de performanță Posibilități reduse de a menține sportivii și tehnicienii de mare performanță în Aiud Posibilități reduse de a rezolva problemele sociale ale sportivilor de mare performanță și ale tehnicienilor (locuințe, credite, facilități, locuri de muncă) Insuficiente posibilități de refacere și recuperare fizică ale sportivilor de performanță. Lipsa unor parteneriate public-private reale în planul activităților fizice și sportive.</p>
<p style="text-align: center;">Bază materială</p>	<p>Existența unor baze sportive (sală sport, stadion), bazin de înot de agrement</p>	<p>Număr insuficient de baze sportive în municipiul Aiud, conform standardelor europene Calitatea acestor baze nu permite organizarea de competiții naționale oficiale Uzura accentuată a bazelor care contravine standardelor de utilizare</p>
<p>AXA OPORTUNITATI - AMENINTARI</p>		
<p style="text-align: center;">Sportul pentru toți</p>	<p>Valorificarea resurselor financiare ale locuitorilor disponibile pentru activitățile sportive Promovarea programelor naționale privind sportul pentru toți, cu ajutorul mass media, autorităților locale și cooptarea societăților comerciale care să se implice în derularea programelor sportive</p>	<p>Scăderea interesului populației pentru activitățile sportive prin descurajarea acestora din lipsă de oferte Creșterea ratei de incidență a persoanelor de tip „non-sport”, fumătorilor, sedențarilor ca urmare a dispariției sau diluării programelor “sportul pentru toți”</p>

Educație fizică școlară	Existența unor legi care definesc în mod punctual aplicarea programelor de educație fizică și sport	Reducerea orelor de educație fizică din programa școlară care va duce la o populație școlară sub standardele europene Lipsa de colaborare între MEC și ANS privind politicile educaționale Trecerea orelor de educație fizică școlară în cadrul disciplinelor opționale sau facultative
Sport de performanță	Accesarea de programe cu surse de finanțare din partea UE Sprijin social, politic și financiar din partea organelor locale Promovarea din partea administrației locale, a politicilor sociale care să aibă ca efect ameliorarea standardelor calității vieții Promovarea în rândurile consilierilor locali pentru susținerea unor programe de performanță (advocacy)	Reducerea susținerii bugetare departamentale (ANS, MEC și altele) Limitarea accesului pe bazele sportive prin chirii, taxe, clientelism Migrarea sportivilor și tehnicienilor spre alte structuri și în alte domenii Scăderea interesului spectatorilor pentru manifestările sportive Creșterea violenței verbale și fizice în săli și pe stadioane
Bază materială	Posibilitatea ca administrația publică să cuprindă în planurile de urbanism proiecte de baze sportive simple sau complexe Se pot elabora programe de modernizare a bazelor existente cu resurse minime de finanțare Oportunitatea programelor guvernamentale privind înființare de bazine de înot în centre urbane.	Lipsa fondurilor din bugetul Consiliului Local pentru construirea de baze sportive pentru agrement și de performanță Lipsa documentației tehnice necesare solicitării finanțărilor pentru construirea de baze sportive pentru agrement și performanță.

C. Probleme strategice

- ⊗ Puține spații destinate activităților sportive recreative
- ⊗ Dotare materială insuficientă a bazelor care sunt utilizate în procesul de educație fizică.
- ⊗ Lipsa unor parteneriate public-private reale în planul activităților fizice și sportive.

D. Obiective și direcții strategice

	Obiectiv strategic	Direcție de dezvoltare	Acțiuni
	Dezvoltarea activităților sportive în contextul ridicării gradului de sănătate și confort social a cetățenilor municipiului Aiud	1. Dezvoltarea sportului pentru toți	1.1. Dezvoltarea bazei materiale / de agrement-sportive 1.2. Creșterea gradului de accesabilitate a activităților sportive 1.3. Diversificarea activităților sportive. 1.4. Realizarea unui calendar al evenimentelor sportive cu participarea sportivilor aiudeni la nivel local, regional, național și internațional. 1.5. Stimularea asociativității în domeniul sportiv la nivelul școlilor. 1.6. Program de promovare a sporturilor 1.7. Manifestări sportive cu orașe înfrățite.
2. Dezvoltarea activităților de educație fizică școlară		2.1. Săli de sport în școli 2.2. Modernizarea bazelor sportive existente; 2.3. Susținerea de la buget a sporturilor individuale; 2.4. Program de susținere a concursurilor adresate elevilor	
3. Susținerea sportului de performanță		3.1. Program de sustenabilitate a sporturilor reprezentative ale municipiului 3.2. Atragerea unor competiții internaționale în municipiul Aiud 3.3. Recompensarea sportivilor de performanță pentru păstrarea lor în comunitate	
4. Dezvoltarea bazei materiale / de agrement-sportive		4.1. Construirea unui stadion municipal modern 4.2. Parteneriate public – privat pentru sport	

E. Plan de acțiune

ACȚIUNEA	PROIECTE PROPUSE	FINANȚARE			
		INSTRUMENT	PROGRAM	BENEFICIAR	VALORI
Modernizarea bazelor sportive existente	Reabilitarea și modernizarea sălilor de sport din municipiul Aiud	Buget de stat	Programul Național al Agenției Naționale pentru Sport	Autoritatea locală	
Program de sustenabilitate a sporturilor reprezentative ale municipiului	Participarea sporturilor reprezentative ale municipiului Aiud la competiții internaționale	Finanțări locale	Legea 350/2005	sportivi	
Dezvoltarea bazei materiale / de agrement- sportive.	Reabilitarea, extinderea, modernizarea facilităților de agrement sportive din municipiul Aiud	FEDR	Program operațional regional Axa IV	Autoritate locale/companii	200000- 20 milioane Euro

IMPLEMENTARE, MONITORIZARE SI EVALUARE

ANEXE

OPORTUNITATI DE FINANTARE 2007 - 2013

Tipuri de proiecte ce pot fi dezvoltate POR

- *Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri locale din mediul urban;*
- *Construcția / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură (cu statut de drum județean) pentru eliminarea blocajelor rutiere și traversarea, în condiții de siguranță, a localităților;*
- *Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea infrastructurii serviciilor de sănătate (ambulatorii de spital și de specialitate);*
- *Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea infrastructurii sociale (centre rezidențiale și centre multifuncționale);*
- *Modernizarea / dezvoltarea infrastructurii de siguranță publică;*
- *Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea infrastructurii educaționale preuniversitare (grădinițe, școli, licee, școli de artă și meserii, campusuri educaționale);*
- *Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor specifice fiecărei regiuni;*
- *Reabilitarea situurilor industriale;*
- *Sprijinirea microîntreprinderilor;*
- *Restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural;*
- *Valorificarea resurselor turistice naturale în contextul unei dezvoltări durabile;*
- *Creșterea calității serviciilor turistice de cazare și agrement;*
- *Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural regional/ local, cu evident potențial turistic;*
- *Centre cultural-istorice vechi ale orașelor, cu potențial turistic semnificativ (restaurarea clădirilor cu elemente arhitectonice tradiționale, rețeaua stradală, centre culturale, muzee, parcuri, drumuri, etc) pentru introducerea lor în circuite turistice;*
- *Valorificarea resurselor naturale prin construirea de drumuri de acces, amenajarea traseelor turistice, parcuri, poteci marcate, drumuri pietonale, adăposturi, piste pentru cicloturism, amenajări specifice zonei montane și costiere, etc;*
- *Reabilitarea stațiunilor turistice prin proiecte integrate;*
- *Proiecte integrate conținând: reabilitarea mediului construit (inclusiv al sistemului de transport urban), sprijinirea antreprenoriatului, promovarea incluziunii sociale.*

Beneficiari eligibili:

- *Autoritățile publice locale*
- *Alte autorități publice, unități sanitare și de asistență socială*
- *Mediul de afaceri*
- *ONG-uri active în domenii relevante*
- *Sectorul privat în anumite condiții*
- *Comunități locale.*

Tipuri de proiecte ce pot fi dezvoltate POS. CCE

- *Realizarea de instituții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor (în special IMM);*
- *Îmbunătățirea accesului la credit și finanțare;*
- *Dezvoltarea antreprenoriatului;*

- *Achiziția de servicii calificate în domeniul implementării standardelor europene;*
- *Înființarea și dezvoltarea fondurilor locale de garantare în vederea susținerii întreprinderilor, în special a IMM;*
- *Dezvoltarea incubatoarelor de afaceri și a altor infrastructuri specifice de afaceri;*
- *Susținerea firmelor incubate;*
- *Consultanță pentru elaborarea proiectelor/planurilor de afaceri, dezvoltarea de produse și strategii de firmă, consultanță de tip general pentru dezvoltarea cooperărilor inter-firme și a investițiilor comune, consultanță în domeniul investițiilor, consultanță financiară, activități de marketing și promovare a firmelor, managementul și dezvoltarea resurselor umane, organizarea producției, etc;*
- *Achiziționarea de standarde de produs, standarde de securitate socială și marcarea CE.*
- *Cercetarea în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi (industrie) pentru obținerea de rezultate aplicabile;*
- *Realizarea de investiții în infrastructura de Cercetare – Dezvoltare – Inovare (CDI).*
- *Proiecte de parteneriat în Cercetare – Dezvoltare (CD) între întreprinderi și instituții de cercetare sau universități;*
- *Susținerea utilizării tehnologiei informației;*
- *Dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice moderne (e-guvernare, e-educație și e-sănătate);*
- *Dezvoltarea e-economiei;*
- *Accesul IMM la internet și la serviciile conexe;*
- *Construirea rețelelor broadband în zonele de eșec al pieței (sprijinul se acordă atât autorităților locale, cât și furnizorilor de rețele de comunicații electronice);*
- *Construirea de telecentre (info-chișcari) în zonele de eșec al pieței, prin care să fie posibil accesul public la internet prin conexiuni broadband (pentru autoritățile locale);*
- *Conectarea unităților școlare (primare, gimnaziale, liceale) la internet prin conexiuni broadband;*
- *Construirea de portaluri de e-learning;*
- *Conectarea unităților sanitare la internet prin conexiuni broadband și dotare cu calculatoare;*
- *Construirea de portaluri de e-sănătate;*
- *Conectare a administrației publice la o rețea intranet;*
- *Realizarea de către administrațiile locale a unor sisteme informatice integrate, pentru creșterea procentului de tranzacții electronice;*
- *Realizarea unor sisteme informatice de creștere a interoperabilității bazate pe sistemele GIS;*
- *Introducerea de sisteme informatice integrate pentru sporirea inovației în derularea proceselor de producție; introducerea și dezvoltarea sistemelor integrate de management al afacerii (ERP, CRM), introducerea sistemelor informatice de management;*
- *Dezvoltarea de aplicații electronice destinate derulării afacerilor;*
- *Introducerea sistemelor electronice de licitație;*
- *Realizarea de tranzacții electronice securizate;*
- *Construirea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, în rețehnologizarea, modernizarea și reabilitarea celor existente, pentru creșterea eficienței energetice (centrale/grupuri de producere a energiei electrice și termice, centrale/grupuri de cogenerare, turboagregate);*
- *Extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizarea în condiții de siguranță și continuitate a serviciului de distribuție;*
- *Modernizarea și realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice prin valorificarea resurselor energetice eoliene, hidroenergetice, solare, a biomasei;*
- *Promovarea turistică;*
- *Dezvoltarea și consolidarea turismului intern prin susținerea promovării produselor turistice și a activităților de marketing specifice;*

- Crearea și operaționalizarea centrelor de informare și promovare turistică, aflate în coordonarea ANT, în zone turistice cu potențial ridicat.

Tipuri de proiecte ce pot fi dezvoltate POS Mediu

- Construcția/ modernizarea surselor de apă în vederea potabilizării;
- Construcția/ reabilitarea stațiilor de tratare a apei;
- Extinderea / reabilitarea rețelelor de apă și canalizare;
- Construcția/ modernizarea stațiilor de epurare a apelor;
- Construcția/ reabilitarea stațiilor de tratare a nămolului;
- Achiziționarea de echipamente de măsurare și de laborator;
- Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor;
- Extinderea infrastructurii de management al deșeurilor;
- Reabilitarea siturilor poluate istoric;
- Construcția de noi stații municipale pentru depozitarea deșeurilor și a stațiilor de transfer;
- Construcția de stații de sortare, reciclare și compostare;
- Achiziționarea și instalarea unor sisteme de colectare selectivă a deșeurilor;
- Achiziționarea de vehicule speciale de transport al deșeurilor;
- Construcția unor facilități adecvate pentru deșeurile periculoase (deșeurile medicale, electrice sau electronice etc.) și pentru alte tipuri de deșeurile (de construcție sau provenite din demolări etc.);
- Reabilitarea și instalarea unor mari de ardere (reabilitarea boilerelor și turbinelor);
- Introducere a celor mai bune tehnici în domeniul pentru reducerea emisiilor de dioxid de sulf, de oxizi de azot și de pulberi;
- Introducere a sistemelor de controlare;
- Reabilitarea a depozitelor neconforme de cenușă;
- Reabilitarea a sistemelor de distribuție a apei și căldurii;
- Efectuarea de lucrări de construcție pentru prevenirea inundațiilor și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor;
- Elaborarea unor hărți de pericol și risc al inundațiilor.

Beneficiari eligibili:

- Autorități publice;
- Parteneri din sectorul privat (în anumite condiții);
- Institute de cercetare-dezvoltare în sectorul mediu;
- ONG-uri în sectorul protecției mediului.

Tipuri de proiecte ce pot fi dezvoltate POS DRU

- Dezvoltarea și implementarea de instrumente la nivelul sistemului și furnizorilor (certificarea și validarea cunoștințelor acumulate anterior, dezvoltarea sistemelor de credite transferabile);
- Dezvoltarea personalului, dezvoltarea și implementarea mijloacelor și a instrumentelor de asigurare și management al calității și la nivel de furnizori de educație;
- Dezvoltarea ofertelor de educație și de formare profesională inițială relevante pentru nevoile de învățare individuală și pentru nevoile pieței muncii;
- Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere de calitate în vederea creșterii performanțelor școlare și a ratelor de tranziție între diferite nivele de educație;
- Programe integrate pentru creșterea ratei de tranziție de la învățământul obligatoriu la învățământul post obligatoriu;
- Programe de sprijin pentru elevii dotați;

- Programe educaționale speciale pentru formarea unei atitudini în ceea ce privește societatea inclusivă, educația civică și responsabilitatea la elevi și studenți;
- Dezvoltarea de aptitudini sociale care să le permită asumarea rolului de cetățean activ;
- Promovarea Tehnologiei Informației și Comunicării (TIC) și a noilor tehnici și metode de predare în educația și formarea profesională inițială;
- Transformarea școlii într-un furnizor de educație continuă;
- Promovarea inovației în învățământ și în formarea profesională;
- Promovarea de parteneriate și dezvoltarea de rețele în educație în sprijinul creșterii relevanței educației pe piața muncii;
- Dezvoltarea educației antreprenoriale și de afaceri;
- Dezvoltarea și implementarea de instrumente la nivel de sistem;
- Dezvoltarea personalului, pentru dezvoltarea și implementarea mijloacelor și a instrumentelor de asigurare și management al calității și la nivel de furnizori de educație;
- Dezvoltarea calificărilor la nivel național, sectorial și de ramură și a mecanismelor de evaluare a competențelor și calificărilor;
- Implementarea unor sisteme de asigurare și management al calității în formare profesională continuă (FPC) la nivel de sistem și de la nivel de furnizor, în concordanță cu cadrul european pentru asigurarea calității;
- Promovarea schimbului de bune practici și utilizarea instrumentelor de evaluare (peer review) și a rețelilor;
- Realizarea de studii, analize și cercetări în vederea colectării de informații și date relevante pentru susținerea FPC;
- Dezvoltarea capacității resurselor umane din FPC de a stabili noi metode, tehnici și instrumente de lucru;
- Formarea profesorilor și formatorilor în concordanță cu cerințele cadrului european al calificărilor profesorilor și formatorilor;
- Dezvoltarea parteneriatului pentru promovarea unor medii de lucru care sunt propice învățării;
- Promovarea de „regiuni de învățare“.
- Crearea și dezvoltarea de programe/scheme de învățare bazate pe muncă pentru elevi și studenți;
- Parteneriate între școli/universități/întreprinderi;
- Orientare și consiliere de calitate care să sprijine tranziția de la școală la viața activă;
- Programe integrate pentru menținerea elevilor în educație și pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii;
- Programe tip „școala după școală“, învățarea asistată și educație remedială;
- Programe integrate și oferte educaționale pentru reintegrarea celor care au părăsit școala timpuriu, inclusiv programe de tip „A doua șansă“;
- Dezvoltarea de instrumente și servicii integrate de informare, orientare, consiliere și dezvoltare personală;
- Dezvoltarea de programe modulare bazate pe competențe;
- Diversificarea programelor FPC (conținut, metode și instrumente de pregătire, moduri de predare) ca răspuns la necesitățile beneficiarilor;
- Dezvoltarea furnizării de formare la locul de muncă;
- Dezvoltarea furnizării de orientare și consiliere la locul de muncă;
- Creșterea participării angajaților la FPC;
- Creșterea participării angajaților la servicii de orientare în carieră;
- Creșterea participării angajaților în activități de validare și recunoaștere a competențelor dobândite în contexte nonformale și informale;
- Promovarea unei culturi a învățării;
- Implementarea, promovarea și susținerea portofoliului EUROPASS;
- Subvenții și stimulente acordate angajatorilor și angajaților pe durata participării la FPC.
- Creșterea conștientizării și atitudinii pozitive cu privire la cultura antreprenorială;

- Implementarea de programe și noi servicii de sprijin pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale;
- Servicii de sprijin pentru demararea unei afaceri;
- Încurajarea antreprenoriatului;
- Sprijinirea transferului de cunoștințe și asistență pentru angajații din zonele afectate de restructurare;
- Asistență și sprijin în vederea elaborării planurilor de acțiune pentru încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor;
- Îmbunătățirea capacității partenerilor sociali de a furniza informații relevante de interes public și servicii de consiliere civică;
- Îmbunătățirea capacității de sprijinire a inițiativelor de dezvoltare a responsabilității civice;
- Încurajarea inițiativelor de activare a comunității locale în viața publică, monitorizarea activităților instituțiilor publice și participarea la procesul de decizie;
- Dezvoltarea capacității partenerilor sociali de a dezvolta strategii, planuri de acțiune și regulamente proprii, în vederea creșterii impactului lor în societate;
- Încurajarea inițiativelor de creare de rețele la nivel național și comunitar;
- Sprijinirea tuturor activităților privind măsurile active de ocupare;
- Promovarea de programe care sprijină crearea de noi locuri de muncă/ noi forme de ocupare și crearea de locuri de muncă pentru lucrătorii independenți;
- Programe vizând implicarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în activități publice;
- Dezvoltarea „parteneriatelor pentru ocupare deplină” la nivel național, regional, local și sectorial;
- Dezvoltarea de programe integrate pentru educație, formare profesională, ocupare și alte oportunități de sprijin pentru locuitorii din mediul rural, vizând reducerea agriculturii de subsistență;
- Dezvoltarea instrumentelor și mecanismelor necesare pentru implementarea completă a acestui concept;
- Promovarea ocupabilității și adaptabilității persoanelor slab calificate, persoanelor cu dizabilități și persoanelor supuse riscului de excludere socială, în economia socială;
- Integrarea în comunitate a grupurilor vulnerabile supuse riscului de excludere socială, prin formele economiei sociale;
- Promovarea de parteneriate între toți actorii implicați în dezvoltarea comunității (sindicate, instituții publice, asociații patronale, lucrători, ONG-uri, întreprinderi, mediul de afaceri, alte asociații);
- Promovarea de parteneriate între furnizorii de servicii sociale publice și private, ca o condiție pentru furnizarea de servicii sociale de calitate;
- Dezvoltarea de instrumente și metode adecvate pentru furnizarea de servicii sociale;
- Dezvoltarea și promovarea de consiliere și informare pentru grupurile vulnerabile, în scopul promovării incluziunii sociale;
- Furnizarea, dezvoltarea și crearea de servicii alternative și flexibile pentru îngrijirea copiilor sau altor membri dependenți de familie în timpul zilei;
- Dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele cu nevoi speciale, pentru a permite reintegrarea pe piața muncii a celorlalți membri de familie;
- Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru profesioniștii implicați în sistem (lucrători sociali, asistenți personali, asistenți sociali comunitari, mediatori familiari, mediatori medicali, asistenți maternali, îngrijitori, personalul din instituțiile rezidențiale);
- Schimbarea atitudinilor sociale și a stereotipurilor cu privire la grupurile vulnerabile, în special la locul de muncă, prin campanii de informare și conștientizare adresate angajatorilor, lucrătorilor, comunităților, factorilor de decizie etc.;
- Dezvoltarea programelor sau pachetelor integrate în vederea creșterii accesului și a participării în educație pentru copiii din grupurile vulnerabile, inclusiv alocării individuale și sprijin pentru familiile lor;
- Dezvoltarea programelor de pregătire profesională specifice pentru personalul din organizațiile non guvernamentale, și din alte instituții active în domeniul incluziunii sociale;

- Dezvoltarea programelor specifice pentru reintegrarea persoanelor cu dizabilități;
- Dezvoltarea de noi locuri de muncă protejate în întreprinderi;
- Creșterea calificărilor pentru femei și dezvoltarea programelor care să asigure femeilor obținerea de calificări prin participarea la programe de formare profesională și perfecționare;
- Sprijinirea programelor specifice accesibile femeilor interesate în schimbarea carierei sau a celor interesate în pornirea unei afaceri proprii;
- Crearea de facilități de îngrijire a copilului, vârstnicilor și altor persoane dependente;
- Promovarea ocupabilității femeilor din mediul rural;
- Furnizarea de sprijin și campanii de conștientizare cu privire la violența domestică;
- Dezvoltarea de programe comune pentru promovarea ocupării;
- Crearea de programe cu asistență tehnică specializată, inclusiv pentru reintegrarea șomerilor de termen lung și a familiilor multi-discriminate.

Beneficiari eligibili:

- Autorități publice locale
- Agențiile Județene de Ocupare a Forței de Muncă
- Instituțiile de învățământ profesional
- Alți parteneri din sectorul privat (în anumite condiții)
- Institute Naționale în domeniul muncii, formării profesionale și protecției sociale
- Asociațiile oamenilor de afaceri
- ONG-uri
- Universități
- Inspectorate școlare Județene
- Institute din domeniul educației.

Tipuri de proiecte ce pot fi dezvoltate POS DCA

Tipuri de proiecte ce pot fi dezvoltate:

- Formularea și dezvoltarea altor instrumente care sprijină guvernarea la nivel local precum managementul riscului, dezvoltarea managementului raportării interne, training specific pe tema managementului responsabilității;
- Identificarea căilor de implementare a reformelor ca un pachet integrat în județele, orașele și comunele care au o capacitate de absorbție suficientă pentru această sarcină complexă;
- Sprijin acordat grupurilor de lucru formate din reprezentanți ai beneficiarilor vizați pentru transmiterea „bunelor practici“;
- Studiarea și dezvoltarea aspectelor privind reforma avansată precum managementul cunoașterii și folosirea tehnologiilor inovative în administrație;
- Sprijin continuu pentru managementul reformei, inclusiv furnizarea de echipament pentru reformarea structurilor de management;
- Introducerea unui sistem de clasificare pentru serviciile publice locale și dezvoltarea unui sistem național de benchmarking pentru furnizarea serviciilor publice de către administrația locală;
- Asistență tehnică pentru dezvoltarea planurilor strategice și de acțiune în domenii precum îmbunătățirea procesului de consultare, elaborarea obiectivelor și scopurilor, metode cost-beneficiu și planificarea resurselor;
- Asistență tehnică pentru analize de sistem și actualizarea strategiilor privind informatizarea instituțională;

- *Asistență tehnică pentru planuri de formare profesională ca parte a planurilor de implementare a reformei și a planificării resurselor umane;*
- *Asistență tehnică pentru îmbunătățirea capacității de analiză financiară, bugetare și studii privind costurile;*
- *Inițiative de reformă individualizate pentru a veni în întâmpinarea problemelor de eficiență a muncii precum analiza procedurilor, managementul documentelor, comunicarea, lucrul în echipă;*
- *Sprrijinirea întăririi bunei guvernări, incluzând auditul intern, managementul riscului și managementul respectării regulilor;*
- *Sprrijin acordat instituțiilor publice locale, asociațiilor de dezvoltare comunitară și asociațiilor reprezentative ale autorităților locale pentru a solicita sprrijin financiar; crearea de parteneriate la nivel local pentru creșterea oportunităților de accesare a fondurilor de dezvoltare interne și externe;*
- *Dezvoltarea capacității de a întreprinde studii de raționalizare;*
- *Sprrijin pentru continuarea implementării abordării gbișeului unic la nivelul administrațiilor județene și locale;*
- *Sprrijin pentru implementarea recomandărilor de raționalizare, inclusiv îmbunătățirea activităților de comunicare între autoritățile județene, orașenești/comunale și cetățeni;*
- *Sprrijin acordat autorităților locale pentru inițiative vizând îmbunătățirea eficienței și calității furnizării serviciilor publice locale;*
- *Întărirea capacității de management al resurselor umane în administrația locală prin training și asistență tehnică pentru sprrijinul receptării bunelor practici;*
- *Formularea și implementarea unei inițiative de management al performanței în administrația locală;*
- *Introducerea capacității de evaluare a nevoilor de resurse umane, a lipsurilor de competențe și a soluțiilor inovatoare pentru echilibrarea raportului între viața profesională și cea personală a funcționarilor publici care lucrează în administrația locală;*
- *Formularea și furnizarea unor programe de training pentru a sprrijini domenii diferite ale reformei;*
- *Formularea de programe specializate de training pentru specialiștii în managementul schimbării;*
- *Dezvoltarea unor module de training de autoîntărire pe suport CD-ROM;*
- *Consultanță pentru obținerea de suporturi pentru training (de exemplu, dezvoltarea de curricule, design web);*
- *Dezvoltarea de documentație pentru sprrijinul reformei (formulare, tipizate, manuale, ghiduri, materiale de referință, fluturări, broșuri, reviste, postere, etc.);*
- *Contractarea unor analize pentru determinarea nevoilor de training;*
- *Sprrijinirea dezvoltării capacității de training intern în instituțiile județene și locale, inclusiv managementul trainingului, monitorizarea și evaluarea eficienței trainingului, infrastructură de training;*
- *Implementarea unor programe de dezvoltare specifice pe termen scurt și lung pentru pozițiile superioare în administrația locală;*
- *Întărirea codificării și formulării unui sistem de indicatori de rezultate pentru serviciile locale;*
- *Dezvoltarea îndrumării către bunele practici și a documentației de procedură pentru monitorizare și evaluare, inclusiv asignarea suportului tehnic pentru coordonarea acestor activități la nivelul județelor, orașelor și comunelor;*
- *Dezvoltarea sistemului culegerii de date și a instrumentelor de raportare;*
- *Formularea și implementarea unei inițiative de evaluare a eficienței programelor majore;*
- *Studii pentru dezvoltarea sistemelor informatice pentru sprrijinul activităților de monitorizare și evaluare;*
- *Training pentru administrația locală în planificarea strategică și evaluarea programelor;*

Beneficiari eligibili:

- *Autorități publice centrale*
- *Autorități publice locale*

ACT CONSTITUTIV SI STATUT ADAM

**Președinte de ședință,
Consilier LIVIU OCTAVIAN RUSU**

**Contrasemnează,
Secretar
ECATERINA BÎRLOGEANU**